

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK II.

**Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed,
Szászváros, Székelyudvarhely**

SZEGED, SCRIPTUM KFT.

1994

**ADATTÁR XVI-XVIII. SZÁZADI SZELLEMI
MOZGALMAINK TÖRTÉNETÉHEZ**

16/2

Szerkeszti KESERŰ BÁLINT

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK

II.

**Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros,
Székelyudvarhely**

Jakó Zsigmond
anyagának felhasználásával sajtó alá rendezte,
MONOK ISTVÁN, NÉMETH NOÉMI, TONK SÁNDOR

SZEGED
SCRIPTUM KFT.
1991

**Készült az
Erdélyi Múzeum Egyesület,
a József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtára és I. sz. Magyar
Irodalomtörténeti Tanszéke együttműködésével**

**Lektorálta
KEVEHÁZI KATALIN**

**Szerkesztette
MONOK ISTVÁN**

**A mutatót összeállította
VARGA ANDRÁS**

**Munkatárs
FARKAS GÁBOR**

**ISBN 963 481 810 2
HU ISSN 0230-8495**

**Megjelent a
KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI EMLÉKEINK FELTÁRÁSA,
NYILVÁNTARTÁSA ÉS KIADÁSA KUTATÁSI PROGRAM ÉS AZ
ILLYÉS-ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL**

TARTALOMJEGYZÉK

Rövidítések jegyzéke	VII
Einleitung	IX
KOLOZSVÁR (Monok István)	
VEGYES FORRÁSOK	
1591 A. Carillo levele P. Campanihoz könyvek küldéséről	3
1603 Városi jegyzőkönyv a jezsuita egyetem könyvtára pusztulásáról	4
1626 Enyedi Pálfi István könyvjegyzéke	5
1626 Szegedi Gergely könyvjegyzéke	8
1657 Kamuthy Farkasné könyveladása	9
1660 Ismeretlen kolozsvári tulajdonos könyvjegyzéke	9
1678 Serédy Benedek könyvjegyzéke	10
1685 Szaniszló Zsigmond naplóbejegyzése	12
1696 Gyarmathy B. Sámuel könyvjegyzéke	12
1706 Komáromy József könyvjegyzéke	14
VÁROSI JEGYZŐKÖNYVEK, HAGYATÉKI IRATOK	
1589 Egidius Borbély könyvjegyzéke	16
1596 Sebastianus München könyvjegyzéke	17
1603 Udvarhelyi György könyvjegyzéke	18
1604 Egyed Péter könyvjegyzéke	18
1611 Mihály nótárius könyvjegyzéke	19
1615 Urböger Gergelyné könyvjegyzéke	20
1629 Nagy Szabó Ferenc könyvjegyzéke	21
1630 Balásfi Bálint könyvjegyzéke	22
1633 Matthes Han könyvjegyzéke	23
1634 Weltzer Lőrinc könyvjegyzéke	23
1637 Stenczel János könyvjegyzéke	24
1637 Viczei György könyvjegyzéke	24
1703 Régeni Asztalos Mihály könyvjegyzéke	26
AZ UNITÁRIUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
1675 Az unitárius templom könyvtára	29
1675 Dalnoki Lőrinc könyvjegyzéke	34
Az unitárius templom egyéb könyvei	38
Adam Franck könyvjegyzéke	42
1677-1679 Kölcsönzések az unitárius templom könyvtárából	45
1700 Feljegyzés az unitárius kollégium könyvtáráról	47
A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
1666-1668 A kollégiumi könyvtár katalógusa	49
1672 Bátai György könyvadománya	65
1674 Krizbai György könyvadománya	66

1710 Eszéki István és Rozgonyi P. János könyvadománya	69
1719 Csengeri Péter könyvadománya	71
1723-1728 Szathmári Pap Zsigmond feljegyzései adományokról	73
1674-1676 A Csengeri fiúk könyvei	79
1710 körül Rozgonyi Pastoris János könyvei	80
MAROSVÁSÁRHELY (Tönk Sándor)	
A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
1653 Vizsolyi István könyvjegyzéke	90
1650-1653 Csulai György könyvadománya a kollégiumnak	91
1653 A kollégium könyvei	93
1657 Ismeretlen személy könyvadománya a kollégiumnak	94
1659 Szócs Márton könyvadománya a kollégiumnak	94
1662 Szabó Márton könyvadománya a kollégiumnak	95
1671 Almási István könyvadománya a kollégiumnak	96
1680-1690 Szepesi György könyvadománya a kollégiumnak	97
1707 A kollégiumi könyvtár katalógusa	98
1709 Váji Ferenc könyvadománya a kollégiumnak	111
1734 Teleki Sándor könyvadománya a kollégiumnak	113
NAGYENYED (Monok István, Németh Noémi)	
A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
Németh Noémi tanulmánya	116
1665 Rétyi Péter könyvei	121
1676 Ölyvesi Balázs könyvjegyzéke	122
1679 Teleki Jankó könyvei	132
1679-1680 A kollégiumi könyvtár katalógusa	132
1685 A kollégiumi könyvtár katalógusa	172
1688 A kollégiumi könyvtár katalógusa	178
SZÁSZVÁROS (Monok István)	
A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
XVII. sz. vége A református egyház és iskola könyvei	199
SZÉKELYUDVARHELY (Monok István)	
A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI	
1693-1694 Tolnai F. István könyvei a kollégiumi könyvtárban	203
1695 Jástfalvi György feljegyzése a kollégium könyveiről	207
1700 Daniel Lőrinc könyvadománya a kollégiumnak	210
1719 Jenéi Sámuel könyvadománya a kollégiumnak	210
1720 A kollégiumi könyvtár katalógusa	212
1721 Személy-és helynevek mutatója	219

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ADATTÁR I-III.	Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez Herepei János cikkei. Szerk. Keserű Bálint. Bp.-Szeged, 1965-1971.
ADATTÁR XI.	A magyar könyvkultúra múltjából. Iványi Béla cikkei és anyaggyűjtése. Szerk. Herner János, Monok István. Szeged 1983. /Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmainak történetéhez. XI./
ADATTÁR 14.	Partiumi könyvesházak 1623-1730. (Sárospatak, Debreceni Szatmár, Nagybánya, Zilah) Sajtó alá rend. Fekete Csaba Kulcsár György, Monok István, Varga András. Bp.-Szeged, 1988. /Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmainak történetéhez. XIV./
ADATTÁR 16/1.	Erdélyi könyvesházak I. Jakó Klára: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és rekonstrukciója. Szeged 1991. /Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmainak történetéhez. 16/1./
ADATTÁR 16/2.	Erdélyi könyvesházak II. Kolozsvár, Marosvásárhely Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely. Sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi. Szeged, 1991. /Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmainak történetéhez 16/2./
Akadémiai Kvt.	A Román Tudományos Akadémia Kolozsvári Könyvtára.
EM	Erdélyi Múzeum
FONTES III.	Teleki Pál külföldi tanulmányútja. Összeáll. Font Zsuzsa Szeged, 1989. /Fontes Rerum Scholasticarum III./
GULYÁS III.	Gulyás Pál: A könyv sorsa Magyarországon. III. kötet. Bp. 1961.
JAKAB II. 1888.	Jakab Elek: Kolozsvár története. II. kötet. Kolozsvár, 1888.
JAKÓ 1976.	Jakó Zsigmond: írás, könyv, értelmiség. Bukarest, 1976.
JATE KK	József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtára
KONCZ 1896.	Koncz József: A marosváráhelyi ev. ref. kollégium története. Marosvásárhely, 1896.
KtF I-VIII.	Magángyűjtemények Magyarországon. 1533-1750 Könyvjegyzékek bibliográfiája. Szerk. Herner János Monok István. Szeged, 1981-1990. /Könyvtártörténeti Füzetek I-VII./
MKSz	Magyar Könyvszemle
MOL	Magyar Országos Levéltár
MS	Manuscriptum
OL	Magyar Országos Levéltár
OSzK	Országos Széchényi Könyvtár
RMK III.	Szabó Károly: Régi Magyar Könyvtár III. kötet. Bp., 1881.

- SIPOS 1991. Sipos Gábor: A kolozsvári Református Kollégium könyvtár a XVII. században. Szeged, 1991. /Olvasmánytörténeti Dolgozatok 1./
- TÖRÖK 1905 Török István: A kolozsvári ev. ref. Collegium története. I- III. kötet. Kolozsvár 1905.
- TRÓCSÁNYI Trócsányi Zsolt: Erdély központi kormányzata 1541-1690. 1980. Bp., 1980.
- TT Történelmi Tár
- ZOVÁNYI Zoványi Jenő: Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon. Bp., 1977

EINLEITUNG

BIBLIOTHEKEN IN SIEBENBÜRGEN II. Klausenburg, Neumarkt, Nagyenyed, Broos, Oderhen. Hrsg. von István Monok, Noémi Németh, Sándor Tonk. Szeged, 1991 /Materialien zur Geschichte des Geistesströmungen in Ungarn in 16—18. Jahrhundert. Band 16/2./

Der vorliegende Band gibt verschiedene Angaben über das Bibliothekswesen von fünf Städten in Siebenbürgen: Kolozsvár (Klausenburg, Cluj Napoca), Marosvásárhely (Neumarkt, Tirgu Mures), Nagyenyed (Aiud), Szászváros (Broos, Orastie) und Székelyudvarhely (Odorhen, Odorheiu Secuiese).

Im Falle von Klausenburg stehen uns mehrere Quellen zur Verfügung, die Bücherverzeichnisse wurden nach den Quellentypen aufgearbeitet. Zuerst die gemischten Quellen, die meistens aus den Nachlass- und Verlassenschaftsinventaren stammen. Hier sind auffallende Lücken festzustellen, die Intelligenz ist zB. kaum vertreten. Als zweite Quelle des Bibliothekswesens in Klausenburg kann die Bibliothek der Kirche der Antitrinitarier hervorgehoben werden. Die aus dem Mittelalter stammende Schule ist am ende des 1560-er Jahren unter dem Einfluss der Antitrinitarier gelangen. Die ersten Dokumente aber, die die Geschichte ihrer Bibliothek betreffen, haben wir nur aus dem zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts. Nach einem Bestandskatalog und einigen Nachlassinventaren können wir ein klares Bild über die Lesestoffe der antitrinitarischen Intelligenz bekommen. Zum dritten wurde hier die Quellengruppe der Bibliotheksgeschichte der reformierten Kirche veröffentlicht. Über die Geschichte der Bibliothek der von den Sachsen 1545 gegründeten Schule steht uns keine Information aus dem 16. Jahrhundert zur Verfügung. Über die Entwicklung der Schulbibliothek in dem 17. Jahrhundert kann schon aber auf einen Aufsatz hingewiesen werden: SIPOS 1991. (Die Bibliothek des Reformierten Kollegiums von Kolozsvár in dem 17. Jahrhundert). Die Bücher des Kollegiums wurden in dem sg. Apáczai's Album (1666—1723) registriert, und nach dem Tode von János Pastoris Rozgonyi wurde ein Verzeichnis von seinen Büchern aufgenommen.

Im Falle von Marosvásárhely werden die Quellen der reformierten Kirche behandelt. Die 1557 gegründete Schule hatte in dem 16. Jahrhundert zwei humanistisch gebildete Professoren: Péter Csókás Laskai und János Decsi Baranyai. Die beiden haben die Bibliothek der Schule wesentlich bestimmt. Die erste Katalog ist aus dem Jahre 1707, aber der Bestand weist viele Bücher aus dem 16. Jahrhundert auf. Die spätere Erwerbung betrifft meistens die Schulbücher.

Die Bibliothek des Reformierten Kollegiums in Nagyenyed hängt mit den kulturellen Bestrebungen des Fürsten Gábor Bethlen eng zusammen. Die in Gyulafehérvár (Karlsburg, Alba Julia) gegründete fürstliche — und gleichfalls akademische — Bibliothek wurde 1653 verteilt. Das Kollegium wurde durch den Tatarenangriff 1658 völlig vernichtet, die neue Schule wurde in Nagyenyed errichtet.

Der erste Bücherkatalog wurde um 1680 zusammengestellt. Die Bücher werden in der ungarischen Praxis ganz ungewöhnlich nach den Himmelsrichtungen geordnet. Verzeichnis weist aber auch die Provenienz hin: die Bücher von zwei Professoren (Pál Csernátoni und Isaac Basirius) sind in der Bibliothek aufbewahrt.

Die Schule in Szászváros wurde Mitte des 16. Jahrhunderts gegründet. Leider steht uns nur spärliches Quellenmaterial über ihre Geschichte zur Verfügung. Das hier veröffentlichte Bücherverzeichnis (Fragment) stammt aus den 17. Jahrhundert. Die Geschichte der Bibliothek des Reformierten Kollegiums in Székelyudvarhely ist schon ausführlich aufgearbeitet (siehe JAKÓ 1976. 219-251.) Diesmal werden die heute noch vorhandenen Quellen aus den Jahren 1690-1720 veröffentlicht. Die Bücherschenkung von dem Kanzler János Bethlen im Jahre 1670 und das Patronat des Fürsten Mihály Apafi trugen dazu bei, dass die Bibliothek wesentlich bereichert wurde.

KOLOZSVÁR

VEGYES FORRÁSOK

Jakó Zsigmond több szempontból is programadó tanulmányában¹ úgy beszél a polgárok olvasásáról, mint ami a XVI-XVII. század fordulóján teljesen természetes dolog, a könyvtár pedig az „otthon művészetéhez” tartozik. Az e tanulmányban idézett hagyatéki leltárak adják vegyes forrásaink többségét. Mint a legtöbb forrás, a hagyatéki leltár sem adhat teljes képet azonban az egyes városokban volt könyves kultúráról. Kolozsvár esetében is feltűnő hiányok vannak. A XVI. század teljes egészében hiányzik, s ugyancsak említetlen marad a legtöbb, a városban élt értelmiségi. A most kézbe vehető források mindazonáltal szinte valamennyi értelmiségi és olvasó típusra adnak példát.

1591. május 17. Kolozsvár.

Alphonsus Carillo S. J. levele Paulus Campani lengyelországi tartományfőnöknék Gyulafehérvárról, melyben a kolozsvári iskola számára kér könyveket.

7. Quae cum ita sint fortassis non esset ab re, ut in omnem eventum V(est)ra Reverentia mandaret congregari et in promptu haberi quaecunque hinc isthuc asportata fuerant tam in pecuniis, quam in supellectili librorum aut aliarum rerum. Omnia erunt pernecessaria, cum sint futurae maximae expensae, si res successerit, in quibus tamen tempus prima occasione oblata cuperem, ut V(est)ra Reverentia ad nos mitteret:
1. Concordantias Bibliorum
 2. Stellam in Lucam
 3. Perierum in Genesim et Daniele
 4. Opera Divi Thomae saltem Summam, Opuscula et Catenam Catechismum Consilii Tridentini et Magnum(!) Canisii Eiusdemque de Beata Virgine ac de Joanne Sancto Claro de haeresibus et Prateolum de eadem re
 7. Nomenclaturam Adriani Junii
 8. Opera Hieronymi et si qui aliis ex Patribus commode possint mitti per amicos et sine expensis itineris.
 9. Opera Plutarchi
 10. Collectanea Gratensis et
 11. Literas Patris Jacobi, qui hic agebat Viceprovincialem¹ ad Episcopum et Capitulum Lelesz, ubi relictis sunt multi libri cum aliis rebus, ex illis mihi concedant, quos petivero.

¹ JAKÓ Zsigmond: Az otthon művészete a reneszánsz Kolozsváron. In: Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára. Szerk. Bodor András et alii. Bukarest-Kolozsvár, 1957. /A Bolyai Tudományegyetem Kiadványai. I. Tanulmányok 1./ 361-393.

Mai lelőhelye: Róma, Archivum Historicum S. J., Germ. 169. Fol. 146v-147r.

Kiadta: Carillo Alfonz jezsuita atya levelezése és iratai 1591-1618. Gyűjt. és kiad. Veress Endre. Bp. 1943. /MHH I. oszt. XLI./ 22. és MAH III. 620.

A kolozsvári jezsuita egyetem könyvtára korabeli állományának rekonstrukcióját, és a rá vonatkozó irodalom összefoglalását JAKÓ Klára végezte el. Munkája – Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója (1579-1604). – megjelent sorozatunk 16/1. darabjaként. Rövid tanulmányát erről lásd: Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények. XXXI (1987) 103-114. Lásd még a következő adatokat 1603-ból.

Jegyzet:

1 A viceprovinciális: Jacob Wujek

KtF VI. 7.

1603. október 22. Kolozsvár

A Városi Tanács jegyzőkönyve a jezsuita egyetem lerombolásakor eltulajdonított javokról.

Notarius vram vallia hogy akkor ighen betegh volt, és az eo hazához semmit nem vittek, hanem az zolgayanal látott egy Calepinust es valamý hitwan keonyweket (...)

Kannagyarto vallia hogy az felesege valamý keonyweket zedett volt fel, kiket az patereknek megh adtanak (...)

Razmány Istvwannal vadnak valamý keonywek, kiket az Eoche Razman deak vitt volt odda hazához (...)

Andreas Lamprichnal (...) keonywekis voltak (...)

Zasz Martonnal (...) Az keonyveket megh atta, kik nalla voltanak. (...)

Chizmasia Mihaly vallya (...) hogy az eo fia valamý buzat vitt volna el, es valamý keonyweketis (...)

Keomiwes Palnal (...) valami keönywechkek (...)

Kalmandy Jánosnal vagion egyy Calepinus (...)

Olayos Zabo Mihalynal (...) Egyy Euangelium (...)

Geloblich Mihalynal vagyon egyy keonyw (...)

Besenyey Barbely Peternel Caius Plinius, Egyy Dispensatorium in 17 folio, masfél arcus pergamen (...)

Thotheory Istwánné házánál (...) ket könyw (...)

Thakach Jánosnál (...) ket kis keönyv (...)

Déway Jánosnenal (...) három keonyw, de az keonyweket megh atta (...)

Teompe Miklosnéál két pergamena (...)

Fazakas Ambrusnal 4 keonyw (...)

Gaal Janosnál (...) 4 keonyw

Barbely Balintnéál (...) valamý keonywek (...)

Damakos Marton hazanal (...) egyy keonyw (...)

Nyerges Janosnal ket magyar keonyw, ket deak keonyew (...)
 Fenessy Mihálnal (...) Egy keonyw tarto (...)
 Aczél Balintnal 4 keonyw (...)
 Tolway Palnal (...) Egy kis keonyw (...)
 Fenessy Andras deaknal két keonyw (...)
 Balassy Balint adott egy Bibliat, 1 Calepinust, 3 sido keonywet
 Barbely Illyesnél (...) 1 jegyzeo keonyw, egy vagdalt Calepinus, melliet az fia
 egy deaknak adott, es el ment az deak. 1 Biblia, kit az fia más keonywen el
 cherélt, az teobbit megh atta, chak az Calepinus maradott hátra (...)
 Kwpas Gyeorginel 4 keonyw (...)
 Istwan papnéal (...) keonywekis voltanak de megh atta (...)
 Lakatos Balintnal (...) 4 Arcus pergamen (...)
 Kádas Gergelynel (...) valamy keonywek (...)
 Balynt papnéal egy awagy ket keonyew (...)

Mai lelőhelye: OL Erdélyi fiskális Lt. XXII. szekrény, Fasc. 13 D.

Kiadta: VERESS Endre: Giovanni Argenti jelentései magyar ügyekről 1603-1623. Szeged, 1983 /Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 7./ 172-196.; BARLAY Ö. Szabolcs, Könyv és Könyvtár XII. Debrecen, 1979. 125-126.
 KtF VI. 10.

1626. január 3. Kolozsvár(?)

Enyedi Pálfi István könyveinek bejegyzésként fennmaradt jegyzéke.

Index seu series universorum librorum meorum sic incipit, 1626. 3. Januarii.

In inferiori ordine

- (1) Paraphrasis in psalmos
- (2) Dictionarium Calepini Ambrosij
- (3) Lexicon graeco-latinum
- (4) Ars cabalistica. Notarius vram vjtte el
- (5) Theopilacti enarrationes in epistolas Pauli et euangelias
- (6) Postilla catholica haec ipsa
- (7) Explanatio biblicorum sine principio et fine
- (8) Sermones divi Augustini
- (9) Commentarius in P(ublii) Virgilii operam
- (10) Prima pars librorum divi Augustini, quos edidit Cathecumenus
- (11) Explicatio hymnorum et ceremoniarum catholicarum

In secundo ordine

- (12) Moralizatio seu Gesta Romanorum
- (13) Hyeronimi Plati de bono statu religiosi
- (14) Responsio in Georgium Enyedinum manuscripta

- (15) Philippi Diez conciones dominicarum et festorum omnium
- (16) Flores concionum manuscriptae
- (17) Petri Hys tractatus de logica, grammatica, syntaxi et poesi
- (18) Cationale manuscriptum catholicum
- (19) Conciones super euangelia dominicalia manuscriptae
- (20) Philosophia Christiana manuscripta
- (21) Sermones Pomerii de sanctis
- (22) Officina Rauisii Textoris
- (23) Practica musica Hermannii Finckii
- (24) Analysis fidei catholicae
- (25) Dorme secure. Andras deaknal
- (26) Georgii Enyedini explicationes
- (27) Aeclogae de vita Christi
- (28) Elucidarii theologiae
- (29) De magistratibus Romanorum
- (30) Tractatus super libros meteororum
- (31) Higinii(?) Astronomicum
- (32) Hymnorum explicatio
- (27-32. tétel mellett:) in uno corpore seu libro
- (33) Hadriani Junii de doctrina, moribus et dissidiis haereticorum
- (34) Decretum Tripartitum latinum
- (35) Summa juris canonici. Notarius vramnal vagjon

In tertio ordine

- (36) Stellarium
- (37) Libellus miscellaneorum quorundam pulchre scriptus
- (38) Divi Ambrosii episcopi Mediolanensis opera omnia
- (39) Sermones de tempore Pelbarthi
- (40) Antidota euangelica contra haereses
- (41) Epitheta Rauisii Textoris
- (42) Conciones Ludovici Granaten(sis)
- (43) Philippi Diez concionum dominicarum aestivalium thomi 4
- (44) Quaestiones super euangeliiis totius anni
- (45) Biblia sacra Antuerpiae impressa
- (46) Vincentii Hispani sermones de sanctis
- (47) Promptuarium catholicum Stapletoni
- (48) Vincentii Hispani sermones hyemales
- (49) Ibidem eiusdem sermones aestivales
- (50) Loci communes tam de sacris, quam profanis collecti
- (51) Catheciseus(!) manuscriptus cum commentariis optimus. Andras deaknal
vagon

In quarto ordine

- (52) David Chytraeus in Genesim et Exodum
 - (53) Compendium dialectices Phonsecae manu scriptus
 - (54) Nasonis amatoria carmina
 - (55) Virgilius sine explicatione
 - (56) Monomachia Jesu Christi et Luciferi meruenta(?)
 - (57) Haimonis in epistolas Pauli exegesis
 - (58) Sermones quadragesimales seu anima fidelis
 - (59) Scriptionum apostolicarum et psalmorum Ungarica versio manuscripta
 - (60) Pro sacra eucharistia contra Zuinglianum libri 3.
 - (61) Dialectica Phonsecae
 - (62) De vera Christi ecclesia ubi sit diatriba analytica
 - (63.) Poesis Emmanuelis et explicatio vocabulorum difficilium
 - (64) Beati Gregorii magni dialogorum libri 4.
 - (65) Heroica symbola M. Claudii Paradini
 - (66) Dialogus catechisticus graeco-latinus
 - (65-66. tétel mellett:) in uno corpore
 - (67) Thesaurus phrasium poetiarum
 - (68) Palingenius
 - (69) Catechismus ex decreto concilii Tridentini
 - (70) Disputationes et obiectiones contra haereticos manuscriptae
 - (71) Phrases Vngaricae novae et manu scriptae
 - (72) De quatuor (...) novissimis
 - (73) Aristotelis problemata
 - (74) Secreta rerum naturalium ex variis authoribus manuscripta
 - (75) Thesaurus precum
 - (76) Stylus cancellariticus
- Praeter istos apud dominum Andream Fenessj quidam habentur, quos ad usum concessi.

Stephanus Palfi Enyedi manu propria

Mai lelőhelye: Könyvbejegyzés: Postilla catholica a Martino Eisengrein ... Ingolstadii, 1576, David Sartorius című könyv első táblájának belső oldalán és az előzéklevélen (Kolozsvár, Lyceumi Könyvtár, 55 949)

A tulajdonos Enyedi Pálfi István (1600 körül-1660 után), kalligráfus, a kolozsmonostori konvent requisitora. Életéről lásd: SZABÓ T. Attila, Református Szemle 1938. 7-9.; ugyanő, Erdélyi Múzeum, 1941. 53-54. továbbá JAKÓ Klára alább idézett közleményét.

Possessor-bejegyzésből azonosított könyve: Diez, Philippus: Conciones quadruplices. Venetiae, 1614. Bejegyzése, amely az egész könyvtár sorsát is megvilágítja: Anno 1630 26. Augusti Reverendi authoris Philippi Diez Lusitani libros quinque in usum collegii Chikiensis dono dedit Stephanus Palfi requisitor

Colosmonostrensis, ea tamen conditione, ut vita sua comite reverendus frater Martinus omnium eorum librorum usum capiet. Post excessum vero ex hac vita suum collegio trahant. Orent pro eo. (Csikszereda, Múzeum Nr. 167.)

Kiadta: JAKÓ Klára, Művelődés, 1984/2. 37-38.
KtF III. 15.

1626 körül.

Szegedy Gergely javainak összeírása.

Zegedi Gergely Vramnal egy Nagy hosszú ladaban uoltak ezek

Keonyuek

- (1) Egy Herodotus Halicarnasseus
- (2) Egy kis Cicero Epistolaris
- (3) Ismet Cicero mas de Oratore
- (4) Ismet ugyan Sententiae Ciceronis masban(!)
- (5) Logica Francisci Titelmani
- (6) Dialectica et Rhetorica Philippi Melanctonis(!)
- (7) Mas de meditatione uitae Christi
- (8) Enyedi Georgy könyve kottetlen
- (9) három görög Grammatica
- (10) Commentarii in Euangelistas quatuor
- (11) Liber continens comediam de uulpicula quadam
- (12) Cicero de conscribendis Epistolis
- (13) Compendium Francisci Titelmani
- (14) Liber de ferijs Papisticis
- (15) Emanuel Grammaticus
- (16) Petrus Caroli Prosodia
- (17) Cicero de Senectute
- (18) Cato Maior, Minor
- (19) Priscianus
- (20) Ouidij Metamorphosis
- (21) Virgilius
- (22) Linacer

Mai lelőhelye: OSzK Quart. Hung. 1496. Fol. 1a.

A tulajdonosról közelebbi információknak nincsen. Megemlíti, hogy az EOE IX. 356. ismer egy „Gregorius Szegedi de Colosvar arcis et bonorum Cels(itudinis) Vestrae Fogarasiensis provisor”-t (ti. I. Rákóczi Györgyét), aki valószínűleg a könyvek birtoklója lehetett. Nem lehet azonban az az 1649-ben harmincadósként említett deák, akire HERPEI János hivatkozik (ADATTÁR II. 220.) Elképzelhető azonban, hogy arról a Szegedy Gergelyről van szó, aki 1625-ben könyvet adományoz a Kolozsvári Református Kollégiumnak (ADATTÁR III. 252.)

Az eredeti irat nincs datálva, de vele egy füzetben, ugyane kéztől található egy inventárium Hajjosi Istvánné kolozsvári javairól, amit 1626-ban jegyeztek fel. KtF III. 16.

1657. november 19. Kolozsvár

Kamuthy Farkasné Jászberényi Zsófia elad 12 könyvet Cseffei László
ítélőmesternek.

Az könyvek pedig ezek renddel:

- 1 Aemilii Dusi de conservanda valetudine, kicsiny fekete könyv
- 2 Pitacer(?) fekete könyv írott mind
- 3 Egy vocabulas(!) uton járó budosó deáknak való egy nihány nyelven
- 4 Egy dictionalium(!) deakul is, magyarul is megvagyon
- 5 Egy példabeszédes versekkel írott kis könyvecske
- 6 Croellius Doctoros könyv
- 7 Andreas Cisalpinus az pápának írta egy keskeny lapos könyv
- 8 Babtista Porta kettő is, apró, egy autor
- 9 Codicilli Rajmalli, viselt szakadozott könyv
- 10 Arabiai abeces könyvek, egyik siriai, másik arabiai abecék (...)

Az több könyveket peniglen, egy láda teli lévén mind megadta, visszaadta épen(...)

Kiadta: KÖBLÖS Zoltán, EM 1907. 135. továbbá ADATTÁR XI. 530. tétel.

Az itt bennünket érdeklő eladó személyéről semmit sem tudunk, férje, Kamuthy Farkas 1610-1626-ig fejedelmi tanácsos volt, lugosi és karánsebesi bán, majd Torda megye főispánja. 1620-tól a székelyek generálisa és Udvarhelyszék főkapitánya (TRÓCSÁNYI 1980. 29.) A vevő Cseffei életére lásd MONOK István összefoglalóját: Sz 1988. 622-647.

KtF I. 95.

1660 előtt

Ismeretlen kolozsvári tulajdonos.

Sequuntur nomina librorum

Vagion egy eöreggh veres tablaiu könnyv (kihúzza)

Unus liber Aristotelis Stagiritae

Secundus Bellarmini Politani Societatis Jesu Theologi Cardinalis

Tertius Toleti Societatis Jesu Commentaria

Quartus Aristotelis Stagiritae Organum Aristotelis

5. disputationes dialecticae

6. Ovidius

7. Brevis Erudita et perspicua explicatio orthodoxae fidei de uno uero Deo, Patre et Filio et Spiritu Sancto

8. CHRONICON CARIONIS Latine expositum (kihúzza)

9. Cohortatio(!) Philipi Melanctonis (kihúzza)

10. Dialectica (kihúzza)

11. Systema Theologium(!) Kekermanni (kihúzva)
 12. Laurentii Vallae in libros elegantiarum elegans ac docta prephatio
 13. Latina Catechesis (kihúzva)
 14. Oratio M(arci) T(ullii) Ciceronis
 15. Henrici Rantzovii Equitis Holasti(!)
 16. Hesiodus (kihúzva)
 17. Methodi aliquot locorum doctrinae ecclesiae DEI (kihúzva)
 18. Flores bibliae
 19. Scolastica et Methodica institutio (kihúzva)
- Bayri Taurinensi Medici

Mai lelőhelye: Kolozsvári Református Theológia Könyvtára RMK 323.: Verantius, Faustus: Dictionarium quinque nobilissimarum Europae lingvarum. Venetiis, 1595. hátvédlap rectón XVII. század közepére utaló írással. A kötet további bejegyzései: „1604 P. W. in Venedig”; „A(nno) 1625 (...) az tos kertet Atiam uram (..) V. G.” (talán Vince Gáspár?); „Scholae Orthod(oxae) Claudiopolit(anae)” (XVII. század közepe)

1678. január. Kolozsvár
Serédi Benedek kolozsvári házában volt könyvek jegyzéke.

XIII. Könyvek regestruma

Két fejér parasztládában
Bonfinius Latinus kettő
Marcus Aurelius Latinus
Bonfinius Hungaricus
Marcus Aurelius Hungaricus
Apollonii Argonautica
Perkinsius Ung(aricus)
Apocalypsis Exegesisse Szath(mári) Eötvös Istv(án)
Catena Salutis per conciones catecheticas digesta
Jesuitak titkai
Sphynx
Lelki csata
Decretum Tripartitum Regni Hungariae Kettő
Praxis pietatis in exemplari
Praxis Pietatis in Compactura. Váradi nyomtatás
Defensio regia pro Carolo etc.
Sion vára in exemplari
X. Lectiones pro X Fundamentis Religionis
Fabricius Adamassa
Austriacae Austeritatis Confirmatio
Két nyomtatott praedicatiók

Enoknak Istennel való járása Czeglédi Istváné
 Enchiridium Theologiae Polani
 Kincses Tárház Csúzi Jakabé
 Igasság Istápja seu Catech(esis) Johannis Posaházi
 Dominica Catechetica 2 Némethi uramé
 Váradnak bolond orvoslása
 Kegelius magyar
 Tábori könyörgések
 Speculum Mysticum SS. Trinitatis
 Idvesség istápja Pernyeszi Uram fordítása
 Enchyridion 4 Lingvarum seu Dictionarium
 Discursus de summo bono
 Egynéhány Articulusok
 Propositiones M(anu) scriptae coram Sua Maiestate
 Markalf böcsessége
 A kisebbik fejér ládában
 Praxis Pietatis három, mindenik aranyos compactioban
 Dominica Catechetica kettő, aranyos compactioban
 Keskeny ut Papai Páriz Imréé, aranyos compactioban
 Szent Háromság mutató Tükör, Németi uramé
 Sibeliuss, Posaházi Uram fordítása, aranyos compactioban
 Magyar Vollebiuss
 Amesii Exeget(icarum) tomi 2.
 Confessio Helvetica Latino-Hungarica
 Deák Vulgata Biblia aranyos compactioban
 Joseph Historiája
 Magyar Vendelinus
 Posoni Kert
 Scanderbegus Historiája
 Magyar Herbarium
 Két öreg kalendariom, Neubarth és Nagyszombati
 Apologia Ministrorum Evang(elicorum) Hungarorum
 Constitutiones Colosuarienses
 Lelki tudakozás de Electione et Reprobatione
 Meghalni akaró embernek praedicatorával való szentbeszélgetése
 Rythmicum colloquium Stephani Eszéki
 Idvesség Istápja Pernyeszi Uram fordítása (..)

Kiadta: SZABÓ Károly, MKSz 1879. 185-189. az Erdélyi Múzeum
 Levéltárából.

A tulajdonos Serédi Benedek (?-?), somlyai főkapitány (TRÓCSÁNYI 1980. 13, 175.)
KtF I. 127.

1685. május 10
Szaniszló Zsigmond naplóbejegyzése.

Ment az öcsém Kolozsvárra, vitt könyveket magával
Historiam Ioannis Damasceni
Ciceronis Epistolas
Sententias Ciceronis
Demosthenis et
Terentii (opera)
Clenardi Grammaticam Graecam
Valerii Maximi libros novem
Bellarminum de ascensione animae
Idaeam rhetoricae

Kiadta: TORMA Károly, TT 1889. 264.

A tulajdonos Szaniszló Zsigmond, a kisebb kancellária írnoka, Torda megye jegyzője (TRÓCSÁNYI 1980. 370.) öccse, István.
KtF IV. 101.

1696. július 28.
Gyarmathy B. Sámuel könyvbejegyzésként fennmaradt könyvjegyzéke.
Nomina librorum jure haereditario me spectantium,
Samuelem B. Gyarmathy Anno 1696 die 28 Julij.

1. Duo Biblia Hungarica.
2. Zanchii operum pars prima.
3. Musculus.
4. Homilia in Hoseam, Joelem etc.
5. Thesaurus Biblicus Davidis Parej.
6. Opera Antonii Sedaliae(!) De veritate (...)
7. Opera Martini Becani.
8. Ursinus(?)
9. Theologia Wollbii(?)
10. Bellarmini de amissione gratiae et statu peccati(!) libri 6.
11. Problematuum Benedicti Aretij pars tertia.
12. Vendelini Theologia Latina.
13. Eiusdem Vendelini Theologia Hungarica.
14. Meinardi Schotani Theologia.
15. Terentius.
16. Bidembachii Centuriae.
17. Commentarius in Epistolam ad Romanos.

18. Enarratio Evangeliorum per Nicolaum Hemmingium.
19. Theologia Henrici Diesi.
20. Dominica.
21. Resolutio Psalmorum.
22. Conscientia Amesii.
23. Az Daniel propheta Konyvenek magyarazattja
24. Logica Alstedii.
25. Caspari Sibelli opera.
26. Opera Bucani.
27. Benedicti Pererii libri 15.
28. Szü Titka
29. Cicero(?)
30. Halottj Centuria.
31. Tanito Oskola.
32. Agenda.
33. Hangos Trombita.
34. Sz(ent) David Psalteriuma.
35. Panoplia.
36. Smetius.
37. Index.
38. Latina Catechesis.

Mai lelőhelye: Könyvbejegyzés az Opus egregium de Christi et Spiritus Sancti Divinitate necnon SS. Trinitatis mysterio contra Judaeos, Photium, Socinum, Eniedinum, aliosque veteres et novos arianos R.P.D. Ambrosio de Pedalosa Mondexarensi S. J. Viennae Austriae, 1635, Matthaeus Formica című könyv első előzéklapján. Kolozsvár, Lyceumi Könyvtár, 50023.

Egyéb bejegyzések a kötetben: az előzéklapon „Gasparus Gyarmati iure possidet anno 1679. 6. Calendae Augusti”; „Samuelis Jakabhazi”; „Andreas Gyarmati az en apam”. A címlapon: „Emptus marianis duobus pro Conv(entu) Nob(ile) Claud(iopolitani) 1751”; „Ex libris Joannis Peczuaradj aliter Requisitoris Conventus Colosmonostrensis constat tall(erum) imp(erialium) 3”.

1706. július 27. Sárospatak

Komáromy József Kolozsvárról elhozott javai.

Anno 1706 dje 27. Julij

*Az Ur Teleki Pál Ur(am) – kglme az melly Ládait ki hozta Kolosvárról
Komáromi Joseph Uramnak találtatott egyetmás ez szerint azokban (...)*

Egy Fejir ládab(an) (...)
9 Halotti Charták nyomtatottak (...)
Egy kis Madaras Tarka Ládában
Egy Aranyas Magjar Biblia (...)
Egy uj Testamentum aranyas
Egy Kegyelius elmelkedesi
Egy regib uj Testamentum Amstelodami
Egy aranyas impressum kétfelé nyilo
Balassa
Mennyei tarház kulcsa zöld táblaban aranyas
Egy Aranyas Benichki
Lelki balsamum(!) aranyas
Egy kis szám vevő könyv
Egy aranyas Kempis
Egy regi aranyas Kalendar(ium) (...)
Titkok jelenese
Lelki Fegjver
Martonfalvi Histor(ia)
Kegyesség titka
Praxis pietatis
Biga pastoralis
Lelki harcz
Soltar magyarazat
O Testamentum tudomanya
Praxis pietatis aranyas
Kalauz
Epistolae Principum
Öreg Chatechismus
Manuductio ad Coelum
Herbarium irásban
Vezér csillag
Lelki Harcz
Imaczágok(!) veleje
Csengettyű
Principia Sapientiae politicae
Nanasi ur(am) disputatioja (...)
Deák Biblia

Hugo

B(r)enzius(?)

Mennyei tárház kulcsa

(Utolsó négy tétel mellett:) Ezeket ki vette Joseph.

Mai lelőhelye: Tiszáninneni Református Egyházkerület Levéltára, Sárospatak, A III. 377. 5, 9-10.

A tulajdonos életére nem találtunk adatokat, csupán Kolozsvár említése miatt soroltuk ide a jegyzéket.

KtF I. 158.

VÁROSI JEGYZŐKÖNYVEK, HAGYATÉKI IRATOK

1589. január 2.

Egidius Borbély javai inventáriumában fennmaradt jegyzék.

- (1.) Liber Pedacij Dioscoridis Herbarium
- (2.) Liber Bartolomej Anglici de Rerum(?) proprietatibus(?)
- (3.) Herbarium Germanicum
- (4.) Aliud Herbarium Germanicum
- (5.) 3tium Herbarium Germanicum Auctum
- (6.) Liber Mesue cum Additionibus Fran(cis)ci Pedemontanj
- (7.) Dispensatorum Valerij Cordj
- (8.) Rapsodiae super connotatione diuersarum Receptorum Medicinal(ium) Manuscriptae
- (9.) Duo item libri scripti super diuersis Receptis

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Diversa I. Fasc. 2. Inv. 71.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37.

KtF III. 4.

1589. október 27.

Anna Petrecy néhai Johannes Desy Aurifaber özvegye, most Benedictus Kalotazeghj jegyese javainak leltárából.

Wagion egj Eöreggh constos(?) Keönyw harthias

Vadnak constok benne Kupa rayzolasok Mely Keony egiembe megh Erne fl. 4.

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Diversa I. Fasc. 2. Inv. 47.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37.

1589. november 4.

Néhai Stephanus Herczegh és felesége, néhai Anna Schmelczer javainak inventáriumából.

Ket eoregh Konywek eggik Nemet Cronica Masik

Zent Irasbelj magyarazat

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Diversa I. Fasc. 2. Inv. 40.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37.

1596. február 17.

Sebastianus Münich (Barat) halála utáni vagyonomegosztási jegyzőkönyvben fennmaradt jegyzék.

Keouetkezik az keoniwek zama mellick Sophicanak iutottanak

(1-2.) Elseo két fekete keoteot Nemet Biblia in folio

(3.) Egy Biblia in quarto Veres beorbe Nemetewl

(4.) Egy Nemet Euangelium keonyw in folio mindennapra valo dezkan

(5.) Joannis Pistorij 4 praedicatorij in 4to

(6.) Egy Nemet Irot keonyw in 4to

(7.) Egy Soliloquium de Passione Christi in 4to

(8.) Egy vigasztalo Aranyas keonyw in octavo Veres mappaban

(9.) Andreae Musculi praecationes Germanice in 16to

(10.) Psalterium Germanicum in 16o

(11.) Egy feyer beoress dezkas keonyben kewleomb kewleomb fele eneknek

(12.) Egy Aranyas Veres pappaban eneknek in 16o

(13.) Egy Veres pappaban keoteot in 16o Vrbani Regij Solatium animae

(14.) Justi Jonae Loci Theologici in 4to

(15.) In 16o Imatsagos keonywechke Nemetewl

(16.) Az Jo bornak chinallassa feleöl az fenessy hegyben, es az Hoyay zeoleoben in 8o

(...) iutottanak (...) tertitalasban Anna azonnak:

(17.) Magyar Biblia ket keonybe Aranyassok es

(18.) egy wj Magiar Testamentum

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Fasc. I. Nr. 65. 10.

Kiadta: Samuil Goldenberg: Clujul în sec. XVI. Productia si schimbul de marfuri. Bucuresti, 1958. 401. és KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37.

Az örökösök: az unoka, Sophia kétharmad részben, illetve az özvegy, Vacey Anna, aki az egyharmadot kapta.

KtF III. 6.

1603. március 12.

Udvarhelyi György halála után, az apai kétharmad részben György nevű fiának jutott könyvek.

Vduarhely Gieorgj halála után maradt könyuek

- (1.) Egy Aristoteles keonyü d(enariorum) 65
- (2.) Egy dialectica Philippi Melantonis d. 40
- (3.) Egy Methodus es
- (4.) egy Thomus Tertius d. 80
- (5.) Mas egy Methodus d. 75
- (6.) Meditatio in Grecam linguam fl(orenorum) 1 d. 85
- (7.) De unitate persone es
- (8.) egy Cicero d. 85
- (9.) Egy Caluinus Fl. 1 d. 85
- (10.) Egy Rudolphi Agricola es
- (11.) egy Johannis Sturmij d. 63
- (12.) Institucionum hebraicarum
- (13.) egy zido keonyuel egiwt d. 80
- (14.) Egy Simeon Pauli
- (15.) egy Georeog keonyvel egiwt d. 55
- (16.) Epistola Pauli ad Corinteos es
- (17.) egy tabula Germanicum d. 42
- (18.) Egy quatuor Euangelij d. 32
- (19.) Egy prouerbiarum regium d. 20
- (20.) Egy zeold hartian keoniw d. 25
- (21.) Commentarij epistolae ad romanos d. 25
- (22.) Philippus Melanton d. 20

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Protocollum 64.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37. A jegyzékről idéz JAKAB II. 1888. 405-406.

KtF III. 9.

1604. április 29.

Egyed Péter lelkész hagyatékában talált könyvek jegyzéke

- (1.) In Esaiae prophetae oracula fl(orenorum) 2 d(enariorum) –
- (2.) Lombardica historica, fl. – d. 50
- (3.) Postilla Hugonis, fl. 1 d. 50
- (4.) Ecclesiasticae historia, fl. 1 d. –
- (5.) Glossa ordinaria Lirae, fl. 1 d.–
- (6.) Liber Francisci presbiteri, fl. – d. 5
- (7.) Conciones Francisci Daudis, fl. 1 d. 62

- (8.) Conciliatio locorum, fl. – d. 20
- (9.) Ritus explorandi veritati fl. – d. 32
- (10.) De falsa et uera cognitionis vnus Dei Patris, fl. – d. 50
- (11.) Liber Francisci Pomerani, fl. – d. 16
- (12.) Postilla Hemmingij Nikolay, fl. – d. 32
- (13.) Instituta Justiniani Imperatoris, fl. – d. 50
- (14.) Methodi locorum per Simonis Pauli, fl. – d. 50
- (15.) In Jobum Joannis Berenczi(!), fl. – d. 16
- (16.) Joannis Pomerani in Epistolam ad Romanos fl. – d. 16
- (17.) Commentarij in Danielelem, fl. – d. 10
- (18.) Loci Theologici, fl. – d. 25
- (19.) In Danielelem Philippi Melantonis, fl. – d. 20
- (20.) In Epistolam ad Galathas Martini Lutteri, fl. – d. 20
- (21.) Cathecismi questionis Nikolay Hemmingij fl. – d. 25
- (22.) Disputationes Mathiae Deuay, fl. – d. 6

Mai lelõhelye: Kolozsvár város Lt. Protocollum 137.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37. A jegyzéket a 14. és 15. tétel kivételével idézi JAKAB II. 1888. 406.

KtF III. 10.

1611. június 21.

*Notarius Mihály deák halála után két árvájára (Ferkó és Mihók) maradt könyvek.
Jutotanak Ferkeőnek ualamj keönyuek*

In Folio

- (1.) Teatrum vitae Humanae a Theodoro Zwingero Basiliense
 - (2.) Biblia germanica D(octoris) M(artini) L(utheri) in Octauo(!)
 - (3.) De origine erroris libri duo, Henricj Bulingerj
 - (4.) Explicationes locorum Veterj et nouj Testamentorum
 - (5.) Decretum opus Tripartitum iuris consuetudinarij
 - (6.) M(arci) T(ullii) C(iceronis) Librorum philosophorum(!)
 - (7.) Orationes aliquot ex Herodotj Tucididis
 - (8.) Canones Appostolorum
 - (9.) Psalterium Saxonicum
 - (10.) Franciscj Petrarchjae de remedijs uerique fortunae
 - (11.) Psalmorum Daudis paraphrasis poetica
 - (12.) Purgatum Regestrum
 - (13.) Aliquot scriba pro memoriae de transiluanijis rebus
- Az keönyueghbeol Mihok zamara

In Folio

- (14.) Calepini (lapszélre írva)
- (15.) Flauij Josephj antiqui Judicarum(!)
- (16.) Biblia Bibliorum opus sacrosanctum vulgatis quidem Characteribus
- (17.) Cronica rebus in Pappys Rubris

In quarto

- (18.) Biblia latina in quarto
- (19.) Testamentum Vngaricum
- (20.) Explicationes D(omini) Georgij Eniedinj
- (21.) De historia stirpium (...) commentarij in signo
- (22.) Della grandusta, della terra et della aqua
- (23.) Institutiones D(ivi) Justinianj
- (24.) Medicina Theodorij et practices
- (25.) Francisci Daudis Defensiones in Negotio

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc. I. Nr. 88. Fol. 4a., 7b.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 37-38.

KtF III. 12.

1615. május 25.

Urböger Gergelyné halála után az unokáknak jutott könyvek

Vrbeöger Balinak jutott

- (1.) Dictionarium graecum in folio, fl(orenorum) – d(enariorum) 75
- (2.) Ouidius Metamorphoses, fl. – d. 32
- (3.) Dialectica, fl. – d. 35
- (4.) Sinonima trifingl(!), fl. – d. 25
- (5.) Speculum quaestionum, fl. – d. 80

Kws alias Maswander Sofficanak jutott

- (6.) Egj regj Biblia Deak meljnek hejais, fl. – d. 50
- Egj regestumnak valo keőnw tizta papiros fl. 1 d. –
- (7.) Aristotelis logica, fl. 1 d. –
- (8.) Egj postilla regj, fl. – d. 25
- (9.) Juris dispositio keottetlen, fl. – d. 6
- (10.) Cicero orationis, fl. – d. 25

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc. I. Nr. 97. Fol. 2b., 5a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 38.

KtF III. 13.

1627. február 22.

Kanta (Chanta) Mihály halála után unokáinak jutott könyvek.

Istoknak Az Kalmar Marhabol jutot (...)

16 Donat es grammatica (...)

Sofianak Az Kalmar Marhakbol az mi jutot (...)

19 Donat es grammatica

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc. I. Nr. 134. Fol. 4b., 6b.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 38.

1627. szeptember 3.

Vicei Máté halála után maradt könyvek.

Kalmar Marha, Atyaj es Anyaj reszbol Wicej Mathenak jutot (...)

Negy deak Euangelium

Kalmar Marha iutot, mind Atiaj ket reszbol mind Aniaj Harmadbol Wicej Antalnak (...)

Negy Euangelium, Egy Grammaticaua d. 50.

Kalmar Marha iutot, mind Atiaj ket reszbol mind Aniai Harmadbol Wicey Janosnak (...)

Harom deak Euangelium

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc. I. Nr. 132. Fol. 4a., 17b., 24b.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 38.

1629. május 9

Nagy Szabó Ferenc halála után leányára, Margitra maradt könyvek.

Koniuekbol iutott

Egy iratlan keoniw ér fl. 1. d. –

Petrus Rauerno de obscuris questionibus fl. – d. 60

Historia de rebus Hungarorum veres quantitasban ér fl. 1. d. –

Egy <nemet> deak Biblia ér fl. 1. d. –

Enyedj Georgij V(ram) opusa ér fl. 1. d. –

Terentius ér d. 32

Bucanneanus(!) ér d. 32

Eötues Nagi Mathe uram leanatis, Nagi Margit aszszont egy reszeuk illette.

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc. I. Nr. 143. Fol. 3a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 38.

KtF III. 19.

1630. június 21

*Balasfi Bálint halála után unokáira, Nyireo Eötvös János árváira, Jánosra,
Borbálára és Istókra maradt könyvek*

Keoniuekból iutot az Nyiro János Aruainak

1. Bibliorum pars tertia
2. Concordantiae maiores
3. Simplex et pia Euang(elia)
4. Magiar testamentum
5. Egy deak decretum
6. Egy Dictionarium
7. Erasmus Rotherodamus
8. Vetus et sapiens Vetur(!)
9. Joannis Carionis mathemat(ica)(!)
10. Brevis discursus
11. Antonij Gratarolj
12. Colloquium Wormatiensi
13. Hyeronimi Osorij
14. De Imagine dej in primis
15. Marcelli Palingenij
16. Joanne Somnero
17. Ouidij Nasonis
18. Joannes Baptista
19. Psalmorum Daudis
20. Reouid magiarazat az Antichrist(usrol)
21. Egy magiar Enekes keoniw
22. Egy magiar Calendarium
23. Egy Nemet szamueteo keoniw
24. Egy magiar szamueteo keoniw
25. Dicta Grecie
26. Epitome philosophie
27. Egy magiar keoniw, Enekes
28. Magiar keoniw De Christo et eius
29. Psalterium Ungaricum
30. Propheticae aliquot
31. Az Caius Crispus etc
32. M(arci) Tullii Ciceronis
33. Egy keotetlen opussa Georgii Enyedini

34. Egy magiar Irot köniw irott

35. Egy magiar Biblia Szenczi Molnar Albert forditasa, veres bwrbe keotwe Aranas, az szegeleteken, es az kozepin Ezwstbeöl czinalt remekek, Aranasok, teorkeses es Almadinos

36. Az masik In foljo Igen io keoniw. Ciuitatis Orbis terrarum

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Fasc.I. Nr. 147. Fol. 6b-7a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 38-39.

KtF III. 20.

1633. május 2.

Matthes Han árváinak Juditnak és Mathikonak az apai kétharmad részben jutott könyvek

Az kett Aruanak jutottak eggiwt

(1.) Bekeotetlen nemetwl egj keonyw de refomatione Ecclesiae

(2.) Item keotetlen Nemetewl Az Catechysis

(3.) Be keotve Nemetwl az eoregh Catechysis

(4.) Nemetwl Az Sz(ent) Daud Psalmusi

(5.) Egj keönj Nemetwl meliben 7 praedicatio vagion Az eöreök eletreöl Szent Daud Ps. (áthúзва)

(6.) Az Evangeliumbol ki szedegetet locusok nemetwl

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 103. Fol. 5a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

KtF III. 21.

1634. március 17.

Weltzer Lőrincz halála után fiának Lőrincznek az apai kétharmad részben jutott könyvek

(1.) Vagion egj keonyue Neomett Schimff und Ehrnszt

(2.) Vagion esmet Szamu,,le keonuetzkeo

(3.) Vagion esmet Ennjedi Georgi opus auagi keonuj

(4.) Vagion esmet egj Koenuetczkö Jmadsagos Magiar

(5.) Vagion esmet Jmadsagos Keonnetczkoe Nhemett

(6.) Vagion esmet Psalterium Daudis

(7.) az Calendarium Perpetuum(mal) egyutt

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 104. Fol. 2a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

KtF III. 23.

1637. február 16.

Stenczel János halála után az apai kétharmad részben fiára, Imrére hagyott könyvek.

Keonyuekbeol Jutott Imreoknak

(1.) Egi Eoregh Nemet Biblia Lutther M(árton) versioia in folio az Szegeletekben rezes vadnak 2 clasurral. fl(orenorum) 4

(2.) Item in folio Deak Bonfinius fekete beorrel valo volumen. fl. 2

(3.) Item liber Sebrandi Lubertj de Papa Romano librij Decem in uno volumine. fl. – d. 50

(4.) Liber Theologorum Eusebius in folio, az utolso reszet ki szaggattak. fl. – d. 15

(5.) Euangelium Graece et latine in octauo. fl. – d. 25

(6.) Perpetuum Calendarium Germanice 4to. fl. – d. 25

(7.) Item liber Herodoti Halicarnassej histor(iarum) librij 9. fl. – d. 25

(8.) Item liber latinus in 16 Aureolorum Dogmatarum De Principe et Principis officio aestim(atu)r fl. – d. 25

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 111. Fol. 10b-11a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

KtF III. 27.

1637. október 27.

Viczei György halála után árváinak, Katának és Péternek az apai kétharmad részben jutott könyvek.

Keouetkezik az Keonyuek Registruma

(1.) Legenda Lombardica in folio

(2.) Pauli Osorij uiri doctissimi historiarum ad Aurelium Augustinum in folio

(3.) Robertus Holget super libris Sapien(tibus) in folio

(4.) In uno volumine 4 tomi. Aprobatas religionis quibusque uiuendi regulas, Egregiaque non nulla Pariter haud mediocre quidem Emolumentum etc. in 4to

(5.) Biblia Sacra Latina, Hyeronimi opus Antverpiae in 8tauo

(6.) M(arci) T(ullii) Cicer(onis) Epistolarum in octauo

(7.) Publij Vergilij Maronis opera in octauo

(8.) M(arci) T(ullii) Ciceronis Epistolae familiares liber in octauo

(9.) Abdiae Babiloniae Primi Episcopi, ab Apostolis constitutis de historia certaminis Apostolici libri 10, Julio Affricano interprete in sedecimo

(10.) Enchiridion locorum communium Joannis Eckj aduersus Lutherum et alios
hostes Ecclesiae in sedecimo

(11.) Officium Beatae Mariae Virginis in sedecimo

(12.) Praecationes Erasmi quae hactenus extiterunt in sedecimo

(13.) M(arci) T(ullii) C(iceronis) Epistolae familiares in sedecimo

(14.) Exempla virtutum et Vitiorum in sedecimo

Ez be Irt keonjueket nem osztottuk, hanem az mi teczesünk es Iteletünk szerent egjüt hattuk az Relictanak kezenel illyen modddal hogy az migh Isten az Iffiat Petert Idegen Orszagbol megh hozza, addigh az io remenseg alatt ualo uj gazda ugj mint az mostoha apjok, ha kedue tartja, s azoknak oluasasaban geonjorkeodik, azokat ad usum birhassa de el ne adhasson egjetis azokbol, hanem mind egjütt megh tartassanak: Hasonlo keppen az kis Katatis ha Isten elterj es szerezet paranczjol nekj, az kinek Isten biria azis ad usum birhassa. Isten megh hozuan Petert Eöis hasonlokepen birhassa, es Egyk az masiktól elne tarthassa, es penzen el ne adhassa az teobbj akaratja nélkül hanem egi arant oluashassak es birhassak eeket.

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 24. Fol. 5a-6a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

KtF III. 28.

1647. március 20.

Rodner János halála után javait a hitelezői között megosztották.

Keouetkezik az Brassay Embernek ualo fizetesz

Egy Vy testamentumos keonny pro fl. 3.

Egy szamveteo keony aestimaltatot pro fl. – d. 60

Egy commentarius könny in folio pro fl. 3. d. –

Mai lelőhelye: Kolozsvár város Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 134. Fol. 2a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

1676. április 9.

Beke István halálakor árvájának Dánielnek jutott könyv.

Valami könyvek is Daniel számára léuén ezek is eö kegyelménél marattanak

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 155. Fol. 3b.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

1703. január 10.

Régeni Asztalos Mihály halála után leánya, Kovács Szabó Istvánné Régeni Kata és unokája, Régeni Hannes közötti osztás során Hannesnak jutott könyvek

(1.) Jutott egj Magjar Varadj nyomtatassu Biblia fl(orenorum) 6 (...)

(2.) Teologia nemet

(3.) Dictionarium latino Germanicum

(4.) Ioannes Crelli opera nemetül

(5.) Testamentum nemetül

(6.) Kisebb enekes Könyv nemetül

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 194b. Fol. 3b.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

KtF III. 127.

1704. március 27.

Katona Molnár György halála után maradt javak között:

Vagjon egy régi Psalterium valet fl. 1/2.

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 199. Fol. 1a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

1714. november 28.

Csengeri Péter és leánya Ersik közötti osztásból:

Könyvek Bor es Fa eszközök dolga

A könyvek becsültettek ad unum fl. 60

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 213. Fol. 2a.

Csengeri Péter „a Kolosvari R(eformatus) Ecclesiának edgyik méltatlan Prédikatora” volt.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

1720. január 9.

Csép Bálint nyolc gyermekének az anyai harmadból jutott:

Vadnak valami könyvek, mellyeknek nagyobb reze affele regiek, es miuel mostan nemigen becsűsők, tehat omnibus computatis inteztük ad fl. 18 mellyből

jut ad Tertialitatem fl. 6 eszt ha 8 fele repartialyuk a nyolcz árvák között, jut edgj
reszre fl. $\neg$ / 75.

Mai lelőhelye: Kolozsvár városi Lt. Régi divizionális levelek. Nr. 221. Fol. 2a.

Kiadta: KISS Gyöngy, Művelődés, 1983/7. 39.

AZ UNITÁRIUS EGYHÁZ FORRÁSAI

A középkori múltra visszatekintő városi-plébániai iskola az 1560-as évek végén került az unitárius egyház kezelésébe, s vált az e szellemi áramlatot követők legfontosabb hazai kollégiumává.² Könyvtára ennek megfelelően alakította anyagát, s jöllehet a XVI. századból csupán ma meglévő nyomtatott és kéziratot könyvek bejegyzései állnak rendelkezésre ezen állomány összetételének jellemzésére, Simén Domonkos semmiképpen nem túloz, amikor az itteni könyanyaghoz sorolja az erdélyi és lengyelországi unitárius nyomdatermékeit.³ Anyaggyűjtésünk biztosan nem teljes, hiszen Simén Domonkos idézett tanulmányában említi ifj Stegman Joákim (1678), Koncz Boldizsár (1683), majd Bányai János (1700) adományait, továbbá Rajner Márton és Csanádi István kurátorok feljegyzéseit az 1688-1698. évekből, amelyeket nem tudtunk kézbe venni. Gál Kelemen átveszi ezeket a közléseket s ki is egészíti azokat néhány megjegyzéssel. Az alább közölt jegyzékeket azonban nem ismerték, talán mert 1989-ig magántulajdonban voltak. Bizonyos azonban az, hogy a nevezetes „fasciculus” kiadása sok apró adattal egészít majd ki bennünket.

1675. augusztus 16.

Az unitárius templom könyvtára.

Inventarium librorum in sacristia templi majoris
apud manus Aedilium existentium per
R(everen)dum D(omi)num Danielelem Szentivani
Plebanum Martinum Rayner et Stephanum Nagybianyi
1675. die 16. Aug(usti) consignatum

² GÁL Kelemen: A Kolozsvári Unitárius Kollégium története (1568-1900). I-II. kötet. Bp., 1935. A könyvtárról: II. köt. 187-199.

³ SIMÉN Domonkos: Az unitáriusok kolozsvári főtanodájának könyvtára. Keresztény Magvető, 1877. 193-207.; a lengyel kapcsolatokról sok érdekes könyves adatot szolgáltat Alodia KAWECKA-GRYCZOWA: Arianske oficyny wydawnicze Rodeckiego i Sternackiego. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdansk, 1974; A XVI. századi könyvanyag néhány értékes darabjára mutat rá ASZTALOS Miklós: A kolozsvári Szent Mihály-templom XVI. századi könyvtára. Könyvtári Szemle, 1934. 41-42.; főként a könyvtár ma is meglévő kéziratanyagának gazdagságát méltatja BALÁZS Mihály: A kolozsvári unitárius kollégium könyvtáráról. Vigilia, 1990. 350-352.

In Folio

1. Martini Lutheri expositionum in Epistolas Paulinas volumen primum Germanice
2. Ejusdem variorum tractatum Volumen 2dum Germanice
3. Ejusdem Expositiones in Psalmos volumen 3tium Germanice
4. Lutheri Concionum Volumen 4tum Germanice
5. Ejusdem omnium operum tomus 3. Latine continens
6. Enarrationes Daeuteronomij Ultimorum verborum Davidis multorum Psalmorum pias et utiles
7. Ejusdem omnium operum tomus 4, continens enarrationes in Ecclesiast(icu)m, Canticum Canticorum, Esaïam, Ezechielem, Danielelem, et in Prophetas Minores opus insigne et vere aureum
8. Ejusdem omnium operum tomus 5, continens enarrationes in aliquot capita Matt(haei), Joan(nis) Evangelistae, Epistolae Imae ad Cor(inthios), Epist(olae) ad Galatas et in duas Petri et Judae Unam, Ittem in Zachariam etc
9. Ejusdem variorum lucubrationum tomus 6. Germanice
10. Ejusdem operum omnium tomus 1, continens scripta primi Triennij ab eo tempore, quo primum Controversia de Indulgentia mota est, volet ab Anno C(hris)ti 1517 usq(ue) ad Annum 1520
11. Ejusdem Postillae majores
12. Eusebius cum alijs Ecclesiasticis scriptoribus, veluti Rufino, Socrate, Theodoret, Sozomeno, et Evagrio
13. Epistolae Hieronymi
14. Glossa Ordinaria cum Postilla Nicolai de Lyra, et moralitatibus ejusdem, Itemque cum Pauli Burgensis additionibus, Matthiaeq(ue) Thormgh(?) Replicis super quinq(ue) libros Mosis
15. Glossa ordinaria cum Expositione Lyrae etc. super libros Job Psal(morum), Proverb(iorum), Ecclesiastes, Cantica canticorum, Sapientiae, et Ecclesiasticum
16. Glossa Oradinaria in Evangelistas et Epistolas Apostolicas
17. Glossa Ordinaria in Libros Regum, Paralip(omenon), Ezdrae, Tobiae, Judit, Ester, Job et Psal(morum)
18. Glossa Ordinaria in P(aralipomenon?) Josuae et Judei
19. Musculus in Psalmos
20. Demosthenis opera Graece
21. Galeni operum Medicorum tomi duo Graece
22. Galeni operum pars quinta Graece
23. Galeni operum tomus tertius et quartus
24. Hugonis Cardinalis Postilla super (libros) Prov(erbiorum), Eccl(esiastes), Cant(ica Canticorum), Sapientiae, Eccl(esiasticum), Esa(iam)

25. Bullingerus in omnes Epistolas Apostolicas
26. Bullingerus in Marcum, Luc(am) et Joan(nem)
27. Hieronymi operum tomus Quartus et Quintus
28. Biblia S(acra) cum martirum arianorum prae(sen)tatione Xanctis Pagnini et
Ariae Montani
29. Titus Livius de rebus gestis Romanorum
30. Legenda Sanctorum Regni Hungariae in Lombardica Historia non contentae
31. Item Lombardica Historia, quae a plerisq(ue) aurea legenda Sanctorum
appellantur
32. Augustini omnium operum tomus 1mus. (Innét kezdve áthúzza:) Tomus
2dus, Tomus Tertius et quartus in uno volumine
33. Ejusdem Tomus 2dus
34. Ejusdem Tomus Tertius et Quartus in eodem volumine
35. Ejusdem Tomus Quartus et Quintus in uno volumine
36. Ejusdem Tomus Nonus et Decimus in uno volumine
37. Ejusdem Tomus Octavus
38. Ejusdem (...) opera omnia Indices duo, una cum Tomo primo et 2do
39. Ejusdem iterum Tomus Nonus et Decimus
40. Ejusdem operum omnium Tomus Septimus
41. Commentarius Brentij in Lucam
42. Lutheri omnium operum tomus 1mus
43. Ejusdem omnium operum tomus 2dus
44. Philippi Melanchtonis operum pars prima
45. Brentius in Exodum Laevit(icum), Judit, Rut, Amos
Item Majerus(?) in Apocalyp(sin) eodem volum(ine)
46. Lutheri operum tomus septimus Germanice
47. Brentius in Samuelem
48. Lutheri operum tomus 2dus
49. Lutheri operum tomus 3tius
50. Luth(eri) operum omnium tomus quintus
51. Brentius in Exodum, Laevit(icum), Judit, Ruth, Job, Amos etc.
52. Luth(eri) omnium operum Tomus Quartus
53. Luth(eri) omnium Operum Tomus Quintus Germanice
54. Institutiones Joan(nis) Calvini
55. Cypriani omnia opera
56. Bullingerus in Acta et omnes Epist(olas) Apostolicas
57. Ambrosij operum pars prima
58. Irenei opera
Item Bullin(geri) in Joan(nem)
- Item Bucer Metaphrases in Epist(olas) Paulinas in uno volumine
59. Basilij opera
60. Chrisostomi operum tomus 4tus

61. Ejusdem operum Tomus 1mus
62. Hieronymi operum Tomus 1mus, 2dus et Tertius in uno Volumine
63. Bibliothecae Gesneri pars 2da
64. Hieronymi operum Tomus 7mus, 8tavius, 9nus in eodem volumine
65. Bulling(eri) in Acta Apost(olica) et Matth(aeum)
66. Cyrilli opera Latine
67. Lutheri Expositio Evangeliorum D(omi)nical(iu)m
Item Musculi comment(aria) in Matt(haeum) eodem volumine
68. Brentius in Joan(nem) et Acta Apostolica
69. Conciliorum tomus Tertius
70. Lyrae operum pars Tertia in Prophetas et Librum Maccabaeorum
71. Augustini omnium operum Epitome
72. Annei Senecae Liber de Moribus
Ibidem ejusdem Epistolae
73. Joannis de Gerson Cancellarij Parisien(sis) opera Devotionalia
74. Tabula Definitionum tertia in Ordine et Divisionum quarta
75. Lyrae anno(tati)ones in Novum Testamentum
76. Joannis de Platea Commentaria in Quatuor libros Institutionum Justiniani
77. Joannis Gerson operum pars prima
78. Magistri Sententiarum Quaestiones
Item Thomae Aquinatis supra Quartum librum Magistri Sententiarum scriptum
79. Thucydides Graece cum Scholijs
80. Graduale Hungaricum pro Calvinianis
81. Cardani Commentaria in libros Ptolomaei 4. de Astrorum Judicijs
82. Novum Testamentum Hungaricum versionis Visolianae
83. Consilia Bartholomei Montagnanae Tractatus tres de balneis Patavinis
De Compositione et dosi medicinali Antidotarius ejusdem
84. Bartholomei Anglici de Proprietatibus rerum libri aliquot in uno volumine
opus egregium
85. Ejusdem de Proprietatibus rerum libri aliquot in alio minori volumine
86. Libri Distinctionum Magistri Sententiarum sine principio et fine
87. Glossa Ordinaria cum Expo(siti)one Lyrae super libros 4 Evangelistarum
88. Practica Joan(nis) Anglici Physici Clarissimi ab operis praestantia
89. Rosa medicina nuncupata
Item Florida Corona medicinae Antonij Gazij Patavini
90. Tabula exemplorum
Item ibidem Speculum Exemplorum ex diversis libris in unum laboriose collectum
91. Maffei Vegij Laudentis liber e jurae consuleorum scriptis excerptus
Ibidem Merulae Enarrationes in Satyras Juvenales
92. Bonaventura operum prima pars liber devotionalis

93. Ordo Missalis secundum ritum D(omi)norum Ultramontanorum cum quibusdam Officijs novis
94. Idem liber in alio Volumine
95. Idem liber in tertio Volumine
96. Ordo Missalis per circulum Anni
97. Liber Missalis
98. Angeli de Aretio Commentaria in 4 libros Inst(itutionum) Justiniani
99. Instituta de Tortis
100. Commentaria in Codicem Justinianum
101. Gregorianorum Decretalium liber sextus
102. Alexandri de Alex(andro) quaestiones
103. Decretum de Tortis
104. Sancti Thomae Comment(aria) in Lucam
105. Corcordantiae Majores Bibliorum
106. Sexti libri Decretalium Compilatio illustrata lucubrationibus Hieronymi Clarij Brixiani
107. Decretales cum summarijs suis et Textuum Divisonibus ac etiam Rubricarum continuationibus
108. Domini de Sancto Geminiano Lecturae super sextum librum Decretalium
109. Speculi Guilhelmi Burantij pars 2da, cum additionibus Joan(nis) Andreae, et Baldi est opus Juridicum
110. Postilla Lyrae Ordinis Fratrum Minoritarum(!) super 4 Evangelistas
111. Ejusdem Postilla super Epist(olas) Paulinas
(A 94-111. tételek mellett a margón): Ezek az köönyvek uadnak az ayto felol valo Almarium(na)k a tetején rendel
112. Quadagesimale floribus sapientiae per Magistrum Ambrosium, Spira Talvisinum ad Dei laudem et Divae Matris auriae supernae
113. Bartholomaei Anglici de proprietatibus rerum libri
114. Hugonis Cardinalis Operum pars quarta
115. Sovari Soos Christoph Bartfai praedicator(na)k Postillaja
116. Brentij Homiliae in Joan(nis) Evan(gelium)

In Quarto

117. Digestum Vetus juris Justiniani
118. Digestum Novum juris Justiniani
119. Liber sextus Decretalium cum Glossa Joannis Andreae
120. Decretales Gregorij IX. Pontificis
121. Codex Justinianus cum notis marginalibus
122. Institutiones Juris Civilis Justiniani
123. Infortiatum, Pandectarum juris Civilis tomus 2dus quarta partis reliquum cum notis marginalibus Doctissimorum Jurisconsultorum
124. Aristophanis Comoediae Graece

124. Biblia Latina typis antiquae formae excusa
126. Practica Valesti de Thalanta, quae alias philonium d(octo)rum cum alijs Antidotis
127. Concordia Discordantium Canonum facta per Magistrum Gratianum sacrae paginae ac Jurium professorem (...)ionium
128. Magyar Uy Testamentum Heltai nyomtatasa s forditasa
129. Moses öt könyvei Heltai Gaspar forditasa magyarul
130. Josue, Birak, Ruth, Samuel első s masodik, es az kirallyok Első es Masodik könyvei magyarul Heltai forditasa
131. Egy magyar Praedicatio könyv Melius Peter munkaja

In Octavo

132. Theodori Bibliandri Institutiones Gram(mati)cae de lingva Hebraeae
 133. Cronicorum Carionis liber quintus
 134. Andreae(!) Peuceri liber de Divinationibus
- Et hi libri Omnes praeter eos qui supra unciculis inclusi sunt in Folio, continent(ur) in Armario existente, in Sacristia templi majoris versus septemtrionem in angulo

Mai lelőhelye: JATE KK MS 1603

1675. augusztus 16.

Dálnoki Lőrinc könyvei az unitárius templom könyvtárában.

Series librorum maximam partem Laurentij Dalnochi

In Folio

1. Biblia Hebraea eleganti et majuscula charatere forma, in duobus voluminibus
2. Joannis Baptistae Bernardi Seminarij totius Philosophiae tomus 2dus
3. Francisci Petrarchae opera omnia
4. Ovidij omnia opera, cum notis Jacobi Mycilli
5. Gualteri Homiliae in Esaïam
6. Chronologia Gerardi Mercatoris
7. Chronologia Joannis Functij
8. Herodoti libri 9. Graece ibidem Xenophontis de Paedia Cyri Regis Persarum alijsque rebus cum interpretatione Francisci Philephi(!), Bilibaldi, Volaterani, Camerarij et aliorum
9. Novum Testamentum Graecum, cum gemina interpretatione, Una Vulgata Altera Erasmi
10. Abdohasen Halij de Juditijs Astrorum juxta interpretatione aliquot Doctorum Virorum
11. Joan(nis) Baptistae Bernardi Seminarij totius philosophiae tomus primus
12. Homeri opera Graecolatina
13. Concordantiae Maximae Bibliorum latine

- NB. 14. Bibliorum pars tertia continens libros 5 Job, Psal(morum), Prov(erbiarum), Eccl(esiastes) et Cantica, cum annotationibus Tremellij, et Franc(isci) Junij
15. Joan(nis) de Janduno quaestiones in XII libros Metaph(isicae) Arist(ote)lis
16. Ecclesiastica Historia Eusebij, Ruffini etc. aeditio Basilien(sis)
17. Virgilius cum Comment(ariis) et Figuris
18. Matthiae Fabri Concionum opus Tripartitum
19. Eustathij Archiepiscopi Tessalonicensis in(!)
20. Iliades Homeri Commentaria
21. Julij Firmici Astronomia
22. Bucerii Enarrationis in 4 Evangelia
23. Lexicon Graeco-Latinum Conradi Gesneri
24. Plutarchi liber de vitis Illustrium Virorum
25. Virgilius cum notis Cantenij(?) (És áthúzva:) Suetonij
26. Suetonius cum Notis Philippi Beroaldi
27. Dialectica Boetij
- Ibidem Platonis quaedam opera, Item
28. Julij Sirenij Brixiani de Fato libri novem
29. Joan(nes) Schonerus Carolostadius de Judicijs Nativitatum libri 3
30. Lutheri Simplex Evangeliorum Dominicalium expositio
31. Petri de Montagnana de Curationibus morborum
32. Epistolae Erasmi ad diversos
33. Petri Apiani instrumentum S(...) seu primi mobilis
34. Rudimenta mathematica Munsteri
35. Jacobi Viegleri Terrae Sanctae descriptio
36. Marci Antonij Coccej Sabellici Enneades sex posteriores, Item
37. Gasparis Hedionis Synopsis Historia
38. Cicero de Officijs, et alijs materijs cum notis Petri (...)sis et Francisci Maturantij
39. Adagia Erasmi
40. Eustathij Commentaria in Homeri Odisseam Graece
41. Joannis Spangebergij tabulae Theologicae
42. Joannis Baptistae Bernardi Thesaurus Rethoricae
43. Cardanus de Astrorum judicijs
44. Tabulae Ecclesiasticae
45. Historia Ecclesiastica Variorum
- Item Historia Ecclesiastica quam Tripartitum vocant
46. Ciceronis Epistolae Familiares cum uberioribus Notis Ubertini, Martini Philatici(?), Merulae, Jodochi Badij etc.
47. Plauti Comoediae cum Notis Bernardi Saraceni et Joannis Petri Vallae
48. Lutheri Enarrationum in Genesin tomus 2dus
49. Brentius in Esaiam

50. Brentij Homiliae in Lucam Evang(elistam)
51. Propertius cum Notis Beroaldi
- Ibidem Martialis cum Comment(ariis)
52. Joannis Pici Mirandulae omnia opera
53. Promptuarij exemplorum pars prior Germanice
54. Promptuarij exemplorum pars posterior Germanice
55. Titkok titka magyarul kötetlen
56. Valtsag titka magyarul kötetlen
57. Philipi Fabri Faventini Expositio librorum Metaph(isicae) Arist(otelis) liber
incompactus
58. Joachimi Stegmanni Institutiones Mathematicorum libri 2
59. Pretia rerum Medicinalium
60. Sermones Pomerij de Tempore

In Quarto majori et minori

1. Andreae Argolij Ephemerides
2. Nova Ephemeris ejusdem Argolij
3. Ephemerides ejusdem juxta Tachonem(!)
4. Joannis de monte Regio tabula Directoria
5. Christophori Clavij Geometria
6. Francisci Junctini Speculum astrologiae
7. Antonij Ruvij Comm(entaria) in libros Arist(ote)lis in tribus voluminibus
seorsim compactis
8. Ephemerides Brandenburgicae Davidis Oligeri
9. Zabarella opera Logica et Physica
10. Biblia Haebraica egregie compacta
11. Cosmografia Petri Appiani
12. Institutiones in Graecam linguam Clenardi
13. Philosophia naturalis Scoti
14. Responsio ad Palaeologi librum de magistratu
15. Astrolabium Christophori Clavij
16. Disputationes Theologicae Grinaei
- NB. 17. Novum Testamentum Hungaricum impressum Debrecini
18. Clavij in Sphaeram Joannis de Sacro Bosco Commentarius
19. Collatio in Epistolas Pauli per Claudium Guiliardum
20. Hemerologium Historicum in computum Ecclesiasticum redactum Davide
Frelichio
21. Vita Christi per Ludolphum(!) Saxonem
22. Logica Mexicana Rurij
23. Cosmographia Apiani et Gemmae Frisij
24. Alexander Picolhomineus de Sphaera
25. Crellius contra Grotium de Satisfacione

- NB. 26. Expo(siti)o Danielis Prophetæ per Fran(ciscum) Junium
 Item Lavaterus in primum librum Esdrae, et Nehemiam
 27. Hieronymi Mercurialis de arte Gymnastica libri 6
 28. De Alimentis Dominicus Sala
 29. Valentini Gentilis opinionum explicatio
 NB. 30. Nuclæus Coppensteenius in Evangelia Domi(ni)calia
 31. Syrinx physiologia Roberti Abbatis
 32. Conformatio Horologiorum sciotericorum Herman(ni) Vitachimbi(?)
 33. Galilæus de proportionum instrumento
 34. Enarratio Elementarum Astrologiæ Valent(ini) Nabod(?)
 35. Praelectiones Theologiæ Socini
 36. Logica Cundradi(!) Psalacheri
 37. Picolominaeus Exponens libros Arist(ote)lis de Ortu et Interim
 38. Ejusdem Scientia perfecta na(tu)rae totius universi
 39. Elegantiæ Augustini Dathi cum comm(entariis) Ascensij
 40. Porphirij Isagoge in Dialecticam

In Octavo majo(ri) et minori

1. Ciceronis opera omnia juxta Lambini expo(siti)onem
 2. Clechonis Orationes cum Notis Freygij
 3. Amesij lectiones in psalmos
 4. Philippi Rethorica cum Crusij quaestionibus
 5. Bernhardus de Lavinheta de arte Lullij
 6. Julij Caesaris Scaligeri poemata
 7. Illustrium miraculorum et Histor(iarum) libri 12 Caesarij
 8. Dictionarium Hebraicum Munsteri
 9. Kekermanni Logica
 10. Argumenta Philippica Pezelij
 11. Ptolemaei de praedictionibus Astronomicis
 12. Promptuarium Morale et Catolicum in Evan(gelia) Domi(ni)calia
 13. Velcurio in Physicam Arist(ote)lis)
 14. Mathem(at)ica Cunradj Dasypodij
 15. Arithmetica practica Joannis Phrisij
- Item alia quaedam Mathematica opera
16. Theoreti(!) Idylla
 17. Conciliationes locorum Scripturae in speciem pugnantis And(reae) Althameri
 18. Poemata Gregorij Bersmannij
 19. Institutiones Christianae religionis Calvini
 20. Grammatica Melanthonis
 21. Arati Phaenomena graece
- Hi libri continentur in grandi cista eaq(ue) oblonga iuxta armamentarium humile oblongam sub fenestra ad septemtrionem spectante

Mai lelőhelye: JATE KK MS 1603
1675. augusztus 16.

Az unitárius templom könyvtárának egyéb könyvei.

Catalogus aliorum librorum

In Quarto

1. Bugenhagius in Psalmos Davidis
2. Discursus de Statu Hebraeorum
3. De lingua graeca Martinus Rulandus

In Octavo

1. Linguae Hebraeae Erotaemata
2. Quintiliani institutione(!) oratoria(!)
3. Vallae elegantiae
4. Tractatus Astrologicus Henrici Ranzovij
5. Practica Valesei de Tharanta liber in ed(itione) egreg(ia)
6. Liber medicus (áthúzva) Socinus contra Palaeologum de magistratu
7. Aphorismi Rabbi Moisis medici
8. Dictionarium Italicum
9. Sturmij Dialectica
10. Breviloquium Theologiae Bonaventurae et Itinerarius, Mentis ad De(...)
11. Cursus physicus Rodolphi Fabri liber egr(egius)
12. Taurcelli Cosmologia
13. Dresseri Millenarius
14. Ars dicendi Melchioris Junij
15. Martinj Gram(matica) Heb(rea) et Chaldaica
16. Lettere Volgari
17. Melanchtonis praefationes et Vitae Illustr(ium) Virorum
18. Sermones Dominicales Jacobi de Voragine
19. Aphorismi Hipocratis juxta Gassarum
20. Astrolabium Stophlorini
21. De Baptismo aquae Socinus
22. Valerius Maximus et Diogenes Laertius
23. Herodianus grae(ce) et latine
24. Linacri Grammatica
25. Methodus Simonis Pauli
26. Plutarchi vitarum comparatarum appendix
27. Casmani Antisocinus
28. Joan(nis) Pomerani anno(tati)ones in aliquot Epist(olam) Pauli
29. Thesaurus lingvae Sanctae Pagnini
30. Singularia Andreae Libavij

31. Melanchtonis in Evangelia Comment(aria)
32. Gramm(atica) Italica
33. Cathechesis Christianismi graece
34. Isocrates graecolatinus
35. Historia partim humani corporis Salamonis Alberti
36. Dominicalis anonymus
37. Morborum internorum curatio Jacobi Sylvij
38. Erasmi copia rerum et verborum
39. Ludovicus Vives de disciplinis
40. Logica Javelli
41. Regula Vitae Davidis Chytraei
42. Erasmi paraphrasis in Evan(gelium) Matthaei
43. Epitomae Chrisostomi Javelli Canapitij
44. Christophori Longolij Epis(to)lae
Item Poemata Sabini
45. Adrianj Metij doctrina Sphaerica
46. Herculis Stroze carmina aurea
- NB. 47. Stapletonij promptuarium catholicum
- NB. 48. Antidotae Evangelica Stapletonis
49. Cosmographia Honteri Coronensis
50. Postilla Antonij Corvini in Epist(olas) et Evangelia
51. Martini Rullandi tractatus medicus
52. Defensio Franc(isci) Davidis
53. Novae quaestiones Sphaericae Sebastiani Teoderici
54. Nicolaus Traurellaes(?) de aeternitate rerum
55. Postilla latina Spangenbergij
56. Joannes de Sacro Bosco de Sphaera
57. Logica Ludovici Carbonis
58. Terentius cum notis Jodoci Willichij
59. Loci Theologici Melanchtonis
60. Evangelica Handbuhlei(!)
61. Kalendarium Historicum Pauli Eberj
62. Simonis Pauli Evangelicalia
63. Homiliae Bedae
64. Tiocinium Chemicum Joan(nis) Beguini
65. Summa Philosophiae Eustachij
66. Theoremata Theologica Petri Lascovij hungari
67. Commentaria in Porphirij institutiones Gerardj Mathiesij
68. Dresserij millenarius quintus
69. Joach(imi) Stegmanni instit(utiones) Mathematicae
70. Zanchius de religione Christiana
- NB. 71. Melanchtonis praefationes et vitae Clar(issimorum) virorum

72. Sanctae lingvae erotemata Michaelis Neandri
73. Ciceronis Epistolae italice
74. Gyönyörűségnek kerte nemetül
75. Hesiodus
76. Linacer grammaticus
77. Septalij animadversiones medicae
- NB. 78. Peregrinatio Petri et Pauli per Erasmus
79. Aloisius Pedemontanus de secretaetis
80. Gatinaria de remedijs morborum particularibus
81. Cardanus de malo medendi usu
82. Dresseri millenarius sextus

(A katalógus ez után egy olyan lapon folytatódik, amelyre két kölcsönzést jegyeztek fel előzőleg:) „Ego infrascriptus fateor me commendato accepisse ex Bibliotheca Ecclesiastica Compendium Universae Medicinae juxta doctrinam Hippocratis et Galenij, Autore Justo Crutio et Systema Materiae Medicae Autore Joh(anne) Jacobo a Brunn. 24. Augusti a(nno) d(omini) 1675. Samuel Melander D. M.”

(Mellette más kéz:) reddidi sunt (alatta:) „Ego quoq(ue) infrascriptus fateor me commodato accepisse ex eadem Bibliotheca eodem anno et die Thomae Aquinatis Theologica Summa Compendium. Andreas Lachouius m(anu) p(ropria)”

(Amikor a könyvtár katalógusának írásakor a jegyzők e laphoz értek az első idézett bejegyzést áthúzták, s az oldalra felül felírták:)

Catalogus librorum miscellaneorum datorum ex ipsa Ecclesia Bibiotheca Anno 1675 et deinceps”. (Ezután folytatták a jegyzéket:)

83. Pericope Evangeliorum Brentij
84. Practica Medicinalis Merguardi
85. Observationes medicinales Foresti Alchmeriensis
86. Conciliatio locorum scripturae in speciem pugnant(ia) And(reae) Althameri
87. Defensio anonymi cujusdam de Eccl(esi)a
- NB. 88. De sacris diebus Carmelitae opus aureum
89. Dialectica Gregorij Molnar
90. Paraphrasis Erasmi in aliquot Epist(olam) Pauli
91. Catechesis Platentinae Dioecesis
92. Logica Titelmanni
93. Marsilij Ficini de Vita libri tres
94. Quaestiones in libellum de Sphaera Joan(nis) a Sacrobosco
95. Tralliani et Razae libelli medici
96. Gramm(atica) Melanchtonis
97. Melanchtonis dominicalia

98. Marcus Antonius de D(omi)nis Archiepiscopis(?)
99. Mureti orationes
100. Cornelij Valerij Rethorica
101. Quaestiones tres medicae
102. De barbarie imminente Oratio Hophmani
103. Farsosae Epis(to)lae
104. Czanaki Mathe az dõgh halalrol
105. Pistorij (...) quintus
106. Fallopius de morbo Gallico
107. Magyar Herbarium rosz. abijt (áthúzva)
108. Tractatus de erigendis figuris cordi Joannis Garcae

In duodecimo

1. Medicina Theorico practica
 2. Vidae opera poetica
 - Ittem Palingerij Zodiacus vitae
3. Antonij Musae examen trochiscorum ungventorum(?)
4. Homerus graecolatinus
5. Methodus medicamenta componendi Jacobi Sylvij
6. Metaposcopia italicae
7. Historia de Riti Hebraici vita
8. Pharmacopea pro Reipub(lica) Augustana (...)
9. Metaphysica Cornelij Martini
10. Raymundi Aloedarium(?) Maropostinum
11. Fuxij liber de Historia stripium
12. Baptistae consultationes Medicinales
13. Arist(ote)lis Rethorica
14. Arist(ote)lis moralia
15. Joannes Reuchlin de verbo mirifico
16. Amaci Lusitani Curation(es) medic(inae) centuriae duae
17. Laurentius poeta
18. Index rerum omnium in Aris(tote)le(!) contentarum
19. Ausorij opuscula varia
20. Pindari opera
21. Arist(ote)lis problemata
22. Francionalis Italicus
23. Hyppocratis aphorismi cum Galeni comment(ariis)
24. Practica medicinalis Facentini
25. Arist(ote)lis physica
26. Ques(tiones?) medicinalia D(omi)nici Bucij
27. Anthonij Musae Medicamenta cathartica
28. Summa doctrinae Christianae Petri Canisij

29. Francionalis Italicus
30. Novum Testamentum italicum
31. Ar(istote)lis Logica
32. Canticum Canticorum Hebraicum
33. Practica medicina Wekkeri
34. Joan(nis) Baptistae consultationes medicinae

Mai lelőhelye: JATE KK MS 1603

KtF VI. 96.

1676. július 14. Kolozsvár

Adam Franck könyveinek jegyzéke, melyeket Stephanus Paulus, a Londonban időző tulajdonos javainak felügyelője halála után írtak össze

Regestrum Universale bonorum mobilium at immobilium Generosi Viri Domini Adami Franci apud eadem et sub custodia Pie defuncti Reverendi Domini Stephani Pauli conservatorum et reinventorum obque certa eiusdem debita in rationem Ecclesiae Unitariae Claudiopolitanae, Per Reverendos, at Egregios Dominos Daniele Szentivanium, Plebanum Franciscum Pazmany, Joannem Ravium Stephanum Nagy Banyai et Martinum Rayner ad id Peragendos a memoratu Ecclesia transmissos, coadjuncto Eiusdem Andrea Crayczar Scriba fide eiusdem mediantem inventorum ac ad fideles manus Egregii Petri Huszar alterius Curatoris dictae Ecclesiae assignatorum die 14. Mensis Julij, Anno 1676. consignatam hoc ordine sequuntur

Könyvek

In folio

- (1) Thesaurus Lingvae sanctae opera Mercuriae ae. fl. 2 ö
- (2) Adagia Erasmi ae. fl. 1 ö
- (3) Grotius in quatuor Voluminibus ae. fl. 30 ö
- (4) Dies Caniculares Majoli(?) ae. fl. 1 80
- (5) Suarehij(!) Metaphysica ae. fl. 1 ö
- (6) Athenaeus et Camerarius ae. fl. – 40
- (7) Theologorum graecolatini libri ae. fl. – 60
- (8) Aristotelis omnia opera graecolatina ae. fl. 1.50
- (9) Biblia graeca septuaginta Interpreta ae. fl. 2 ö
- (10) Biblia Castalionis ae. fl. 2 ö
- (11) Maldonatus in quatuor Evangelistas ae. fl. 4 ö
- (12) Isocratis Orationes ae. fl. – 60
- (13) Erasmus in Novum Testamentum ae. fl. 1.50
- (14) Petrus Martyr in libros Samuelis ae. fl. 1.50
- (15) Ecclesiasticae historiae ae. fl. – 90

- (16) Bullingerus in Epistolas Paulinas ae. fl. – 50
- (17) Andreas Phricius de reformanda Rei Publica ae. fl. 1 ö
- (18) Josephus Flavius historicus ae. fl. 2 ö
- (19) Index in Sacra Biblia Tremellj ac Junij versionibus ae. fl. 1 ö
- (20) Ravanellus ae. fl. 5 ö

In minori folio

- (21) Concordantiae majores ae. fl. 1 ö
- (22) Dictionarium Avenarij hebraicum ae. fl. – 50
- (23) Capulae Lexicon graecum ae. fl. – 90
- (24) Aristophani Comaediae ae. fl. – 24

In quarto

- (25) Volhelius
- (26) Antidotum Dobraeum ae. fl. – 25
- (27) Bisterfeldius contra Crellium ae. fl. 1 50
- (28) Vorstius de Deo ae. fl. 1 ö
- (29) Prelectiones Socini etc. ae. fl. – 80
- (30) Volhelij responsio ad dodum(?) Gorckium Smiglerij ae. fl. – 80
- (31) Vorstij amica duplicatio ae. fl. 1 60
- (32) Ostoradus contra Tradelium germanice. ae. fl. – 30
- (33) Jacobi Martini Loci Theologici ae. fl. – 40
- (34) Confessio Pastorum Remonstrantium ae. fl. – 80
- (35) Memoria Bergeriana ae. fl. – 25
- (36) Mapphaeus de rebus Iudaeorum ae. fl. – 6
- (37) Smaltius contra Smigletium ae. fl. – 80
- (38) Manuscriptae animadversiones in Philosophiam ae. fl. – 15
- (39) Smaltius de divinitate Christi ae. fl. – 28
- (40) Acta Synodi Dodracena ae. fl. 1.50
- (41) Dictionarium quadrilinguarum ae. fl. – 50
- (42) Biblia Vulgata versione ae. fl. – 80

In octavo

- (43) Crellius de Uno Deo Patre ae. fl. 1 ö
- (44) Lectiones Sacrae etc. ae. fl. – 45
- (45) Grammatica Avenarij ae. fl. – 25
- (46) Machiavelli Princeps ae. fl. – 25
- (47) Socinus in 5 priora capita Joannis ae. fl. – 60
- (48) Thesaurus contexendarum epistolarum ae. fl. – 6
- (49) Bellarmini operum tomi 4 in sex voluminibus ae. fl. 4 ö
- (50) Dialectica Fonsecae ae. fl. – 12
- (51) Jacobi Martini Metaphysica ae. fl. – 70

- (52) Opera Homeri in duobus Voluminibus ae. fl. – 60
- (53) Petavij rationes temporum ae. fl. – 80
- (54) Crellij commentarius in epistolas ad hebraeos ae. fl. 1 ö
- (55) Socinus contra Wierium(?) ae. fl. – 60
- (56) Becani manuale controversiarum ae. fl. – 60
- (57) Corneliae Martini metaphysica ae. fl. – 25
- (58) Socini Epistolae ae. fl. – 80
- (59) Socinus in initium Matthaei etc
- (60) Crellius ad Galatas ae. fl. – 50
- (61) Scaliger de causis linguae ae. fl. – 25
- (62) Petri Martiri hebraea grammatica ae. fl. – 25
- (63) Sulpitij Sacra Historia ae. fl. – 60
- (64) Defensio de ecclesia ae. fl. – 15
- (65) Socini institutio Christianae Religionis ae. fl. – 30
- (66) Sleidanus de statu Religionis ae. fl. – 80
- (67) Magyri Physiologia ae. fl. 1 ö
- (68) Magyri commentarius in Ethicas Aristotelis ae. fl. – 40
- (69) Ursini Arithmetica ae. fl. – 12
- (70) Hebraea Grammatica Buxdorfii ae. fl. – 30
- (71) Crellius in initium Matthaei ae. fl. – 40
- (72) Apophthegmata Erasmi ae. fl. – 25
- (73) Ostorodi Institutiones Germanice ae. fl. – 30
- (74) Ethica Conradi Horadi(?) ae. fl. – 20
- (75) Volckelij dissolutio nodi Gordj ae. fl. – 30
- (76) Biblia Tremellij ae. fl. 1 25
- (77) Socinus de Sacra Scriptura ae. fl. – 15
- (78) Ciceronis opera tomus secundus ae. fl. – 25
- (79) Rhenij(?) defensio Syllogis(?) ae. fl. – 6
- (80) Orationum Ciceronis opus ae. fl. – 6
- (81) Clenardi institutiones graecae(!) linguae ae. fl. – 20
- (82) Josephi Langij Mathematica ae. fl. – 12
- (83) Cypriani Rhetorica ae. fl. – 24
- (84) Cochenij(?) p(...) Dialecticae fl. – 9
- (85) Novum Testamentum latino graecum ae. fl. – 30
- (86) Ciceronis opera Philosophica ae. fl. – 15
- (87) Socini Elenchi Sophistici ae. fl. – 12
- (88) Methodus Medicinae ae. fl. – 16
- (89) Ostorodus(?) alia Alumias(?) ae. fl. – 30
- (90) Smalcus(?) Germanica lingua ae. fl. – 45
- (91) Crellius de Spiritu Sancto ae. fl. 2 ö
- (92) Timpi(?) Dor(...)mi (...) S(...)ae. fl. – 45
- (93) Via ad palam Ecclesiasticam ae. fl. – 30

- (94) Terentius cum notis Pa(...)oli ae. fl. – 25
- (95) Hermogenes de Rhetorica ae. fl. – 6
- (96) Janua linguae germanico latina fl. – 60
- (97) Sophoclis Trageodicae ae. fl. – 15

In duodecimo

- (98) Novum Testamentum graecum ae. fl. – 80
- (99) Livij historiarum libri ex (...) henisioma(?) ae. fl. – 50
- (100) Aliud opus ejusdem ae. fl. – 50
- (101) Ambrosius Lobvasser ae. fl. – 30
- (102) Aliud opus ejusdem in tribus voluminibus ae. fl. – 30
- (103) Buxdorfii hebraicum Lexicon ae. fl. 1 ö
- (104) Eiusdem Synagoga Iudaeorum ae. fl. – 40

In decimosexto

- (105) Catullus
 - (106) Tibullus ae. fl. – 15
- Egy könyvekhez való téka
Szentiványi M. Daniel, Szörös János, Rainer Marton, Andreas Krayczar correcta
per eosdem

Mai lelőhelye: JATE KK MS 1601

KtF III. 32. helytelenül id. Adam Franck halála évéhez (1642) datáltan.
1677-1689

Feljegyzések az unitárius templom könyvtárából való kölcsönzésekről.

Jeoveditsi András Uramnal vad(nak) Eccl(esiana)k keonyvei

1. Grotij Annotationes in V(eterem) et N(ovum) Testamentum in folio
2. Opera omnia Plutarchi latine in folio
3. Ravanelli Bibliotheca Sacra in folio
4. Area Noe in folio
5. Zanchius de tribus Elohim in folio

(Más kéz:) „Anno 1689. Ezek a könyvek mind be hozattanak az tekaban az töb
könyvek kozot vadnak.”

(A következő oldalon:) Anno 1686. Mens(is) septembri Gramm(aticae) Graec(ae)
Inst(itutiones) Rhenij Majores in 8vo Rectori Torden(s) D(omino(?)) (...)
Keopeczi tradidi uten(dum) Magamé ez

Item Inst(itutiones) Gram(maticae) Graecae Clenardj in 8vo
Paulo Karácsonfaui studioso Tordensi. Ez Ecclesiáé.

Paulus Bedeo. Anno 1680. die 7. Julij Accepi Baptistae Portae Magia Natural(is), Vorstium(?) de attributis Dej.

Anno 1685 Die 26 Septembris Ego Johannes Sirmeus fateor me ex Ecclesiastica Bibliotheca ad utendum accepisse ante aliquot annos Commentar(ia) Grotij in Epistolas Paulinas in folio, item Ethicam Christianam Crellij in quarto; paratus restituere quando commodum erit

Anno 1687. die 27 Martij Jo Janos ur(am) vitte ki ad usum Daudid Ferencz Magyar p(rae)dikatioit in folio minori. Jo Janos m(anu) p(ropria)

Gerőffi György Uramnál vadnak

1. Analecta rerum et antiquitatum Hungaricarum in 8vo dedicata Kovacsoczki
2. Herodianus(?)

En Johannes Kökösi vallom hogy Anno 1685 Husvet utan valo csotortokon levaltam Tiszteletes Püspök Uramtol Sz(ent)ivani N(emze)tes(?) Daniel Uramtol huszon ot forintot edgy pensz heljan edgy Zalaghba vetett ezust aranyas türkeses es gyöngös parta öre, T(iszteletes) Magyarosi Istvan Aranyas Szeki Esperess Uramnak fen megh irt Puspok Uramhoz valo irasa szerent, ugy mint Az melly Esperess Uramnal van is most az a Parta ott, de be kell adatni Püspök Uramnak, mivel ram nezve(?) Zalagh leven azon hogy – kigyelmenel legyen inkab hogy sem (...) hattam itt ez Sub Scriptiommal

Anno 1677 die 12 Ap(ri)lis Ego Georgius Sz(ent) Abrami accepi utendum ex Bibliotheca Ecclesiae Unitar(iorum) Claudiopolitanum) a Rev(erendo) Plebano libros sequentes

1. Enyedinum latine in 4to
2. Crellium de Uno Deo Patre in 8vo. reddidit, sed Ecclesia concessit Danieli Tegzeo Arkosio
3. Ecclesiasticas historias Eusebij una cum alijs in folio
4. Natalem comitem in 8vo
5. Paraphrases Erasmi in aliquot Epistolas Pauli in 8vo
6. Dialecticam Titelmanni in 8vo
7. Goescalci observationes latini sermones 8vo
8. Decimatorem in 8vo
9. Metamorphosin Ovidij in 8vo

Quos Deo volente exacto anno recipio me bona fide iterum Ecclesiae praedictae, si jussus fa(teor?), restituere.

Anno 1680. die 25 Febr(uarii) D(omino) Ladislao Arkosi Cantori Claudiopolitano Nationis Ungar(or)um tradidi uten(dum)

(1.) Wolhelium(?)

- (2.) Biblia Hungarica Kaldiana
- (3.) Conciones Enyedini

Item Spectabili ac Generoso D(omi)no Georgio Gyereofio Heliodorum Graece et Latine

Keoprecio Rectori Thorocziano Socinum de Seruatore

Anno 1680. 22 Febr(uarii) Accepi ad usum ex S(... ...)

- (1.) Franciscum Petrarcham in fol.
- (2.) Johannem Baptistam in fol.
- (3.) Eusebium in fol.
- (4.) Rivandri(?) Promptuarium in fol. Germanice
- (5.) Hondorfi(?) Promptuarium in fol. Germanice
- (6.) Tiocinium Chemicum Bullingeri in 8ctavo
- (7.) Quaestiones medic(inae) Conradi in 8ctavo
- (8.) Promptuarium Stapletonis in 8ctavo
- (9.) Calvini Institutiones
- (10.) Practica Medicinae in 16to

Andreas Jövedetsi R. S. m(anu) propria

- (1.) Item Ovidium cum commentario Micilli in fol
 - (2.) Nucleum Copensteinij in 4to
 - (3.) Contra Valentinum Gentilem scripta in 4to
 - (4.) Marci Hieronymi Poemata una cum
 - (5.) Palingenio in 12mo
- Paulus Colosvarj m(anu) P(ro)pria

Martini Rulandi Emp(iria?) et Hist(oria) curat 8.
Homeri Ilias Rutenus(?), Amatus in 12

Samuel Benkö

Commentarius in Epist(olas) Ciceronis in fol

Item in Officia in fol

Thesaurus L. S(ancti) Pagnini in 8.

Paraphrasis Erasmi in Epist(olam) ad Romanos in 8.

Lexicon Graecolat(inum) in fol.

(...) Uramnal

Anno 1685 die ult(ima) April(is) tradidi uten(dum) libros Eccl(esiae) Michaeli Makai Rectori Kissarosienisi

- 1. Adagia Erasmi in 8vo
- 2. Joannis Rhenij Defensio Grammaticulis in 8vo

Mai lelőhelye: JATE KK MS 1603

KtF III. 72, 75, 76, 94.

1700. szeptember 29.

Feljegyzés A Kollégium Könyvtáráról.

„A cétus azon könyveit, melyeket eddig a szeniorok szobájukban tartottak, átadtam a cétus többi könyvei procurátorának, hogy azok is ott legyenek a cétus azon könyvtárában:

Aristhoteles könyvei 5 kötet

Calepinus 5 kt.

Calepinus 1 ktben.

Latin biblia folioban

másik biblia 2 ktben

Magyar uj testamentum

arithmetica

Enyedi

egy irott beszédeket tartalmazó könyv”

Lelőhelye: Kolozsvári Unitárius Kollégium, Fasc. III. 74.

Kiadta: GÁL Kelemen: A kolozsvári Unitárius Kollégium története. II. köt. Bp., 1935. 188.

A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI

A kolozsvári százszek által 1545-ben alapított iskola könyvtárának XVI. századi történetéről nem maradt fenn forrásunk. Az iskola története mindazonáltal viszonylagos részletességgel ismert.⁴ Legújabbban kifejezetten a könyvtár XVII. századi fejlődésére figyelve Sipos Gábor írt terjedelmes tanulmányt.⁵ Ezek a monografikus feldolgozások mellőzhetővé teszik e helyütt a terjedelmes bevezetést, és részben az egyes adományok jegyzetelését is.

Sajnos nem sikerült a könyvtár történetének levéltári forrásait maradéktalanul összegyűjteni, hiszen az Apáczai-anyakönyvön kívül csupán a Rozgonyi Pastoris János könyveire vonatkozó ismereteket adhatjuk olvasóink kezébe. Az 1692-1696 közötti származó Kurtány József-féle katalógusról, és az 1704-es Visky János által írt jegyzékről nem sikerült másolatot szerezni. Azt gondoljuk azonban, hogy a mostani dokumentáció is képet ad arról a könyvtárról, amelyet használva a XVII. század számos ismert értelmiségi szereplője alapozhatta meg felsőfokú tanulmányait.

1666-1668.

A Református Kollégium Könyvtárának az Apáczai-albumban fennmaradt katalógusa.

ILL(USTRIS) COLL(EGII) ORTHOD(OXI) CLAUDIOP(OLITANI) ALBUM
Scholae, leges constitutiones, seriesq(ue) Professorum,
Rectorum, Lectorum, Praeceptorum Civumq(ue) omnium plene comprehendens a
Joh(anne) Chieri Apacio
S(acrae) Theologiae Doctore et apud Claudiopolitanos reformatos Professore,
Collegiiq(ue) primario Rectore
In publicum Scholae recentis usum destinatum propriaq(ue) donantis manu
inscriptum
A(nno) D(omini) MDCLVI die vicesimo Nov(embri)s
post solemnem Introductionis actu

⁴ SZABÓ Sámuel: A kolozsvári ev. ref. Főtanoda régibb és legújabb története. Kolozsvárt, 1876; ugyanő: A kolozsvári ev. ref. Collegium Könyvtára. MKSz 1885. 165-168.; TÖRÖK 1905.; ADATTÁR I-III.

⁵ SIPOS 1991.

(Fol.42a:)

Catalogus Bibliothecariorum Collegii cum Annotationibus Annorum
quibus constituti sunt

Josephus Kurtány [1692-1696]

Andreas Zilahi A(nno) 1696

Franciscus Körös-Pataki A. 1698

Johannes Viski A. 1703

Stephanus Bagosi A. 1706

Stephanus Zalányi A. 1707

Paulus Viski A. 1712

Michael Tétsi A. 1716

Franciscus Hunyadi A. 1720

Sigismundus Pap Szathmári A. 1723

Ladislaus Gellér A. 1728

(A lap alján:) Michael Pap Szathmári Sig(ismundi) Filius A. 1756-1760

Catalogus Librorum primitus hinc inde collectorum

In folio

1. Biblia egregia duabus Volum(inibus)
2. Vet(eris) Testamenti textus Hebr(aicus) Graecus et Lat(inus) cura Franc(isci) Vatabli, cum scholiis ejusdem prodiit. Noviss(imus) textus Graecus cum Versione interlineari Ariae Montani
3. Biblia Latina. V(etus) T(estamentum) ex interpretatione Imman(ue) Tremellii et Fr(ancisci) Junii cum comment(ariis) ejusdem. N(ovum) Testam(entum) ex versione Bezae. Hanoviae T. B.
4. Biblia Hebraea cum translatione Munsteri, T. B.
5. Biblia Latina Hieron(imi) cum Concordantis, T. B.
6. Bibliotheca Conradi Gesneri, T. B.
7. Novum Test(amentum) Graeco-Latinum cum Annotat(ionibus) Bezae majoribus, T. B.
8. Tossani Index locupletiss(im)us in Sacra Biblia, T. B.
9. Calvinus in Quinque libros Mosis
Item in librum Josuae, T. B.
10. Item Calvinus in Esaïam, Jeremiam et Danielelem, T. B.
11. Item Calv(inus) in Ep(isto)las Pauli et Catholicas, T. B.
Petrus Martyr in Genesin et Librum Judicum
Josias Simlerus in Exodum
And(reas) Hyperius in Ep(isto)lam ad Hebraeos, T. B.
Pareus in Genesin et Ep(isto)lam I. ad Corinth(ios)
Pareus in Hoseam, ad Roman(os), ad Galatas et Hebraeos
Gualter in Esaïam

Item in XII Prophetas Minores, T. B.
 Gualter in Matthaeum et Ep(isto)lam ad Galatas, T. B.
 Gualter in Lucam
 Petrus Martyr in Librum Judicum
 Item in duos libros Samuelis
 Item in duos libros Regum, T. B.
 Catholica Expositio Novi Testamenti Augustini Marlorati, T. B.
 Hemmingii Commentarij in omnes Epistolas Novi Testam(enti), T. B.
 B(enedicti) Aretii Comment(aria) in Quatuor Euang(elia)
 Item in Acta Apost(olorum)
 Item in omnes Ep(isto)las Pauli et Catholicas deniq(ue) Apocalypsin
 Item Methodus Explicationis Apocalyp(sin) Colladonis, T. B.
 Concordantiae Bibliorum Majores
 Parei Opera in Selectos Bibliorum Libros in Uno volum(ine) T. B.
 Steph(ani) Szegedini Loci Communes, T. B.
 Loci Communes Theol(ogorum) Wolf(gangi) Musculi
 Item Bullingeri Sermonum Decades Quinq(ue), T. B.
 Aretii Loci Communes
 Item Zachariae Ursini Tractationum Theologicarum volumen, T. B.
 Polani Syntagma Theologiae
 Item Gu(ilhelmi) Perkinsi Opera Theologica, T. B.
 Zanchii Operum Theologorum Tomus I. II. III. IV. et V., T. B.
 Zanchii ejusdem, Operum Theol(ogorum) Tomus VI. VII. etc., T. B.
 Danielis Chamieri Panstratiae Cathol(icae) Tomus I. et II., T. B.
 Chamieri ejusdem Panstratia Tomus III. et IV., T. B.
 Petri Martyris Loci Communes, T. B.
 Guil(helmi) Perkinsi Operum Theologicorum Tomus secundus, T. B.
 Calvini Tractatus Theologici omnes
 Item in Senecam de Clemen(tia)
 Item Bezae Tractationum Theologicarum volumine duo. T. B.
 Item Cyrilli Sententia de vivifica Carnis Christi Communicatione
 Conradi Pellicani Tomus III. hoc est in omnes Prophetas
 Item in librum Jobi et Psalmos Commentaria, T. B.
 Alstedii Prodromus Religionis Triumphantis, T. B.
 Antonii Sadeelis Opera Theologica
 Szegedini Loci Communes
 Augustini librorum pars Octava et noua, T. B.
 Gualterus in Lucam et Johannem
 Item Genealogiae Christi et omnium Populorum Tabulae, T. B.
 Hieronymi Epistolae et alia opera, T. B.
 Thesaurus Catholicus Controversiarum fidei Papisticae
 Authore Jodoco Coccio, T. B.

Praeconii Steph(ani) Geleji Tomus Primus, T. B.
 Praeconii ejusdem Tomus secundus, T. B.
 Lavaterus in libros Chronicorum
 Item Oecolampadius in Ezechielem et XII Prophetas, T. B.
 H(ieronymi) Zanchii Opera Theologica omnia duobus voluminibus
 Loci Communes Stephani Szegedini, T. B.
 Perkinsi Operum Theolog(icorum) Tomus primus
 Mollerus in Psalmos
 Bellarmini Disputationes de fide 4 Tomis absoluta
 Zanchius de Natura Dei et Tribus Elohim
 Item de operibus Dei et Miscella alia
 Gualterus in Mattheum
 Gualterus idem in Marcum et Lucam
 P(etri) Martyris Loci Communes
 Polani Syntagma Theologiae
 Augustinus de Civitate Dei et Trinitate
 Praeconij Evang(eliorum) Geleji Pars I.
 Praeconij Evang(eliorum) Pars II.
 Concordantiae Bibliorum
 Francisci Davidis Conciones Ungaricae, (előtte más kézzel:) nints

In Psalmos Commentationes Salamonis Gesneri, T. B.

Daniel Expositus per Bullingerum, Cui accessit
 Epitome Temporum et rerum ab Orbi Condito
 Item Conciones ejusdem in Apocalypsin, T. B.
 Epistolae ad Coloss(enses) Expositio Joann(is) Sarisburiensis Episc(opi), T. B.
 Lavaterus in librum Judicum, Jobum et Apocalyps(in) (utána más kézzel:) Mejer,
 T. B.
 Augustini in Vetus et N(ovum) Testam(entum) commentarii per Joannem
 Cassium editi, T. B.
 Clavis Sacrae Scr(iptur)ae M(atthaei) Flacci Illyrici, T. B.
 Catalogus Testium Veritatis, ejusdem Illyrici, T. B.
 Theatri Vitae Humanae, per Theodorum Zvingerum volumen primum, 2dum,
 3tium, 4tium, T. B.
 Theatri Vitae hum(anae) Volumen 5. 6. 7., T. B.
 Theatri Vitae human(ae) Volum(en) II. et reliquae, T. B.
 Lutheri operum tomus VI.
 Ecclesiasticae Historiae Scriptores
 Thuani Historiae Tomus I. et II., (utána más kézzel:) nints most
 Thuani ejusdem histor(iae) Tomus III. (utána más kézzel:) nints most
 Chronologia Funcii
 Item Cronicon Carionis

Geographia Claudii Ptolemaei, (utána más kézzel:) nincs most
 Item Orbis Universalis descriptio, (utána más kézzel:) nincs most
 Item Urbis Romae Topographia, (utána más kézzel:) nincs most, T. B.
 Polyanthea Josephi Langii, (utána más kézzel:) el nyüttik
 Antonii Bonfini Rerum Hungaricarum Decades IV., T. B.
 Matthiae Hunniades Regis Hung(ariae) Historia (utána más kézzel:) nyoma sincs
 T. B.
 Joan(nis) Stobaei Sententiae Graeco Latinae, T. B.
 Item Concordantia Graecae Novi Testam(enti)
 T(iti) Livii Patavini Latin(orum) Histor(icorum) Principis Decades tres cum
 dimidia, T. B.
 Onuphrii Panvinii Commentar(ia) in Fastos, Consular(es?) etc., T. B.
 Thucydides de Bello Peloponnesium
 Item Polybii historiarum libri quinque etc., T. B.
 Herodoti Historiarum libri et
 De vita Homeri libellus
 Item Flores historiarum Matthaei Westmonast(erii), T. B.
 Item Chronicon ex Chronicis Florentii Wigorniensis
 Flavii Josephi Opera Omnia
 Item Eusebii, Ruffini, Socratis, Theodorici, Sozomeni etc.
 Ecclesi(asti)ca Histor(ia), T. B.
 Erasmi Adagiorum Chiliades
 Item Henrici Stephani Animadversiones in Adagia Erasmi
 Item Adagia Hadriani Junii
 Item proverbia Brassicani, T. B.
 Bonfini Rerum Hungar(icarum) Decades
 Homeri Opera Graeco-latina cum Commentar(iis)
 Joan(nis) Pieri Hieroglyphica
 Plutarchi Varia
 T(iti) Livii Historiae
 Homeri Opera Graeco-latina
 Plutarchus et Aemilius
 Adagia Erasmi
 Calepinus XI Linguarum
 Joan(nes) Jandunus in 8 Libros Physicorum Aristot(elis)
 Item Nicolaus Tignosius in lib(rum) Arist(otelis) de Anima
 Terrae Sanctae Descriptio
 Joan(nes) Boys Anglice
 Calepini Dictionar(ium) Latine
 Lexicon Graeco-Latinum
 Didacus Stella in Lucam. (Utána más kézzel:) Tiszabecsi Gasparnal vagion,
 mellyet Vicei Gaspar Ur legalt

Stephani Szegedini Loci Communes et
 Tabulae Analyticae ejusdem
 Roberti Bellarmini Opera omnia circa Controversias
 Adagiorum Erasmi Chiliades
 Frobenius in Chiliades Erasmi
 Forsteri Dictionarium Hebr(aicum)
 Calvini Opuscula omnia
 Francisci Junii Biblia Sacra cum Notis
 Gualterus in Matthaeum
 Gualterus in Lucam
 Gualterus in Matth(aeum) et Ep(isto)lam ad Romanos
 Disputationum Bellarm(ini) Tomus 2dus
 Ludovici Caelii Lectionum Antiquarum libri XXX.
 Jacobi Zabarellae opera omnia
 Disputat(iones) Bellarm(ini) Tomus I.
 Munsteri Dictionarium trilingue
 Pennalosa de Christi et Sp(iritus) S(ancti) divinitate et Trinitatis Mysterio
 Fabritius in Psalmos, T. B.
 Diodori Siculi Bibliotheca Histor(ica), T. B.
 Simplicius in VIII. libros Physicos Aristot(elis), T. B.
 Pázmány Péter Kalauzza, T. B.
 Calepinus Septem Linguarum, T. B.
 D. Vitalis ad diversos corporis morbos diversa Remedia, T. B.
 Archetypon Gualteri in IV. Evang(elia)
 Catholica Expositio Novi Testamenti Marlorati
 Polyanthea Josephi Langii (utána más kézzel:) nines
 Biblia Tremell(ii) et Junii cum Notis
 Loci Communes Petri Martyris
 Lexicon Graeco-Latinum
 Concordantiae Bibliorum Francisci Lucae
 Polani Syntagma Theol(ogiae)
 Kemnitii Examen Concilii Trident(ini)
 Calepinus XI Linguarum
 Irenaeus, Athanasius, Hilarius
 P(etrus) Martyr in Libros Regum et Samuelis
 Forsteri Lexicon Hebraicum
 Petri Rami Scholae in Artes
 Nizolii Thesaurus Ciceronianus
 Zabarellae Opera Philosophica

In Quarto

Biblia Latina ex versione Pagnini

Novum Testamentum cum versione et Comment(ariis) Piscatoris (utána más kézzel:) nincs
 Analysis Typica librorum Historicorum Ptakeri(!)
 Analysis Typica librorum Poeticorum et Prophet(arum)
 Item Epistolarum omnium Novi Testam(enti) per Brandmyllerum(!)
 Paraeus in Genesin et Hoseam
 Idem Paraeus in Genesin et Ep(isto)lam I. ad Corinth(eos)
 Idem in Hoseam, Ad Romanos, Galatas et Hebraeos
 Amesius in Psalmos
 Rivetus in Exodum
 Item in Decalogum
 Scultetus in Ep(isto)lam ad Romanos et Hebr(eos)
 Theatrum Biblicum Grossi
 Pareus in Matthaeum
 Lavaterus in Esdram et Nehemiam
 Polanus in Daniele
 Item Polanus in Ezechielem
 Fabritius in Hoseam
 Myrothecium Joannis Cameronis
 Pareus in Epistolam ad Romanos
 Rivetus in Exodum
 Scharpii Cursus Theologicus
 Ejusdem Symphonia
 Loci Communes Antonii Valaei
 Sacra parallela Fr(ancisci) Junii
 Theologia Didactica Astedii(!)
 Theologia Prophetica ejusdem Alstedii
 Technologia Theolog(iae) Stresonis
 Ejusdem de Fide Loci Com(unes)
 Biblia Pagnini
 Pareus in Epist(olam) ad Galatas, Hebr(eos) et Apocal(ypsin)
 Idem Pareus in Ep(isto)lam (ad) Rom(anos) et Corinth(ios)
 Forsterus in Esaïam
 Pitisci et Sculteti Meletemata Psalmica
 Biblia Vulgatae Editionis
 Fr(ancisci) Junii Defensio Catholicae Doctrinae adversus Samosatēianos
 Item harmonia Remonstrantium et Socinianorum
 Specimen calumniarum ex Remonstrantium Apologia excerptarum
 Item Arcana Arminianismi
 Biblia hungarica cum Notis. Nunc in Templo sunt. (utána más kézzel:) nincs
 Antonii Sadaelis opera Theologica
 Pareus in Apocalypsin

Pareus de litera et Sentent(iis) verborum in Eucharist(ia)
 Biblia Lat(ina) Pagnini sine initio
 Analysis Evang(eliorum) Dominic(alium) Dieterici
 Ejusdem Analysis Euang(eliorum) in diebus festis
 Tarnovius de S(ancta) Trinitate
 Smiglecus de Verbi incarnati natura
 Válság Titka I. volumen
 Válság Titka II. Volumen
 Irenicum Davidis Parei
 Item Apologia Pro Augustana Confessione Ludovici Crocii
 Collegium Conimbricense in libros de Generatione et Corruptione
 Item in Universam dialecticam Aristot(elis)
 Collegium Conimbricense in VIII libros Phys(icae) et III libros de Anima
 Didacus Masius in Universam Aristot(elis) Logicam
 Actiones et Monimenta(!) Martyrum Orthodoxorum
 Collegium Conimbricense in 4 libr(os) Arist(otelis) et alia
 Grammatica Graeca Clenardi
 Organon Aristotelis
 Manuscripta Theologica
 Georgii Enyedini Explicationes locorum V(eteris) et N(ovi) T(estamenti) Latine
 Item Georgius Enyedi hungarice
 Jacobus Schekgius(!) contra Antitrinitarios
 Technologia Theol(ogiae) Stresonis
 Item Conciones Sibelii in Matth(eum)
 Ejusdem Miscellanea
 Promptuarium Euang(elicorum) Tungerlarii
 Item Analysis Epistolarum Domin(icalium) Ejusdem
 Manuscripta quaedam
 Springlius de hodiernis haereticis
 Sibelii Conciones in Passionem Christi
 Idem in XVI. Cap(item) Matthaei
 Item de Erroribus Novorum Arianorum Mart(ini) Smiglerii
 Irenicum Hutteri
 Stegmanni Icon(!) studii Pietatis Pars I
 Richteri Axiomata Politica
 Ejusdem Richteri Axiomata Oeconomica et Eccl(esi)ast(ica)
 Ejusdem Axiomata Eccl(esi)astica et Historica
 Horologium Principum
 Circulus Horologii Lunaris et solaris Wenceslai Budovez
 Bellarmini Opera quaedam Baldvini Juni opera contracta
 Georgii Enyedi Explicationes locorum Photinianae
 Anatome Arminianismi P(etri) Molinej

Item Responsio Antonii Valei ad censuram Remonstrant(ium)
 Jubilaeus Academicus
 Item disputationes Miscellae et alii Tractatus jucundi
 Ad nodum Gordium(?) Smiglerii Responsio
 Roma Irreconciliabilis
 Item vera demonstratio causarum praesentis in Germania belli
 Richteri Axiomata Politica
 Conciliatio ac Consensus Patrum Orthodoxorum
 Perriculus Papporum etc. Joannis Jemicii
 Phosphorus veri catholicismi
 Promptuarii Evang(eliorum) Tungerlarij Pars I.
 Stegmanni Studii Pietatis Iconis Pars Altera
 Calendarium Historicum Pauli Eberi
 Irenicum Parei
 Speculum Trinitatis hung(arice) Steph(ani) Milotai
 Unitariorum liber de vera et falsa Patris, Filii et Sp(iritus) Sancti cognitione.
 Albae excusus
 Pázmány Péter a sotet hajnal tsillag után bujdosó Lutheristák vezetőjéről
 Abrahami Bzovii Concionum sacrarum Tomus III.
 Prodromus Martini Bozichii
 A Bálványozásról egy hitván Magyar könyv
 Georgius Rossius in Judae Epistolam
 Thucydides
 Thomas Carthwright in Eccleiasten
 Item Arcanorum Arminianismi pars altera Wedelij
 Item Axiomata Eccl(esi)astica Richteri
 Thomas Gathaker Anglice in Psal(mum) XIII. et Alia variorum
 Thomas Adams Angl(ici) Sermones
 Joannis Prestonis opera Anglica sex voluminibus
 Daniel Dyke Angl(ice)
 Thomae Tailor Parable Angl(ice)
 Petrus Alvinczi Tractatus de Coena Ungarice
 Thomae Cartwright Comment(aria) in Euang(elia) liber 2dus
 Antichristus sive Prognostica de fine Mundi, Incerto Authore
 Oratio de Eloquent(ia) Joachimi Magiri etc.
 Canones Eccl(esi)astici per St(ephanum) Geleji
 Richteri Axiomata Politica ex Editione Tertia
 Tabula Cebetis Thebani
 Ciceronis Opera omnia cum Notis
 Petri Rami Dialecticae Collatio cum
 Dial(ectica) Melanct(honis)
 Maccovii Collegia Theol(ogica) et Loci Communes

Goclenij Lexicon Philosophicum
 J(oannis) Bisterfeldii Mysterium Pietatis seu Anticrellius
 Theses Miscellae Variorum
 Edwini Archiepisc(opi) Sermons Anglice
 Roberti Harris Sermons Anglice
 Abbots Sermons Ang(lice)
 Barker on the Commendements
 Quadriga Salutis Anglice et alia variorum varia Anglice
 Justifing and Saving Fait By Miles Mose et alia variorum
 Seven Goulden Candlestick per Gr. Williams Ang(lice)
 Gilberti Primirosii et Aliorum varia Anglice
 Dictionarium Anglico-Lat(ina) Riders
 Novum Testam(entum) Germanicum M(artini) Lutheri
 Joannis Boys, Calebi Dalechamp, Prestonis, Tajlors Sermones
 Joannis Pannonii Poemata (utána más kézzel:) nincs in 4to
 Philippi Mel(anchthonis) vitae et Mortis descriptio
 Item alia quaedam miscella
 Franzii Disputationes in Confessionem Augustanam
 Rivetus in Exodum
 Franzii vindiciae Pro Augustana Confess(ione) Adversus Valentinum Smaltium
 Bisterfeldii Mysterium Pietatis
 (A következő tételek mellett:) NB. Hi sunt in 8vo
 Pareus Contra Bellar(minum) de Verbo Dei Scripto
 Item de gratia et Libero Arb(itrio)
 Idem Pareus Contra Bell(arminum) de Amissione gratiae et Statu Peccati
 Idem Pareus contra Bell(arminum) de Justificatione Impii
 Idem Par(eus) contra Bell(arminum) contra eundem de Gratia et Libero Arbitrio
 Mornaei Mysterium Iniquitatis

In octavo

Biblia Hebraea cum interlineari versione Latina Ariae Mont(ani) 2bus
 Volum(inibus)
 Biblia Vulgata editionis deaurata, quae post Conc(ilium) Trident(inum) Sixti
 quinti jussa prodierunt Antuerpiae, 1608
 Biblia alia Vulgatae Editionis cum figuris, quae ante Concilium Tridentinum
 prodierunt
 Biblia ad vetustissima exemplara(!) per Theologorum Lovanien(sium) castigata,
 Antverpiae, 1570
 Institutiones Religionis Christianae, Calvino Autore, Genevae
 Bezae Annotationes Majores in Novum Testam(entum)
 Francisci Junii Parellela(!) Sacra
 Calvini Harmonia trium Evangelistarum

Calvinus Orthodoxus Parei
 Item Ejusdem Tractatus de Coena
 Roberti Bellarmini Disputationes de Controversiis fidei quatuor voluminibus,
 Lugduni
 Anti-Bellarminus Parei de Justificatione
 Anti-Bellarminus ejusdem Parei de Gratia hominis, Amissione Gratiae et Statu
 Peccati
 Anti-Bellarminus ejusdem de Gratia et Libero Arbitrio
 Novum Testamentum Graeco-Latinum
 Lexicon Hebraicum Buxtorfii
 Phil(ippus) Mornaeus de Veritate Religionis Christianae
 Wittakerus de Sacra S(criptura) et Ecclesia
 Gualtherus in Epistolas utraq(ue) ad Corinthios et Galatas
 J(osuae) Stegmanni Phothinianismus Confutatus
 Rob(erti) Bellarmini Disputationes de Controversis(!) Fidei Ingolstadii Sex
 voluminibus
 Pareus contra Bellarminum 1. De Verbo Dei Scripto 2. De Temporalis Potestate
 Papae 3. De Gratia Primi h(omi)nis 4. De Amissione Gratiae
 Pareus contra eundem Bellar(minum) de Justificatione
 Parei Thesaurus Biblicus
 Calvini Institutiones Religionis Christianae, Genevae
 Meletemata Catechetica Cunradi Milii Niddani
 Synopsis Religionis Jacobi Martini
 Calvinus Orthodoxus (áthúzva)
 Anti-Socinus, Incerti Authoris
 Sculteti idea Concionum Dominicalium
 Meisneri Meditationes in Evang(elia) Dom(inicalia)
 Sohnii operum Tomus 2dus
 Bucani Loci Communes
 Socinianismi Anatomia, Mart(inus) Tallyai
 Ethica et Politica Keckermannii
 Wittakerus de S(acra) Sc(ripta) et Conciliis
 Sylloge Thesium Theologicarum Polani
 Ciceronis opera omnia
 Orationum Ciceronis Volumen I.
 Orationum ejusdem Cic(eronis) Volum(en) II.
 Epistolae Ciceronis
 Orationes Academiae Argentinensis Pars VII. VIII.
 Orationes ejusdem Academiae Pars IX.
 Oratio Basilii Magni
 Item Consilium de tuenda Valetudine
 Item Dispu(ta)tio de Cometis et

Germania Cornelij Taciti
 Item Leges Academiae
 Oratio de Charitum Appelationibus
 Calvini Institutiones Religionis Christianae
 Lambertus Danaeus de Rebus Theologicis
 Joannes Junius contra Praelectiones Socini
 Gualtherus in Acta Ap(osto)lorum et Epist(olam ad) Rom(anos)
 Erasmus Sarcerius in Evangelia Dom(inicalia)
 Timpleri Physica
 Timpleri Metaphysica
 Jacobi Martinii Exercitationes Metaphysicae
 Jacobi Mart(inii) de Tribus Elohim
 Johannes Pontanus
 Parei Irenicum de Unione et Synodo Euangelicorum
 Sibbrandus Lubbertus de Principiis Dogmatum
 Item de Eccl(esi)a et Conciliis
 Gualther in Ep(isto)lam I. ad Corinth(ios)
 Hadrianus Saravia de diversis Ministrorum Gradibus
 Rodolphi Goclenii Problemata Rhetorica
 Keckermanni Gymnasium Logicum
 Joh(annis) Combachii Physica
 Simonis Pauli Methodi aliquot Locorum Exordiis et aliis partibus orationis
 illustratae
 Schola Tentationum Sibelii in Sacrificio Abrahami
 Idem in Monomachiam Jacobi cum DEO
 Aristoteles de Moribus
 Catullus cum Commentario
 Keckermanni Gymnasium Logicum
 Physica Magiri
 Physica Keckermanni
 Keckermanni Systema plenius
 Keckermanni Theologia
 Astronomiae Copernicanae Compendium
 Riveti Collegium Controversiarum int(er) Pontificios et Orthod(oxos)
 Petri Caroli Explicatio brevis Orthodoxae fidei De uno vero Deo Patre, F(ilio) at
 Sp(iritu) S(ancto)
 Item Tilemannus de justificatione
 Refutatio horrendae prophanationis Coenae Dom(ini) Georgii Majoris
 Item Enarratio Ep(isto)lae ad Philippenses
 Item de Origine et Autoritate verbi Dei
 Budaeus de forensibus
 Ciceronis Officia

Virgilii Poemata
 Eutropii V. C. historiae Romanae Libri X per Antonium Scombovium(?)
 Georgius Sohnius
 Imperium Romanum Onuphrij
 Antonii Corvini breves Expositiones Ep(isto)larum Dominicalium
 Alberti Graveri Disputationum Anti-Jesuiticarum Tomus I.
 Petri Lascovii Exilii Speculum
 Regulae Christianae Davidis Chytraei
 Item Armeniorum de Trinitate et Filio DEI Confessio
 Noctes Atticae Auli Gellii
 Melphurii Grammatica Hebr(aica)
 Libellus Joanni Marbarchio dicatus(!) certos Fidei Articulos continens
 Confessio fidei Augustanae
 Item Comment(aria) in Psal(mos) XII. et XV
 Calvinus Judaizans
 Item Epitome Biblica continens Arg(umen)ta Capitum Sc(riptu)rae
 Keckermanni Rhetorica Eccl(esi)astica et Metaphysica
 Calvinus Orthodoxus Parei
 Peucerus de Divinationibus
 David Chytraeus in Genesim
 Augustinus Hipponensis de Spiritu et Litera
 Item Annotationes Ph(ilippi) Melanct(honis) in Evang(elium) Joan(nis) et
 Georgius Major de Origine verbi DEI
 Schrevelius de Commendationibus Scholae
 Item Oratio de Corona Anni(!)
 Dialectica Johannis Caesarii
 Item Dialectica Trapezuntii et
 Georgii Vallae libellus de ratione Argumentandi
 Jodoci Villichii Erotemata Dialectica, Rhetorica
 Philippi Melanct(honis) Arg(umen)ta Rhetorica in Eclogas Virgilii
 Item variae historiae et Fabulae
 Budaeus de Asse et partibus ejus
 David Chytraeus in Matthaeum
 Calvinus Ultima Admonitio
 Item Apologia Confessionis de Coena Dom(ini) contra Calvinum
 Maccovii Theses seu Collegium Locorum Communium
 Sikhardi Horologium Hebr(aicum)
 Item Synopsis Institutionum Hebraicarum Melphurii
 Hemmingius de Methodis
 Item David Chythr(aeus) de studio Theologiae
 Physica Magiri
 Capita Pietatis Christianae Johannis Ferinarii

P(etri) Rami Dialectica cum Scholiis Tempelli
 Item Epistolae Defensivae contra(?) Piscatoris Resp(onsionem)
 David Chytraeus de Historia Josue
 Antonii Brasavoli Examen herbarum, seminum, fructuum etc.
 Jacobi Mart(inii) Exercitationes Metaphysicae
 Ejusdem Martinii Partitiones et quaestiones Metaphysicae
 Epitome Doctrinae Moralis
 Joan(nis) Pontani Dialog(orum libri)
 Buxtorfii Lexicon Hebraicum
 Logica Timpleri
 Grammatica Graeca Cornelii Brixiani
 Item Valentinus Erithreus de Figuris Grammaticorum
 Tractatus Manuscriptus de rebus
 Synoptica Metaphysica M(anu) S(cripta)
 Rudimenta Lingvae hebr(aicae) Alstedii
 Chronici Carionis pars tertia
 Catechesis Ursini
 Theatrum Historicum
 Praecognita Philosophica Keckermanni
 Volumen Thesium Piscatoris
 Systema Physicum Keckermanni
 Metaphysica Timpleri et Combachii
 Institutiones Quintiliani
 Joannis M. Joach(imi) operum pars I.
 Epistolae Clarorum virorum
 Jacobi Mart(inii) de tribus Elohim
 Paralella Sacra Junii
 Virgilius Maro
 Biblia Anglica
 Samuelis Ward Life of Faith
 Thomae Plaiseri Sermons
 Samuelis Smith Davids Repentante
 Samuelis Gardiner War The heaven
 Joannis Denisen Sermons
 Sermons of Mans Salvations
 Georgii Giffard Sermons
 Samuelis Smith Joseph etc.
 Dictionarium Latino Belgicum
 Henrici Greenwood Vorkes(!)
 William Cowper Defiance tho Death
 Harmonia Evangel(ica) Calvinii
 Item in Joannem et Acta Apostolorum

Disputationum Bellarmini Tomi IV. In 4 Voluminibus
 Antibellarminus Parei de Justificatione
 Idem Pareus Contra Bellar(minum) de Gratia et Libero Arb(itorio)
 Idem contra eundem de Gratia primi hominis
 Slejdanus de Statu Religionis
 Slejdani Continuatio
 Slejdani Continuationis Tomus 2dus
 Mysterium Iniquitatis sive Historia Papatus Ph(ilippi) Mornaei
 Michaelis Bencheri Fastorum libri duo
 Item Ephemeris Historica
 Keckermanni Systema Physicum
 Systema Logicum Christiani Matthaei
 Item Systema Ethicum et Politicum Ejusdem
 Catullus, Tibullus et Propertius
 Jacobus Martinius de tribus Elohim
 Polanus in Daniele
 Parei Thesaurus Biblicus
 Plutarchi Tomus 2dus
 Johan(nis) Gerhardi homiliae in Evang(elia) Dominicalia
 Gv(ilielmi) Wittakeri Praelectiones de Romano Pontifice
 Martini Rulandi Synonyma Graeca
 Pharmacum Afflicti Animi Danielis Sorterij
 Item Francisci Junii Examen Dial(ogorum) Fausti Socini
 Item Dialogus in Ep(isto)lam (ad) Rom(anos) Conradi
 Analysis Logica Evang(eliorum) Dominicalium Cunradi Dieterici
 Meisneri meditationes in Evang(elia) Dominicalia etc.
 Aurelii Augustini Enchiridion, seu summa totius Christianae Religionis capita
 Item Elenchus Haeret(icorum) Danei
 Johannes Crellius de Uno DEO Patre
 Balth(asari) Mentzeri Theologia de Unica D(omini) N(ostri) J(esu) C(hristi)
 persona
 Bidembachii promptuarium connubiale
 Item Tractatus de Causis matrimonialibus
 Item Conciones Poenitenciales
 Casp(ari) Stresonis Conciones Miscellaneae
 Item Fundamenta Sanctitatis ejusdem
 Keckermanni Systema Physicum
 Conradi Mylii Niddanj Meletemata Catechetica
 Ant(onii) Sadeelis Operum Theologorum Tomus I.
 Item de vera Peccatorum Remissione Ejusdem
 Chronicon Carionis
 Wittakeri Praelectiones de Ecclesia

Matthaei Sutlivii opera de Eccl(esi)a Conciliis et Monachis
 Matth(aeus) Dresserus de festis diebus
 Item Epistolicae Quaestiones
 Onophrii Panvinii Comment(aria) de Repub(lica) Romana
 Sculteti Idea Concionum Dominicalium
 Vita Patrum sine Titulo
 M(arci) T(ullii) Cic(eronis) Philosophiae volumen II.
 Johannis Rhodii Trina(?) Theologica, Philosophica et Jocosa(?)
 Melchioris Kling Enarrationes in Institut(iones) Imperiales
 Synopsis Theolog(iae) Purioris, Professorum Lejdensium
 Keckermanni Systema Theologicum
 Catechesis Heidelbergensis Orthodoxarum(!) contra censuram Joh(annis)
 Andreae
 Item Invicta veritas seu vindicatio ejusdem Cath(echesis) per Jac(obum)
 Laurentii
 Item Reverentia Eccl(esi)ae Romanae erga Sanctos Patres veteres subdola et alia
 quaedam etc.
 Lamb(erti) Danei Isagoges Christianae Pars Quinta de homine
 Renaldus Columbus de re Anatomica (mellette:) sehol nincs penig ritka könyv
 Othonis Casmanni homo novus seu spiritualis
 Item Pulchritudo Pulcherrium Ejusdem
 Othonis ejusdem Casmanni Angelographia
 Keckermanni Systematis Plenioris pars altera
 Ejusdem Keckerm(anni) Systema Logicum
 Johannis Baptistae Ignatii de Romanorum Caesarum vita, Hoc Titulo: In hoc
 Volumine haec cont(inetur)
 Catalogus Authorum qui in Sacros biblicos lib(ros) scripserunt
 Danielis Crameri Orationes Selectiores
 Petri Carolini brevis Explicatio Orthodoxae fidei
 Polanus de Aeterna Dei Praedestinatione
 Item Guil(ielmus) Bucanus in Orationes Domin(icales)
 David Chytraeus in Genesin
 Joachimi Camerarii Arithmologia Ethica
 Item commentatiuncula, non esse ex Eventu de consiliis pronunciandum
 Petri Bembi Insignia aliquot opuscula
 D(omini) Panormitani Processus Juridicarius
 Item Elogia Venetorum Antonii Stellae
 Nic(olaus) Hemmingius de Methodis
 Anton(ius) Mizaldus de Secretis
 Mundus Immundus Ott(onis) Casmanni
 Annalium Sculteti Decas Prima et 2da

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala,
Album 80-93.

Ktf VI. 65. (korábban, 1656-ra datáltan)

1672 után

Báta György könyvadohány a Kollégiumnak.

Rever(endissimus) ac Clariss(imus) Vir, piae memoriae Georgius Bathai
primum Scholae Orth(odoxae) Claud(iopolitanae) Rector, post Orth(odoxae)
Eccl(esi)ae ibidem Pastor, tandem Eccl(esi)ae Zilaiensis Antistes, dum
cognosceret sui dissolutionem instare, legavit in rationem Scholae Orth(odoxae)
Claud(iopolitanae) hos subsequentes libros

In folio

Francisci Gomari opera Theologica
Loci Communes Steph(ani) Szegedi
R(everendi) P(atris) Francisci Riberae Comment(aria) in 12 Prop(hetas)

In quarto

Loci Communes Theologici Valaei
Cursus Theologicus Joha(nnis) Scarp(i)
Symphonia ejusdem Scarp(i)
Johan(nis)(!) Schejbleri Metaph(ysica)
Operum Theologicorum Hejdelber(gensium) Tomus primus et secundus
Johan(nes) Alting(ius) duobus voluminibus
Conradi Vorstii amica collatio cum Piscatore
Catechesis Racchoviana
Johan(nes) Maccovius Redivivus
Physiologia Peripat(etica) Gisberti Isendorph(ii)

In Octavo

Thesaurus Script(orum) Proph(etorum) et Apost(olorum) August(ini)
Marlo(rati)
Mornaeus de veritate Religionis Christianae
Synomia(!) Latino Graeca Martini Rulandi
Johan(nis) Buxtorfii Thesaurus Lingvae Sanctae Grammaticus
Isagoge Analytica Joh(annis) Huldrici
Synopsis purioris Theologiae Professorum Lejdensium
Gram(matica) Graeca Theophili Golii
Horatius Flaccus et Juvenalis Satyrae

In 12

Johan(nis) Buxtor(fii) Manuale Hebr(aicum) et Cal(daicum)
Arnoldi Verheld Ideae Aristotelicae

Trelcatii et Matthiae Martini Theologia
Coronis ad Collationem Hagiensem Amesii

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala,
Album 94.

A tulajdonos Bátai György (?-1672), református lelkész Kolozsvárt és Zilahon, a
kolozsvári Kollégium rektora (TÖRÖK 1905. I. 24-25., ADATTÁR II. 565-573.,
SIPOS 1991.)

KtF III. 56.

1674.

Krizbai György könyvadamánya a Kollégiumnak.

Per Testamentariam legationem admodum R(evere)ndi Clariss(imi) ac
Doctiss(im)i Viri,
Domini Georgii Krizbai
pro ultimis vitae suae temporibus Spect(antis) ac Magnif(ici) D(omini) D(omini)
Dionisii Bánffy Concionatoris Aulici, disertissimi, zelosissimi, libris Coll(egio)
Claud(iopolitano) Reform(ata) hi subsequentes acesserunt
Aretius in quatuor Evang(elia) et Acta Ap(ostolorum)
Item Petrus Martir in Epist(olam) Pauli I. (Ad) Cor(inthios)
Item Andreas Hyperius in Epis(tolas) ad Phi(lippenses), Colos(senses) ac
Tess(alonicenses) ambas
Petri Martiris Com(mentaria) in Epis(tolas) ad Rom(anos) et I. Cor(inthios)
Petri Martiris locorum Communium Tomus primus
Johannis Calvini Conciones in librum Jobi simul cum
Enarrationibus Psalmorum Henrici Mollerii
Goalter(!) in Acta, et
Bullingeri Conciones in Apo(calypsin)
Item Goalter in Epis(tolam) ad Rom(anos)
Loci Communes Stephani Szegedini
Loci Communes Petri Martiris
Item Goal(ter) ad Rom(anos)
Institutiones Calvini
Institutiones Johannis Vigverii Theologicae
Commentaria Biblica Christophori Froscaveri
Henrici Mollerii praelectiones in Psal(mos)
Item Goalter in Johannem
Francisci Suarezii Disputatio Methaphisicarum Tomi duo
Johannes Sconerus de Judiciis Nativitatum
Klauz(!)
Varii Authores Historiae Ecclesia(sti)cae
Analisis Evangeliorum Dieterici

Lectiones Amesii in Psalmos
 Contiones in Evang(elia) Jodoci Nahumy
 Anatome Arminianismi Authore Petro Molinaeo
 Axiomata Politica Gregorii Ricteri Gorlicii
 Theses Theologicae de Deo ejusq(ue) attributis Authore Johan(ne) Leeuvio(?)
 Henrici Flocenij operum Theologorum Tomus I.
 Variae Disputationes Theologicae ac Physicae
 Bister(feld) contra Crell(ium)
 David Pareus contra Bellar(minum) de Gratia et libero arbitrio
 Meletemata Cathecetica Milij
 Secunda Pars Apologiae Catholicae Authore Thoma Mortomo
 Promptuarium Connubiale Bidembachi
 Liber Aurelij Augus(tini) de haeresibus
 Sutlivius de Romano Pontifice
 Francisci Junij Animadversiones de Summo Pontifice
 Mathiae Martiris Theologia de unica Christi persona
 Johannes Taphin(us)(?) de vitae emendatione
 Abrahami Sculteti Contiones in Esaia
 Othonis Casmanni Schola tentationum
 Anathomae Samosatenianismi authore Mart(ino) Thaleo
 Assertio verae et orth(odoxae) Doctrinae de unitate personae et distinctione
 duarum naturarum in Christo Autho(re) Benedi(cto) Thalmanno
 Davidis Parei exercitationes Theologicae et Philosophicae
 Georgius Cassander de articulis Religionis
 Commentarius Georgij Laeti in Conversionem Pauli
 Thomae Stapletoni Promptuarium Catholicum
 Aretius in Epis(tolam) ad Romanos
 Conciliatio Sacrae Scripturae et Patrum Authore Vesthemero
 Index expurgatorius
 Mathias Nogradi in Epis(olam) ad Romanos
 Commentarius de praecipuis generibus Divinationum
 Julii Caesaris Scaligeri exoticarum exercitationum liber XV de Suptilitate(!)
 Jacobi Martini professoris Academici praelectiones extemporanae in Systema
 Logicum Barth(olomaei) Keckermanni
 Othonis Casmanni Biographia et Commentatio methodica prior de vita hominis
 na(tur)ali, morali et Oeconomica
 Commentariorum Collegij Conimbricensis Societatis Jesu in octo libros
 Phisicorum Aristotelis Stagiritae
 Liber de anima recognitus ab Authore Phili(ppi) Melant(honis)
 Liber aliena lingua scriptus
 Dictionarium latino Hung(aricum)
 Erasmi Roterodami Familiarum Colloquium

Philip(pi) Melant(honis) elementorum Rhetorices libri duo
 Grammatica Graeca per Theophilum Golium
 Systema Grammaticae Hebraeae
 Graecae linguae erotemata
 Q(uinti) Curtii Rufi Historiarum M(agni) Alex(andri) Macedonis libri octo
 Polidori Vergilii Urbinate de rerum inventoribus libri octo. (más kézzel:) imo ex
 lega(tionis) D(omini) Ste(phani) Szilvasi
 Epitome Erasmi Roterodami in Elegantiae libros Laurentini Vallae
 Theatrum Historicum
 M(arci) T(ulli) Ciceronis de officiis libri tres
 Notatio Figurarum orationis et mutatae simplicius elocutionis in Apostolicis
 Scrip(tis)
 Disputatio de Antichristo
 Consensus prim(us) J(esu) Christi Magistri et Johannis Calvini Discipuli de Usu
 rationis humanae in articulis fidei
 Clavis Apocaliptica ex innatis et insitis vitrorum characteribus eruta
 De Sacramentis in genere sive de tota re Sacramentaria Authore Valentino
 Haeloppaeo Zikzai
 Synopsis purioris Theologiae Disputationibus quinquaginta duabus comprae-
 hensa
 Postillae sive Enarrationes Epistolarum omnium, quae Dominicis diebus in
 Ecclesia per anni curriculum recitari solent
 Enchiridion Candidatorum S(acri) Ministerij quo possint tam ad Contiones
 Sacras q(ua)m ad Ecclesiasticam gubernationem formari
 Joha(nis) Carionis Mathematici Chronicorum libri tres in Latinum Sermonem
 conversi
 Emblemata Andreae Alciati Mediolanensis
 De Divina praedestinatione et Capitibus ei annexis producta etc. Authore Amesio
 editio 3a
 Respublica Hollandiae
 Magyar könyvek
 Dereczkei Ambrus praedicatioi
 Enyedi Gyorgy
 Felegyhazi Thamas
 Elmek(ne)k I(ste)nben fel meneteleről az Teremtet allatok(na)k gradiczi
 Bellarminus altal
 Christianus Suspirans
 Titkok Jelenese Szakmari Ötves Istvan altal
 Lelki Ismeretnek akadekei
 Item Anglici libri in numero 34. Triginta quatuor

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, Album 96-103.

A tulajdonos Krizbai György (?-1674) salánki, beregszászi majd debreceni református lelkész, Bánffy Dénes udvari papja (TÖRÖK 1905. III. 305., SIPOS 1991.)

KtF III. 79.

Jegyzet:

SIPOS 1991. a tulajdonos részletes életrajzán kívül possessor-bejegyzésből azonosított 9 könyvének leírását is közli (a jegyzék 2, 14, 32, 36, 37, 50, 52, 69, 79. tételei), továbbá Monai Józsefnek feltehetően e jegyzékről vett, 1761-ben írt kivonatát is (7 tétel).

1710. körül

Eszéki István és Rozgonyi P. János könyvadománya a Kollégiumnak.

Viri Dei Consumati, Clariss(imi) ac Doctiss(imi) D(omini)

Stephanus Eszéki et Johannes Rozgoni

Ille Désiensis, Hic Claudiopolitanae Eccl(esi)ae Mystae, dum viverent

Vigilantissimi, Bibliothecam Ill(ustris) Coll(egii) Ref(ormati) Claud(iopolitani)

adauctam voluerunt Libris sequentibus

1. Dictionarium Graeco-Latinum
2. Ariae Montani Biblia Hebr(aica) cum Interlin(eariis) Interpret(atinibus) ut et N(ovum) Testam(entum)
3. Annotationes Bezae in N(ovum) T(estamentum)
4. Calvinus in Pentateuchum
5. Idem in Esaïam
6. Hieron(ymus) Zanchius de tribus Elohim
7. M(artinus) Lutherus in Genesim
8. Petrus Martyr in Genesim, Juditum, Epistolam ad Romanos et Corinth(ios)
9. Henr(icus) Bullingerus in Esaïam
10. Henr(icus) Bullingerus in Jeremiam
11. Ludovici Lavateri Homiliae in Jobum
12. Platonis opera
13. Munsteri Cosmographia
14. Josephi Antiquitates Judaicae
15. Coelii Lectiones Antiquae
16. Flacii Illyrici, Vigandi, etc. Historia Eccl(esi)astica
17. Ejusdem Tomus alterus
18. Polani Syntagma Theologiae
19. Petri Ravanelli Biblioth(eca) Pars Prima
20. (Ejusdem) Pars Secunda
21. Alstedii Prodrum Relig(ionis) Triumphantis
22. Idem

23. Alcoranus

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, Album 105.

A tulajdonosok Eszéki T. István (1641/42-1707) és Rozgonyi Pastoris János (1648/53-1710). Rozgonyiról részletesen lásd az Apáczai-albumot követően. Eszéki T. István szatmári születésű, iskoláit a helyi gimnáziumban kezdte, majd Sárospatakon folytatta. Külföldi tanulmányok (1663-1667: Franeker, Gröningen, Utrecht, Leyden) után 1667. április 25-től 1669 tavaszáig nagybányai rektor; 1671-ig aranyosmedgyesi pap, majd székelyudvarhelyi lelkész. Udvarhely egyházmegye esperese. 1675 után zabolai, majd 1686 körül kézdivásárhelyi pap. 1696-tól deési lelkész. 1707-ben Kolozsvárt halt meg. (ZOVÁNYI 1977. 184.; ADATTÁR III. 56-73.)

Végrendelete szerint: „A Konyveknakis égj részit, ha csak harmadátis hagjom ugjan Kolosvári Collegiumnak, két részit a Patakj Scholának mint hogj azoknak ugj tudom semmi sincsen, itt mégis vagjon valami.” (ADATTÁR XIV. 109.) Ismerve a kétharmad jegyzékét (ADATTÁR XIV. 103-109.), a mostani néhány kötet nem lehet az egyharmad. Ezek jegyzéke még nem került elő. Nem fogadható el azonban Herepei János érvelése (ADATTÁR III. 63.), aki Török Istvánt követve 1703-ra teszi a fenti 23 tételes jegyzéket azzal, hogy egy (sajnos le nem írt) Kolozsvárt található könyvben szereplő bejegyzés szerint: „Ex oblatione admodum Reverendi ac Clarissimi Viri pro tempore Ecclesiasticae apud Déésiensis vigilantissimi Domini Stephani Eszeki obtinet Collegio Reformata Claudiopolitensi Anno 1703 Die 24. Novembris.” Tudjuk azonban, hogy Eszéki a nagybányai Kollégiumnak is adott könyveket még életében (1669: ADATTÁR XIV. 378-379.), így a fenti rövid jegyzék datálását Rozgonyi halála körülre helyeztük.

KtF III. 136.

1713

Pataki S. István adományának említése.

Generosus D(omi)nus Stephanus S. Pataki, dum e numero Civium Collegii in numerum Civium Civitatis Claud(iopolitani) transiret, reliquit erga Almam Matrem suae gratitudinis obsides, Libros sequentes A(nn)o 1713

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, Album 106.

(Sajnos a könyveket mégsem írták össze!)

Possessor-bejegyzés alapján azonosított könyve: Samuel Maresius: Theologiae elenchticae nova synopsis Tomus I. Groningae, 1648. in 4o (O 67; Akadémiai Kvt. R 83028) A címlapon: „Ex libris Andreas Szatthmári comparatus Amstelodami Anno 1664.”; „Accessit rebus Stephani Pataki manu propria”; „Coll. Ref. Claud.” (XVIII. század)

1717

Szatzmárnémeti Sámuel adományának említése.

Clarissimus ac omnigena Eruditione longe Celeberrimus D(ominus) Samuel Sz(atmár) Némethi dum viveret, in hoc Collegio omnium pene Facultatum Professor fructuosissimus, in testimonium Paternae suae Charitatis, moribundus legavit Libros infra notatos A(nno) 1717

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, Album 108.

(Sajnos a könyveket mégsem írták össze!)

Possessor-bejegyzés alapján azonosított könyve: Biblia universa ... Sancti Pagnini. – Novum testamentum Graecum ... Benedicti Ariae Montani. Lipsiae, 1657 in 2o (K 18; Akadémiai Kvt. R 81936-38) A címlapon: „Est Samuelis Szathmar Némethj Anno 1688”; „Collegii Claud. Reformator.”

1719

Csengeri Péter könyvhagyatéka a Kollégium számára.

Admodum Reverendus ac Clarissimus

D(ominus) Petrus Tsengeri

in Ecclesia Claudiopolitana, dum viveret minister Verbi Divini Facundissimus, in vadimonium suae gratitudinis Ill(ustre) Collegio adscripsit Libros sequentes

In Folio

Calepinum

Scapulae Lexicon Graecum

Duos Tomos Perkinsii

Coccejum in XII Prophetas

Joh(annem) Slejdandum de statu Relligionis

Sibelii Tomum I.

Fristii opera Theologica

Gvalteri Homil(iae) Evangelic(ae)

In Quarto

Glassium

Rosini Antiquitates

Hejdeggeri Tomos Duos

Melchioris Tomos Duos

Baldvinum de Casibus Conscientiae

Oveni Theologiam

Vitringae Observat(ionum) Tomum I.

Bisterfeldium contra Crellium cum

Disputationibus Vitringae

Hoornbeeki Theolog(ia) Pract(ica) Tomos 2.

Tilmanni Parabolas

In octavo

Hottingeri Opera O(mni)a Tomis VIII.

Calvini Institutio

Thesaurum Buxtorfii

Ursini Cathechesim

Fuccini Medicinam

Amesii Theologiam de Conscientia

Ciceronem de Natura Deorum

Petri Rami Dialecticam

Anonimum

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, Album 118-119.

A tulajdonos Váradi Csengeri Péter (?-1719) a Teleki család alumnusa (vö. FONTES III.) Kolozsvárott és Franeckerben. Hazatérve 1705-től bánfihunyadi, majd 1710-től kolozsvári lelkész (ADATTÁR III. 9-12.)

Herepei János (ADATTÁR III. 9-10.) azonosította a következő könyveit: Johannes Henricus Alsted: Thesaurus chronologiae, Herbornae, 1650. Bejegyzései: „Petri P. Csengeri de Warad comparatur Claud. Anno 1694. diebus Julij”, „Possidet Petrus Csengeri de Warad Claudipoli ad Samosium in Ill. Coll. Reformat. Anno 1694 2. 10bris.”; Johannes Henricus Hottingerus: Historia ecclesiasticae Novi Testamenti, Tigurii, 1651. Bejegyzése: Ex libris Petri P. Csengeri de Varad. Comp. Franeq. Frisor. Anno 1697. Cons. cum reliq. fl. 9/60.”; Henricus Teelmannus: Commentarius criticus et theologicus. Franeckerae, 1695. Bejegyzése: „Franequerae Frisorum Anno 1697. 2. Maji St. N. Comparavit Petrus P. Csengeri de Varad. Const. fl. 3.”; Thomas Dempsterus: Antiquitatum Romanarum corpus absolutissimum. Coloniae, 1620. Bejegyzése: „Sum ex libris Petri P. Csengeri Comparatis Trajecti ad Rhenum Anno 1697. 10. Sept. S. N. Const. fl. 4/60.” Feltűnő, hogy könyvek közül egy sem szerepel a jegyzéken, jóllehet a kolozsvári Református Kollégium könyvtárában maradtak fenn (D 167, R 148, M 50, A 22. jelzeteken).

KtF III. 139.

1723-1728

*Szathmári Pap Zsigmond visszatekintő feljegyzései a könyvtárnak tett
adományokról.⁶*

Sequuntur Eorum Nomina, qui diversis temporibus Bibliothecam N(ost)ram
auxerunt libris sibi subscriptis
G(enerosus) D(ominus) Michael Budai (1688)
Abrah(ami) Ortelii Theatrum Orbis Terrarum
Audomari Talaei Opera
Joh(annis) Alstedii Compendium Theologiae
Epigrammata Variorum
Myrsilii, Philonis et aliorum opera
Nogradi Matyas Idvesség Kapuja
KtF III. 141.
Abrahamus K(ertész) Szenczi (1660)
Biblia Vatabli
G(enerosus) D(ominus) Paulus Kabos (1699)
Rob(erti) Stephani Biblia Latina
Matt(hiae) Flacii Glossa in Novum Testamentum
Aegidii Hunnii Ep(istolae) D(omi)nicales
Gyardi Historia Deorum
F(austi) Socini Explicatio Concionis Christi
KtF III. 108.
Valentinus Istvándi (1688)
Biblia Vulgatae Versionis
Zachar(ias) Karátsonfalvi (1660 körül)
Marius Nizolius
Stephanus Bodoki (1700 körül)
Nicolai Perotti Cornu Copiae
Franciscus Igaz (1700 előtt)
Chamieri Panstratiae Tomus 3. et 4.
Andr(eas) Hunyadi (1700 előtt)
Biblia Hebr(aica) Jansonii cum N(ovo) T(estamento) Gr(aeco)
Mich(ael) Szathmári (1690 körül)
Ciceronis Orationes
Cl(arissimus) Andreas Portshalmi (1681)
Dion(ysii) Gothofredi Corpus Juris Civilis
Metii Arithmetica, Geometr(ia) et Astr(onomia)

⁶ Az egyes adományozók neve után zárójelben közöljük azt a feltehető évszámot, amely az adománynak a Kollégium Könyvtárába való bekerülésének idejét valószínűsíti. Itt csak akkor adunk bibliográfiai hivatkozást, ha az illető adományozó életét SIPOS 1991 nem taglalja. Külön jegyzetet csak esetlegesen előkerült könyveikről írtunk.

Tossani Index Bibliorum
 Biblia Latina Francofurtensia
 Regii Fundamenta Physicae
 KtF III. 119.
 Gabriel Fagarasi (1700 előtt)
 Keckermanni Systema Theologiae
 Michael Bánfi (1680)
 Dionys(ii) Areopagitae Theologia Mystica
 Horatius cum Comment(ariis)
 Theses Bezae et Faji(!)
 Michael Rhedei (1702)
 Mosis Majemon Fundamenta Legis
 Nicolaus Váradi (1658)
 G(uilielmi) Blaeu Institutio Astr(onomiae) de Usu Glob(orum)
 Bisterfeldii Mysterium Pietatis
 Franciscus Dálnoki (1690 körül)
 Melanthonis Physica
 Michael Károlyi (1691)
 Pauli Lisznyai Professionum Scholast(icarum) Pars Secunda
 Biblia Latina
 Amesii Medulla Theologiae
 Cl(arissimus) Steph(anus) Debreczeni (1678 körül)
 Leusdenis Clavis Hebraica V(eteris) T(estamenti)
 Thom(as) Sz(ent) Györgyi (1662)
 Ciceronis Orationes
 Aretii Problemata Theologica
 Melanthonis Grammatica Latina
 Steph(anus) Sz(ent) Iványi (1700 előtt)
 Bezae Novum Test(amentum) Graeco-Latinum
 Petrus Rátkai (1700 előtt)
 Maccovius Redivivus
 Athanasii Dialogus de S(ancta) Trinitate
 J. Gramaye Resp(ublica) Namurcensis
 Joh(annes) Molnár Enyedi (1685)
 Maccovius Redivivus
 Pythagorae at Aliorum Carmina
 Steph(anus) Huszti (1696)
 Fr(ancisci) Burmanni Synops(is) Theolog(iae)
 Altingii Fundam(enta) Punct(ationis) L(inguae) S(anctae)
 Steph(anus) Berki (1681)
 Antonii et Maximi Sententiae
 Steph(anus) Szilvási (1700)

Augustinus de Civitate Dei
 G(enerosus) D(ominus) Martinus Sárpataki (1700 előtt)
 Melchioris Adami Vitae Theologorum
 Nicolaus Tholdi (1700)
 Fabricius in Psalmos
 Andr(eas) K. Darotzi (1700 előtt)
 Rethorfortis(?) Disputationes de Providentia
 Steph(ani) Dioszegi (1670 körül)
 Calvini Institutiones Relig(ionis) Christ(ianae)
 Petrus Zoványi (1680 körül)
 H(enrici) Alting(ii) Scripta Theologica
 Josephus Almási (1699)
 Pauli Voet Philosophia Reformata
 Strigelii Hypomnemata in N(ovum) T(estamentum)
 Alphabetum Valachicum
 Georgius Zalányi (1722)
 Ludovici Lavateri Comment(aria) in Libros Cronicorum et Alia
 Joh(annis) Oecolampadii Comment(aria)
 Valószínűleg az 1710-ben subscribált Zalányi Görgy, akinek Johannes Oecolampadius ma is megvan (P 31; Akadémiai Kvt. R 83346): Commentarii omnes in libros prophetarum. Vol. I-IV. Genevae, 1553-1558, in 2o Bejegyzései: „Sum Alberti Koscinski et suorum amicorum Emptus flor. 4. 1565”; „Ex libris Stephani Pauli”; „Jam possidet Samuel P. Zalani minister ecclesiae Aknensis 1692”; „Zalányi György 1722. márc. 12-én adta a Ref. Koll. Könyvtárának” (Hunyadi Ferenc kézírása)
 Petrus K. Vásárhellyi
 Catalogus Testium Veritatis
 Cl(arissimus) Michael Tsepregi (1704)
 Cartesii Opera Philosophica
 Biblia Hebraica Nisselii
 Vetus Testam(entum) LXX. Interpr(etationes)
 Csepregi Turkovics Mihály (ADATTÁR III. 212-214., ZOVÁNYI 1977. 125.) bejegyzései alapján rekonstruált könyvtáráról külön közlemény készül.
 Collegium Debrecinum
 Mart(ini) Szilágyi Biga Pastoralis
 Lisznyai Chronologiae Pars Prima
 Andreas Olasz (1700 előtt)
 Biblia Hebr(aica) cum Interlin(earibus) Interpr(etationibus)
 Az adományozó 1690-ben kolozsvári kereskedő (ADATTÁR III. 231.), 1704-1707-ig a református egyház quartása (Series rerum 69, 70, 90, 102.)
 Petrus Szilágyi et Martinus Hunyadi
 Concordantiae Majores Latinae

Theod(ori) Bezae Novum Test(amentum) Graeco-Lat(inum)

Buxtorfii Thesaurus Lingvae S(anctae)

Liber Psalmorum Davidis

Parei Controversiae (de) Eucharist(ia)

Robinsoni Apologia Christianorum

H(enrici) Echardi Fasciculus Controv(ersiarum)

Cyriacus Spangenbergius

KtF III. 123; Az adományozók 1688 előtt subscribáltak, 1693-94-ben seniorok (TÖRÖK 1905. III. 99.), együtt peregrináltak a Németalföldön. Életrajzuk összefoglalását lásd FONTES III. 367. illetve 397. Bánfihunyadi Abacs Márton könyvjegyzékeiről lásd KtF IV. 111, és KtF VII. 20. Possessor-bejegyzésből azonosított két könyvének (e jegyzék 5. és 7. tétele) leírását lásd könyvjegyzéke kiadásának jegyzeteiben (Erdélyi könyvesházak III.)

Rev(erendus) D(ominus) Tarpai

Christ(iani) Matthiae Theatrum Histor(icum)

Cl(arissimus) Andr(eas) Zilahi

Vilh(elmi) Mommae Oeconomia Temporum

Valchenier Anabaptismus Confut(atus)

Buxtorfii Lexicon Hebr(aicum) et Chald(aicum)

Vidua Cl(arissimi) Mich(aelis) Tsepregi

Sviceri Thesaurus Eccl(esi)asticus Graecus

Samuel Tétsi (1712 után)

Heereboord Disputationes Philos(ophicae)

Técsi Sámuel 1706-tól volt diák Kolozsvárt, 1716-tól bánfihunyadi rektor (ADATTÁR III. 353.) A könyv: Adrianus Heereboord: Selectarum ex philosophia disputationum volumen primum. Lugduni Batavorum, 1650, in 12o (D 263; Akadémiai Kvt. R 81345) Bejegyzései: „Ex munifica oblatione Domini Samuelis Tétsi obtinet Colleg. Rfr. Claud.”; „Ex gratuita oblatione me obtinet Coll. Rfr. Claudiop.” „Est Stephani Denes Sz. Györgyi A. 1712”

Sp(ectabi)lis D(omi)na Barbara Boros

Pázmán Peter Kalauzza

Boros Borbála (1645 körül – 1737), Rhédei Pál (?-1720) felesége. Leánya, Rhédei Kata, Székely Ádámné, az önéletíró Székely László anyja (vö. ez utóbbi önéletírása 22-24. lapjaival – OSzK Quart. Hung. 4312.)

Thomas Mogyorosi (1710)

P(etri) Molinaei Vates et Hyperaspistes

Az 1709-ben senior lett Mogyorósi Tamás (TÖRÖK 1905. III. 100.) kolligátum adománya ma is megvan (P 206; Akadémiai Kvt. R 83626-27;) Petrus Molinaeus: Vates seu de praecognitione futurorum ... libri V. Lugduni Batavorum, 1640 – Hyperaspistes sive defensor veritatis adversus calumnias ... in veram religionem a Sylvestro Petrosancta jesuita. Genevae, 1636. in 8o Bejegyzései: „Anno 1710. 3tio Calendarum Novembris Thomas Mogyorosi pro

tempore senior Collegiū hunc librum proprio sumptu comparatum in rationem Collegii eidem offert. Emptus flor. 1 // 2.”; „Coll. Rfr. Claud.”

H(umanissimus) D(ominus) Joh(annes) Bodoki, Coll(egii) Assess(or)

Ovidii Opera Omnia cum Comment(ariis)

Az 1708-ban subscribált Bodoki Ferenc János e könyve ma is megvan (E 23; Akadémiai Kvt. R 81409:) Ovidius Naso: Operum tomus I-III. Francofurti, 1601. in 2o Bejegyzései: „Hum. D. Johannes Ferencz Bodoki dum viveret in sui aeternam memoriam obtulit Collegio Claudiopolitano Refor.”; „In ...Cassoviae ... Anno 1621 ...”; „Illustis Collegii Claudiopolitani Comp. Cur. Kelemen mpr. Bthecarius”

H(umanissimus) D(ominus) Petrus Laki, Coll(egii) Assess(or) (1700)

Beroaldus in Asinum Aureum Apulei

Vincentii Sermones S(anctae)

H(umanissimus) D(ominus) Sam(uel) Makai, Coll(egii) Senior

Acta Synodi nationalis Dordrecht(inae)

H(umanissimus) D(ominus) Mart(inus) Thordai

Franzii Historia Animalium

Coccei Summa Foederis

Altingii Grammat(ica) Hebr(aica)

H(umanissimus) D(ominus) Mich(ael) Tétsi, Coll(egii) Contras(criba)

Biblia Hebr(aica) cum Interlin(eari) Interpretatione Sanctis Pagnini

G(enerosus) D(ominus) Telegdi Typogr(aphus)

Joh(annis) Juelli Apologia

Malleus 15 Dilemmatum

Ars Heraldica

Mich(aelis) Szathmári Physica

Cl(arissimus) Franc(iscus) Soos Episcopus

Positiones de Peste a se conscript(ae)

Cl(arissimus) Matth(aeus) Batzoni p(ro) t(empore) Profes(sor) Th(eologiae)

Coccei Comment(aria) in Min(ores) Prophetas

In Jeremiam et Ezechiel

Cartesii Opera Philosophica

Melchioris Opera Theologica

Belii Literatura Hunno-Scyth(ica) (mellette:) Nints, mert e(st) curiosum

Baczoni Ince Máté (1679-1742) életéről lásd ZOVÁNYI 1977. 36.; TÖRÖK 1905. I. 103-107. – KtF III. 118.

Cl(arissimus) Mich(ael) Szathmári, Coll(egii) Agr(opoli?) Profess(or) Physicam Contractam suam

H(umanissimus) D(ominus) Franc(iscus) Tsepregi, Coll(egii) Sen(ior)

P. Poiret Cogitationes Ration(um)

Bechmani Historia Orbis Terrarum (mellette:) El tekerének

Cartesii Tractatus de homine et La Forge de Mente Hum(ana)
Csepregi Turkovics Ferenc (1701-1758) professzor, író életét részletesen taglalja
TÖRÖK 1905. II. 5-11. Talán övé volt az X 8; Akadémiai Kvt. R 81791 jelzetű
Nicolaus Perottus mű is: Cornu copiae sive liber commentariorum lingvae
Latinae. Basileae, 1532. in 2o Bejegyzései: „Valentini Zent Marthony 1575 II.
Calend. Maij arboribus semi uiscentibus Vasaarhelinj”; „Balthasaris Magni
Rakosini Anno MDCXVI idibus Martij in Gymnasio Claudiaco”; „Johannis T.
Tatai Anno 1729 comp. Claud. ...”; „F. Tsepregi”

H(umanissimus) D(ominus) Georg(ius) Verestoi,
Coll(egii) Al(bensis?)

Vittichii Antispinoza

Vander Vaeyeen Summa Theolog(iae)

Verestói György (1705-1764) professzor élete részleteiben is ismert (TÖRÖK
1905. II. 12-21.)

H(umanissimus) D(ominus) Alex(ander) Pap Szathmári, Coll(egii) Sen(ior)
Xenophontis Opera Graeco-Lat(ina)

Steph(anus) Thordai

Rector Scholae Bontzidaiensis moribundus

Rod(olphi) Gvaltheri Homiliae in Marcum etc.

In Acta et aliquot Epist(olam) Pauli

In Lucam et Joh(annem)

Lorantfi Susanna Moses és a Próféták

Th(eodori) Bezae N(ovum) Test(amentum) Graeco-Lat(inum)

Ursini Explicatio Catech(etica)

Pauli Jaszberényi Examen Socinian(ismi)

Conciones in Cathechesim palat(?)

Altingii Grammat(ica) Hebr(aica)

Gretserii Rudim(enta) Lingvae Graec(ae)

Centuria Vocabulorum

Vendelini Theologia Christ(iana)

Papai Pax Aulae

Claubergii Logica Contracta

Steph(ani) Tolnai Demonstratio Dial(ecticae)

Sam(uelis) Sz(atmár) Nemethi Metaphysica

Julii Caesaris Opera

Buzinkai Rhetorica et Logica

Mich(aelis) Szathmári Physica

Rissenii Summa Controv(ersiarum) Theol(ogicarum)

Catechesis Palat(?) Hung(arice)(?)

Totfalusi viseltes kis Soltára

Halotti Enekes Könyv
 H(umanissimus) D(ominus) Benj(amin) Pokai, Col(egii) Contr(ascrība)
 Alstedii Theologia Scholastica
 Timpleri Physica
 H. Coccei Juris Publici Prudentia
 H(umanissimus) D(ominus) Georg(ius) Kibédi, Coll(egii) Ass(essor)
 P. Poiret Cogitationes Rationales
 Vander Vaeyen Summa Theolog(iae)
 H(umanissimus) D(ominus) Paulus Zalányi, Coll(egii) Ass(essor)
 Clavis Januae Lingvarum
 H(umanissimus) D(ominus) Sigism(undus) Pap Szathmári, Coll(egii) Assess(or)
 et Biblioth(ecarius)
 A(nno) 1728
 Joh(annis) Lighthfooti Horae Hebr(eae) in Quatuor Evangelistas
 H. Deusingii Comment(arius) Mysticus in Decalogum
 Aristotelis operum Tomus Secundus
 R(everendus) D(ominus) Mich(ael) Hadaj
 Joh(annis) Cocceji Opera Omnia, Tomus 9.

1674-1676

Feljegyzés a Kolozsvárt tanuló Csengeri István és Efraim könyveiről.

[1674. január 20.]

[Csengeri Istók könyvei]

Grammatica

Cicero

Görögh Testamentum

Dictionarium

Gheörcsös bot

Psalterium

Cathechismus

Janua

Terentius

Lucidarius Poeticus

Ezeken kívül is vadnak nagy öreg könyvek kiknek neüket nem tudták

[Csengeri Efraim könyvei]

Rudimenta

Grammatica

Colloquium

[1676. november 18.]

Attak az Csengerieknek negy könyveket

edgyik Vendelini Friderici opus

masik Medulla Amesii

3dik Nicolai Grevincovii Guillhelmi Amesii opera

4dik Antisynodialis Amesii

Lelőhelye: Szepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum: „Diarium a cimeres postalkodasrol Teleki Mihály kővári udvarában. 1674-1679.”

Kiadta: HERPEI János, ADATTÁR III. 33-34.

A kér fiú Csengeri István (1628-1671) dési református esperes, Barcsai Ákos udvari papja, enyedi tanár árvája volt, akiket Teleki Mihály patronált tanulmányaik során. Istókról nem tudunk többet, Efraim Franekerben tanult (1689), Kolozsvárt a református konzisztórium tagja (ADATTÁR III. 7-9.)

KtF I. 122.

*Rozgonyi Pastoris János (1648/53-1710) könyveinek könyvbejegyzésként
fennmaradt jegyzéke*

Az életére vonatkozó adatokat legteljesebben Herepei János foglalta össze (ADATTÁR III. 340-341.), s különítette el az apja tevékenységére vonatkozóktól (ADATTÁR I. 485-488.; lásd még ehhez TONK Sándor: Rozgonyi Sutor (Varga) János.=Acta Universitatis Szegediensis. Acta Historiae Litterarum Hungaricarum. Tom. X-XI. Szeged, 1971. 73-77.) Neve kötetünkben többször előfordul, hiszen adományozott könyveket a kolozsvári Református Kollégiumnak (lásd fentebb), továbbá Apafi Mihály költségén ugyancsak az ő könyvtárából vásároltak a székelyudvarhelyi téka számára (lásd az udvarhelyi fejezetet). Feltehetően halála után írták össze az alább közölt jegyzéken szereplő könyveket. Ritka kivételnek számít azonban az, hogy a három jegyzék semmilyen egyezést nem mutat, s még érdekesebb az az öröndetes tény, hogy könyvtárának általunk ismert, s e jegyzék után felsorolt darabjai az inventáriumok egyikén sem szereplő művek birtoklását jelzik. Az így rekonstruált kis bibliotéka már mint az utrechti és leideni szellemi municióval jól gazdálkodó lelkeszt állítja elénk. E jegyzéket azért közöljük e fejezetben, mert a könyvek a kolozsvári gyűjteményben maradtak fenn. Fontos figyelniük arra is, hogy a könyvek egy része apai örökség.

T(iszteletes) Rozgoni János Ur(am) almáriumában ezeket találtuk

In Folio

1. Ezt a könyvet magát
2. Adagia Erasmi
3. Gualterus in Minores Pr(ophetas)
4. Opera Elnathani Anglica lingua
5. Pauli Bayeri Comm(entaria) in Ep(istolam) ad Eph(eseos)

In quarto majori

6. Lexicon Phylosophicum Goclenii
7. Dictionarium Anglicum
8. Thomae Taylor Com(mentaria) in Ep(istolam) P(auli) ad Titum
9. Antonii Ruvij Commen(taria) in Aristotelis Dialecticam
10. Jacobi Zabarellae opera logica
11. Castanaei Distinctiones Philosophicae

In octavo

12. Systema Physicum Keckermanni
13. Timpleri Metaph(ysica)
14. Jacobi Martini Metaph(ysica)
15. Johannes Magiri Phylologia
16. Logica Keckermanni
17. Disput(ationes) Logicae Petri Rami
18. Septima Volumen Aristotelis
19. De Quantitate et locatione corporis naturalis Keckermanni
20. Controv(ersiae) partim logicae Keckermanni
21. Euclidis Rhodij
22. Mors omnia solvit Sebastiani
23. The Doctrine of the Bibble(!)

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 82963 (régí Református Kollégiumbéli jelzet: O 19.:) Antonius Sadeel alább jelölt műve.
KtF III. 111.

Rozgonyi Pastoris János (1648/53-1710)

possessor-bejegyzések alapján azonosított könyvei

ALSTEDIUS; Johannes: *Philomela theologico-philosophica*. Herbornae, 1620. – Bejegyzései: „Est Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria. comp. Medgyesini Ao. 1684. 3. Sept.” – (Akadémiai Kvt. R 83285)

ALSTEDIUS; Johannes: *Theologia polemica*. Hanoviae, 1627. – *Theologia casuum*. Hanoviae, 1630. – Bejegyzései: „Est Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 83004-5)

AMESIUS, Guilielmus: *Lectiones in Psalmos Davidis*. Amstelodami, 1635. – Bejegyzései: „Post Georgium Miskolczy est Joannis S(utoris) Rozgoni. Emi ab ipsius relicta Enyedini in synodo generali Ao. 1646 Junij 4. die fl. 1. den. 60”; „Ex libris Joannis P. Rozgoni filioliionis juri, Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 83833)

AMESIUS, Guilielmus: *Medulla theologica illustrata, quam ... sub praesidio Christiani Schotani ... defendit Paulus A. Szenci*. Franequerae, 1670. in 8o – Bejegyzései: „Ex donatione Clarissimi ac Doctissimi Domini Pauli Szenci Anni Domini 1671”; „Est Joannis Rozgoni die 8 7bris Anno D. 1671”; „An. 1675 in Coll. Claud. egressus de ... 20 Junij”; „Coll. Rfr. Claudiop.” – (Akadémiai Kvt. R RMK 132)

BIBLIA Hebraica. S. l. et a. – Bejegyzései: „Ex libris Joh. P. Rozgoni Ao. 1685. 1. Maii. Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 82277)

BEZA, Theodorus: *Jesu Christi ... Novum Testamentum*. – CAMERARIUS, Joachimus: *Commentarius in Novum Foedus*. Cantabrigiae, 1642. – Bejegyzései: „Ex libris Joh. P. Rozgoni ab A. 1687.” – (Akadémiai Kvt. R 86026-27)

BUNTINGIUS, Hieronimus: *In catechesim religionis Christianae, quae in ecclesiis et scholiis tum Belgii, tum Palatinatus traditur, exegemata sive commentarii*. Dordraci, 1688. – Bejegyzései: „Est Joannis P. Rozgoni”; „Successit Martinus B. Hunyadj Ao. 1703. die 7. Oct.” – (Akadémiai Kvt. R 96139)

CARTESIUS, Renatus: *Principia philosophiae*. – *Specimina philosophiae*. – *Passiones animae*. Amstelodami, 1664. – Bejegyzései: „Ex numero librorum Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria. Ao. 1678. 11. Febr.” – (Akadémiai Kvt. R 95293-95)

CORVINUS, Johannes Arnoldus: *Enchiridion seu institutiones imperiales*. Amstelodami, 1649. – Bejegyzései: „Est Pauli Kaposi”; „Ex charis. supellectilibus librorum Joannis Rozgoni Ao. 1670. 10. Sept.” – (Akadémiai Kvt. R 115390)

EGARDUS, Paulus: Tractatus de vera misrocosmi cognitione ... vel de scientia illa Divina ... qua homo seipsum cognoscit. Hamburgi, 1621. in 4o – Bejegyzései: „Ex libris Stephani F. Tolnai”; „Ex donatione Gen. Domini Pauli Tolnai possidet hunc librum Johannes P. Rozgoni 1693. Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.”; „Coll. Rfr. Claud.” – (O 79; Akadémiai Kvt. R 83050)

HOLLERUS, Jacobus: De morbis internis libri II. Francofurti, 1589. – Bejegyzései: „Ex libris Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 114908)

JUNIUS, Franciscus: Opera theologica. Vol. I-II. Genevae, 1613. – Bejegyzései: „Ex libris Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria. Ab A. 1666 usui suo hos parentis libros applicare utcunque cepit”; „Est Joh. Rozgoni” (az apja írása); „B. Nagy-Ari pastoris ecclesiae Varad. 1642”; „Nicolaus Markusfalvy Ao. 1673”; „Coll. Rfr. Claud.” – (M 7; Akadémiai Kvt. R 82587)

LAURENTIUS, Jacobus: Explicatio locorum difficilium in epistolis paulinis. Amstelredamum, 1642. – Bejegyzései: „Est Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 84030)

LEUSDEN, Johannes: Synopsis Hebraica et Chaldaica continens praecepta ad notitium linguae Hebraeae et Chaldaicae. Trajecti ad Rhenum, 1667. – Bejegyzései: „Ex libris Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 124199)

MEDICI, Sebastianus: Tractatus, mors omnia solvit. Lugduni, 1579. – Bejegyzései: „Est Joh. Roz(goni)” (az apja írása) – (Akadémiai Kvt. R 95559)

MERCATOR, Gerardus: Atlas sive cosmographicae meditationes. Amstelodami, 1632. – Bejegyzései: „Ex donatione Clar. B. M. Viri Michaelis P. Csepregi viduae Mariae Samsondj possidet hunc librum Joh. P. Rozgoni Ao. 1709. 1. Martii” – (Akadémiai Kvt. R ???)

MOLLERUS, Martinus: Praxis evangeliorum hoc est declaratio simplex et consideratio utilis Evangeliorum ... ad praedicandum destinatorum. – Historiae sanctorum ... apostolorum ... declaratio in qua ostenditur praxis Evangeliorum ad historiam illam pertinentium. – Soliloquia de passione Iesu Christi. Hanoviae, 1612. in 4o – Bejegyzései: „Joh. Rozgoni (az apja írása)”; „A. 1672 Ex libris Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.”; „Coll. Rfr. Claud.” – (Q 72; Akadémiai Kvt. R 83843-45)

PAGNINUS, Santes: Epitome thesauri lingvae sanctae. Antverpiae, 1609. in 4o – Bejegyzései: „Valet fl. 1. d. 50. Ao. 1658. 10. Maji Andreas P. Abafaj Claudiopolj”; „Est Petri Apaczai sumpt. fl. 1. d. 70 An. 1670. 10. May Agropoli”; Super ex libris: G. E. L. 1619; „Est Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.”; „Coll. Rfr. Claud.” – (C 189; Akadémiai Kvt. R 80946)

POLANUS, Amandus: Syntagma theologiae Christianae. Hanoviae, 1625. – Bejegyzései: „Est Joh. P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 83301)

RHODIGINUS, Ludovicus Caelius: Lectiones antiquae. Venetiis, 1516. in 2o – Bejegyzései: „Ex libris Johannis P. Rozgoni A. 1682. Udvarhelyyini Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.”; „Coll. Rfr. Claud.”; „Sum ex libris Francisci Mohczajj(?)” (XVIII. század); „Samuelis Pataki de auctione publico” (XVIII. század) – (B 29; Akadémiai Kvt. R 80367)

RIVETUS, Andreas: Apologia foro(?) sanet Virgine Maria matre Domini. Lugduni Batavorum, 1639. – Bejegyzései: „Ex libris Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 83466)

SADEEL, Antonius: Opera theologica. Genevae, 1620. in 2o – Bejegyzései: „Ex libris Johannis P. Rozgoni cui Christus et in vita et in morte lucrum. mpria.”; „Coll. Rfr. Claud.” – A hátsó táblán az előbbi könyvjegyzék. – (O 19; Akadémiai Kvt. R 82963)

SNOYCORDANUS, Raynerus: Paraphrasis in Psalterium Davidicum. Lugduni, 1533. in 8o – Bejegyzései: „Anno ab incarnatione filio Dej 1573 Junij 19 die Joannes H. Coronensis Reverendissimo Domino Benedicto Budensi hunc librum perpetuae Amicitiae erga dono dedit”; „Possessor huius libelli Michael Coronensis” (XVII. század); „Ex donatione Reverendi ac Eruditi Viri Johannis Hunyadi p. t. Ecclesiae Benedeciensis ministri est ex charis. supellectilibus Johannis P. Rozgoni A. 1684 3. Augusti mpr.”; „Coll. Rfr. Claud.” – (K 97; Akadémiai Kvt. R 82341)

TARNOVIUS, Johannes: In prophetam Micham (Nahum, Habacuc, Sophocles, Haggaeum, Zachariam, Malachiam) commentarius. Lib. I-VII. Rostochii, 1636. – Bejegyzései: „Ex libris Joh. P. Rozgoni A. 1659” – (Akadémiai Kvt. R 128117-123)

WENDELINUS, Marcus Fridericus: Christianae theologiae libri duae. Amstelodami, 1657. in 8o – Bejegyzései: „Est Johannis P. Rozgoni Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria. Comparatus Lejdae Stif. 20.”; „Coll. Rfr. Claud.” – (O 196; Akadémiai Kvt. R 83195)

WITTICHIUS, Christophorus: Theologia pacifica. Lugduni Batavorum, 1675. – Bejegyzései: „Ex libris Joh. P. Rozgoni comparatis Trajecti ad Rhenum Ao. 1677. 20. Julij. 40 Stif. Cui Christus et in vita et in marte lucrum mpria.” – (Akadémiai Kvt. R 83445)

Jegyzet:

Herepei János e könyvek közül a cíMLEÍRÁSUK NÉLKÜL IDÉZ KILENCET (ADATTÁR III. 340-341.).

A „Coll. Rfr. Claud.” bejegyzés XVIII. századi kéztől való.

MAROSVÁSÁRHELY

A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI

A szakirodalmi hagyomány szerint 1557-ben alapított iskola⁷ hamarosan két, művelődéstörténetileg is jelentős tanárt tudhatott falai között: Laskói Csókás Pétert és Baranyai Decsi Jánost. Személyiségük súlyát, ha nem ismernénk gazdag irodalmi munkásságukat a Kollégium könyvtárát vizsgálva is méltatnunk kellene. A könyvtár történetéről először ugyan csak a Csulai-anyakönyvből tájékozódhatunk,⁸ de az 1707-es állományjegyzéket végigolvasva feltűnik a könyvanyag „elavultsága”: jelentős részben XVI. századi munkákat sorol fel. Nincs okunk kételkedni abban, hogy a beszerzés folyamatos volt, s azok a könyvek a XVI. században kerültek Vásárhelyre. Akkor az a könyvtár hallatlanul fejlett, színvonalas, a humanista filológus munkája hátterének alkalmas gyűjtemény lehetett. A későbbi beszerzés szinte csak az iskolai anyagra terjedt ki, s az adományok sem olyan gazdagok, mint némely más kollégium esetében. Változás majd csak Teleki József főgondnoki kinevezésével állhatott be, s a Teleki család patronátusa a XVIII. század folyamán fenn is maradt. Még e kötet időhatáraiba eső esemény az iskola és a könyvtár történetében is amikor a sárospataki Kollégiumot 1671-ben elűzték, az ottani iskola Gyulafehérvárt telepedett meg, s 1716-ban a gyulafehérvári kollégiummal együtt Marosvásárhelyre költözött. Az iskolai matrikulák kiadásakor figyelemmel kell

⁷ Összefoglalóan: KONCZ József: A marosvásárhelyi ev. ref. Kollégium története, Marosvásárhelyt, 1896; TONK Sándor: A marosvásárhelyi református Kollégium múltjából. Korunk, 1982. 871-877.; ugyanez: In Marosvásárhely és vártemploma. Szerk.: Medvigy Endre. Bp., 1990 /A Ráday Gyűjtemény Tanulmányai. 3./ 113-122. – Tonk itt arra hívja fel a figyelmet, hogy ez az iskola nem előzmények nélküli, létezett iskola már a XV-XVI. század fordulóján is.

⁸ Lényegében e forrás adatait sorolja fel a könyvtár egyetlen történetírója KONCZ József is. Vö. A marosvásárhelyi ev. ref. Főtanoda értesítője az 1876/77. évről. Marosvásárhely, 1877; ugyanő: MKSz 1879. 215-221.; KONCZ 1896. 715-718. – Tonk Sándornak a könyvtár történetét monografikusan a XVIII. század végéig feldolgozó tanulmánya előkészületben: Olvasmánytörténeti Dolgozatok 3. Szeged, 1992

majd lenni erre a keveredésre, a könyvtártörténeti források azonban tisztán szétválaszthatók.⁹

1653 után

Könyvbejegyzés Vizsolyi István marosvásárhelyi diák(?) könyveiről.

Assignatio librorum hoc modo

Biblia Hungarica simul Latina

Praxis pietatis

Amesius simul Exegesi libri IV.

Flores Bibliae sive Loci Communes

Calvinus Hungarice excussus

Streso (...)

Promptuarium (...) opera Bidembaci (...) conciones pro Festivitatibus(!)

Ursinus

Catechesis Item Petri Canisii Catechesis (...) Jesuita

Guazzii(?) Dissertationes Politicae de (...)

Metaphisica Clar(issimi) Posahazi

Logica Clar(issimi) Buzinkai plena

Compendium idem Clar(issimi) Buzinkai

Logica Clar(issimi) Goclini

Logica Clar(issimi) Burgersdicii

Grammatica Philippi Melanchtonis

Grammatica Patachina

Grammatica Claudopolitana

Rethorica Clar(issimi) Buzinkai

Commenius(!)

Ravisius T(extor) Harmonia Mundi

Catulus Thybulus Propertius

David Pareus

Crucius Epistolaris

Commenius(!)

Vergilius

Physica

Biblia Latina Vulgata

Bocatius La(ureata) Poeta

Biblia Vulgata

⁹ Sárospatakra lásd: ADATTÁR 14.; Gyulafehérvárról nincs katalógusunk. Kaposi Sámuel könyvjegyzékei valamelyest tájékoztatnak ugyan az ottani 1713 utáni könyvanyagáról (hiszen erre a kollégiumra hagyta könyveit), de egyéb jegyzéket nem sikerült találni (vö. KtF III. 90, 95, 98, 102, 122, 126)

Biblia
Calvinus
Anastasius De Sancta Trinitate

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki Téka, Bo. 22684 számú gyűjtőkötet:
Catecheseon sive Elementorum Theologicorum Disputatio. Franekerae, s. a. –
Miscellaneorum Theologicorum Disputatio III. et IV. de promissione et fide
Abrahami ... sub praesidio D. Christiani Schotani ... Franekerae, 1653 – Dusz
erótématón Christou theanthrópou quam Christo Duce te Auspice Christe.
Praeside ... Christiano Schotano ... Franekerae, 1650. in 12. – A kötet possessor-
bejegyzései: „Andreas Kereszturi 1653 Franeker st. 8.”; „Ex donatione
ornatissimi Domini B. Kereszturi possidet hanc librum Scholasticum(?)
Stephanus Wisolyanus”; „Successit in possessionem Johannis Csernatoní”.
A tulajdonos Vizsolyi István személyéről más adatot nem találtunk, a
könyvjegyzék az ő kézírásával készült.

Liber Scholae Marus Vasarhelyensis 1653

1650-1690

A Csulai György-féle anyakönyv könyves jegyzetei.¹⁰

1650-1653

Csulai György (?-1660) adománya a Kollégiumnak.

Reverendus ac Clarissimus vir

D(ominus) Georgius Tsulai

Ecclesiarum Reformatarum in Transsilvania Superintendens

ex pio erga hanc Scholam affectu contulit hosce libros

A(nno) D(omini) 1650

Grammat(ica) Alstedii exempl. 4.

Eiusdem Latinum in (...) exempl. 4.

Medulla Latinitatis exempl. 4.

Rhetor(ica) Piscator exempl. 4.

Logica D(omini) Bisterfeldii exempl. 4.

Rudim(enta) Originae(?) Gram(maticae?) exempl. 4.

Catechesis exempl. 6.

Index Januae. 2. alterum horum perdidit Johannes Papolczy loco ejus dedit

¹⁰ A Liber Scholae Marus Vasarhelyensis 1653 235-248. lapjain található
könyvtártörténeti feljegyzéseket itt időrendben közöljük, jöllehet az apró
bejegyzéseket láthatóan oda írták, ahol helyet találtak, vagy valaki emlékezetből
jegyezte fel az adományokat.

Phil(osophiam) Gram(maticam) et Colloquia
 Janua Comenii Corderii M. V. F. 2.
 Corderii Colloquia 1.
 Idem Rev(erendus) et Clar(issimus) vir D(ominus) Georgius Tsulai contulit
 secunda vice hos libros
 Anno 1651
 Biblia Lat(ina) ex versione S(ancti) Pagnini in 4to
 Collegia(!) Theol(ogiae) Maccovii
 Tsetsemö Keresztyen P(auli) Kereszturi és
 Sz(ent) Atyák öröme P. Medjesi (Gidofalvi urnal vagynak – áthúzva)
 Summa Philosophiae Eustachii
 Thesaurus Buxtorfii cum Epitome
 (...) Philosophica
 Psalterium Latinum Andreae Spethe
 Manuale N(ovi) T(estamenti) Geor(gii) Pasoris (deest)
 Joan(nis) Enyedi disputationes practicae
 Grammatica Graeca Golii
 Ciceronis Epistolae ad familiares
 Biblia manualia Junii
 Libellus Anglicus
 Voetii disputationes quaedam
 Maccovius Redivivus
 N(ovum) T(estamentum) Ungaricum
 Temetési Pompa
 Metrum memoriale vide infra
 Idem Rev(erendus) et Clarissimus vir contulit
 Anno 1653
 Ciceronis orationes. exempl. 8.
 Ejusdem Epistolae Famil(iares) exempl. 8.
 Corderii Colloquia
 Erasmi Colloquia
 Janua Comenii Latino-Hung(aricus)
 Csulai György az Erdélyi Református Egyház superintendense volt (ZOVÁNYI
 1977. 130.) A könyvadományt említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 4. és
 ugyanő MKSz 1879. 216. Az könyvtárról lásd GULYÁS III. 176.
 KtF I. 89; KtF III. 36.
 1653. április

Feljegyzés a Kollégium könyveiről.

Catalogus Librorum in usum coetus Scholastici
Maros-Vásárhelyiensis collatorum
Renovatus Anno Domini MDCLIII. Mense Aprilis

Antiqui coetus libri

Calvinus in Hoseam Praelectiones

Calvinus in duodecim minores Prophetas

Mollerus in Evang(elia) Domminicalia(!)

Timpleri Metaphysica

Smetii Prosodia

Promptuarium Stapletoni

Hippii Problemata Physica

Homeri opera Grece in 2 voluminibus

Theologia Scripta

Orationes Ciceronis vol. 5.

Postilla trita

Dictionarium scriptum

Memoriale N(ovi) T(estamenti) exempla (...) 2.

Melanctoni Grammatica

Linacer de Structura Latini Sermonis

Bellarminius Refutatus per Polanum. Suis Sylloges.

Enervantor(!) Bellarmini. pars una

Dialectica Joan(nis) Casi

Index Vocabulorum Comenii

Janua Linguarum ejusdem

KtF VI. 62.

1654

Vásárhelyi K. Péter adománya.

Anno 1654. Rev(erendus) ac Cl(arissimus) Dominus Petrus K. Vasarhely contulit
coetui hic septem exemplaria

Januae Com(enii) Lat(ino)-Hung(aricum)

1655. november 17.

Almási János könyvadamánya.

A(nno) D(omini) 1655. Nov(ember) 17. Legavit testamento coetui Maros
Vasarh(elyiensi) librum in folio ubi conciones scriptae R(everendus) Dominus
Johannes Almási quondam Ecclesiae Bonyhaiensis concionator.

1656. október 29.

Bihari György könyvadamánya.

Anno 1656. oct(obris) 29. Reverendus ac Cl(arissimus) Dominus Gregorius Bihari Pastor quondam Ecclesiae Maros Vasarh(elyiensis) contulit coetui Maros Vasar(helyiensis) abitu hos libros:

1. Johannis Calvini in librum Jobi conciones
 2. Jacobi Zabarellae opera omnia in folio
 3. Caspari Peuceri Elementa doctrinae de circulis coelestibus
 4. Metrum memoriale
1657. március 23.

Ismeretlen könyvadamánya.

A(nno) D(omini) 1657 Martii 23. Libri aliquot quos nescimus quis contulerit coetui:

1. Cristophorus Ostorodius(?)
2. Conciones a Diest(!)
3. Psalterium Hungaricum
4. Duo exemplaria Orationes Cicer(onis)
5. Unum exemplar Epist(olae) Cicer(onis)
6. Index alter, qui perierat, repertus est

A könyvadamányt említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 4. és ugyanő MKSz 1879. 216.

KtF III. 42.

1659. április

Szöcs Márton könyvadamánya.

Prudentissimus ac Circumspectus vir

D(ominus) Martinus Szöcs

Min(?) ex pio in hujus Scholae coetum affectu, contulit hosce libros Anno 1659

Aprilis mense tempore Examinis.

Methodica explicatio Doctrinae Coelestis Thome Kirckneri

Terentii Comediae in 2 vol(umine)

Georgii Majoris homilia in festa

Philipi Melanch(thonis) Loc(or)um C(ommunium)

Paulus Manutius

Medicina practica

Chronicon Carionis

Formulae precum Mart(ini) Thabor

Formulae puerilium colloquiarum

Rhet(orica) Philippi

Pietas puerilis

Catechesis Lutheri varia Linguarum

Predicationes(?) varia

Flores Sententiarum
Dialectica per questiones
Terentius
Linacer

Manuscripta aliquot librum

A könyvadamányt 1653-as dátummal említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 5.
és ugyanő MKSz 1879. 216.

KtF I. 90; KtF III. 43.

1662. augusztus 22.

Szabó Márton polgár könyvadamánya.

Prudentissimus ac Cicumsp(ectus) Vir
D(ominus) Martinus Szabo
ex pio erga Scholam hanc affectu et amore
contulit coetui hosce libros
Anno 1662. 22. Aug(usti)
tempore rect(oratus) Matthiae Fogarasi.

1. Joannis Lodovici Valentini de anima et vita libri tres uno volumine

2. Liber de varietate religionis Christiane Mundi(?)

III. Liber Enarrationis Epistolarum Ciceronis familiarum

IV. Libellus in quo libri Prophetarum summariis singulis capitibus praefixis
illustrantur

V. Novum Testamentum purum Graecum

VI. Clavis Graecae linguae

VII. Sylvula vocum Latinarum seu vulgo Latinum dictum

VIII. Libellus in quo Consilium Ecclesiae Catholicae Doctorum etc. continens

IX. Virgilii Maronis Poemata

X. P(ublili) Terentii Comoediae sex

XI. Janua Linguae Latinae

XII. Principia

XIII. Elementa Grammaticae Latinae

XIV. Declamationes D(octoris) Philippi Melanthonis

XV. Div(inatio)num(?) Petri Hier(...)niae(?) opus trium

XVI. Theognidis Megarensis sententiae pure Graecae

XVII. Tractatus de Grammatica scriptus et centuriola

XVIII. Nonni Panopolitani Poetae antiquissimi

XIX. Epistolae familiares Ciceronis selectae

XX. Alberti cognomente Magni de Secretis mulierum

A könyvadamányt említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 5. és ugyanő MKSz
1879. 216.

KtF III. 46.

1671. március 22.

Almási István könyvadamánya.

Praestantissimus D(omi)nus

Stephanus Almasi de Varad

Bibliopagus Maros-Vasarhelyiensis ex pio erga Scholam hanc affectu contulit
hosce libros. Anno 1671. Die 22 Martij

1. Igaz hitt

2. Centuria prima continens conciones Miscellaneas

3. Centuria Secunda continens Conciones Funebres

4. Centuria tertia continens Conciones Festivales

5. Centuria Quarta continens conciones Extraordinarias

6. Centuria Quinta continens conciones cujusvis temporis

7. Utitárs

A könyvadamányt említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 5 és ugyanő MKSz
1879. 217.

KtF III. 61.

1686. május 8.

Csiszár Dániel özvegyének könyvadamánya.

Anno 1686 die 8 Maji cessit quoddam Impressum citatum una cum Catchesis
Palatinata in eadem una compactione e Relicta P(iae) M(emoriae) Danielis
Csiszar consors P(iae) M(emoriae) suprema voluntate.

1689. november 8.

Csávási György könyvadamánya.

Anno D(omini) 1689. 8. 9bris. Praestantissimus Dominus Georgius Csávási
Alumnus p(ro) t(empore) in hac Schola Agropolitana contulit in perpetuum usus
hujusdem coetus Sch(olae) Marosvasárhelyiensis Apopht(egmata) Erasmi libri 8.
Cum gemino Judico(!)

1689. november 8.

Jenei Mihály könyvadamánya.

Anno 1689. Die 8. 9bris Humanissimus Dominus Michael Jenej p(ro) t(empore)
hujus Scholae Rector in usu perpetuum Coetus Scholastici
Marus(vasarhelyiensis) contulit officia Ciceronis.

1689. november 8.

Keresszeghi Sámuel könyvadamánya.

Anno 1689 die 8. 9br. Praestantissimus Dominus Samuel Keresszeghi p(ro)
t(empore) officialis hujus Scholae Agropolitanae, contulit in perpetuum usu
hujusdem coetus Scho(lae) Agrop(olitanae) Rhetor(ica) Vossij cum Rheth(orica)
Conradj Dieterici in eadem comp(acta)

1689. november 8.

Bölkényi Basilius könyvadamánya.

Anno 1689. die 8. 9br. Praeantissimus Dominus Basilius Bölkenyi Alum(nus) p(ro) t(empore) in Schola hac Agrop(olitana) ac Bibliothecarius contulit in perpetuum usu Scholae hujusdem Agrop(olitanae) ex pio erga eadem affectus Apophthegmata Erasmi libri 8. et Adagia ejusdem in eodem volumine.

1690. március-július

Csiszár Dániel könyvdománya.

Praeantissimus D(omi)nus

Daniel Csiszar

contulit in usum coetus Anno 1690. die 20. Julij

tempore Clarissimi D(omi)ni Georgii Szent Györgyi hos libros

Biblia Hungarica

Impressum una cum Psalterio cotato compactum

Die 27. Mar(tii) idem tria impressa nova

1680-1690

Szepesi György könyvdománya.

Catalogus Librorum ex Suprema Voluntate R(everen)di

Georgij Szepesi

Parochi dum viveret Ecclesiae Reformatae Kutyfalviensis in usum coetus

Sch(olae) M(aros) Vasarh(elyiensis) legatorum.

1. Novum Testamentum cum commentarijs Benedicti Aretij
2. Praeconijs Evangelici Steph(ani) Gel(ei) Tomus uterque
3. Idvessegh Kapuja Nogradi Matyas munkaja
4. Dominica Evangelica Mich(aelis) Szathmar Nemetj
5. Valentini Gentilis in Pietatum etc. explicatio
6. Igaz Hit Comaromi Cs(ipkés) György
7. Biblia Hungarica Amstelodami impressa
8. Amandi Polani Mallificum
9. Szü titka Nanasj Istvan munkaja
10. Dominica Cathechetica Auth(ore) Michaele Szath(már) Nemetj
11. Halotti Centuria eodem authore
12. Kegyeségnek nagy titka Megyesj István(!) munkája
13. Confessio Helvetica
14. Pax Animae
15. Pauli Jovij historiarum tomus 2dus
16. Pajtasi(?) Szóbeszed
17. Orthodoxus Christianus Magyarj Benedek munkája
18. Temető Kert Selyei Balogh István munkája
19. Fel Keresztyen Koleseri Samuel munkaja
20. Martyrok Coronaja Szönyi N. Istvan munkaja

21. De Disciplina Ecclesiastica Georgij Gönczj
 22. Georgij Cs(ipkés) Comaromj Conc(ionum) Sacr(arum) Cent(uria) 2da
 23. Keskeny ut Papaj Imre munkaja
 24. Georgij Agricolae et Joh(annis) Baptistae de bello Turcico Orationes, Chronicon, Consilium, Oratio Franc(isci) de Frangepanibus in Comitijis Ratisb(onae) Anno 1541
 25. Justini ex Trogi Pompei Historia libri 4.
 26. Viae salutis, Caterva salutis, ala Seraphina Joh(annis) Palankj
 27. Pandectae Scripturarum Otthoni Brunsfelsio auctore
 28. Agenda Melotaj Nyilas Istvan munkaja
 29. Soltar Magyar nyelven Heltaj Gaspar
 30. Elucida(...) Poeticus
 31. Amesij medulla Theol(ogiae) editio novissima
 32. Exegesis liber a Medullae Amesianae Georgij Martonfalvi
 33. Definit(iones) Theol(ogiae) Joh(annis) Henrici Alstedii
 34. Lelki Patika Veresegyhazi Janos
 35. Grammatica Lat(in)a
 36. Lelki legeltetés Kereszturi Pale
 37. Sigmond Kirallynak es Csaszarnak Chronicaja és egyeb Magyar Chronika
 38. Eöszve kötve holmi papirossokon iras es nyomtatás
 39. Leonardi Bothallj Astensis Medici regij Cammbrie(!)
 40. Angliai Independentismus
 41. Amaz hétfejű Parazna Babillonnak meztelensegenek tüköre
 42. Szent David Psalteriuma Nemes Mihally munkaja
 43. Lilium humilitatis Tecs Miklose
- A könyvadományt említi KONCZ József MEFÉrt 1876/77. 5-6. és ugyanő MKSz 1879. 217. A hagyatékról GULYÁS III. 178.
KtF I. 131; KtF III. 81.
1707. július 18.

A kollégiumi könyvtár első ránkmaradt katalógusa.

Catalogus librorum qui reperiri potuerunt nam partim per negligentiam eorum (pace bonorum scriptum fuerit) quorum juxta constitutiones scholae intererat curare, partim (si modi addendum) per injuriam temporum complures amissi, ut partim ex Albe Scholae a plurimum Reverende Superintendente muneri dato partim ex Catalogis Librorum apparet Scholastici Coetus Maros-Vasarhelyiensis 1707 die 18 Julij ab Humanissime viro Georgio Kis-éri pro tunc rectore dissertissime conditus, taliter habet

Series prima

1. Edgy rongyos Magyar Biblia kezdődik a Jesus könyve 111. részén maradt meg a Sz(ent) János Evagyélista 16dik részéig. Váradon nyomtatta Szenczi K(ertész) Abraham 1660. esztendőben

2. Ugyan Váradon akkor azon által nyomtatott Magyar Biblia egész, de viseltes
3. Johanni Calvini in librum Jobi conciones, Genevae apud heredes
4. Johannis Calvini praelectiones in XII. Prophetas minores. Genevae apud Johannem Crispinum 1567; in eodem volumine in eosdem Prophetas Rodolphi Gualteri Tigurini Homiliae. Tiguri Chris(pinus)
5. Novum Testamentum D(omini) N(ostrum) J(esu) cum commentariis Benedicti Aretij Bernensis Theologj facile perspicuaque methodo conscripta(?) exploratum, excudebat Johannes Leipten
6. Ejusdem Aretij iidem commentarij in totum N(ovum) Testamentum Margiis(!), excudebat Johannes Leipten
7. Defensio Dominae Veteris et Apostolicae de Sacro-Sanctae Eucharistiae Sacramento Petri Martyris Vermilij Florentini Divinarum Literarum in schola Tigurinae Professoris in quatuor distinctae partes adversus Stephanum Gard.(?) Vintoniensem episcopum. Tiguri 1559; in eodem Hereseologia h(oc) e(st) opus veterum tam Graecorum quin Latinorum Theologorum per quos omnes quae per Catholicam Christi Ecclesiam grassatae, scilicet haereses confutantur. Auth(or)um nomina numero XVII. Tit(ulus) Libri exhibet inter quos Beatus Fulgentius et L(ucius) Caelius Lactantius Firmianus; Habet ejusdem institutionum Divinarum Lib(ri) 7. Basileae, Henricus Petri 1556
8. Ambrosij Calepini Dictionarium XI. linguarum et Onomasticon propriorum nominum etc. Basileae
9. Dictionarium Ambrosij Calepini duarum praesertim Linguarum Latinae et Graecae et Onomasticon sive propriorum nominum series numerosissima. Basileae ex officina Hyeronimi Curionis 1560
10. Lexicon Ambrosij Calepini duarum Linguarum. Lugduni 1540. Exemplar multum lacerum
11. (...) Polyanthea in libros XX dispertita, opus primum a Dominico Nono Mirabellio, Bartholomeo Amonno, Francisco Tertio collectum etc., novissime a Josepho Langio etc. Locupletatum exornatumque, Basileae 1517
12. Idem exemplar operis Polyantheae Francisci 1613. Exemplar satis lacerum
13. Lexicon Graeco-Latinum per viros multa assiduaque lectione exercitatos auctum et emendatum etc. Basileae ex officina Hyeronimi Curionis 1554. In eodem Joachimi Camerarij Pabergensis Commentarij utriusque linguae in quibus est diligens exquisitio nominum quibus partes humani corporis appellari solent additis et functionem nomenclaturis et alijs his accedentibus. Basileae per Johannes Hervagium Anno Christi 1551
14. Lexicon Graeco-Latinum etc. Basileae ex officina Valderjana a(nno) 1541
15. Jacobi Zabarellae opera in quinque tomos decisa quorum argumentum et seriem vide in autore ipso. Apud Johannem Marschallum Lugdunensem 1587. In eodem Fortunati Crellij in octo Acromaticos Aristotelis libros

- Commentarij et eorundem librorum e Graeco in Latinum per eundem A(uctorem?) conversio. Neostadij typis Matthaei 1587
16. Opus de Christo et Sua Divinitate et Sacro Sancte Trinitatis mysterio etc. a reverendo P(atre) Ambrosio de Pennalosa S(ocietatis) J(esu) compositum. Viennae Austriae apud Matteum Fornicam 1635
 17. Publii Virgilij Maronis Poëtae Mantuani Universum Poëma a variis doctissimis viris exactissime castigatum exploratum etc. Venetijs apud Hieronymum Scotum 1544. Hic volumen habet partim alioquin Sermonem et epistolam Horatij
 18. Marti T(ullii) Ciceronis Epistolas ad familiares libri XVI. cum perpetuis doctissimorum virorum commentarijs
 19. Annotationes majores in Novum Testamentum D(omi)ni N(ostri) Jesu Christi in quibus ratio interpretationis redditur. Authore Theodore Beza
 20. Annotationes majores in Novum Testamentum D(omi)ni N(ost)ri J(esu) Christi in quibus ratio interpretationis redditur Theodore Beza
 21. Lexicon Graeco-Latinum post Conrahdu(m!) (...) et alios auctum per Johannem Hartingam et novissime revisum et castigatum. Basileae ex officina Hyeronymi Curionis A(nno) 1552
 22. Lexicon Philosophicum Rodolphi Goclerij in Academia Mauritiana Philosophiae Professoris. Francofurti 1613
 23. D(omi)ni N(ostri) Jesu Christi Novum Testamentum Graeco textu respondent interpretationes duae, una vetus, altera nova Theodori Bezae cum ejusdem annotationibus A(nno) 1582
 24. Praeconii Evangelici tomus primus Stephani Gelei. Albae Juliae 1638
 25. Praeconii Evangelici tomus secundus ejusdem. Albae Juliae 1640
 26. Testamentum Latino-Graecum
Series secunda, ordo interior
 1. Bibliorum Codex sacer utriusque Test(ament)i in linguam latinam translatus. Francofurti 1614
 2. A Keresztyéni Religiora és igaz hitre való Tanítás mellyet Déákul irt a Nagy Cálvinus János, magyar nyelvre fordított Molnár Albert, nyomtatott Hannoviában 1624
 3. Idvesség Kapuja melyben az ötvenegy Sóltárnak praxis szerint való (...) van, mellyet Angliai nyelven bocsáttott volt ki rész szerint Hildersam Londinumban, magyar nyelvre fordított Nógrádi Mátyás, Kolosváratt 1672 Veres-edgyházi Szenczel Mihály nyomt(atott)
 4. In Hoseam Prophétám(!) Johannis Calvini Praelectiones. Genevae Conradus Badus excussit 1557
 5. Johannis Maccovii S(acrosanctae) Theol(ogiae) Doctoris et Professoris ordinarij Collegia Theologica. Franequerae 1641
 6. Johannes Maccovius Redivivus Literae manus scripta ejus typis exscripta continens Theologiam Polemicam próton fődosz Pontificiorum,

Socini(anorum) Luth(eranorum), Armini(anorum), Anabapt(istarum) casus conscientiae Antisocinum etc. Franequerae 1647

7. Valentini Gentilis Te(...) Haeretici impietatum ac triplicis perfidiae et perjurij brevis explicatio ex actis publicis senatus Genevensis optima fide descripta et earundem refutationes elenchum exhibet liber ipse et ejusdem Valentini Justi Supplicij(!) Historiae. Genevae 1567. In eodem volumine Contra Anti-Trinitarios libri duo. Authore Jacobo Andrea(?) Tubingae 1566. Responsio ejusdem Jacobo ad Libellum Anonymi interpretis ejusdem argumente(?) Tubingae 1566. Responsio ejusdem Jacobi ad Simonis (...) Libellus cujus errores 80 circiter refutatur. Tub(ingae) 1568. Assertio Doctrinae de personali unione qua respondetur ad primam partem librum Theodori Bezae, Vezelii etc. Authore Jacobo Andreae. Tub(ingae) 1565. Syntag(ma) de coena Domini sententiae. Auth(ore) Andrea(?) Liberino. De servo hominis arbitrio et conversione ejus per gratiam Dej adversus Synergiae Assessores. Auth(ore) Telemanno Hesusii(!). Magdeburgi 1562

8. Orthodoxae Fidei defensio adversus Christophori Ostorodij Samosateni Institutiones religionis ut vocant Christianae scripta per Jacobum ad Portum Bernatum S(acrosanctae) Theologiae in Academia Lausannense Professore. Genevae 1613

9. Praxis Evangeliorum h(oc) e(st) declaratio et consideratio evangeliorum cum singulis diebus Dominicis tum in festis solemnioribus quotannis ad predicandum destinatum per Martinum Mollerinum. Hannoviae 1612

10. Praxeos Sacrae Specimen quo continentur autem selectae aliquot conciones poenitentiales, funebres, praeparatoriae ad Sacram Coenam et aliae miscellanae ab Henrico a Diest S(acrosanctae) Theologiae Doctore et in illustri gymnasio Hardervici professore. Varadjni Abrahamus K(ertész) Szencziensis impressis 1653

11, 12, 13, 14, 15, 16

Marcus Fridericus Vendelinusnak a Keresztyeni Isteni Tudományról írott két könyve mellyeket a Néhai Nemes Erdély Országí M(é)l(tósá)g(o)s Fejedelem Apafi Mihály magyarra fordított Colosváratt, mellyeket a külső számok megkülönböztetnek

17. Examinis Decretorum concilij Tridentini pars prima et secunda. Authore Martino Chemnitio. Francofurti ad Moenum 1609

18. Igaz hit, az az CCXLI Magyar Praedicatiók mellyekben a Keresztyéni igaz hitnek és vallásnak minden ágazatai be foglaltatnak, mellyeket irt Komáromi Csipkés György, idejében Debreczeni elsőben Professor, azutan Praedicator. Szebenben, nyomtatta Szenczi K(ertész) Abrahám 1666

19. A négy Evangélisták szerint való Dominica. Németh Mihály munkája. Colosvar 1675

20. Scarpij Cursus Theologicus, lacerus

21. Komáromi Csipkés György Igaz hit nevű könyve. Szebenben 1666

22. Sziv Titka. Nánási L. Istváné. Kolosváratt 1670
23. Johannes Maccovij S(acrosanctae) Theologiae Doct(or)is ac Profess(or)is
Loci communes theologici. Franecherae sumptibus Johannis Arcerij 1650
Series tertia
1. Biblia Hungarica civitate donata expressa (...) 1612, lacera, a primo libro
Mosis ad 18. cap(item) S(ancti) Johannis Evangelistae
2. Magyar Praedikációk melleket Postilláknak nevezetnek Melius Peter munkája.
Debr(ecen) 1563
3. Novum Testamentum Graeco-latinum antiqua editio. Exemplar lacerum
4. J(esu) C(hristi) D(omini) N(ostri) Novum Testamentum Graeco-Latinum Beza
interprete, adjectae et annotationes ejusdem A(uthoris) 1580
5. Loci communes sacrae theologiae per Volfgangum Musculum Dusanum.
Basileae 1567
6. Professionum Scolasticarum opera et studio Pauli K. Lisznyai Transylvano
Siculi pars 2da Debrecini impressis Paulus Kassai 1687
7. Promptuarium(!) moralis super evangelia dominicalia totius anni. Auctore
Thoma Stapletono Anglo Professore Lovani. Antverpiae 1613
8. Concionum super Evangelia primae partis thomus quintus. Authore Philippo
Dies Lusitano ordinis Minorum. Lugduni 1588
9. Insignae theologiae libri duo Marci Friderici Vendelini. Hanoviae 1629
(mellette:) abest
10. Methodica explicatio praecipuorum capitum doctrinae coelestis a Thimotheo
Kirchnero. Jenae 1586
11. De veritate(!) religionis Christianae liber adversus Atheos, Epicureos,
Judeos, Mahumedistas et coeteros infideles a Philippo Mornaeo
conscripta. Lugduni Batavorum, 1587
12. Magyar Biblia Totfalusi Kis Miklós által. Amstélodámban 1683
13. Magyar Biblia Totfalusi Kis Miklós által. Amstélodámban 1683
14. Biblia Sacra Veteri et Novi Testamenti ab Im(manuele) Tremellio et
Francisco Junio latine redditum vetus, a Theodore Beza Nov(um)
Testamentum. Amstelodami 1669
15. Idem exemplar Bibliorum
16. Idem exemplar Bibliorum
17. Novum D(omini) N(ostri) J(esu) C(hristi) Testamentum Graecum
18. Amandi Polani Mellificium in quo articuli praecipui symboli apostolici
enarrantur. Ambergae 1613. In eodem volumine Gulielmi Perkinsi Angli
Armillae aureae. Basileae 1613
19. Apothegmatum ex optimis scriptoribus linguae Graecae et Latinae per
Desiderium Erasmus Rotherodamum selectorum libri octo. Lipsiae 1603.
Et adagiorum quinta epitome. Vittebergae 1606
20. Idem exemplar eiusdem ibidem expressum eodem anno et Parabola sive
Sjmilitudines ab eodem collectae. Coloniae Agrippinae 1574

21. Agenda. Melita(!) Nyilas István által íratott 1621
22. Malach doctornak Mélák Barattyával való Pajtasi Szi-beszéde a Nagy Pénteki ostromozás felől. Czeglédi István munkája, 1659
23. Halotti Centurja Sz(atmár) Németi Mihály, Kolosváratt 1684

In tertia seria exterior ordo

1. Pax Animae (avagy) a Lélek békességéről és az elme gyönyörűségéről való tracta francia nyelven íratott Molinaeus Péter által, magyar nyelvre fordítottat Páris Pápai Ferencz által. Colosváratt 1680
2. Kegyesség nagy titka az Atyának Fiúnak és Sz(ent) Léleknek edgy örök Istenségekről mellyet ki botsátott Boros Jenei Hegyess István. Colosváratt 1686. Nyomtatott Ném(et)i Mihály (mellette:) deest
3. Georgij Csipkés Komáromi Concionum Sacrarum centuria secunda continens contiones funebres. Cibinij 1665
4. Ejusdem centuria 3tia contionum sacrarum
5. Ejusdem centuria quarta contionum sacrarum continens contiones extraordinarias. Debreczen 1668
6. Dominica cathetica. Auth(ore) Michaële Sz(atmár) Némethi. Claudiopolij 1677
7. Fél Keresztyén avagy igaz vallás színés vallójának proba köve. Köleséri Sámuel által Debreczenben 1677
8. Temető kert avagy edgynéhány halotti conciok Sellyei Balog Istváné. Váradon 1655
9. Orthodoxus Christianus (avagy) Igaz Vallású Keresztyén mellynek nevezeti alatt az igaz hit szerző okaival, tulajdonságaival és azokat követő szükséges dolgokkal leírtanak Nagy Ari Benedek által. Várad 1651
10. Keskeny ut. Papai Imre munkája, nyomtatott Gyula Fejérv(árt) 1657
11. Syllogien(!) thesium theologicorum disputationibus Roberti Bellarmini oppositarum pars secunda ab Amando Polano. Basileae 1611
12. Bellarminus enervatus vel disputationes anti-Bellarminae a Gulielmo Amesio et (...) tomus primus. Frane(ker)ae 1625
13. Confessio Helvetica. Claudiopoli 1679. Et Agenda ex Stephani Melótai agendis contracta. Claudiopoli 1580(!)
14. Assertio, declaratio et confessio Pauli Eber Rittingensis de coena d(omi)ni. Vittenbergae 1563
15. Quinta pars Homiliarum in epistolas quae diebus festis proponuntur. Authore Georgio Majore. Vittenbergae 1562
16. In Apostoli (...) Johannis commentarios in quo continentur (...) Logica singulorum capitum, Scholia in singula capita et Consideratio discentium(?) quarundam (...) Authore Johanne Piscatore. Herb(ornae) 1613
17. Sz(ent) Dávid másfel száz Sóltári mellyeket magyar nyelvre kibotsátott Hel(tai) Gaspar. Kolosvár 1560

18. *Disciplina ecclesiastica* Georgij Ghönczi pastoris ecclesiae Debreczinae 1577. Debrecini 1633, cum appendicibus articulorum in variis synodis generalibus pro gubernanda politica ecclesiastica statutis, studio opera Steph(ani) Keresztszegi
19. *Pandectae S. Veteris et N(ovi) T(estamenti)*. Authore Ottone Brunfelsio. Basileae 1543
20. Gu(li)elmi(!) Amesij *Medulla theologica*. Amstel(odami) 1643. In eodem volumen ejusdem *De conscientia et eius jure et casibus libri quinque*. Amstelodami 1743(!)
21. *Bellarminus enervatus a Guilielmo Amesio in quatuor tomos divisus*. Amst(elodami) 1630
22. *Exegesis Medullae Amesianae primi libri studio Georgij Martonfalvisch(olae) Debrecz(eniensis) rectoris*. Debr(ecen) 1670
23. *Marci Friderici Vendelini Theologiae libri duo, editio novissima*. Lugd(uni) Batav(or)um 1656
24. *Christianae Catecheseos Sciagraphia etc.* Authore Gulielmo Amesio. Amstelodami 1635. In eodem utriusque epistolae divi Petri Apostoli explicatio analytica applicata ad consolationem et pietatem ejusdem. Amstelodami 1635
25. *Summa controversiarum Theologicarum sive theologiae elenchicae completa et didactice hic sufficit*. Authore Leonardo Ryssenio. Claudiop(olitani) 1701
26. *Idem exemplar alterum*
27. *Psalmi Davidis metro rythmici Latini*. Francof(urti) 1612
28. Sz(ent) David CL. Söltari magyarázattya Szatmár Némethi Mihály által. Kolosváratt 1679
29. *Definitiones theologicae secundum ordinem locorum communem traditae, opera Johannis Henricij Alstedij*. Hannoviae(?) 1631. In eodem *Summa casuum constientiae*. Francofurti 1628. *Loci communes theologici perpetuis similitudinibus illustrati ejusdem*. Francofurti 1630
30. *Scotodulos Diaphan(?) Dialogussi* 1671
31. *Lelki patika*. Veres-edgyházi Szenczel Mihály, Lőcse 1648
32. *Formulae piarum pre(...)* Martini Thabor(?)
33. *Angliai Independentissimus(!) Miskolczi Gáspár, Ultrajectumban* 1654. In eodem *Angliai Puritanismus anglusból fordittatott Telki Bányai István által*. Ultrajectumban 1654
34. *Cathechesis religionis Christianae alias Palatina latina*. Váradini 1652
35. *Idem exemplar alterum* 1666
36. *Virtutum et vitiorum exempla per Nicolaum Hanapanis ordinis Praedicatorum*. Parisiis 1560

37. *Metaphisica contracta de principiis philosophiae cognitionis Deo, mente, corpore.* Auctore Samuele Sz(atmár) Némethi et ejusdem *Dissertatio metaphysica de perenni duratione mentis.* Claudiop(oli) 1696
38. Georgij Csipkés Komáromi *Concionum sacrorum centuria prima continens miscellaneas conciones* Varadini 1659, per Abraham Szenczi
39. *Ejusdem Centuria secunda continens conciones cujusvis temporis funebres.* Cibini 1665, per Abraham Szentzi
40. *Ejusdem Centuria quinta continens conciones cujusvis temporis.* Debreczini 1669 per Georgium Karancsi
41. *Via salutis secundum cathechesin Palathinam exposita, cui annexa est Catena salutis ex Ames. 1. med. cap. 26-30. Una cum ala Saraphina orationes publicas comprehendente* per Johannem Dregely Palankinum. Impressa Debreceni per Johannem Roznyai 1652
42. *Commentarij cathetici Zachariae Ursini.* Genovae apud heredes Eustathij Vignon 1589

Series quarta

1. *Dictionarium Latino-Ungaricum et Ungarico-Latinum.* Authore Alberto Molnár Szencziensi. Heidelb(ergae) 1621
2. *Idem exemplar ejusdem ibidem alterum*
3. *Nonni Panopolitani poetae antiquissimi conversio evangelij secundum Johannem graecis versibus conscripta et ad verbum latinum (convertum?) per Johannem Bordatum, Parisiis 1561. In eodem M(arci) T(ullii) Ciceronis de optimo genere(?) oratorum Petri Rami praelectionibus illustrata praefacio.* Paris 1557
4. *Liber chartaceus quidam*
5. *Temetési pompa,* Bethlen Péteré. Váradon 1646
6. *Lelki legeltetés az az Soltár magyarázattya Keresztúri Pál által Váradon 1648(!)*
7. *Gerhardi Johannis Vossi Rhetorica sive partitionum oratoriarum libri V.* Lugd(uni) Batav(orum) 1640. In eodem *Institutiones oratoriae* Conradi Dieterici, Amstelodami 1636. Item *Institutiones rhetoricae* ejusdem, Franequerae 1642
8. *Matthei Dresseri Rhetorica (...) disputationis et elocutionis libri 4.* Lipsiae 1600
9. *Epitomae praeceptorum rhetoricae* Conradi Dieterici, Cibini 1671
10. *Philippi Melantonis Elementorum rhetoricae libri duo, Martini Curtij questionibus et scholiis expliati et in eodem aliquot Epistolae Senecae et aliorum,* Basileae 1582
11. *Declamationum Philippi Melantonis tomus 1. philosophicus* Argentorati
12. *Oratoria de imitatione hic tres: De ratione imitandi orationes Johannis Stentij, in eodem Valentini Erithrei De ratione legendi, explicandi et scribendi epistolas libri 3.* Arge(ntorati) 1576

13. In selectiores M(arci) T(ullii) Ciceronis orationes Philippi Melantonis, Johannis Velainonis aliorumque enarrationes editae per Stephanum Riccium tomus primus, earumque aliquot epistolae et orationes Johannis Statij, Lipsiae 1568. In eodem volumine mikrotechné seu medulla rehtoricae Tullianae, extractum de corpore, liber Tulij de (...) dicendi libris sunt tres. Authore Valentino Erythraeo, Norimbergae 1575
14. Dialectica praeceptiones collectae a Philippo Melantone, Lypsiae 1544. In eodem de ratione (...) sive de formandi judicii exempla(?) Rodolphi Agricolae etc. Item Elementaria rhetorices libri duo recogniti a Philippo Melantone, Lipsiae 1544. Item Epistolae Senecae de ratione judicii. Item Epistolae (...) et Hermolae, in eodem (...) aliquot liber Etycorum Aristotelis etc. Authore Philippo Melantone. Vittebergae 1545
15. Joacinni Perionij Cameriacensi De dialectica libri tres, ejusdem duae orationes pro Aristotele in Petrum Ramum. Item Caelij Secundi Curionis in eosdem Perionij De dialectica libros commentarij. Basileae 1549
16. Systema logica tribus libris adornatum a Bartholomeo Kekermannno, Hanov(iae) 1602
17. Ejusdem Logica eadem (...) Hanoviae 1618
18. Exorthemata dialectices Philippi Melantonis, Vittebergae 1559
19. Johannes Cati(!) Dialectica, Francofurti 1613
20. Selectae orationes Ciceronis, lacerae. Albae Juliae etc
21. Alterum exemplar earundem orationum, lacerus ibidem
22. Rudimenta rhetoricae Philippi Piscatoris, Alba Juliae 1644. In eodem Elementa logica Joh(annis) Bisterfeldij. Alb(ae) Juliae 1645
23. Rudimenta oratoriae Philippi Ludovici Piscatoris, Alb(ae) J(uliae) 1644(!). In eodem M(arci) T(ullii) Ciceronis Epistolarum selectarum libri tres in usum scholarum Hollandiae et Vest Frisiae. Alb(ae) J(uliae) 1651
24. Idem exemplar Albae Juliae 1639 et Praeter Orationem rudimenta rhetoricae ejusdem Piscatoris Albae Juliae 1644 et Elementa logica Bisterfeldij, ibidem 1644, et Synopsis phisicae (...) 1647. Et elementa metaphisica manu scripta
25. Petri Rami Dialecticae libri duo 1593. Et Adumari Talej Rhetorycae libri duo, et de orationibus conscribendis libri duo, et de orationibus conscribendis brevis oratoriae instituto, manu scripta Pauli Cernatoni
26. M(arci) T(ullii) Ciceronis Epistolarum ut vocant familiarium libri XVI
27. M(arci) T(ullii) Ciceronis De officiis libri tres. Item (...) vel de Senectute, (...) vel de amititia, Paradoxa Scicorum(!?) sex somnium Ciceronis etc. Liber Cratonis De republica adjectae variae annotationes, castigationes 1596
28. Enarrationis Ciceronis Epistolarum Familiarum ut vocant XVI. libri con(gesta?) a viro Amerpachio. Bazel 1553
29. Item exemplar ibidem, eodem anno

30. In M(arci) T(ullii) Ciceronis a (...) etc. ex ore Philippi Melantonis excepta, correcta, aucta per Stephanum Riccium tomus tertius incipit a X. libro exemplaque 1. ad finem XVI. libri. Lipsiae 1666
31. Thomae Linacri De emendata structura latini sermonis libri sex recogniti a Joachimo Camerario et Libellus Joachimi De arte grammaticae et Tyguris Dictionarium. Lipsiae 1569
32. Marci T(ullii) Ciceronis Epistolarum selectarum libri 3. Albae J(uliae) 1651

In serie quarta nova series seu ordo exterior

- 1, 2, 3. Exemplar Selectarum dua exemplaria, sed multum lacera. Poëmata P(ublii) Vergilii Maronis, lacera
4. Elucidarius poëticus sive Onomasticon nominum propriorum a Johanne Gasto, Basileae 1544, hunc adjectus Libellus ad calcem Pynchkejmeri de Germania explicationem
5. Sinetjus(?) exemplar, lacerus
6. Terentius, lacerus, 1546
7. Terentius ut vocant Christianus, lacerus, Varadini
8. Ejusdem Terentij Comoediae scholiis illustratae et castigatae. Praegae 1568
9. In Terentij Comoedias sex, novus commentarius ex doctissimorum virorum praelectionibus Academiae Vittebergensis collectus et a Stephano Riccio editus. Tomus primus, Lipsiae 1575
10. Julij Pomponii Sabini grammatici in Bucolicarum, Georgicarum et Aeneidem Virgilij opus commentarij etc. Item quaestiunculae in eclogas Virgilij. Authore Stephano Riccio. Item Argumenta seu disputationes Philippi Melantonis in ejusdem eclogas. Francofurti 1576
11. Libri secundi Georgicorum versio hungarica et Arithmetica et alia scripta ut est Aurei libri M(arci) T(ullii) C(iceronis) de officijs hungarica versio a Johanne Apaczai Albae Juliae a Matthia Fogarasi exscripta 1655
12. Q(uinti) Horatii Flacci Carminum libri 4, ejusdem E(...) liber et Epistolarum libri duo ut et Sermonum libri 2 et de arte poëtica. Parisijs 1543. Tristani liber tertius et de ponto liber secundus, sed lacerus
13. Publii Ovidij Nasonis Metamorphoseon libri XV. argumentis et annotationibus illustrati. Coloniae Agrippinae 1560
14. Plauti Comoediae, Amstelodami 1629
15. Chronicon Carionis latine expositum et acceptum multis historijs a Philippo Melantone, Vittebergae 1558
16. Pauli Jovij Novocomensis episcopi Nucерini Historiarum sui temporis tomus secundus, Basileae 1567
17. Valerij Maximi De dictorum factorumque memorabilium exemplis libri recogniti, una cum Henrici Ludovici(!) Glareani annotationibus. Basileae 1550
18. Ejusdem Valerij Maximi alterum exemplar, Venetijs 1502

19. Justini Eptimatoris(?) Trogi Pompei libri 44 cum commentariolis. Item De vita et moribus Rom(anorum) Imp(eratorum) epitome ex Sextio Aurelio Victore. Antverpiae 1552
20. Liber orationum adversus Turcas et Chronicon Saracenicum sive Turcicum Joh(anni) Rosini. Lipsiae 1594. In eodem volumine De casis magnitudinis imperij turcici etc. Uberto Filiene, De re militari adversus Turcas instituenda consilia Augerij Busbequij. Dolium Diogenis ejusdem argumente et oratio Francisci de Frangepanibus in comitiis Ratisb(onensis) 1541. Et alia orationes ejusdem argumenta. Lipsiae 1595
21. Matthiae Stephani Tractatus de nobilitate civilem duos libros partitus. Francof(urti) 1611, Typis Nicolai Hoffmanni
22. C(ai) Suetonii Tranquilli XII. Caesarea, Johannis Baptistae Egnatij Venetii de Rom(anis) principibus libri 3. Annotata quadam in Suetonium per Desiderium Erasmum Rot(erodamum), Lugd(uni) 1566
23. Justini ex Trogo Pompeji Historiarum libri 44 cum epitomis librorum in duodecimo minori
24. M(arci) Val(erii) Martialis Epigrammatum libri XIV in duod(ecimo) m(inori)
25. Centum Ptolemaei sententiae ad Styrum (...) a Pontano e greco in latinum translatae atque expositae. Item liber de humanis et rebus coelestibus indolem vide Florentinae 1520
26. M(arci) Fabiani Hippij Problemata Physica et Logica Peripathetica. Vittebergae 1603
27. Clementis Tympleri Metaphysicas systema, Lichae 1604
28. Elementa doctrinae de circulis coelestibus et de motu etc. Authore Casparo Peucero, Vittebergae 1563, in eodem Novae questiones sphaerae a Sebastiano Theodorico, Wittebergae 1577. Item Libellus graece grammaticae Philippi Melantonis, Lipsiae 1563
29. Benedicti Pererij Societatis Jesu Philosophia. Coloniae 1609
30. Johannis Ludovici Vivis Valentini de anima et vita libri 3. et Viti Amerbachij de anima libri 4 et Philippi Melantonis ejusdem argumenti liber unus, Conradi Gesneri de anima liber. Tiguri
31. Leonardi Bittali Astensis medicij regii Commentarioli duo, alter de medici, alter de aegroti munere. Lugduni 1566
32. Commentariorum ac disputationum logicorum libri V. quinque, authore Johanne Regio, Vittebergae ex officina Cratoniana, 1604

In secunda serie minor ordo

1. Johannis Buxtorfij Epitome grammaticae hebraeae. Amstelodami 1645. Ejusdem Thesaurus grammaticus ejusdem linguae, Basileae 1629
2. Grammatica Hebraica in partes tres divisa. Authore Johanne Avenari, Vittebergae 1570

3. Aurea carmina Pythagoras, Poëma graecum Phocilidis cum interpretatione Plutarchi. De liberis educandis liber e graeco in latinum sermone versus et scholijs illustratus a Petro Rivandro, Francof(urti) 1583, in eodem Graecae Linguae erotemata sive grammatica graeca a Mich(aele) Neandro, Vittebergae 1598. Et Compendium (...) grammaticorum Philippi Melantonis, Gorlichij 1567
4. Homeri Ilias, Argentorati 1542
5. Homeri Odysseia et alia opera, Arg(entorat)i 1542
6. Epigrammata graeca veterum elegantissima eademque latina per Johannem Soterem collecta. Tiguri(?) 1544. In eodem volumine Hesiodi Aseroli omnia opera quae extant graeca cum latina interpraetatione, Basileae
7. Theognidis Megarensis Sententiae elegiacae 1545. In Hesiodi opera et diei liber totus graecus
8. Evangelia dominicalia hebraice, graece et latine
9. Psalterium Hebraicum purum. Francof(urti) ad Od(eram) 1590
10. Psalterium Hebraicum purum lacerum, incipit ab XI. psalmo
11. Clavis graecae linguae duarum partibus distincta. Authore Eilardo Lugnio(?), Lugd(uni) Batav(or)um 1644, Apud Franciscum Hegerum
12. Grammatica latina lacera
13. Grammatica latina Philippi Melantonis (...)
14. De ordine librorum grammaticorum Thomae Linacri
15. Emanuelis Alvari e Societate Jesu Grammaticae (...) institutiones liber primus seu Principis earundem et Distiche moralia (...) Item brevi ratione legendi graece
16. Vestibulum Johannis Amos Commenij, Claudiop(oli) 1671
17. Index Vocabulorum Albae Juliae
18. Oratio de morte martyrio viri docti et eloquentis jurisque doctissimi et scientia (...) instructissimi Annae-Burgi Tolosani(?) Parisijs igni adjudicati et ultima supplicia affecti habita in (...) magistrorum Vittebergae 3 7bris 1573. Cui adjecta questio (...) summam D(omi)nae(?) de sacramentis ibidem, eodem tempore
19. Minostica(?) V(eteris) et N(ovi) Testamenti. Authore Ludovico Hed. B(art)phae(?) et Cathechesis Palatina manu scripta
20. Libri Prophetarum summarijs singulis capitibus praefixis illustrati. Lugduni 1542
21. Virtutum vitiorumque exempla ex utriusque legis promptuario decepta(?) per Gabrielem Paraldum episcopum Lugdunensem ordinis Praedicatorum. Lugd(uni) 1585
22. Introductio in R(udimen)ta Lexici latini Hen(rici) Joh(annis) Alstedij, Albae Juliae

[Series sine nomine]

- 1, 2, 3. Medulla latinitatis in tribus exemplaris laceris

4. Evangelia Dominicalia cum (...) lacera
5. Introductio in R(udimen)ta Lexici latini lacera
6. Index Vocabulorum lacer, ejusdem Alstedij
7. Rhetorica lacera Philippi Melantonis
8. Liber Anglicus
9. Ad(umari) Talaej Rhetorica manu scripta
10. Explicatio dialectica in manu scripta
11. Exemplar manu scriptum titulus Definitiones locorum historicorum utriusque Testamenti pro pluralitate pertinentiarum(?) in una esentia. Item (...) facientium a Georgio Enyedi (...) ex Synthemata Bartholomaej Kekermanni propositae in schola M(aros) Vasarhelyina
12. Liber manu scripta continens Loca probantia veram Divinitatem et alias materiae
13. Sermones in textus dominicales. Item Sermones in articulis fidei sive de symbolo apostolico Petri, Jeremiae. Ejusdem Sermones de oratione dominica. Ejusdem Sanctuarium sive sermones de sanctis, ut de sancto Andrea apostolo etc. Liber lacerus et characteribus antiquis ut vocant monachorum literis conscriptus
14. Manu scripta 1668, mellyben a kis Chatechesis irva és a Christianus Terentius némelly része (a mint hijják) és egyéb írásotskák is
[Series sine nomine]
1. Leges Scholae M(aros) Vásárhelyinae A(nno) 1702 denuo descriptae
2. Leges Scholae ejusdem per Basilium Gidofalvi a(nno) 1674 p(ro) t(unc) rectorem Scholae descriptae
3. Album ejusdem Scholae sive Liber in quo nomina docentium et discentium annotantur, muneri dedit 1653 plurimum reverendus clarissimus ac nobilissimus vir Georgius Csulaj superintendens ecclesiarum reformatorum per Transylvania¹¹
4. Preconii Evangelici tomus 1mus per Stephanum Gelei. Albae Juliae A(nno) 1638
5. Johannis Avenarij Enarrationem in Evangelia dominicalia ut vocant, pars altera 1595
6. Exercitia et bibliotheca studiosi theologiae Gisberti Voeti Theologiae in Academia Ultrajectina professoris. Rheno Trajecti apud Vilhelmum Stuck(?) 1644
7. M(arci) T(ullii) Ciceronis Orationum tomus primus, apud Sebastianum Gryphium Lugduni

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Archivele Statului Tîrgu Mures, Fondul Collegiul Reformat EB2

¹¹ Ennek könyvtártörténeti részeit lásd fent.

KtF VI. 111.
1709. október 4

Váji Ferenc könyvhagyatéka a Kollégium számára

Catalogus Librorum
Reverendi Francisci Vayi
Parochi dum viveret Balavasariensis
ad Scholam Ref(ormatam) Agropolitani devolutorum
1709. 4. 10bris

1. Institutio Christiana Religionis Johanne Calvino Authore, Genevae edita apud Jacobum Stoer Anno Christi 1618
2. Sancti Pauli Apostoli Epistola ad Romanos cum Commentario Johannis Cocceji S(acrosanctae) Theologiae Professoris Lugduni Batavorum ex officina Verbiest 1668.
3. Francisci Burmanni S(anctae) Theologiae Doctoris et Professoris Synopsis Theologiae et Speciatim Oeconomiae Foederum Dei, Thomus prior, Trajecti ad Rhenum apud Cornelium Jacobi Noenardum(?) 1671
4. Ejusdem Synopsis Theologiae Thomus posterior editus ibidem apud eundem 1662
5. Nicolai Arnoldi Lux in Tenebris Seu brevis et succinta Vindicatio et Simul Conciliatio locorum Veteris et Novi testamenti Franequerae apud Johannem Giselaer 1680
6. Noe Bárkája az mellyet épitet Sárpataki Mihály Kolozsvári Reformatus Praedicator Kolozsvarat, Veresegyházi Mihály 1681 nyomtatta
7. Epistola S(ancti) Pauli ad Hebraeos explicata a Samuele Szathmár Nemethi Franequera, Typis et impensis Johannis Gyzelaer 1695
8. Novum Testamentum Graeco-Latinum Theodore Beza interpretatum 1580
9. Theatrum Historicum Andreae Hundorfii Idiomate Germanico conscriptum labore et industria Philippi Loniceri Civitate latina donatum, Francofurti per Johannem Fyrabendinum 1598
10. Tertia pars Enarrationis Psalmorum Davidis hoc est a Psalmo CI ad finem Henrici Motter, Vittebergae excudebat Joh. Crato 1574
11. Magyar Biblia nyomtattatott Amstelodamban M(isz) Totfalusi Miklos betűjével és költségével 1685
12. Sacra Biblia latina Amsterdami apud Gulielmum Janssonium Blaeum 1633
13. Novum Testamentum Graecum Editio Nova in qua varietatis lectionis et Parallela Sacra Loca annotata sunt, Studio et labore Stephani Curcelaei Amstelodami ex Typographia Blauinae 1655
14. Sibrandi Lubberti Commentarius Cathechesis Palatinam Tranicae(!) Anno Christi 1618

15. Enchiridion Locorum Communium Theologorum ab Isaco Fegyvernekio Ungaro collectum opera et Studio Pauli Tossani editum Basileae 1628
16. Concilii Tridentini Canones et Decreta etc. Antverpiae ex officina Christophori Plantini 1571
17. Historia Animalium Sacra Volfgangi Franzei Vittebergae 1633
18. Summa Doctrinae de Foedere ac Testamento Dei expressum Johanne Cocceo Amstelodami apud Johannem Sommerem 1672
19. Az Keresztyen Igaz Hitrül Valo Vallás tétel mellyet irtanak Helvetziában 1567. Kolosvarat nyomtatott Veres Egyházi Szentyei Mihály által 1679
20. Jacobi Alting Hebraeae linguae Professoris punctationis linguae Sanctae sive Grammatica Hebraica. Claudiopoli ex officina Nicolai Kis de Totfalu 1698
21. Theophili Golii Grammatica Graeca Argentorati 1629
22. Compendium Publicum certos Versiculos Veteris Testamenti auctore Johanne Leipten Lugdunum Batavorum apud Jordanum 1685
23. Compendium Graecum Novi Testamenti eodem Auctore Utrajecti 1682, Ibidem Biblia parva Hebraea Lingua Henrici Optii Lypsiae 1682
24. Historia Sulpicii Severi Sacra Claudiopoli 1701
25. Bellarminus Enervatus a Gulielmo Amesio Londini 1633
26. Utriusque Epistolae Sancti Petri Apostoli Explicatio Analytica documentis illustrata et usibus applicata nec non Tres conciones ut et Christianae catecheseos Scyagraphia Auctore Gulielmo Amesio Amstelodami 1635
27. Christophori Biseldo J(ure) C(onsulto) Synopsis Politica Doctrinae Amstelodami apud Janssonium 1648
28. (...) Doctrinae Christianae ex Institutione Calvinii excerpti per Johannem Piscatorem Herbornae 1611 Item memoriale Biblicum studio Marchio Martini Herbornae 1608
29. Jesuita Paterek Titka magyarul nyomtatott Magovaradiában 1657 Ugyanott a Papisták méltatlan üldözése a vallásért Ugyanott 1657
30. Institutiones Metaphysicas Johannis Greydani Franequerae 1660
31. Rudus redivivum sive Commentarii Reformationis Francisci P(áriz) Pápai 1684
32. Arithmetica Francisci Tolvay Menyöi Claudiopoli 1698
33. Philippi Chueri(?) Introductio in universam Geographiam
34. Psalterium Hebraicum
35. Compendium Controversarum Pontificarum et Sociniarum Stephani Sárospataki Professoris Collegii Claudiopolitani manu scriptum 1701. II quorundam(?)
36. Expositio Parabolarum Salvatoris nostri Secundum S(anctos) Martinum et Lucam necnon miraculorum Christi Domini Manuscriptum Piscator
37. Jacobi Usserii Opuscula duo de Episcoporum et Metropolitanarum origine de Asia Proconsulari, Ecclesiae Patriarchialis antiquae Ecclesiae Britanniae libertas Londini 1684

38. Austriae Austeritas
39. Igaz Keresztyéni és Apostoli Tudomány s vallás utára vezető és az eltévelyedésről jo utban hozó kalauz Tolnai István munkája Nyomtatott Kolozsvárat, Veres Egyházi Mihály Által 1679
40. Controversarium majorum Socianarum(!) pars a Stephano Pataki elaboratarum Claudiopolique impressarum
41. Manuale Graecorum Locum Novi Testamenti, Lugduni Batavorum ex officina ELZEVIRIANA 1640
42. Gerhardi Johannis Vossi Rhetorice Contracta, Claudiopoli ex officina Nicolai Tottfalusi 1696

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Archivele Statului Tîrgu Mures, Fondul Collegiul Reformat EB2

KtF III. 132.

1734. január 22

Teleki Sándor (1679-1760) könyvado mánya a Kollégium használatára

Signat(um) M(aros) Vásár(helyini)

Anno 1734. Die 22. Januarii

Series Librorum Illustrissimi Domini Comitis

Alexandri Teleki

in usum Scholae exhibitorum

1. Systema Logicum Keckermanni et Institutiones Logicae Burgersdicii in octavo N(ume)ro 1.
2. Exercitationes Claubergii de Cognitione Dei et nostri in octavo N(ume)ro 1.
3. Defensio Cartesiana Claubergii in Duodecimo N(ume)ro 1.
4. Johannes A(mos) Commenii(!) Atrium Lingvae Latinae N(ume)ro 1.
5. Historia Romana Flori cum notis Minellii N(ume)ro 2.
6. Encyclopoedia Joh(annis) Henr(ici) Alstedii Vol. 1.
7. Ovidii Nasonis Libri Metamorph(osis) cum notis Valchii N(ume)ro 1.
8. Sphynx Theol(ogico-) Philosophica N(ume)ro 1.
9. Logica Claubergii Contrasta N(ume)ro 1.
10. Dictionarium Alberti Molnár N(ume)ro 1.
11. Dictionarium Francisci P(áriz) Papai N(ume)ro 1.
12. Erasmi Copia Verborum N(ume)ro 1.
13. Quintus Curtius N(ume)ro 1.
14. Horatius cum notis Bond(?) N(ume)ro 1.
15. Psalteria Hungarica N(ume)ro 2.
16. Avancius N(ume)ro 1.
17. Ovidius sine notis N(ume)ro 1.
18. Cartesii Meditationes N(ume)ro 1.

19. Pantheum Mythicum Pomey N(ume)ro 1.
20. Fundamenta Theologiae Melchioris N(ume)ro 1.
21. Braunii Oeconomia sive Systema Theologiae N(ume)ro 1.
22. Cartesii Tractatus de Homine N(ume)ro 1.
23. Enchiridion Locorum Communium N(ume)ro 1.
24. Erasmus de Conscribendis Epistolis N(ume)ro 1.
25. Biblia Latina N(ume)ro 1.
26. Halotti Könyvetske N(ume)ro 1.

Mai lelőhelye: OL P 658 Teleki család Lt. 11. csomag, Fol. 314r.
KtF VII. 24.

NAGYENYED

A REFORMÁTUS KOLLÉGIUM FORRÁSAI

A XVII. századi Erdély művelődéstörténetével foglalkozó szakirodalom alapvetően kétféleképpen ítéli meg, hogy mi történt 1658 szeptemberében a fejedelmi könyvtárral a tatár betöréskor.

Az első csoportba tartozók szinte kizárólag csak Szalárdi Jánost idézik, aki azt írja, hogy minden könyvet, „valamelyeket Taraczközi Ferenc nevű egyik káptalan magával Szebenbe el nem vihetett volna” felégették a tatárok.¹²

A második csoportba tartozók több korabeli forrás alapján kimutatták, hogy egyrészt a fejedelmi könyvtárat másképp kezelték a Rákócziak (a családnak fontosabb sárospataki könyvtár mellett — Herepei János), másrészt a pusztulás sem egészen úgy történt, ahogy azt Szalárdira támaszkodva ma állítják (Jakó Zsigmond).¹³

A nagyenyedi kollégium története szorosan összefügg a gyulafehérvári kollégium történetével, melyet Bethlen Gábor hívott életre. Ennek a könyvtáráról Jakó Zsigmond írt alapvető tanulmányt.¹⁴ Bethlen Gábor nemcsak a Collegium Academicum felállításáról, hanem bibliotékájáról is gondoskodott, mégpedig úgy, hogy a saját könyvtárát nyitotta meg számára. „1622-től fogva tehát a fejedelmi könyvtár egyben a gyulafehérvári Collegium Academicum könyvtárául is szolgált.”¹⁵ Ezt a feltételezést az is alátámasztja, hogy a korból való iskolatörvények említést sem tesznek könyvtárról vagy könyvtárosról. A Rákócziak korában megváltoztak a viszonyok. Tudjuk, hogy már I. Rákóczi György is közelebb állónak érezte magához a sárospataki kollégiumot, többször vásárolt hagyatékot a pataki könyvtár részére.¹⁶ Másrészt 1656-ra — az iskolai

¹² Erdély története II. Szerk. Várkonyi Ágnes. Bp., 1988. 724.; P. SZATHMÁRY Károly: A gyulafehérvár-nagyenyedi Bethlen-főtanoda története. Nagy-Enyed 1868. 65. (A továbbiakban: SZATHMÁRY 1868); VÁRÓ Ferencz: Bethlen Gábor Kollégiuma. Nagyenyed 1903. 46. (A továbbiakban: VÁRÓ 1903)

¹³ NAGY Géza: A Bethlen-Kollégium tudományos gyűjteményeinek története. Kolozsvár, 1947. 6-7.; JAKÓ Zsigmond: A nagyenyedi Bethlen kollégium könyvtárának kezdetei és első korszaka (1622-1658). In: írás, könyv, értelmiség. Bukarest 1976. 199-208. (A továbbiakban: JAKÓ 1976)

¹⁴ JAKÓ 1976.

¹⁵ JAKÓ 1976.200.

¹⁶ MONOK István: Csanaki Máté könyvjegyzéke. MKSz 1983. 256-262. (Csak e hagyaték duplum-anyagát vitette be Erdélybe Rákóczi).

törvények nyilvánvalóvá teszik¹⁷ — a fehérvári kollégium rendelkezett külön könyvtárral.¹⁸ Jakó feltételezése az, hogy ez a Bethlenbibliotékának azokból a kötetiből alakulhatott ki, melyekre feltétlenül szükség volt az oktatásban. A fejedelmi téka megosztása tehát 1653 körül történhetett, amikor II. Rákóczi György Sárospatakra szállíttatott át könyveket belőle.¹⁹ Vagyis csak a valóban legértékesebb könyvek maradtak a fejedelmi palotában a titkos levéltárral együtt. Úgy gondoljuk tehát, hogy a török-tatár pusztítás 1658 szeptember 5-6-án ezt a részét érthette a könyvtárnak, míg a kollégium anyagát vagy annak egy részét sikerült elmenekíteni.

A kollégium elpusztult Gyulafehérváron s többszöri kísérlet után Apafi Mihály 1662. október 6-án Székelykocsárdon kelt rendelete Nagyenyedre telepíti az újat.²⁰ A kollégium életét az az Apafi által szentesített rendelet szabályozza, melyet Vásárhelyi Péter rektor állított össze. Ebben nincs a könyvtárra vonatkozó rész, de az 1667 októberében keletkezett esküminták közt már megtalálható a könyvtárosé is: „Én ..., azoknak, a kikét illet, törvényes szavazatával könyvtárosnak választván, ígérem szentül, hogy ezen tisztemet híven fogom betölteni; a könyveket mocsoktalan-tisztán tartom, senkinek úgy oda nem adom, hogy aztán kellő időközönként épen, tisztán vissza ne követeljem; személyeknek való kedvezés nélkül kinek-kinek szüksége szerint adom azokat ki, s követelem ismét pontosan be; továbbá, ha elkövetkezik, hogy tisztemtől megváljam, mindennel, a mit rám bízta, s bízna még — híven beszámolok.”²¹ A kollégium könyvtárosairól elég sokat tudunk, többek közt nevüket, subscribálásuk idejét, s azt is, hogy a könyvtárosság fontos tisztségnek számított, hiszen nyolc-tíz évvel a subscribálás után nyerhették el ezt.²²

¹⁷ TÖRÖK Pál: II. Rákóczy György ismeretlen iskolatörvénye. Erdélyi Irodalmi Szemle, 1927. 118-124.

¹⁸ Uo. 123.

¹⁹ HERPEI János: Miképpen került el a gyulafehérvári bibliotékának egy része az 1658. évi tatár pusztítást? MKSz 1961.170-172.

²⁰ SZATHMÁRY 1868. 76.; A Kollégium történetére lásd még: SZIGETHY Lajos: A nagyenyedi Bethlen-kollégium története. In: Nagyenyedi Album. Szerk. Lukinich Imre.Bp., 1926. 139-168.; JAKÓ Zsigmond-JUHÁSZ István: Nagyenyedi diákok 1662-1848. Bukarest, 1979

²¹ VÁRÓ 1903.128.

²² VITA Zsigmond: A Bethlen Kollégium diákkönyvtárosai a XVII-XIX. században. In VITA ZS.:

Magáról a könyvtárról a kezdeti időszakban igen kevés az adatunk, Jakó Zsigmond és Vita Zsigmond²³ egy kiadatlan, ma a nagyenyedi református kollégium levéltárában található Pápai Páriz Ferenc iratra hivatkoznak, mely ezerhatszázra becsüli a könyvek számát az 1660-as években. Jegyzékszerűen azonban 1680 előtről csupán olyan forrásaink vannak, amelyet arról tanúskodnak, hogy milyen könyveket használtak az oktatásban (Rétyi Péter, Teleki Jankó, ismeretlen nemes), illetve sikerült megszerezniük a szakirodalomban már ismert Ölyvesi Balázs-féle adomány inventáriumának másolatát is.²⁴

Az első nagy összefoglaló katalógust, melyről már itt a bevezetésben is elmondunk néhány dolgot, 1679-ben vagy 1680-ban írták. A dátumokra később fogunk visszatérni, előbb nézzük a katalógus részeit. Több szempontú felsorolása található a könyveknek, az első rögtön a meglepő s a korabeli gyakorlattól teljesen eltérő, égtájak szerinti beosztás: Theca Australis, Theca Septentrionalis minor és major illetve az ezekhez kapcsolódó appendixek, Theca Occidentalis és Theca Orientalis minor és major. Ez az összeírás az alapja a többi csoportosításnak. Az ebben a részben található könyvek száma 1533, mely ellentmondani látszik a Pápai Páriz-féle adatnak, de valószínűleg ez a katalógus nem teljes s ennél nagyobb könyvtárral számolhatunk.

A második szempont a proveniencia szerinti beosztás: két nevet említ az összeíró, akiknek a könyvtárát a Theca Orientalis minor-ba osztották be. Az első Csernátoni Pálé,²⁵ aki a kollégium tanára volt, könyvtárában 119 tétel van. Mivel Csernátoni 1679-ben halt meg, s az első dátum, mely a katalóguson szerepel, 1680. július 9., amikor is már kölcsönzést jegyez fel a könyvtáros, tehát az összeírásnak valamikor a két időpont között kellett történnie. Maga az a tény is érdekes, hogy egy református kollégiumi tanár milyen tékával rendelkezett a XVII. század utolsó negyedében.

A másik név még ennél is érdekesebb, hiszen nem másé, mint Basirius Izsáké, akinek 66 tételből álló könyvtárát írják le.

Basiriusról sok adatunk van; francia származású angol egyházi főesperes. Mint I. Károly udvari papja menekülésre kényszerül 1647-ben, majd Konstantinápolyból hívja meg Gyulafehérvárra II. Rákóczi György 1654-ben. Bisterfeld halála után (1655) elnyerte annak tanári székét. II. Rákóczi György halálával nincs miért Erdélyben maradnia s 1661-ben visszatért Angliába, ahol újra megkapta régi méltóságait. Könyvtárát már sokan keresték, s eddig két töredékkatalógust

²³ JAKÓ 1976. 205.; VITA Zsigmond: Bethlen Gábor könyvtára. MKSz 1965. 225.

²⁴ Lásd a dokumentumokat.

²⁵ Csernátoni Pál (1633 k.-1679) Apáczai Csere János tanítványa, Bethlen Miklós ephorusa peregrinációja során, enyedi professzor.

közöltek, az egyik 13, másik 17 tételt sorol fel.²⁶ Hogyan kerülhetett könyvtárának egy része az enyedi kollégiumba? Basirius tanúja az 1658-ban történt eseményeknek. A tatár-török támadás nem érte váratlanul Gyulafehérvár lakosságát, hetekkel előtte megjöttek a hírek a betörésről. Basirius 1658. augusztus 12-én küldött egy levelet a fejedelemnek, melyben azt jelentette, hogy átvitték a nyomda betű- és raktárkészletét a palotába, a fejedelmi könyvtárat befalazták, s éppen a kollégium könyvtárának a biztonságba helyezésével foglalatoskodnak.²⁷ Sőt a saját könyveit és holmiját is idejében Szebenbe vitette, míg ő Váradra menekült. Mivel Basirius volt a felelős a kollégium könyvtáráért, levelei alapján feltételezhetjük, hogy valóban tett is lépéseket a megmentésére. Taraczközi Ferencnek, aki 1658-ban a pusztításkor az egyik káptalan volt, a dúlás után Apafihoz és másokhoz írt levelei bizonyítják, hogy ő is szállh'ttatott el könyveket Fehérvárról, illetve panaszkodik amiatt, hogy Apafi nem próbálja megkeresni a szertehordott leveleket és könyveket. Az, hogy a Basirius-téka egy része feltűnik az enyedi könyvtárban, valamint az, hogy Pápai Páriz ezerhatszázra teszi a könyvek számát, talán feljogosít arra a feltételezésre, hogy többszáz könyv kerülhetett az enyedi kollégiumba a gyulafehérvári bibliotékából az 1658-as pusztítás után. Arra nézve nem ismerünk forrásokat, hogy mikor s miképpen jutottak el Enyedre. Talán Bethlen Miklós egy levele adhat egy kis segítséget: ő 1665. szeptember 28-án²⁸ arra kéri Taraczközit, hogy küldje el neki Basirius nála levő könyveit annak a regestrumnak az alapján, amit maga Basirius írt össze. Taraczközi ezt valószínűleg nem tette meg, mert egyrészt Basirius nem ír arról, hogy valaha is megkapta volna őket, másrészt Bethlennek van egy datálatlan levele Basiriushoz, mely nem sokkal az előbbi után keletkezhetett, s ez áll benne: „Időközben majd felszólítom őt, sőt már írtam is neki, hogy engedje meg Hutter György úrnak, iskolatanítónak, Szebenben, hol Taraczközi Uram lakik, hogy Professzor Uram kéziratairól egy lajstromot készítsen, hogy azt önnek elküldhessük. De ő, úgy látszik Diogenest akarva majmolni, kérésemet durván visszautasította”.²⁹ Feltehető, hogy Taraczközi halála után (1667) a nála összegyűjtött könyvtárat Enyedre juttatták el.

²⁶ NAGY Gyula: Adalék Basirius Izsák XVII. századbeli gyulafehérvári tanár könyvtárához. MKSz 1883. 258-266. (A továbbiakban NAGY 1883); GÖMÖRI György: Isaac Basire 1661 utáni magyar kapcsolatairól és könyveiről. MKSz 1979. 62-65 KROPF Lajos: Basirius Izsák kéziratának történetéhez. MKSz 1886. 70-71. (A továbbiakban KROPF 1886)

²⁷ JAKÓ 1976. 343.

²⁸ Bethlen Miklós levelei. Sajtó alá rend. Jankovics József. Bp., 1987. /Régi Magyar Prózai

Emlékek. 6/1-2./ 127. (Nr. 11.) vö. NAGY 1883. 264. KROPF 1886. 73.

²⁹ Bethlen Miklós levelei, i. m. 128-129. (Nr. 13.)

Visszatérve az 1679-1680-as enyedi katalógusra: A harmadik szempontú csoportosítás a hordók szerinti, mely az enyedi kollégium történetéhez szolgálthat adalékokat. Ez azért fontos, mert a vonatkozó tanulmányokban nem esik szó ezeknek az éveknek a történetéről. Az összeíró összesen hét hordót sorol fel, amiket a görög és latin ábécéből vett jelekkel láttak el. Ezekben a hordókban a törzskönyvtárat helyezték el. A hordókhoz fűzött magyarázatok és dátumok rendkívül zavaros viszonyokat sejtjenek az 1680-as évek második felére nézve. A török ellen folytatott nemzetközi küzdelem elérte Erdélyt is erre az időre. Valamikor 1685 őszén-telén — talán a császári csapatok mozgásának hírére — Szebenbe menekítették az egészet *ti* pusztítástól való félelem miatt, majd 1687 májusban visszahozták. De ez sem tartott sokáig, mert 1687 őszén, amikor Lotharingiai Károly csapatai megindultak, akkor újra menekítettek, mert egy megjegyzés szerint 1688 januárjában már ismét kipakoltak Szebenben, ahova „sub aequimortis” érkeztek. 1689-ben hozhatták vissza Enyedre az anyagot, hiszen a hordónkénti katalógus egyes tételeihez később melléírták: „relatus 1689”. Hasonló tortúra játszódhatott le a kuruc harcok idején; az 1704-1705. év eseményeiről néhány forrás is fennmaradt, 1706 év elején pedig a könyveket hordókba csomagolták,³⁰ s az ekkori rövid feljegyzésből némiképp arra is fény derül, hogy hogyan zajlott le ez a művelet: Az ajtónál állt egy számláló, ennek két segéde volt, az egyik szedte le a könyveket, a másik elől számlált „cum catalogo”. A harmadik a hordónál olvasta meg a könyveket, utána tíz-tíz legény két óráig hordta azokat. Az összeíró a segítők nevét is felírta.

Minden óvatosság ellenére ezekben az években elpusztult a könyvtár jelentős hányada, mint azt Enyedi Istvánnak a dokumentumok közt közölt 1710. április 30-i leveléből kiderül. A Rákóczi-szabadságharc után a Kollégium és könyvtára, más társintézeteihez hasonlóan alapvetően professzorok hagyatékaiból, peregrinus diákok adományaiból, illetve bőkezű patrónusainak támogatásából gyarapodott. E gyarapodás forrásainak feltárása azonban a jövő feladata, jelen kötetünkben csupán az 1711 előtti dokumentumokat gyűjtöttük össze módszeresen.³¹

³⁰ Lásd a dokumentumokat.

³¹ A dokumentum-sorban közölt iratokhoz kiegészítésképpen: Dési Márton enyedi professzor hagyatékát 1693 január 7-i és 1694. október 26-i dátummal osztották gyermekei (Mária, Sára, Márton) között. Az iratokban (MOL P 658 Teleki es. Lt. Nr. 2309.) Marci részénél említik, hogy „számára az könyveket intéztük fi. 40.” — A Rákóczi szabadságharc idején történetekre lásd: Angol diplomaiati iratok II. Rákóczi Ferenc korára, közli SIMONYI Ernő. I. köt. Pest, 1871. 272-276. — A Teleki család patronátusára lásd az erdélyi könyvesházak III. kötetét (előkészületben); THALY KÁLMÁN, Sz 1872. 121-123.; VITA Zsigmond: Zágonyi Gábor könyvtárának maradványai az enyedi Bethlen Könyvtárban. Könyv és Könyvtár (Debrecen) 1961. 169-173.

1665. augusztus 27.

Rétyi Péter feljegyzése fiának az enyedi kollégiumba bocsájtásakor adott könyvekről.

Die 27. Augusti a(nno) 1665.

Isten kegyelmességéből az ide alább megírt Sigmond fiamat harmadfél hét hiján tizenöt esztendő korában az enyedi collegiumban bocsátván (...) Adtam neki ilyen bonumokat: (...) Egy fehér ládában:

Egy Terentius Christianust

egy Janua Linguarumot

Egy Psalteriumot

egy viselt Alsted Grammaticát

az Vásárhelyi uram Szebenben nyomtatott Grammaticáját

egy régi énekes könyvet

egy Latinitatis Medullát

az magyar öreg Catekizmust

Mai lelőhelye: Gyulafehérvár, Batthyanaeum, Kézirattár Nr. 11.

Kiadta: Rétyi Péter naplója. Előszó, jegyz. Maria Ursutiu. Bukarest, 1983 /Téka/ 56.

KtF I. 106.

1675

Ismeretlen, Teleki Mihály pártfogolta nemesifjú feljegyzése könyveiről a nagyenyedi kollégiumban

Anno D(omi)ni 1675 die 18 (...) Steph(ani) (...) Nobilis in
Coll(egio) Ill(ustre) N(agy) Enyediensis

Ex libris recenter allatis Triginta

Habeo ipse Lexicon Buxtorfij et

Rudimenta Alstedij

Dobai Pasoris Syllabum

Nanasi Lexicon Hebraeum

Item utor Dictionario Latino Hungarico Stephani Farkas

Mai lelőhelye: OL P 658 Teleki család Lt. 9. csomó, Nr 2140.

Az iratra egy XX. századi rendezéskor a levéltáros ráírta: „Nemes István 1675”. Ennek alapján a KtF IV. 84. így vette fel. A név azonban inkább „Steph. Kun”-nak olvasható. Zavartba ejtő ugyanakkor, hogy JAKÓ Zsigmond–JUHÁSZ István munkája (Nagyenyedi diákok, Bukarest, 1979) egyiket sem ismeri. Igaz azt a Farkas Istvánt sem, akinek szótárát ismeretlenünk használta.

KtF IV. 84.

1676. július 2.

Catalogus Librorum N(agy) Enyedini
A(nno) 1676 2. Julii recensitorum
Basilii Eolvesi

In Folio

1. Davidis Parei operum Theologicorum thomus primus una cum Didaci Stellae comment(ariis) in Lucam
2. Davidis Parei operum Theologicorum pars altera.
3. Guilielmi Perkinsii operum omnium Theologicorum thomus primus
4. Loci communes Domini Petri Martyris
5. Eusebii, Pamphili, Ruffini, Socratis, Theodorici, Sozomeni, Theodori, Evagri et Dorothei Ecclesiastica Historia continens insuper cronographiam Abrahami Bukolczeri(!)
6. Roberti Bellarmini disputationes de controversiis Christianae fidei adversus haereticos quatuor Tomis comprehensae
7. Joannis Henrici Alstedii Encyclopediae volumen primum 7 tomis distinctum
8. Florilegii magni, seu Polyanthae floribus novissimis sparsae libri XX.
9. Ambrosii Calepini Dictionarium undecim lingvarum
10. Remberti Dodonaei stirpium Historiae Pomptadis sex
11. Anatome corporis humani Auctore Joanne Valverde a Mich.,ele Columbo Latine reddita, item Conradi Gesneri Phisicarum meditationum, annotationum et scholionum libri V.
12. Antonii Bonfini rerum Hungaricarum Decades 4. cum dimidia, ibidem appendix Joannis Sambuci et Cronologia Pannoniae ejusdem, item Michaelis Ricii, de Regibus Hungariae Libri duo P. Calli Machii(!) Experimentis(!) Attila T. Alexandri Cortesii de Matthiae Corvini Regis Hungariae bellicis laudibus carmen, nec non Abrahami Bakschay Scemni Censis(!) Pannonii Cronologia de rebus Hungaricis
13. Plutarchi Chaeronei Gravissimi Philosophici, et Historici vitae comparatae illustrium virorum Graecorum et Romanorum ita digestae ut temporum ordo seriesque constet
14. Fejedelmeknek serkentő orája, az az Marcus Aurelius császárnak életéről Guevarai Antal által irattatott három könyvek, Vankelius Janos által Deák nyelvre fordíttattak és Prágai András által magyarrá
15. Historiae Romanae variorum authorum in eodem volumine scilicet C. Svetonius, Tranquillus, Dion Cassius(!), Nicaeus, Aelius Sparctianus(!) Vulcatius, Gallicanus, U. G. Trebellius Pollio, Flavius, Vospiscus(!) Syraensius, quibus adjuncti sunt sex Aurelius Victor Eutropius, Paulus Diaconus, Ammianus Marcellinus, Pomponius Laetus, Jo(annes) Bap(tista) Egnatius Venetus

16. Lamberti Hortensii Montfortii ennarationes in duodecim libros Publii Virgilii Maronis Aeneidos, quibus accessit Nascimbaeni, Nascimbaeni in sex primos Aeneidos libros erudita explanatio cum Christophori Landini Allegoriiis Platoniciis in eosdem duodecim libros Aeneidos
17. Cornu copiae, seu latinae linguae commentarii Nico(lai) Perotti, item M. Terentii Varronis de lingua latina libri 3 et 3 de analogia Sexti Pompeji festi librorum 19 fragmenta Noni Marcelli compendiosae doctrinae ad filium de pietate sermonum Tractatus varii

In Quarto

1. Johannis Piscatoris commentarii in omnes libros Novi Testamenti
2. Henrici Regii Philo(sophia) naturalis cui accesserunt fundamenta medica (kihúзва)
3. Nicolai Caussini de eloquentia sacra et humana libri 14 (kihúзва)
2. Andreae Riveti commentarii in Exodum
3. Theologica polemica Joannis Henrici Alstedii
4. Joan(nis) Henr(ici) Bisterf(eldii) de uno Deo, Patre Filio, ac Spiritu Sancto misterium pietatis contra Johannem Crellium
5. Antiquitatum Judaicarum libri novem auctore Benedicto Aria Montano Hispalensi ibidem Liber Gen. et regenerationis Adami item Carminibus duo Apostolica Testamenta
6. Cententus Scripturae Sacrae Hugone Broughtono continens et explicans, breviter praeter accuratum cronologiam ab Adamo usque ad Christi mortem, praecipuos tum aliorum scripturae librorum nodos tum vero Apocalypseos, ibidem Specimen digesti, sive Harmoniae Bibliorum vetus et N(ovi) Test(amentorum) Gvilielmi Perkinsii, itemque Scholastica locorum communium Theologiae Institutio Lucae Trelcatii insuper conciones in passionem Jesu Christi ex Archetyris Doctissimi viri D. M. Jodvei Nahumi concinnatae studio loci vigelii(?)
7. Exequiae Principales az az Felseges Károlyi Susánnanak Erdély s Magyarország Fejedelem Aszszonyának tetetett, halotti pompa, continens tum conciones Hungaricas, tum orationes latinas atque carmina
8. Conciones sacrae in Prophetam Hoseam ex minoribus Prophetis una cum appendice concionum 26. in quibus praecipuae causae Respub(licae) tum conservantes tum etiam evercentes(?) ex Scriptura Sacra proponuntur Stephani Fabricii
9. Válság titkának első volumennye melyben vadnak Adventre és Karácsonra valo Praedicatiok Gelei Katona István által
10. Válság titkának második volumennye, melyben vadnak Nagy Péntekre és Husvétra valo Praedicatiok per eundem
11. Válság tikának harmadik volumennye Pünkösdről per eundem
12. Henrici Regii Philo(sophia) naturalis cui accesserunt fundamenta medica

13. Aliquot disputationes medicas continens liber
14. Famosi Problematis de telluris motu vel quiete solutio a Jo(hanne) Babbista Morino ibidem ejusdem responsio pro telluris quiete ad Jacobi Lanbergii Doctoris Medici apologiam pro telluris motu, ibidem Alae telluris fractae cum Physica demonstratione, contra sententiam, Copernicanam de telluris motu et novo conceptu de oceani fluxu ac refluxu adversus Petrum Gassendum per eundem Joan(nem) Baptistam Morinum
15. D. Francisci Toleti comment(aria) in tres libros Aristotelis de anima
16. D. Francisci Toleti commentaria in universam Aristotelis Logicam
17. Nicolai Caussini de eloquentia sacra et humana libri 15
18. Világ kezdeteitől fogva josagos es gonosz cselekedeteknek példáinak summái az Szentírásból és Pogány bölcsekből Maros Vásárhelyi Gergely által szedegettetek

In Octavo

1. Biblia latina
2. Explicationes Catech(eticae) Zachariae Ursini studio Davidis Parej editae cum miscellanaeis cathetheticis
3. Theodori Bezae annotationes in novum D(omi)ni Nostri Jesu Christi Testamentum
4. Lexicon Hebraicum et Chaldaicum Joannis Buxtorffii
5. Thesaurus Grammaticus lingvae sanctae Hebraeae Joannis Buxtorffii
6. Institutiones lingvae Graecae a Nicolao Clenardo olim Scriptae Gerardi Johannis Vossii studio locupletatae ibidem Jacobi Gretseri institutionum lingvae Graecae libri tres
7. Lexicon Graeco latinum in Novum Testamentum auctore Georgio Pasore
8. Vilhelmi Schickardi institutiones lingvae Ebraeae a M. Joanne Ernesto Gerhardo auctius editae
9. Lexicon Latino- Graeco- Hungaricum item dictionarium Ungarico latinum auctore Alberto Molnár
10. Institutio Christianae religionis Johanne Calvino auctore
11. Institutiones Theologicae Gvilielmi Bucani
12. Sphynx Theologico Philosophica auctore Joanne Hejtfeldio
13. D(omi)ni Aurelij Augustini Hipponensis Episcopi liber de haeresibus Lamberti Daneo opera emendatus et commentariis illustratus
14. Matthaei Suthliuii adversus Robertum Bellarminum, de vera Christi Ecclesia, de conciliis et eorum autoritate, ac de Monachis eorumque constitutis disputatio
15. Secunda pars ennarationis Psal(or)um Davidis excepta et praelectionibus Henrici Mollerii Hamburgensis continens explicationem Psal(morum) a 51 ad centesimum
16. Syntagma selectarum exercitationum Theologicarum Johanni Cloppenburgii

17. Anatome Samosatenianismi Martini Z. Thalyaei Hungari
18. Temetö kert, az az Sellyei Balog István által csináltatott halotti Praedicatio
19. Francisci Gomari Disp(utatio) Theologica de Divinae praedestinatinis hominum objecto, cum modesta pro eodem Apologia
20. Gemma Fabri qua Sacrorum Bibliorum margaritae, non singulatim sed summatim fere omnes continentur, methodo analytica et versu alphabetico, cui adjectum est etiam in Novum Test(amentum) Scheprevi(?) Oxoniensis carmen a Doctore Humberdo(!) olim editum, et Cronologia temporum observatio ibidem Compendium Biblicum Metro-Memoriale constructum per Gasparem Simonidem Debrecinum, item Panoplia Christiana verae fidei hostibus opposita studio Alexii Mogyorosi Hungari Transylvaniae
21. Confessio et expositio fidei Christianae vulgo Helvetica vocata latino Hungarica
22. Epitome Thesauri Lingvae Sanctae authore Sancte Pagnino Le(...)densi(?) quam Franciscus Raphalengius auxit, eique appendicem dictionum Chaldaicarum addidit
23. Lexicon breve in 70 Interpretas et libros Apochryphos Zachariae Rosenbacchii, ibidem Elenchus Graeco-latinus earum dictiorum quae in V(eterem) et N(ovum) T(estamentos) simul occurrunt
24. Disputationes 22 Theologico Practicae de via salutis Joan(nis) F. Enyedini Hungari
25. Rövid Anatomia mellyel az Nagy Szombati Caldi György Papnak az Szent Biblia felöl valo oktato intise meg visgaltatik Dengelegi Peter által
26. Catechesis latina Hejderbergensis
27. Paraphrasis Psalmorum Davidis poetica authore Georgio Buchanano
28. Promptuarium connubiale concinnatum per foelicem Bidem Bachium(!) Ecclesiasten in aula Virtenbelgica(!) ibidem concionum Poenitentialium et praeparatoriarum ad dignam Coenae Domini perceptionem classes septem, authoribus, fratribus Bidem Bacchiis(!)
29. Francisci Patricii Senensis de regno et Regis institutione libri novem
30. Nova orbis Historiae libri 3. Urbani Calvetonis opera ex Italicis Hyeronimi Benzoni commentariis descripti et illustrata
31. Quintus Curtiusnak Historiája Magyarul
32. Diogenis Laertii, de vita et moribus Philosophorum libri X
33. Natalis Comitum Mythologiae libri X
34. Orationum M(arci) T(ullii) Ciceronis volumen secundum et tertium
35. M(arci) T(ullii) Ciceronis orationum Tomus primus notis Logicis, Arithmeticis, Ethicis, Polyticis, Historicis, antiquitatis illustratae per Joan(nem) Thomam Freigium
36. M(arci) T(ullii) Ciceronis contra Catilinam pro T. Auri Milonae orationes, cum notis Marci Alberti Leniceri

37. Opera Ciceronis de Natura Deorum, ibidem liber oeconomicorum ex Xenophonte, idem librorum Philosophicorum pars tertia, quae continet de officiis libros tres ex Dionysii Lambini Monstroliensis emendatione
38. De Symbolica Aegyptiorum Sapientia liber Nicolai Caussini
39. Juvenei Presbyteri Hispani libri 3 de Historia Evangelica et (...)atoris Subdiaconis libri 2 Acra Apostolica complectens, item Aurelii Prudentii Enchiridion veteris, et novi instrumenti carminibus, ibidem de Herbarum virtutibus Emilii Maeri Veronensis elegantissima. Poesis cum expositione obscurorum locorum D. Georgii Pictorii Medici
40. Johannis Hyeronimi Pulverini Medicina Practica
41. E(...)orisa Ped(?) Discoridis Anazarbei ad Adromachum sive est De Curationibus morborum per medicamenta paratu facilia Libri 2. Partim a Johanne Mojbano Partim a Conrado Gesnero in lingvam latinam conversi
42. Aureus Libellus de prolonganda vita a Martino Pansa D. et Poliatro Annae(!) Montano ordinario expositus
43. Julii Caesaris Scaligeri Exotericarum exercitationum libri XV de subtilitate ad Hyeronimum Cardanum
44. Johannis Magiri D. Med(ici) Anthaopologia seu commentarius in Philippi Melanthonis de anima locupletatus opera Gergii Cavunoeri(?) ibidem Jacobi Martini de communicatione proprii liber X. Contra Bartholomaeum Chaecerman(num)(!) Ejusdem de loco libri 2 contra quosdam Neotericos
45. De secretis: libri XVII Johannis Jacobi Wecheri
46. Physica Vetus et nova Parisiis impressa, cui adjectum est plenum experiientiis plenum experiientiis(!) novis confirmatum Stephani Natalis
47. Sol, flamma Coelorum motrix sive tractatus de solis natura et pabulo, item Aporismi(!) Analogici parvi mundi ad magnum Parisiis editi
48. Philosophicae primae seminarium Jo(hannis) Henr(ici) Bisterf(eldii) ejusdem elementa Logica, ibidem Rudimenta Rhetoricae M. Philippi. Ludovici Piscatoris, ejusdem Rudimenta oratoriae cum Cyglognomica oratoria
49. Clementis Timpleri Metaphysicae systema, cum Thechnologia ejusdem et Rodolphi Goclenii notae in M. Timpleri Metaphysicam
50. Erotemata Dialectices Philippi Melanthonis et ejusdem elementorum Rhetorices libri Duo
51. Systema Logicae compendiosa methodo adornata (cum progymnasmatibus usus Logici) Bartholomei Keckermanni item Ethicae liber 1. M. Hen(rici) Gudberleth ibidem Syllagae Rhetorica(!) M. Joannis Renii
52. Institutiones Rhetoricae et oratoriae Cunradi Dieterici
53. Institutiones oratoriae M. Buzinkai
54. Artis Poeticae praecepta Philippi Ludovici Piscatoris
55. Georgii Fabricii Chemnicensis epitome prosodiae et elegantiarum Poeticarum liber, ibidem purae, elegantes et copiosae Latinae lingvae Phrases ab Aldomanutio(!) Pauli filio conscriptae

56. Grammatica latina Johannis Henrici Alstedii
57. Grammatica Graeca Petri Károlyi
58. Emmanuelis Alvari Grammaticae institutiones
59. Arithmetica Hungarica
60. Tabula de speciebus continuae quantitatis ex Euclide et aliis authoribus per Joannem Stigelium collecta, ibidem Joannis de Sacro Busco libellus de Sphaera, ejusdem de anni ratione libellus etc.
61. Latium in nuce seu Rudimenta Lexici latini Jo(hannis) Henrici Alstedii
62. Andreae Alciati emblamatum libellus, item praecepta Boetica(!)
63. Fabellae Esopicae quaedam a Joachimo Camerario collectae
64. Simonis Verepaei(?) de epistolis latine conscribendis libri V.
65. Colloquium Maturini(?) Corderii Centuria una
66. Praecepta morum opera Samuelis Enyedi M. D. carminibus edita
67. Grammatica Philippi Melanthonis ejusdem elementorum Rhetoricae libri 2., quibus adjectae sunt epistolae contrariae Pici(?) et Hermolei Barbari cum disp(utationibus) Philippi Melanthonis

In 12 Majori

1. Gvilielmi Amesii Medulla Teologica, ejusdem de conscientia et ejus jure libri quinque
2. Summa doctrinae de foedere et Testamento Dei Io(hannis) Cocceji
3. Marci Friderici Vendelini Christianae Theologiae libri duo
4. Manuale Graecarum vocum N(ovi) Test(amenti) Georgii Pasoris
5. Volphangi Franzii Historia animalium sacra
6. Psalterium Davidis psalmos et pias alias cantiones continens
7. Az Mennyei igasságnak Tüzesszözlopa, mely fordított magyarra Mikolai Hegedüs János által
8. Perkinsusnak az Lelki ismeretnek akadekirol irott tanításának első könyve
9. Praxis pietatis Ludovici Baylii per Paulum Medgyesi in hungaricum translata
10. Compendium Theologiae Christianae, Jo(hannis) Vollebii et Sulpicii Severi Historia sacra
11. Utriusque epistolae Divi Petri Apostoli explicatio analytica documentis illustrata et usibus applicata auctore Gvilielmo Amesio. Necnon Christianae catecheseos Ciagraphiae auctore eodem
12. Hittül Szakadásnak tellyes meg orvoslása Vedelius Miklos által, mellyet Vedelius <Miklos> János Magyarra fordított
13. Cl(arissimi) Petri Vasarhelyi exegesis Divinae apocalypseos scripta
14. Definitiones Theologicae secundum ordinem locorum communium traditae opera Io(hannis) Henrici Alst(edii) item distinctiones, per universam Theologiam sumptae opera ejusdem
15. Justiniani institutionum libri quatuor notis doctissimorum scriptorum illustrati quibus adjunctae sunt leges 12 tabularum explicatae Ulpiani Tith. XX9(!)

- adnotati Caii libri 2 institut(ionum) alique tractatus et tituli juri Civ(ili)
necessari opera Joannis Crispini
16. Joannis Carionis Mathematici Chronicorum libri 3
 17. C(aii) Plinii Secundi Historiae mundi tomus primus
 18. C(aii) Plinii Secundi Historiae mundi tomus secundus
 19. C(aii) Plinii Secundi Historiae mundi tomus tertius
 20. Herodoti Halicarnasii Historiae libri 9 et de vita Homeri libellus
 21. Rerum Transylvanicarum Libri 4 auctore Joanne Bethlen
 22. Mensa Theolo-Philosophica seu conviviorum pulpamenta et condimenta
svavissima h(oc) est quaestiones Symposicae per 62 locos dispositae studio
Matthaei Timp(ian)ii Theo(logi) ibidem Justi Lypsi Polyticorum siue ciuilibus
doctrinae libri 6 cum notis ejusdem brevibus ad eosdem libros (áthúzva,
melléirva:) Ezt Teleki Jankonak ajandekoztam
 23. Compendium Medicarum institutionum Danielis Sennertij a Georgio
Mochingero auctum
 24. Jacobi Hollerii ad libros Galeni de compositione medicamentorum katá
topósz Periochae
 25. De miraculis occultis naturae libri 4 item de vita cum animis et corporis
incolumitate instituenda liber 1 Levini Lamnii Medici
 26. Medicina Salernitana id est conservandae bonae valetudinis praecepta cum
exegesi Arnoldi Villanovani
 27. Johannis Paptistae Portae Neopolitanis Magia naturalis
 28. Alberti Magni liber de secretis mulierum ejusdem liber secretorum de
virtutibus herbarum, lapidum et animalium quorundam
 29. Metaphysicae 3 libris (...) tractata per Joannis Henrici Alstedij
 30. Georgii Martonfalvi explicatio Logicae Rameae
 31. Petri Rami Dialecticae libri 2, ibid Gvilielmi Amesii Technometria
Demonstratio Logicae verae Theses Logicae et disputatio Theologica
adversus Metaphysicam et adversus Ethicam
 32. Jacobi Cornii Suada Delphica sive orationes 45 (áthúzva melléirva:) ez el
tévelt
 33. Orationes Nicolai Avancini in tres partes divisae
 34. Formulae oratoriae una cum orationibus declamationibus et col(...) deque
collocatione oratoria et artificis demum poëtico praeceptiunculis auctore
Johanne Clarke
 35. Georgii Beckeri orator extemporaneus, seu artis oratoriae breviarium
bipartitum, item Justi Lipsi epistolica institutio
 36. Publii Virgilii Maronis opera cum notis Thomae Farnabii et insuper Junii
Juvenalis et Auli Persii Flacci Satyrae cum annotationibus Thomae
Farnabii, ibidem A. Persii Flacci Satyrae sex cum posthumis commentariis
Joannis Bonae
 37. Quinti Horatii Flacci Poemata annotationibus Joannis Bonae illustrata

38. Medulla priscae puraeque latinitatis Joannis Henrici Bisterf(eldii)
39. Elegantiarum centum et unde sexaginta regulae Joannis Buchleri ibidem
index Rhetoricus et oratorius, cui ibidem adjectae sunt formulae oratoriae et
index Poeticus studio Thomae Farnabii
40. Rex Platonius sive de potentissimi Principis Jacobi Britanniarum Regis ad
illustrissimam Academiam Oxoniensem adventu narratio ab Isaco Vake
(áthúzva, melléírva:) ez is el tevelt
41. Petri Rami Grammaticae Latinae item Rhetoricae libri 2, authore Carolo
Buchlero
42. Aphtonii progimnasmata
43. Colloquiorum familiarium opus Des(iderio) Erasmo Rot(erodamo) authore
44. Johannis Voelli generale artificium orationis componendae et de ratione
conscribendi epistolas praeceptiones utilissimae
45. Johannis Slejd(ani) de 4 summis imperiis libri Tres
46. Johannis Oveni epigrammata
47. Hortulus Philosophicus juxta Thomae Aquinatis doctrinam authore Andrea
Lao

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki-Bolyai. kvt O383

E könyvekről Mike Sándor a jegyzék eredetijére írva azt állítja, hogy a Kollégium könyvtárának állományát reprezentálják, jóllehet a fejléce ennek ellentmond. Ölyvesi Balázs a könyveit valóban a Kollégiumra hagyta (lásd erről VITA Zsigmond: Művelődés és népszolgálat. Bukarest, 1983. 26-35.), ez az adomány azonban csupán egy jelentős lépés a gyarapításban, s nem a teljes könyvtár. Ölyvesi Balázs egyébként a nagyenyedi tanulmányok végeztével Fogarason tanárként dolgozott.

KtF IV. 85.

1676

Ölyvesi Balázs könyveinek katalógusa.

Catalogus Librorum Basilii Eolvesi

In Folio

1. Davidis Parei Commentariorum duo volumina
2. Ibidem Didaci Stellae comment(aria) in Lucam flor. 8
3. Gulielmi Perkinsii operum theologicorum Tomus prius flor. 3
4. Petri Martyris Loci communis flor. 1 den. 60
5. Eusebii historia Ecclesiastica cum aliis quibusdam scil(icet) Ruffini, Socratis,
Theodoriti, Sozomeni, Theodori, Evagrii et Dorothei una cum
Cronographia Abrahami Bucholceri fl. 4
6. Bellarmini operum theologicorum libri sive Disputationes de controversiis
christianae fidei flor. 3
7. Polyanthea flor. 1 den. 50

8. Johannis Henrici Astedii(!) Encyclopediae vol. primus flor. 6
9. Calepinus undecim lingvarum flor. 5 den. 80
10. Herbarium Dodonaei flor. 5
11. Anatome Corporis humani Johannis Valverdi cum Physica Conradi Gesneri flor. 3
12. Antonii Bonfini rerum Hungaricarum historia cum appendice Johannis Sambuci et Chronologia de Regibus Hung(arorum) Abrahami Bakschay Scemnicensis flor. 2. den. 30
13. Plutarchi Chaeronei Historia Illustrium virorum, cum Aemylii Probi append(ice) de vita excellentium Imperatorum flor. 2. denar. 55
14. Romanae Historiae aliquot Authores ut Svetonius, Dion Cassius, Aelius Spartianus et alii insuper undecim flor. 3
15. Horologium Principum Marci Aurelij Hung(arice) flor. 3. den. 80
16. Lamberti Hortensii et Nascimbeni Nascimbenij(!) comment(aria) in Virgilium flor. 1. den. 50
17. Cornucopiae seu Latinae Lingvae Commentarii Nicolai Perotti, et aliorum quorundam insuper flor. 1. den. 70

(Más kéz:)

Summa horum flor. 59 den. 75.

(Ismét más kéz:)

Hugonis Grotii notae in aliquot Epistolas Apostolorum

(Ismét az első kéz:)

In Quarto

18. Antiquitatum Judaicarum libri novem Benedicti Ariae Montani, ibidem liber generationis et Regenerationis Adami flor. 1 den. 15
19. Andreae Riveti Commentarij in Exodum flor. 2
20. Contiones Sacrae in S(anctam) Prophetam Hoseam et insuper XXVI contiones Stephani Fabricij flor. 1. (Utána írva az első jegyzékben, és a második jegyzék végén található írással:) ezt ad usum adtam Hentes Debreczeni Mihály Uramnak
21. Joannis Piscatoris commentarij in Totum Novum Testamentum flor. 3. den. 40. (Utána írva:) Tiszt(elendő) Nagyari Uramnál
22. Henrici Regii Philosophia Naturalis et ejusdem fundamenta Medica Taller. 2
23. Joh(annis) Henrici Bisterfeldij Mysterium Pietatis contra Joh(annem) Crellium fl. 1. den. 30
24. Theologia Polemica Johannis Henrici Alstedii flor. 1.
<In quarto minori>
25. Francisci Toleti in Universam Aristotelis Logicam Commentaria Den. 49
26. Francisci Toleti commentariam in tres libros Aristotelis de anima den. 45
27. Concentus S(acrosanctae) Scripturae Auctore Hugone Broughtono ibidem Harmonia Bibliorum Veteris et Novi Test(amenti) Gulielmi Perkinsii,

- ibidem Theologia Scholastica Lucae Trelcatii, insuper Contiones in
 Passionem Jesu Christi Studio Artivigelij, flor. 1 den. 42
28. Problematis de telluris motu vel quiete solutio Joh(annis) Baptistae Morini,
 ibidem responsio pro telluris quiete, ejusdem Alae Telluris fractae denar. 80
29. Disputationes Medicae variorum auctorum valet den. 54
30. Exequiae Principales Contiones et Orationes continens Serenissimae
 Principis Susannae Károlyi flor. 1
31. Maros Vasarhelyi Gergelytől fordított könyv melyben sok josagos es
 gonosz cselekedeteknek peldai vadnak denar. 38
32. Caussini Descriptiones oratoriaie fl. 1

Summa horum flor. 19. den. 57

(Az előbbi toldásokat író kézzel:)

33. Francisci Burmanni Theologia
34. Tiszt(elendő) Püspök Uram Soltarokra valo Resolutioja exemplarban
35. Posahazi Uram Catechisatioja
36. Sarpataki Uram demonstratioja de S(acrosancta) Trinitate
37. Danielis Sennerti Medicina 5 Tomis distincta Scil(icet) 1. 2. 3. 4. 5

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki-Bolyai. kvt O383

E jegyzék láthatóan az előző másolatának tördéke. Közlését azért láttuk indokoltnak, mert fejléce megismétli, hogy Ölyvesi Balázs, és nem a Kollégium könyvtáráról van szó, másrészt ebben az összeírásban az egyes tételek árát is feltüntették, továbbá némely kötetek további sorsára vonatkozó információkat is. KtF IV. 86.

1679. június 30.

Feljegyzés a Nagyenyeden tanuló Teleki Jankó számára vett könyvekről.

[Gdanskban vásárolt könyvek]

Poli Criteria Sacra in omnibus voluminibus in folio

Historia Thuani in suis temporibus(?)

S(ancti) Augustini opera omnia in folio

Politia Ecclesiastica Voetij in tribus voluminibus

Horhnbechii Practica Theologia in tribus voluminibus

Therapeutica Sacra

Anatome Concilij Tridentini Hejdegeri

Ejusdem Historia Patriarcharum

Burmannj Synopsis Theologiae in duabus voluminibus

Salvianus de Providentia et Gubernatione DEI

Interesse et Trutina Statuum Europae in 12. At(?)

Lelőhelye: Szepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum: „Diarium a cimeres postalkodasrol Teleki Mihaly kövári udvarában. 1674-1679.”

Kiadta: HEREPEI János, ADATTÁR III. 36.

Teleki Jankó (1663-1679) Teleki Mihály kancellár fia 1675. november 28-án került a nagyenyedi kollégiumba, Ölyvesi Balázs praeceptorsága alá. Mestere CICERO, Marcus Tullius: De officiis. Lugduni Batavorum, 1571. című könyvvel ajándékozta meg. E könyv bejegyzése: „Spectabili ac Generoso Adolescentulo Johanni Teleki discipulo suo gratissimo offert Blasius Ölvesi mpr. MDCLXXV. pridie Cal. Decembris” (Kolozsvár, Akadémiai Kvt. – régi jelzet: A 218); Egy Ölyvesi Baláztól kapott könyvéről lásd a következő jegyzéken az in 12 majori rész 22. tételét. Könyvtárának átfogó jellemzését lásd ADATTÁR III. 32-38. KtF I. 128.

1679-1680

A Kollégium könyvtárának állományjegyzéke.

Catalogus Librorum Collegii N(agy) Enyediensis

Tecae Australis

Series Prima

1. Biblia Sacra Hebraica et Caldaica cum Majorat(...)
2. Interpretaatio Syrica N(ovi) Testamenti Tremelij
3. Bibliorum Tomus Secundus cum Glossa Lyram(!)
4. Biblia interlinearia Ariae Montani
5. Biblia Vatabli
6. Biblia Graeca V(eteris) et N(ovi) Tes(tamen)ti
7. Hebraica Biblia Munsteri
8. Biblia Latina cum notis Junij
9. Biblia Latina cum notis Junij
10. N(ovum) Testamentum cum Glossa Illyrici
11. N(ovum) Testamentum cum annotationibus Bezae
12. Concordantiae Bibliorum
13. Concordantiae Bibliorum
14. Concordantiae Bibliorum
15. Ecclesiastica expo(siti)o N(ovi) T(estamenti) Marlolati
16. Marlolatus in N(ovum) Tes(tamen)tum
17. Ecclesiastica expo(siti)o N(ovi) T(estamenti) Marlolati
18. Calvinus in Danielelem et minores Prophetas (sorok között) cum Borrao in
Esaia et Apoca(lypsin)
19. Ecclesiastica expo(siti)o in Esaia et Psalmos Marlolati
20. Brenzcius in Pentateucum
21. Cornelius a Lapide in Acta Epistolas Paulinas et Apocalypsin
22. Parei Theologicorum operum tomus Primus
23. Ejusdem operum Theologicorum Tomus 2dus
24. In Esaia Jeremiam et Danielelem Henricus Bullingerus
25. Gualterus in Prophetas minores

26. Gualterus in Lucam et Johannem
27. Gualterus in Epistolas Paulinas
28. Gualterus in Acta et Epistolam ad Romanos
29. Concordantiae Bibliorum
30. Calvinus in Quinque libros Mosis
- Series Secunda
31. Calvinus in quinque libros Mosis
32. Calvinus in quinque libros Mosis
33. Gualterus in Epistolas ad Corintheos
34. Lavaterus in Josuam Chronica Ester et Proverbia
35. Aretius in N(ovum) Testamentum (mellette:) Janki
36. Bullingerus in Epistolas Pauli
37. Augustini Eusebini Opera
38. N(ovum) T(estamen)tum cum Versione Erasmi et Glossa
39. Martyr in Libros Judicum Samuelis et Regum
40. Hugonis de Sancto choro in Psal(mos)
41. Quinque Libri Mosis cum notis Tremelij et Junij
42. Operum Lutheri Tom. 6.
43. Piscator in N(ovum) T(estamentum)
44. Prophetae et Hagiographiae Hulst(enii)
45. Bullingerus in omnes Epistolas Pauli et Canonicas
46. Musculus in Esaiam
47. Borraus Josuam Judices Ruth et Samuelem
48. Lutherus in Genesin
49. Aeqvolampadius in Omnes Proph(etas)
50. Petrus Martyr in Judic(es) et Reges.
51. Aretius in N(ovum) Testamentum
52. Gualterus in Lucam cum consensu orthodoxo Sacrae Scrip(turae) et Veteris
Ecclesiae de Veritate Verborum coenae Domini
53. Thomas Cajetani Commentarius in Evan(gelia) et Acta Aposto(lorum)
54. Martini Lutheri opera miscellanea
55. Zankii operum Theologicorum Tom. 1.
56. Zankii operum Theologicorum. Tom. 4.
57. Zankii operum Theologicorum. Tom. 6.
58. Zankii operum theologicorum. Tom. 7.
59. Zankii operum Theologicorum Tomi 8.
60. Zankii operum Theologicorum Tomi 8.
61. Gualterus in minores Prophetas
62. Gualterus in minores Prophetas
63. Gualterus in Acta Apostolorum
64. Camieri Panstratiae Tom. 3.

Series Tertia

65. Camieri Panstratiae Tom. 3.
66. Camieri Panstratiae Tom. 4.
67. Camierus Contractus
68. Calvini Operum Theologicorum Tom. 6. et 7.
69. Calvini tractatus Theologici
70. Calvini tractatus Theologici omnes
71. Institutiones Calvini
72. Perkinsij Tom. 1.
73. Perkinsij Tom. 1.
74. Perkinsij Tom. 2.
75. Perkinsij Tom. 2.
76. Bezae operum Volumen primum
77. Bezae operum Volumen
78. Bezae operum Volumen
79. Zankii de tribus Elohim
80. Summa Theologiae T(homae) Aqvinatis
81. Summae To(mae) Aqvinatis Tom. 1. cum commentariis Cajetani
82. Ejusdem Tom. 2.
83. Bellarmini operum Tom. 1. et 2.
84. Bellarmini operum Tom. 3. et 4.
85. Opera Bellarmini
86. Petavi operum Theologicorum Tom. 1.
87. Petavi operum Theologicorum Tom. 2.
88. Petavi operum Theologicorum Tom. 3.
89. Vittakeri operum Theologicorum. Tom. 1.
90. Vittakeri operum Theologicorum Tom. 1.
91. Sadeelis Opera Theologica
92. Sadeelis Opera Theologica
93. Petri Martiris Operum Theologicorum Tom. 1.
94. Catalogus Testium Veritatis.
95. Biblia Latina cum notis Junij.
96. Biblia Latina

Series Quarta

97. Biblia Latina sine notis
98. Biblia Latina sine notis
99. Biblia Latina sine notis
100. Novi Testa(menti) Piscatoris
101. Pareus in Hoseam et Romanos
102. David Pareus in Episto(lam) ad Rom(anos)

103. David Pareus in Episto(lam) ad Rom(anos)
104. David Pareus in Episto(lam) ad Rom(anos)
105. Rivetus in Psalmos Ferme omnes
106. Amesij Lectiones in Psalmos 150 et Broogtonus in Danielelem
107. Pitisci in Psalmos pars 1ma
108. Pitisci in Psalmos pars 2da
109. Dubiorum Evangelicorum pars 1ma
110. Dubiorum Evangelicorum pars 3tia
111. Spanhemij Disputationum pars 1ma
112. Dubia Evangelica Spanhemij
113. Bartholomei Copppen notae in Psal(mos)
114. Drusij notae in N(ovum) T(estamentum)
115. Jacobi Brocardi in Genesin
116. Drusius in Quinque libros Mosis
117. Thomas Carturight in Ecclesiasten
- Item Vedelij arcanorum Armenianismi pars 4. Itemque Axiomata Ecclesiastica Gorlicij
118. Polanus in Ezechielem
119. Disputationes Theologicae Grinaei
120. Analysis Typica (...) Pelacheri
121. Cursus Theol(ogicus) Scarpii
122. Desperata causa Papatus
123. Conciones Bessei
124. Jakobi ad Portum orthodoxae fidei defensio
125. Gersomi(!) Buceni dissertatio
126. Opera Vesselij
127. Anatome Armenianismi
128. Acta Synodalia Dadracena
129. Lubberthus de J(esu) Christo
130. Symphonia Scarphij
131. Conceptus praedicabiles Baessei
132. Bisterfeldius contra Crellium
133. Disputatio harmonica Georgij Darnai
134. Miscellanea Theologica Zanchij
135. Concordantiae V(eteri) Testamenti
136. Abrahami Sculteti Theologiae Patrum pars 3tia
137. In Vorstii Collatione notae Piscatoris
138. Pelargus in Genesin
139. Institutiones Calvinii
140. Calvinus in Ezechielem
141. Calvinus in Episto(las) Pauli
142. Institutiones Calvinii

143. Institutiones Calvini
144. Piscatoris indicis Biblici Volumen
145. Loci communes Musculi
146. Ursini Catechetica explicatio
147. Disputationum Bellarmini Tom. 2dus
148. Disputationum Bellarmini Tom. 3.

Series Quinta

149. Disputationum Bellarmini Tom. 4.
150. N(ovum) Testamentum Graeco Latinum Bezae
151. N(ovum) Testamentum Graeco Latinum Bezae
152. N(ovum) Testamentum Graeco Latinum Bezae
153. Novum Test(amentum) Graeco Latinum
154. Junij Sacra Parallela
155. Biblia Latina
156. Biblia Latina
157. Goclenij Collegium Philosophico-Theologicum
158. Synopsis Professorum Lejdensium
159. Synopsis Professorum Lejdensium
160. Antisocinus
161. Isagogica Danei
162. Catechesis Heidelbergensis
163. Politia Zepperi Ecclesiastica
164. Spanhemii explicationes de gratia universali
165. Jus Majestatis circa Sacra
166. Legum Mosaicarum explanatio Zeppelij
167. Legum Mosaicarum explanatio Zep(pelii)
168. Apocalypsis (...)
169. Politia Ecclesiastica Zeppelii
170. Politia Ecclesiastica Zeppelii
171. Legum Mosaicarum explanatio Zeppelij
172. Legum Mosaicarum explanatio Zepp(elii)
173. Analysis Logica Evang(eliorum) Dieter(ici)
174. Disputatio Parei in Robertum Bellarminum de Verbo Dei
175. Disputatio ejusdem Robertum Bell(arminum)(!)
176. Ejusdem in Robertum Bell(arminum) de gratia et libero arbitio
177. Ejusdem in Robertum etc.
178. Jacobus Martinus de tribus Elohim
179. Examen Theologicum Melanthonis
180. Sadeelis responsiones variarum
181. Examen Theologicum Melanthonis
182. Disputatio de Calvinismo Rungij

183. Polanus in Danielelem
184. Riveti Isagogica
185. Vendelini tractatus de Praedestinatione
186. Kednadonius de Unione Personali
187. Philippi Dieterici conciones
188. Loci communes Valaei
189. Valcsag titka
190. Valcsag titka
191. Valcsag titka
192. Magyar harmoniae
193. Tractatus Theologici Vorsij de Deo
194. Tarnovius de Trinitate
195. Apologia pro confessione remonstrantium
196. Andreae Rivetij praelectiones
197. Sylva homiliarum Zepperi
198. De libro Concordantiae
199. Commentarius in Gen(esin) Gesneri
200. Bezae annotationum pars altera
201. Forbesij Irenicum
202. Disputationes Theol(ogici)
203. Confessio Augustana
204. Thesaurus Biblicus Parei
205. Tarnovius in Jonam
206. Politia Ecclesiastica Parkeri
207. Georgij Gönczi Disciplina Eccl(esiastica)
208. Systema Theologicum Brachmani
209. Alexander Morus(?) de ca(us)a Dei

Series 6ta

210. Altare Damascenum
211. Concordia pia electorum
212. Confessio remonstrantium
213. Opera Theol(ogica) Armenij
214. Gyarmati Miklós kereszteny feleleti
215. Vitenbergai Academia Visgalata
216. Disp(utationes) Theol(ogici) Cocceji
217. Epistolica dissertatio Lubertij
218. Az Apocalypsis magyarazattya
219. Problemata Theologica manu Scripta
220. Vithacheri responsio ad Campiani rationes
221. De sermone Dei Theses Theologicae
222. Concilii Tridenti(ni) Examen Kennicij(!)

223. Problemata Theologica Aretij
224. Morneus de Veritate religionis
225. Morneus de Veritate religionis
226. Epitome disputatio Bellarmini
227. Catholicus Reformatus
228. Tom. 4ti Controversia
229. Misterium Pietatis Bisterfeld(i)
230. Misterium Pietatis Bisterfeld(i)
231. Disputationes Theologicae Honenbechi
232. Sistema Kekermanni Theologicum
233. Polanus de Praedestinatione
234. Apologiae Mortoni 2. pars
235. Speculum Pontificium Szegedi
236. Turpitude Turpissima
237. Absurda absurdorum absurdissima
238. Symph(onia) Polani
239. Rajnoldi Angli operum libri duo
240. Cronologia Bucolceri(!)
241. Dialogus Eusebij
242. Medula Theologica patrum Scultetij
243. Austeritas Austriaca Justi de Palma
244. Villeti Synopsis Papismi
245. Doctrinae Jesuiticae praecipua capita
246. Benedicti Talmanni assertio orthodoxae doctrinae
247. Peucerus de Divinationibus
248. Matthaei Martini Summa Capita
249. Calvinus orthodoxus Parei
250. Fasciculus controversiarum Ekkardi
251. Isagoge Christiani
252. Enchiridion Theol(ogicum) Fegyvernekini
253. Homiliae in Evangelium Johannis
254. Hunnius de providentia Dei
255. Martini Kennicij contra Jesuitas
256. Peucerus de Divinationibus
257. Giesenij tractatus de jure et regimine Academicarum
258. Hunnij assertio
259. Augustini Enchiridion ad Laurentium
260. Sacra Philosophia Vallesij
261. Sculteti Annalium Dec(as) 1ma
262. Arnobij Disputationes adversus gentes
263. Contemptus vanitatis Mundi Didaci Stellae
264. Simonis Pauli Methodus locorum Eccl(esi)ae

265. Compendium Theologicum
266. Sistema Theologicum Kekermanni
267. Osiandri methodus concionandi
268. Hystoria Ruth Drusi opera
269. Joannis Ludovici Vivis de Veritate
270. Hornei liber de Veritate religionis
271. Rainoldi libri duo
272. Confessio fidei Christianae Bezae
273. Syntagma Cloppenburgij
274. Antipareus Hunni
275. Pezelius de certitudine Doctrinae Ecclesiae Orthodoxae
276. Hadriani Salariae Libri de diversis
277. Jesuita Vapulans
278. Opuscula Zvinglij
279. Molinaei enodatio gravissimarum quaestionum
280. Tractatus de misero statu h(omi)nis Scoti(?)
281. P(etri) Rami Theologia
282. Commentationum Doleti Tomus
283. Sinus Abrahæ
284. Petrus Palladius in Mosen
285. Junij Biturgij animadver(siones) in Bellar(minum)
286. Melanchtonis consilia Theologica
287. Tertia pars argum(entorum) Theol(ogicorum) Pezelij
288. Platij Tuens(?) Succisus Pontific(?)
289. Junij animadversiones in Bellar(minum)
290. Zangeti Enchyridion
291. Apologia Catholicae
292. Polanus in Danielelem
293. Thesaurus locorum Culmanni
294. Explica(tiones) Apoc(alypsi) Davidis Kitrei(!)
295. Opuscula Victorini
296. Brencius in Epistolam ad Galatas
297. Septima pars Arg(umen)torum Pezelij
298. Lascovius de homine
299. Jesuita Vapulans Riveti
300. Mornaerus
301. Mortoni Apologiae libri duo
- Theca Septentrionalis minor
- Ser(ies) Ima
1. Thesaurus lingvæ Sanctæ
2. Dictionarium Hebraicum
3. Dictionarium Phorstij

4. Thesaurus Graecae linguae Tom. 1.
5. Thesaurus idem
6. Thesaurus idem
7. Thesaurus idem
8. Lexicon Graeco Latinum
9. Dictionarium Graeco Latinum
10. Lexicon Graeco Latinum
11. Calepinus Undecim lingvarum
12. Calepinus 12 lingvarum
13. Forum Romanum Tom. 1.
14. Forum Romanum tom. 2.
15. Forum Romanum Tom. 3.

Series Secunda

16. Concordantia Graeco Latina Step(hani) Henrici
17. Dictionarium Calepini 7 lingvarum
18. Ludovici Caelij antiquae lectiones
19. Lexicon Calepini Graecolatinum
20. Lexicon GraecoLatinum
21. Adagia Erasmi
22. Adagia Erasmi
23. Adagia Erasmi
24. Horatius cum commentario
25. Virgilius cum commentario
26. Institutiones oratoricae Quintili(ani)
27. P(etri) Rami Professio Regiae
28. Lexicon Graeco latinum Cryspini
29. Thesaurus Lingvae Sanctae Pagnini
30. Pars 2da Concord(antiae) Lingvarum Originalium
31. Pentateucus Hebraicus et Latinus
32. Grammatica Rabbini Heb(raico) Latin(o)
33. Arcanum Punctuationis revelati(?)

Series Tertia

34. Heb(raea) Bib(lia) interli(nearia) Pag(nini)
35. Bib(lia) interl(inearia) Pag(nini) Tom. 2.
36. Ejusdem Tom. 2.
37. Ejusdem Tom. 3.
38. Biblia Hebraea pura
39. Biblia Hebraea pura
40. Biblia Hebraea pura
41. Biblia Hebraea pura
42. Biblia Hebraea pura
43. Heb(raea) Bib(lia) pura
44. Bibl(lia) Hebr(aea) aurata
45. Omnis Sci(entia?) Mosaica
46. Lex(icon) Graec(o) Lat(inum)
47. Lexicon Graec(o) Lat(inum)
48. Grammatica Graeca Clenardi
49. Grammatica Graeca Clen(ardi)
50. Grammatica Graeca Clenar(di)
51. Gramm(atica) Haebr(raica) Joh(annis) Isaci
52. Testamentum Graecolatinum
53. Ludovici de Dieu Lingv(arum) Orientalium Gra(mmatica)

54. Sylva Quadrilingvis
55. Targum
56. Horologium
57. Grammatica Erpenij
58. Lexicon Buxtorfij Hebr(aicum)
59. Idem Lex(icon)
60. Idem Lex(icon)
61. Idem Lex(icon)
62. Idem L(exicon)
63. Lexicon Graecolatinum in N(ovum) Testa(mentum)

Series Quarta

64. Lexicon Graecola(tinum) in N(ovum) T(estamentum)
65. Lex(icon) Graec(olatinum) in N(ovum) T(estamentum)
66. Lexi(con) Graec(olatinum) in N(ovum) T(estamentum)
67. Lexi(con) Graecol(atinum) in N(ovum) Test(amentum)
68. Lexi(con) Graecol(atinum) in N(ovum) Test(amentum)
69. Lexicon Graecolat(inum) in N(ovum) Test(amentum)
70. Lexi(con) Graecol(atinum) in N(ovum) Test(amentum)
71. Dictionarium Hebraicum
72. Buxtorfii Grammatica pleniar(ia)
73. Lexicon Graecol(atinum) in N(ovum) Testam(entum)
74. Lexicon Graecol(atinum) in N(ovum) Testam(entum)
75. Aphthonis Hermog(enis) Opera reth(orum)
76. Thesaurus Gramm(aticae) Buxtorf(ii)
77. Grammatica Clenardi
78. Synagoga Judaica Buxtorf(ii)
79. Gramm(atica) Graeca Gredseri
80. Theognidis Sententiae et aliorum Poemata
81. Theognidis Sententiae
82. Theognidis Sen(ten)tiae
83. Munsteri Gramm(atica) Hebr(aica)
84. Grammatica Bellar(mini) Hebraea
85. Joh(anni) Gerhardi Gram(matica) Hebr(aea)
86. Posselij Syntaxis Graeca
87. Gram(matica) Graec(a) Golij
88. Golii Gram(matica)
89. Gram(matica) Graec(a) Golij
90. Neandri Gra(mmatica) Hebr(aea)
91. Posselij Syntaxis Graeca adest (áthúzva)
92. Posselij Synaxis(!) Graeca
93. Martinio Buxtorfii Gram(matica) Heb(raica)

94. Erpenii Gramm(atica) Hebraea
95. De accentibus Hebraicis Isacij Gronbeccii
96. Schilleri Gramm(atica) Hebr(aea)
97. Lutheri Cathecesis(!) Quadrilingvis
98. Jacobi Gretseri Gramm(atica) Graeca
99. Catechesis Christiana Graeca
100. Loci Bebelii
101. Erothemata Ling(vae) Heb(raeae) Neandri
102. Rudimenta Hebraea Alstedii Volumen
Ser(ies) 5
103. Pasoris Manuale Lexicon Graecolatinum
104. Buxtorfius de Abbreviat(uris) Hebraicis cum Lexico Med. Castellii
105. Manuale Pasoris cum Syllabo
106. Pasoris Manuale Graeco Lat(inum) et Buxto(rfii) L(atino) H(ebraicum?)
107. Manuale Pasoris
108. Manuale Pasoris cum Syllabo
109. Manuale Pasoris Grae(co) Lat(inum) cum Syllabo
110. Syllabus Pasoris
111. Buxtorfij Lexicon Man(uale)
112. Manuale Buxtorfii Hebraeum
113. Manuale Buxtor(fii) Hebraeum
114. Vetus Testamentum Hebr(aicum) in 3 vol(umen) in
115. Prov(erbia) Sal(amonis) Ruth Cant(ica) Job Eccl(esiastes) Lampa(dius) in
Esther
116. Psalmus hebraicus Proverbia Salamonis volumen ..
117. Novum Testamentum Graecum purum
118. Pindari et reliquorum Graecorum carmina
119. Homeri Ilias Graeco Latina
120. Psalterium Hebraicum
121. Psalterium Hebraicum
122. Fabulae Aesopi
123. Prov(erbia) Salomonis Job Cant(ica)
124. Cubus Hatteri Hebr(aicus)
125. Gram(matica) Sextimij Amamae Heb(raea)
126. Gramm(atica) Munsteri Hebr(aica)
127. Gramm(atica) Graeca Clenardi
128. Vossii Gram(matica) Graecae Volum(en) 4.
129. Buxtorfii Gram(maticae) Hebr(aicae) Volumina 2.
130. Gramm(atica) Heb(raica) Buxtorf(ii) Schiefrardi(!) et Kis Marjai
131. Grammatici Golij
132. Victorini Bithneri Gram(matica) Heb(raica) et Chal(daica)
133. Calvinii Ep(is)t(ol)ae et Responsa

134. Josephi Scaligeri Ep(is)t(ol)ae
135. Justi Ricchi Ep(is)t(ol)ae
136. Ep(is)t(ol)ae Ciceronis ad Atticum
137. Ciceronis Rhet(oricae) L(ibri) 4.
138. Cicero de Philosophia volumen 2dum
139. Commentaria Joh(anni) Slejdani de Religione
140. In T(iti) Livii Hist(oriam) om(ne)s
141. Consulti Chirii Rhet(ororum) lib. 3.
142. Cornelius Agrippa de vanit(a)te scientiarum
143. Rami Scholiae Rhet(orica)
144. Epitome Arnoldi Velber
145. Libri duo Hemingij de methodis
146. Schreveli Palaemon
147. Orationum Phil(ippi) Melanth(onis) Tom. 2.
148. Orationes ejusdem Tom. 3.
149. Anglus
150. Orationes Funebres Panthaleonis
151. Dormi Secure
152. Aphtorpius
153. Dialogi Sacri Castellionis
154. Fumus Lingvae Hellenistae
155. Archeologia Orientalis
156. Anneus Seneca
157. Becherus Orator
158. Oratoria Piscatoris
159. Anglus
160. Bohemus de moribus Gentium omnium
161. Officina Ravisji
162. Aerarium(!) Poeticum
163. Joviani Pontani Dialogus
- S(eries) Sexta
164. Floriegium Langij
165. Virgilius cum Notis Donati
166. Catharini Dulcis Schola Italica
167. Prosodia Johannis Clajii
168. Buchananani Paraphrases in Psal(mos)
169. Virgilius Evangelizantis
170. Aenigmatographia
171. Anglus
172. Mythologia (...) Adest
173. Pansophiae Commenii
174. Januae Commenii pars 2da

175. Anglus
 176. Lucae Lossij Gram(matica)
 177. Prisciani Gramm(aticae) Libri omnes
 178. Linacri Liber de mendacijs
 179. Philippi Melant(honis) Grammatica
 180. Fronto de Vocabulorum differentijs
 181. Anglus
 182. Grammatica Hassiaca
 183. Anglicanus
 184. Anglicanus
 185. Grammatica Alstedii
 186. Laurentius Valla de Elegantiis
 187. Natalis Comes
 188. Anglicanus
 189. Colloquia Roterodami Erasmi
 190. Galeotus de Jocis Matthiae Regis
 191. Gellii noctes Atticae
 192. Gellii noctes Atticae
 193. Anglicanus
 194. Rhetorica Keckermanni
 195. Orationum Melanchton(is) Tom. 5.
 196. Ep(isto)lae Melanchto(nis) Lib. 2.
 197. Problemata Aristotelis
 198. Polydorus Vergilius
 199. Psalmi Davidis Heb(raei) cum versione Cocceji
- Theca septentrionalis major

Series 1ma

1. Johannis Scoti opus (...) sententiarum (áthúzva:) adest
2. Polyantea magna
3. Dominici de Flandria quaestiones in Duodecim Libris Aristotelis
4. Forum Romanum
5. Calepinus duarum lingvarum minor
6. Ecclesiasticae historiae Eusebii et caeterorum
7. Plinii secundi Historia mundi
8. Plutarchi Vitae et Moralia
9. Chronologia Funccij
10. Proverbium Erasmi
11. Matthaeoli Herbarium
12. Encyclopaediae Alstedii Tom. 4tus
13. Fori Romani Tom. 3tius
14. Operum Lipsii Tom. 4tus

15. Xenophontis opera o(mn)ia
16. Thuani Historiarum Tom. 1mus
17. Thuani Historiarum Tom. 3tius
18. Dictionarium Graeco Latinum
19. Demosthenis Orationes Graecae
20. Nizolii Thesaurus Ciceronianus
21. Antonii Bonfinii Decades
22. Steinhemii de familijs Monarcharum li(bri) 2.
23. Claudii Aliani opera
24. Harmonia lingvarum cardinalium
25. Dioscoridis Herbarium Graece
26. Scheggij Comm(entaria) in organon Aristotelis
27. Svetonius Tibulus Catull(us) cum comment(ariis)
28. Lexicon Hebraeum Avenarii
29. Utriusque Cosmi Historia Roberti Flutt(!) Adest
30. Fori Romani Tom. 2dus
31. Casparis Glocski Tractatus Nomico Politicus
32. Erotemata Erytraea
33. Institutiones Chirurgicae Joan(ni) Tagancij
34. Bucerj Confessio
35. Pharmacopaea Augustana Cl(arissimi) Fejervari
36. Herodoti Historiae
37. Decreti Verböczi editio 1ma
38. Quadreus Lasbergi
39. Statuta Polonica
- S(eries) II
40. Aristotelis de moribus Graeco Latinus
41. Commentarii Coll(egii) Conim(bricensis) in octo L(ibros) Physicos
42. Commentarius Coll(egii) Conim(bricensis) in thomum V. Dial(ogorum)
Aristo(telis)
43. Commentarius Fonsecae in Metaph(isicam) Aristot(otelis)
44. Aristotelis organum Graec(o) Lat(inum)
45. Comm(entarius) Coll(egii) Conim(bricensis) in libr(os) Arist(otelis) de gene-
ratione
46. Systematum Keckermanni Tom. 2dus
47. Systematis Systematum Tom. 2dus
48. Keckermanni Systema Poli(ticae) et Ethicum
49. Systema Philosophiae Prac(ticae) Keckerma(nni)
50. Zabarellae opera Logica
51. Idem
52. Lexicon Philoso(phicum) Goclenii
53. Lexicon Phil(osophiae) Gocl(enii)

54. Diceologia Althusii
55. Gisherti Isendoorni Philologia
56. Petri Rami Arithmetica et Geometria
57. Mercurialis Medicina
58. Zabarellae Philosophia
59. Soncinatis quaestionum pars prima
60. Commentationes Metallicae Libavi
61. Toletus in Log(icam) Arist(otelis)
62. Trapezuncij Dial(ogus)
63. Francisci Baronis de augmentis Scientiae
64. Etvardus de veritate
65. Scheibleri Metaphysica
66. Log(ica) Scheibleri
67. Physica Vendelin(i)
68. Tolaetus in Log(icam) Aristotelis
69. Conciliator Phylosophicus Coelenij(!)
70. Philosop(hia) manu Scripta
71. Toletus in Log(icam) Aristo(telis)
72. Menselij Volphangi Meteorologiae
73. Res Turcico Pannonicae
74. Beverovitius de Vitae termini
75. Ajcardius de morbis Scutaneis
76. Anglicanus
77. Bak(...) medicae liber 3tius pars 3.
78. Joh(annes) Bapti(stae) portae destillationibus
79. Hoppelij de juris arte libri
80. Romani Imperii pars licita (más kézzel:) deest
81. Trigonometria Pytisci
82. Francisci Patricii Discussiones
83. Adrianus Metius
84. Comment(aria) in Aristo(tele) Scriptus
85. Tractatus de globis coelestibus Joh(annis) Isaci

Series Tertia

86. Rogerij Bacchonis Specula Mathem(aticae)
87. Isagogi Chronologica Praemissa Seti Calvisij
88. Jacobus Capellus de mensuris
89. Joh(annis) Posselij Calligraphia
90. Casaubonii ep(isto)lae
91. Astronomia Joh(annis) Kepleri
92. Novum Tes(tamen)tum Arabice
93. Oper(um) Aristot(elis) Tom. 2.
94. Oper(um) Aristot(elis) Tom. 1.
95. Greg(orius) Tolozanus
96. Andreae Laurentij Opera Anatomica
97. Clateri tractatus de cognitione affectum
98. Sceibleri(?) metaphys(ica)
99. Jac(obus) Mart(inus) praelectiones
100. Physica Christiana Lamb(erti) Danei
101. Benedictus Perelius
102. Benedictus Per(elius)
103. Goclenij instructionum Log(icae) Lib. 3.
104. Phylosop(hia) Practica Cl(ementis) Timpleri
105. Joh(annis) Fernelij universa medicina
106. Joh(annis) Scenki medici
107. Systema Eticum Barth(olomaei) Kekermanni
108. Foelicis Plateri tractatus de functionum lesionibus
109. Tractatus de Ecclesia Mornei
110. Systema Log(ica) Kekermanni
111. Rhodolphi Galleni Log(ica)
112. Valesij Sacra Phylosophia
113. Speculum Physicae Goclenianae
114. Praecog(nitiones) Phil(osophiae) Kekerman(ni)
115. Sphaera Joh(annis) de Sacro busto
116. Erothema(ta) Dial(ecticae) Melanthonis
117. Speculum Phys(icum) Gocle(nii)
118. Metaphy(sica) Aristot(elis)
119. Mollij Phisices Compendium
120. Doleti Comm(entaria) in Ling(uam) Lati(nam)
121. Chronicon Carionis
122. Barth(olomaei) Physiol(ogia) peripathetica
123. Quercetanus Medicus
124. Moraliu Plut(archi) pars 3.
125. Synopsis Phys(icae) universalis

- 126. Rami dialectica
- 127. Praxis Dial(ecticae) Rameae
- 128. Vogelij resol(utiones) in Aristot(elem)

Series Quarta

- 129. Scheiblerus
- 130. Scheib(erus) de Varijs Rebus
- 131. Bercij Logica
- 132. Thalaei Ramique Dialectica
- 133. Physiologiae peripathetica(!) Joh(annis) Magiri
- 134. Thesaurus Ciceronianus
- 135. Majmonidis more Nebochin
- 136. Amatus lusitanus
- 137. Expositio in Joh(annem) Bapt(istam) in nonum Librum p. 3.
- 138. Loci Argumentorum Legales
- 139. Herebord Meretemata Philonis
- 140. Lemnij Occulta Naturae
- 141. Medendi methodii
- 142. Secreta Spagirica revelata
- 143. Liddelij Ars Medica
- 144. Summa Phylo(sophiae) Francis(ci) Eustachi
- 145. Dial(ectica) Melanhtonis
- 146. Compendium medicinae
- 147. De Theriaca
- 148. Dialect(ica) Melanthonis
- 149. Barthol(omaei) Kekerm(anni) Log(ica)
- 150. Joh(annis) Velcurionis Comment(aria) lib. 3.
- 151. P(etri) Rami refutationes a Joh(anne) Regio
- 152. Peuceri Elementa doctrinae de circulo Coelesti
- 153. Kekerm(anni) Logica
- 154. Hermannii Volteji
- 155. Kekermanni refutationes Aristot(elis) doctrinae
- 156. Petri Fonsicae(!) instit(utiones) Dialecticae
- 157. Tragicum Theatrum
- 158. Petri Bayri Enchridion
- 159. Bartalomei Kekermanni Phil(osophia) Log(ica)
- 160. Phil(osophia) Kekermanni Controv(ersiae) partim log(icae)(?)
- 161. Amandi Polani Logi(ca)
- 162. Petri Rami de Relig(ione) Christianae lib. 4. de Vita
- 163. Ep(isto)lae Decretales a Graegorio 9 ad Pontifice collectae
- 164. Praxis Rudolphi Goclenii de Arnugralium(?) nominibus
- 165. Systema Log(icae) B(artholomei) Kekkermanni

166. Institutiones Anatomicae Casparis Baoni(!)
167. Totius Phil(osophiae) Lex moralis Abr(aham)ae de Rakovitii
168. Phyl(osophia) Sabria(?) Balthasaris Meisneri
169. Epitome Astronomiae Mich(aeli) Moslini
170. Psicologia(!) Otthone Casmanno
171. Polani Simphonia
172. Organi Arist(otelis) Graec(o) Lat(inae) Pars Posterior
173. Liber Anglicanus (más kézzel:) deest
174. Isidorus (más kézzel:) deest
175. Log(ica) Kekermanni
176. Log(ica) Huteri
177. Joh(anni) Combachi Phys(ica)
178. Phys(ica) Tympleri
179. Systema Mat(hematicae) Keker(manni)
180. Syst(ema) Astron(omica) Keker(manni)
181. Petri Rami Sckol(a(!) Pys(icae)(!)
182. Syst(ema) Pys(icae)(!) Keker(manni)

Series 5.

183. Pys(ica) Gerhardi de Neuphelle(?)
184. Syst(ema) Pys(ica) Tympleri
185. Sommatologia Otthonis Casman(ni)
186. Institutiones Pys(icae) Joh(annis) Sperlingi
187. Gulielmi Blaeu Institutionum Astr(onomiae)
188. Lascovius de homine
189. Metaphis(ica) Scelberi
190. Dialectica Melancthonis (más kézzel:) deest
191. Dialectica Andreae Libavii
192. Exercitationes Metaphys(icae) Jacobi Martini
193. Metaphys(ica) Baronij
194. Quaest(iones) mortales Joh(annis) Casij
195. Combachi Metaphys(ica)
196. Phys(ica) Hermetica Henrici Nollj
197. Taurellus de rerum aeternit(a)te
198. Anglicanus (más kézzel:) deest
199. Paracelsi Phil(osophicae) et Medicinae compendium
200. Marsinius de sanit(a)te tuenda
201. Pherner Terapeutica
202. Observationes Medicinales Phoresci
203. Hypocrates Aphor(ismi) et erotemata in Galenum
204. Dioscoridis de medicina lib.6.
205. Anglicanus (más kézzel:) deest

206. Secretiora Hispaniae inquisitionis
207. Erotemata Dial(ecticae) Lossij
208. Pictorius de tuenda sanit(a)te et Grob(?) de morum simplicit(a)te
209. Initia Pys(icae) Melancth(onis)
210. Syst(ema) Keker(manni) Log(icae)
211. Anglicanus (más kézzel:) deest
212. Phyl(osophus) Triumphus Taurellij
213. Hypocratis Aphorismi
214. Paracelsi Medicina Sine compactione
215. Exercitationes Phil(osophiae) Gorlaei
216. Sphaera Joh(annis) de Sacro Boscho(!)
217. N(ovum) Tes(tamen)tum Syriace
218. Arith(metica) in num(eris) Guili(elmi) Vichtraei
219. Hortus Publ(icus) Acad(emiae) Luduni Batav(orum)
220. Anglicanus (más kézzel:) deest
221. Exercitationis Phil(ippi) Gorlaei
222. Topographia urbis Romae
223. Arithmet(ica) Gemmae Phrysii
224. Catalogus legum antiquarum sine compa(ctione)
225. In abditus rerum na(tur)alium ca(us)as progym(nasmata)
226. Erothemata Dial(ecticae) Cassandris
227. Rerum in orienti a Jesuitis gestarum volum(en)
228. Anglicanus (más kézzel:) deest
229. Chronicon Carionis auctum
230. Chronicon Carionis minus
231. Anglicanus
232. Historia Rerum Regni Scotiae
233. Antimachiavellus
234. Anglicanus (más kézzel:) deest
235. Polygraphia Trytemi
236. Bullieldus de natura lucis
237. Anglicanus (más kézzel:) deest
238. Hymni Ecchlesiastici Hellengeri
239. Liber Graecus manuscriptus
240. Historia profana Danielis Parei
241. Francisci Baconis novum organum
242. Anglicanus (más kézzel:) deest
243. Epitome Medicinae
244. Liber Anglicanus Principes (más kézzel:) deest
245. Christophori Milei universitatis rerum
246. Liber Anglicanus a Letter (más kézzel:) deest
247. Palyngenij Zodiacus Vitae

248. Johannis ab indagine Chiromantia
249. Meditationes subitaneae Strelle(?)
250. Johannis Picae Mirandulae conclusiones Luciani Gallus et Isidorus de summo bono
251. Commoenij Phil(osophiae) Prodromus
252. Cuneus de repub(lica) Judaeorum
253. Livii historiarum Lib. 10.

Series 6ta

254. Oratoria Bartholini
 255. Axiomata Philippi Bedae
 256. Institutiones Physicae Jachaei(?)
 257. Hyppocratis Aphorismi cum Explicatione
 258. Physica Harmonica Alstedij
 259. Anatomicae Institutiones Bartholini
 260. Medicina Practica Jonstoni
 261. Metaphysica Maccovij
 262. Cornelij Celsi Medicina
 263. Metaphysica Alstedij
 264. Liber Anglicanus at the power (más kézzel:) deest
 265. Defensio Regis Caroli 1. Angliae
 266. Petri Poserij Medicae Curationes
 267. Thesauri Aristotelis
 268. Puteani Paradoxa de cometis
 269. Laurentij Vallae Elegantiae
 270. Galenus de affectis locis
 271. Liber Anglicanus The Dolting (áthúzva)
 272. Practica Medicina Vekkeri
 273. Theses Theologicae de jure et justitia
 274. Liber Anglicanus Christiane ... (áthúzva)
 275. Logica manu scripta
 276. Maccovij Metaphysica
 277. De Statu Papatus
 278. Rajmundi Lullij ars magna
 279. Bassecour(?) in Principia Cartesij
 280. Cluverij Geographia apud D(ominum) Krizbai
- Thecae Orient(alis)
- Pars Prima
1. Froscaveri Commentaria Bibliorum
 2. Petri Martyris Loci Communes
 3. Bibliotheca Sancta Christi Seraensis
 4. Bibliotheca Studij Theologici

5. Borhaus in Esaïam et Apoc(alypsin)
6. Gomari Opera Theologica
7. Vindiciae Frissij
8. Vindiciae Frissij
9. Polani Loci Communes
10. Harmonia Evangelica Calvini
11. Junij oper(um) Theol(ogicorum) Tomus 2dus
12. Loci Communes Aretij
13. Oper(um) Joelli Volumen
14. Oper(um) Joelli Tomi duo
15. Bullingeri Sermonum Tomus I.
16. Philippi Melancthonis oper(um) pars 2da
17. Loci Comm(unes) Melanthonis
18. Examen Concilij Tridentini
19. Concordantiae Bibliorum
20. Clavis scripturae Illyrici
21. Catalogus Testium veritatis
22. Bornemisza Peter
23. Prodrumus Alstedij
24. Prodrumus
25. Prodrumus

Series 2da

26. Galatini opus
27. Cyprianus et Irenaeus
28. Esebij(!) et caeterorum Ecclesiasticae Historiae
29. Praeconium Gelei
30. Praeconium Gelei Tom. 2dus
31. Thomae Aquinatis Summa Theologica
32. Ioxus(?) rerum Ecclesiasticarum
33. Platina de Vitis Pontificum
34. Mysterium iniquitatis
35. Urbani Regii Prophetiae
36. Athanasij Magni Opera
37. Pelbarti Opera
38. Theologia Ibellij
39. Bullingerus in Apoc(alypsin)
40. David Ferentz Praedikátzioi
41. Praelectiones Davanancii
42. Zanchius de tribus Elohim
43. Enchridion Theol(ogicum) Antonij Phaij
44. Secunda Pars Rosarij de Bustis

45. Amphitheatrum Sapientiae aeternae
46. Abrahami Carovij Encyclopedia
47. Sibrandi Lubberti de Jesu Christi (...) libri 4. contra(!)
48. Spiritualium ciborum Mensa Didactica
49. Syntagma confessionum fidei
50. Biblia Latina trita
51. Masora Magna
52. Breuleij
53. Exercitiarum perfectionis Alphonsi
54. Orthodoxae fidei defensio Jacobi
55. Responsio Bezae
56. Apologia confessionis Ducis Wittenbergensis
57. Symphonia Scarpj
58. Anatome Arianismi Molinaei
59. Valentini Gentiles impietates
60. Leonis Allacij libri 3. de Christo
61. Confessio Catholica Debreceniensis

Series tertia

62. Basilius Istvan Credo magyarazattja
63. Desperata Causa Papatus
64. Az Egri Catechismus
65. De Regno Christi et Regno Antichristi lib. 1. et 2dus
66. Abrahami Calovij Pars Specialis
67. Az Szentek Tiszteleti
68. Dissertatio de Gubernatione Ecclesiae Bucerii
69. Metaph(ysicae) Divinae Callov(ii) Pars Specialis
70. Maccovius Redivivus
71. Francisci Davidis Disputatio de Trinit(a)te
72. Harmonia Confessionum fidei
73. Spanhemii Disputationum syntagma
74. Magyar uj Test(amentum) Sine Compactione
75. Pastor Evangelicus
76. Guilielmi Adern morbi Evangelici
77. De Regno Christi et Antichristi liber
78. Biblia Latina Vulgata
79. Index bibl(icus) Piscatoris
80. Primasij Uticensis in omnes Divi Pauli Ep(istolae)
81. Davidis Kitrei(!) onomasticon Theologicum
82. Dialogus politico Ecclesiasticus
83. Doctrinae Jesuitarum praecipue Capita
84. Comment(arii) Crocij in Ep(isto)las Pauli ad

85. Analisis Dieterici
86. Analysis Amandi Polani in Librum Hoseae
87. Decas Thesium in Synodo Transilvaniensi
88. Alstedij Pentateuchus
89. Enchridion Candidatorum Sacri ministerij
90. Bellarmini disput(ationum) Tomus 1mus
91. Rationale Theologicum Vegelij
92. Avenarij in Ep(isto)las Dominicales
93. Ecclaesiastes Salamonis et Canticij
94. Bezae confessio christianae fidei
95. Collectanea decretorum
96. Meditationes in Evangelia Dominicalia
97. Gemma Fabri
98. Concio Erasmi de immensa Dei misericordia et commentarius in
99. Commentarius in conversionem Pauli
100. Ministrorum Trigurinae Ecclesiae Apologia
101. Unio dissidentium
102. Praelectiones Theologica Socini
103. Speculum Trinitatis
104. Praelectiones Socini
105. Refutatio orationis Johannis
106. Socini liber de Christo Servatore
107. Idaea(?) Colloqvij
108. Brevis enarratio disput(ationis) Albanæ
109. Explicatio locorum Georgij Enyedi
110. Varadi disputa
111. Joh(annis) Volkelij de vera Religione lib. 5.
112. Disputatio Albensium de Deo

Series 4ta

113. Disputatio Socini de Statu primi hominis
114. Commonefactio Ecclesiae
115. Praelectiones Theologicae
116. Triumphus Crucis contra Krellium Servi
117. Tarnovius de S(acro) Sancta Tria Contra Socinum
118. Tarnovius de eodem
119. Anticrellius Botsakeri
120. Disputatio Bellarmini Tom. 1mus
121. Biblia Vulgata
122. Lectiones Sacrae Socini
123. Elenchi Sophistici Socini
124. Jacobus Martinus de Tribus Elohim
125. Tractatus de Ecclesia Socini
126. De unigeniti Filii Existentia
127. Syntagma Theolog(ica) And(reae) Crocij
128. Buxtorfii Tiberias
129. Praelectionum Socini refutatio
130. Concionis Christi explicatio per Socinum
131. Refutatio Socini per Junium
132. Concionis Christi explicatio per Socinum
133. De scrip(turae) S(acrae) authorit(a)te Socini
134. Tractatus de Sp(iritu) Sancto Krellij
135. Cap. 13. 1. ad Corinthios expl(icatio) per Krellium
136. Disputatio de adoratione Christi Socini

Series 5ta

137. Anatome Samosatenianismi
138. Anatome Samosatenianismi
139. Anatome Samosatenianismi
140. Rhenanin ratio chimianica
141. Examen doctrinae Socini
142. Resp(onsio) Socini pro Rákoviensibus
143. Defensio Francisci Davidis
144. Francisci defensio Davidis
145. Goslavius Contra Kekkermanum
146. Sklitting(ii) Contra Mejznerum
147. Jonae Sklittingij contra Mejznerum
148. Tractatus de Eccl(esi)a Socini
149. Fotinianismus Stagmanni(!)
150. Ottonis Brumph(eldii) pandectae

151. Mysteria Patrum Jesuitarum
152. Socini Tractatus de Deo Christo et Spir(itu) S(ancto)
153. Socinus de uno Deo
154. Disputatio de Eucharistia
155. Responsio ad quaestiones Apolloniae
156. Jonae Buccovitz notae
157. Bibl(ia) Vulgata trita
158. Apologia pro Christiano Batavo
159. Ratio disciplinae Ecclesiasticae Bohemo(rum)
160. Irenicum Fr(ancisci) Junii
161. Idaea Theologiae Klutonis
162. Psalterium cum notis
163. Vates Molinaeus
164. Assertio catholicae doctrinae
165. Examen enunciationum Francisci Junij
166. Sibrandi Lubberti libri 7.
167. Polani partitiones Theologicae
168. Spanhemij ep(isto)la ad Bucanerum
169. Philonis Dugonis Christianae
170. Johannis libri duo etc.
171. Spanhemi epistolae ad Cottum
172. Ab(ra)hami Sculteti axiomata concionandi
173. Paraphrasis Erasmi in Epist(olam) Rom(anam)
174. Jacobi Andreae Eleuchus Sophismatum
175. Lucas Trelcatius
176. Ludovicus Vives
177. Historia Ecclesiastica Parei
178. Morosophia Caspari Ens
179. Bellarminus de aeterna faelicitate
180. Theologia Phenneri
181. Methodus Theologiae Altingii
182. Clavis apocaliptica Metri
183. Cathecesis Racoviana
184. Crotii Antisocinianismus
185. Aphorismi Theologici Cloppenb(urgii)
186. Institutio Theologica Trelcatii
187. Savonerela(!) de simplicitate vitae
188. Opuscula Theologica Vedelii
- S(eries) 6.
189. Theologia Patrum Sculteti
190. Anatom(ia) Arminianismi
191. Annotationes Bezae in N(ovum) Testamentum

192. Corpus doctrinae Theologicae Philip(pi) Melanthonis
193. Sceggius contra Anti-Trinitarios
194. Catechesis Hejdelbergensis
195. Trocendorffii Precationes
196. Christiani Becmanni Exercitationes Theologiae
197. Smatius de Divinitate J(esu) Christi
198. Disputatio Albana
199. Lactancii libri septem
200. Brochardus de Antibaptismo
201. Jus Majestatis circa sacra
202. Lactancii libri septem
203. Vierus de Prestigiis Demonum
204. Pareus de symbolis sacramentalibus
205. Szegedini assertio de Trinitate
206. Beza de Poligamia
207. Aretii Erasmi Theologia
208. Orthodoxa Fidei confessio
209. Sz(ent) Pál levelei magyarul
210. Antipareus Hunni
211. Compendium Doctrinae Christianae
212. Beza de Ministris
213. Consideratio Apollinii
214. Antonii de Guevara mons Calvarii
215. Coronis ad collationem Hagiensem adversus Remo(nstrantium)
216. Judicium de Judicio
217. Dominici Lopez de spiritu S(ancto) Author
218. Ludovicus Lavaterus de spectris Lemuribus(?)
219. Historia Francisci Spirae
220. Institutio Catechetica Dieterici
221. Apologia innocentiae Lutheri
222. Theologia Polemica Bellarmini
223. Anomi(!) dissertatio de pace et concordia
224. Polani de nativitate praelectiones
225. Explicatio Geneseos Brocardi
226. De officio hominis Christiani
227. Unio dissidentium
228. Epistola Spanemii(!) ad Coccenium
229. Levitici interpretatio Brocardi
230. Annotationes Melanctonis in Johannem
231. Socinus de filii Existentia
232. De ritibus Eccl(esi)ae Tigurinae opuscula
233. Summa conciliorum Authore Caranzf

234. Piscator in libros Samuelis
235. Epistola Spanemii(!) ad Cottierum
236. Crellius de uno Deo Patre
237. Explicatio orthodoxae Fidei Petri Carolini
238. Psalterium Basilij Archiani
239. Deliciarum gentis humanae pars 3ia
240. Remundi Gomendi(?) Dialogi
241. Theologia S(acra) Spherensi
242. Summa Conciliorum authore Caranza
243. Aretii Erasmi Theologia
244. Synodus Dodracenae
245. Novum Testamentum Latinum
246. Postilla Latina
247. Lascovi Theoretica Theologia
248. Isendoorn compendium Logicae
249. Castanei Distinctiones Philosophicae
250. Fasciculus Ecchardi
251. Dresserus de festis diebus
252. Concilium Tridentinum
253. Simonis Pauli Met(hodus) doctri(nae) Locorum
254. Bellarminus de ascensione Locorum

Series septima

255. Egö Szövetnek Paulus Medgyesi
256. Synagoga Judaica Buxtorfi
257. Joh(annis) Angli Idea boni regentis
258. Cuneus de Rep(ublica) Judaeorum
259. Stratagemata Satanae Acontii
260. Lactantii Libri
261. Exercitationes Ctisii
262. Pauli Szenczi in Amesium
263. Amesii exemplaria octo
264. Bellarminus Enervatus
265. Antonij Phrases Lingvae Latinae
266. Statera dissertationis Papisticae Pazmani
267. Epistola Dudithii de divina Triade
268. Prophetia Halevetica(?)
269. Disputatio Theologica Horembec
270. Vaserus de mensuris Haebreorum
271. Drusii Tetragamma
272. Absurditatum echo
273. Exemplaria Amesii Octo

274. Exemplaria Carthesii
275. Ejrenicum Davidis Parei
276. Bellarminus Enervatus
277. Abrahami Sculteti Conciones
278. Antonii Riccoboni de usu artis Rhetoricae commentarii 25.
279. Centuria Philippi Camerarii
280. Cornelii Gemmae de arte Cicoglomea tom. 3.
281. Brentius in Joh(annem) Evang(elistam)
282. Sistematum Kekk(ermanni) duo tomi
283. Grammatica syra Vaserij
284. Cronologia Seti Calvesii
285. Gulielmi Gratalmi opuscula
286. Grammatica Latina Alst(edii) Sch(olae) Alb(ensis)
287. Martini Luteri Theol(ogiae) 1. Pars
288. De pace inter Evangelicos procuranda adest
289. Apostolica Historia
290. Computus Ecclesiast(icus)
291. Carapha de restaurata Germania
292. Refutatio Epistolae ad Principes Germaniae item de communicatione
idiomatum
293. Arbor scientiae
294. Urbanus Regius
295. De justitia et jure Dominicus Soto
296. Synopsis 4 Professorum Lejdensium

(Más kézzel:)

Ex Theca Australi Serie 5ta Numero 168. Clarissimi Viri Reverendo Veresmarti
dederunt. Anno 1680. 9. Julij

Ex Theca Septentrionali Majori Thuani opera duobus Tomis Claris(simi) (...) extulet 21. Aug. 1680.

Hottingius Buligius

Theca recens orientalis secunda seu minor

Libri Series prima

1. Calepinus undecim lingvarum
2. Petri Martiris loci communes
3. Lexicon Graeco-Latinum
4. Lexicon Arabico Latinum Golij
5. Biblia Haebrea
6. Opera Joh(annes) Huss
7. Augustini Volumen primus Tom. 1. 2.
8. Augustini Volumen Secundus Tom. 3. et 4 continens
9. Augustini Volumen tertius Tom. 5. et 6. conti(nens)
10. Augustini Volumen 4tus Tom. 7. et 9. conti(nens)
11. Augustini Volumen 5tus Tom. 7. contin(nens)
12. Augustini Volum. 6tus Tom. 10. Conti(nens)
13. Biblia Latina cum interpretaetione
14. Theophylactus in 4 Evangelistas
15. Janselius
16. Basilij Magni opera omnia
17. Aqvinatis Tom. 10.
18. Aqvinatis Tom. 12.
19. Aqvinatis Secunda Secundae
20. Camierus contractus
21. Hilarius Pictavus
22. Nazianzeni opera omnia
23. Galatinus
24. Clemens Alexandrinus
25. In Evangelium Secundum Matthaeum Marcum Lucam Glossae
26. Becani operum tom. Prior
Ser(ies) 2.
27. Becani operum Tom. Posterior
28. Zanchius de tribus Elohim
29. Loci Communes Musculi
30. Bezae Vazelij Volumen
31. Tertullianus
32. Thargum Fagi
33. Lamberti Danei opuscula Theologica
34. Joannis Calvinii Epistolae et responsa
35. Opera Tvissij
36. Coccejus in Psalmos
37. Coccejus in Jeremiam et Ezechielem
38. Claudij Ptolemei opera Geographica
39. Aristotelis Stagiritae opera

40. Francisci Svarez Metap(hisicarum) Disp(utationum) Tom. 2.
41. Perspectiva Horaria authore Emanuele
42. Plinij historia mundi
43. Claudij Mydorgij
44. Eusebij Ecclesiastica Hystoria
45. Euclidis Elementorum Libri 15.
46. Nicephori Hystoria Ecclesiastica
47. Apollonii Pergaei Conicorum(!) Libri
48. Xenophontis opera quae extant
49. Horatius Flaccus
50. Plutarchi Illustres Viri
51. Bomphinius(!)
52. Tichonis Brahae Mechanica
53. Eusebij et reliquorum Hystoria Eccle(sistica)
54. Homeri opera omnia
55. Chronologia Brucij(?)
56. Caelius de Antiqvis Lectionibus
57. Chronica Eusebij Cassiodori
58. Chronicon Abbatis Urbserbergensis
59. Herodotus

Series Tertia

60. Agricola de re metallica Mag(nifici) Ollai habet
61. Orosius Polibius Solinus Q(uintus) Curcius
62. Philippi Lansbergij Astron(omica) Opera
63. Petri Martiris de rebus oceanicis et orbe novo
64. Gnomonicae Schoneri
65. Johannis Kepleri Harmonica mundi
66. Georgij Agricolae de na(tur)a Subterraneorum
67. Quaestionum Variarum decisiones
68. Ciceronis opera omnia
69. Nicolai Muleri Lunae Solares et N(icolaus) Copernicus
70. Tychonis Brahae Pars 1ma
71. Tychonis Brahae lib. 2dus
72. Carthesij Geometria
73. Marini Mersenni Minimi Cogitata Physico-mathematica
74. P(etri) Rami Arithmetica
75. J(oannis) Claubergij Ontosophia
76. Barcskij(?) Planisphaerium
77. Dibvadius(!) in Geometriam Euclidis
78. Francisci Schotren Exercitationes Mathematicae
79. Isocratis Scripta

80. Item Regij Philosophia
81. Cursus mathematici Tom. 5. P. Herigoni
82. Scaliger de subtilitate
83. Opera Carthesij Philosophica (mellette:) C(larissimi) Fejervari habet
84. Dialogus de systemate mundi Galilaei Lyncei
85. Methodus totius controversiae ubiquitariae Davidis Parei
86. Desperata Causa Papatus Voetij
87. Isaci Casaboni de rebus Sacris exercitatio
88. Adriani Heerbord meletemata Philosop(hica)
89. Guilielmi Gilberti Philosophia nova
90. Aristotelis organon
91. Prutenicae Tabulae coelestium motuum Erasmi(!) Rheinholdi
92. Spi(nosa) Cartesii Principiorum pars 1. et 2da
93. Beniam(ini!) Ursini Trigonometria
94. Vilhelmi Langij Geometricae veritates
95. Gregori Horsti D(octoris) observationum medicinarium Libri 4tuor priores
96. Syntagma confessionum
97. Igaz Hit
98. Disputationes Theol(ogicae) compactae Variis Auth(oribus)
99. Disputationes Theol(ogicae) compactae Variis Auth(oribus)
100. Bisterfeldus contra Krellius
101. Biblia Hebraica
102. Zanchius de tribus Elohim

Series quarta

103. Incisio capitalium nervorum per Matthiam Martinium
104. Cursus Theolog(icus) Henrici Hottingeri
105. Photinianismus Josui Stegmanni
106. Cunradi Graseri libri 5 de rerum originibus
107. Revelationum Divinarum Epitome Drabitij
108. Amandi Polani Syntagma Logicum
109. Hectyologia(!) Alexandri Felvinci
110. Prima concertatio Antisociniana Polyandri
111. Pererij adversus fallaces et superstitiosas artes observationes
112. Syntagma exercitationum Selectarum Coppenburg(i)
113. Becano Baculus
114. Johannis Horembek controversiarum summa
115. Fasciculus controversiarum Eckardi
116. Thaumaturgus mathematicus Gasparo Ensil
117. Archajologia Hottingenij
118. Disputatio Schittingi
119. Idea Theologiae Johannis Clutonis

120. Davidis Kitraei onomasticon Theologicum
121. Apocalypseos Apocalypsis Brigmanni
122. Tractatus de Vocatione Efficaci Roberti Rollocii Schoti
123. Joh(annis) Seldenij de Dis Syris
124. Dissertationum miscellaneorum Pentas
125. Institutio Calvini
126. Valdensia Balthasaris Lydij
127. Szathmari Istvan titkok jelenese
128. Herodiani de Inst(itutione) Romana praedire gestis libri septem
129. Jacobi Reneccij Clavis Theologiae
130. Agenda Melotai
131. Celij Lactantij libri 7tem
132. Buxtorfij Institutio Epistol(arum) Hebra(icarum)
133. Acta Synodi Tridentinae (...)
134. Opuscula Joh(annis) Calvini
135. David parittyaja
136. Taxa Cancellariae Apostolicae
137. Schola Rami Physica
138. Dominicae Georgij Majoris
139. Bibliorum Hebraicorum pars una Sam(uel) 1 2
140. Disceptatio Epistolaris Davidis Parei
141. Scittingij Disputationes pro Socino contra Meisnerum
142. Alchoranus Franciscanorum
143. Compendium Theol(ogicum) Joh(annes) Vollebij
144. Disertatio de civ(ili) et Ecclesi(astica) potestate Triglandij
145. Sacrificiorum P(atri)archalium Schola Sacra Cloppenburg(ij)
146. Cloppenburgij Aphorismi Theologia(!)
147. Trelcatij Theologia
148. Disputatio de Idololatria Voetij
149. Nathanis Kythraei Psalmorum Paraphrasis Poetica
150. Exegesis medullae Amesianae Georg(ii) Martonfalvi Lib. 1mi
151. Exegesis Ame(sianae) Lib. 2di Geor(gii) Martonf(alvi)
152. Opera Dionisij
153. Novum Testamentum Latine
154. Philosophia Theologiae ancillans

Series Quinta

155. Concordantiae Graecae Smidij Cl(arissimi) Várallyai
156. Gratiarum Actio
157. Francisci Achillis de Principatu inter Provincias Europae
158. Acta Synodi Nationalis
159. Illustris Gymnasij Ultrajectini inauguratio
160. Summa Cocceji
161. Comm(entaria) Joh(annis) Cocceji ad Romanos
162. Comm(entaria) Joh(annis) Cocc(eji) in Danielelem Canticum canti(corum) in Apocalipsin
163. Johan(nis) Cocceji Comm(entarii) ad Tim(otheum) utrasque item ad Titum
164. Quaestiones Judaicae Cocceji
165. Prolegomena de Judaeis eorumque conversione
166. Andrea Riveti Pro .. Virgine Maria (áthúzva)
167. Institutio Calvinii Summa Cocceji
168. Jacobi Brocardi interpraetatio Genesis
169. Jubilaeus Academicus
170. Hungaricus Vendelinus
171. P(auli) Lisznai Professionum Scholasticarum pars 1.
172. Comparatio locorum Francisci Junij
173. Sinapsis mensurarum Mich(aelis) Neandri
174. Henrici Volphij de Anthichristo
175. Tuba Belli Sacri
176. Astronomia Joh(annis) Cepleri
177. Dionysius Petavius
178. Anthitesis Pseudo Christo cum Christo illo etc.
179. Gilbertus de Magnete
180. Historia de doctrina fide et confessione
181. Csepregi Iscola
182. Refutatio Prae(lectionum) Socini per Joh(annem) Junij(!)
183. Disputationes variae
184. Compendiorum Socinianismi Confut(atio) a Cloppenburg(o)
185. Doctrinae Jesuitarum prae(cipua) Capita
186. Thomus 2dus Doctrinae Jesuitarum
187. Thomus 3ius harom Doctrinae Jesuitarum
188. Thomus 4tus ejusdem Doctrinae Jesuitarum
189. Thomus 5tus ejusdem Doctrinae Jesuitarum
190. Thomus 6tus ejusdem Doctrinae Jesuitarum
191. Vierus de Praestigiis
192. Explanatio legum Mosaicarum Zepperi
193. Zepperi Politia Ecclesiastica

194. Biblia vulgata
195. Parei Collegia Theologica
196. Dilectio Methodica Joh(annis) Citthonis
197. Sistema Theologiae Kekermanni
198. Pererius de rerum naturalium principiis
199. Historia Livii ab urbe condita
200. Mullerus Metaphysicus
201. Schola Hebraica Georgii Cs(ipkés) Comáromi
202. Distinctionum Philosophicarum Sinopsis
203. Theoriae Planetarum Georgii Purbachii
204. Institutio Astronomica Blaeph(!)
205. Petri Rami Arithmetices lib. 2.
206. Indices Expurgatorij dotes res fraudium
207. Hippomnemata Phisica
208. Summa Philosophia quadripartitae Euthachii(!)
209. Anselmus Boetius de gemmis et lapidibus
210. Brevis Enarratio disputationis Albanæ
211. Natalis Comitæ Mithologia
212. Sistema logicum
213. Titus Livius
214. Isocratis Orationes et Epistolæ
215. Loci præcipui Theologici
216. Orationes Miscellaneæ
217. Enarratio in Exodum Davidis Chitrei

Nova series et quidem Sexta

218. Svetonius
219. Cluverus
220. Acta celebrata A. D. 1645. Conventus Thoruniensis
221. Euripides
222. Josephi opera Antiquitatum
223. Philippi Cluveri introductiones in universam Geographiam
224. Bodinus de Republica
225. Petri Mapphei Historiæ Indiæ
226. Exequialium ceremonialium Susannæ Caroli Libelli duo
227. Gasparus Paucerus de Divinationibus
228. Regii Disputationes Logicae
229. Dioscorides de arte medica
230. Joh(annes) Ceplerus de Astronomia Copernicana
231. Gulielmi Gratoli opuscula
232. Dialectica Cornelij Valerij
233. Atrium lingvæ Sanctæ

234. Philosophia praecognitorum Joh(annis) Henr(ici) Alst(edij)
235. Actij Comediae
236. Macrobius in Somnium Scipionis
237. Justi Lipsij Politicorum Doctrinae lib.
238. Blebeli de Astronomia
239. Isocratis orationes
240. Scripta quaedam Philosophica
241. Promptuarium Lingvae Latinae
242. Clavis Mathematicae denuo liniata
243. Pomponij Mele de orbis situ
244. Pomponius de orbis situ lib. 3tius
245. Titii Lucretij de rerum nat(ura) lib. 6.
246. Euclydes
247. Cronicae Carionis
248. Joachimi Fortij de ratione Studii
249. Lexicon Graeco-Latinum
250. Liber Ps(almorum) Davidis
251. Historia revelationum Dravitij
252. Graeca Grammatica Clenardi
253. Catenologia
254. Manipuli Lingvae Sanctae Lib. 3.
255. Epistolae Bembi
256. Otth(on)i oratio de Ca(us)a jam Senitica
257. Gemmae Physij(!) medici ac Mathematici
258. Institutiones Justiniani
259. De asse et lib. 5. Budaei
260. Novum Lumen Joh(annes) Begvini
261. Goclenij Phisica Philosophia
262. Phisica Magiri
263. Dioscorides
264. Latini sermonis observationes Joh(annis) Gotsare
265. Retorica Rodolphi Agricolae
266. De pronuntiatione Ling(uae) Latinae
267. Ruina Pannonica
268. Gram(matica) Merceri Haebraica
269. Vita miraculosa
270. De re metrica Lib. 3. Jacobi Micelli
271. Marcus Cato de re rustica
272. Assertio vera de Trinitate Szegedi
273. Triumphus Philosophiae Nic(olai) Taurelli
274. Priscianus
275. Macrobius

- 276. Confessio fidei
- 277. Dialectica Rami
- 278. Hesiodi Poema
- 279. Pars(!) nova Lingvae Latinae Jazbrényi(!)
- 280. Opera poetica Nicodemi
- 281. Joh(annes) de Monte Regio
- 282. Erasmus de conscribendis Epistolis
- 283. Inauguratio Imperatorum quorundam
- 284. Davidis Gorlei Philosophia
- 285. Tragedia Sophoclis
- 286. Joachimus Forcinus de ratione fidei
- 287. Rudimenta cosmographica

Nova series et quidem septima

- 288. Opera Aristotelis 5. Voluminibus
- 289. Slejdanus de 4. Imperijs
- 290. Machiavellus de repub(lica)
- 291. Hornij Arca Noe
- 292. Antiquitatum Romanarum breviarium
- 293. Julius Caesar
- 294. Politica Boxornij
- 295. Annaeus Florus
- 296. Olai Magni Historiae
- 297. Johannis Bethlenij Historia rerum Transylvanicarum
- 298. Bodini methodus
- 299. Historia Hornij Ecclastica et Polit(ica)
- 300. Cornelij Nepotis opera
- 301. Roma triumphans Ammiani Marcellini
- 302. Aristotelis stagirita
- 303. Defensio Regia
- 304. Poeta Claudianus
- 305. De Authorit(a)te juris Civilis Romanae Ducchij
- 306. Adagia Erasmi
- 307. Tobiae Vagneri Historia
- 308. Ludovici Vivis ad sap(ient)iam introductio
- 309. Metamorphosis Anglorum
- 310. Dialogi Ravisij Textoris
- 311. Geographia Abrahama Gölñiti
- 312. Johannis Henic(hii) metaphysica
- 313. Alapide(!) de ratione status dissertationum
- 314. Politica Broxornij
- 315. Cornelius Tacitus

316. Bisterfeldij Phyl(osophiae) Seminarium
317. Dissertatio Astronomica Phocylidis
318. D(omin)o Nobilissi(!) Gall(icarum) rerum Scriptores
319. Anatomia Patavini
320. Mathesis Aegidij Strauchij
321. Polybius Historicus
322. Francisci Lini de vi aeris
323. Strabo de situ orbis Tomus 1mus
324. Asconij Commentationes in aliquot Cic(eronis) Orationes
325. Strabo de situ orbis Tomus 2dus
326. Campanella de monarchia Hispanica
327. Breviarum Cronologicum Aegidij
328. Hoblis(!) elementa Philosophica
329. Herbini Examen terrae motus et quietatis
330. Vierij medici observationes
331. Amesij Theolog(ia)
332. Thomas Morius de reip(ublica) Statu
333. Plinii 2di Ep(isto)larum libri Novem
334. Franzij Historia animalium
335. Syllabus Pasoris Graecus et Bux(torphii) manuale Hebraicum
336. Polydorus Vergilius de rerum inventoribus
337. Tucidides de bello Peloponnetiaco
338. Philosophia Posaházi
339. Colloquia Erasmi
340. Revellius de Rep(ublica)
341. Ubbo de Rep(ublica) Graecorum
342. Stulta Sapia(?)
343. Enchridion Medicum Primerosij
344. Homerij Ilias
345. Juvenalis Satyrarum libri 5ti
346. Euclides
347. Dudlaeus Fernerus
348. Novum Tes(tamen)tum Graecum
349. Novum Tes(tamen)tum Graecum
350. Evchlides
351. Euclides
352. In artem Analyticem
353. Cunaeus de Rep(ublica) Hebreorum
354. Hipocratis Tomi septem
355. Florus Historicus
356. Medulla Latinit(a)tis
357. Jamblicus de Mysterij Aegyptiorum

- 358. Psalterium Hebr(aicum)
- 359. Problemata Aest(etica?)
- 360. Historia corporis Humani
- 361. Johannis Baptista magia na(tur)alis
- 362. Smitius de Rep(ublica) Anglorum libri Tres

Nova series 8.

- 363. Parenesis
- 364. Seti Vardi Asturione Gromel(?)
- 365. Chatechesis Racchuviana
- 366. Commentarius de Paradiso
- 367. Euclides
- 368. Arbuthaeus de Transubst(ione) (más kézzel:) deest
- 369. Adami Theodori Orationes
- 370. De Ebriet(a)te Vitanda
- 371. Scribonius de rebus na(tur)alibus
- 372. Vita Christi ex 4. Ev(angeliis)
- 373. Latinum lingvae latinae
- 374. Elementa logica
- 375. Johannis Gerhardi Physica
- 376. Dictionarium 8 lingvarum
- 377. Commentarius de Regno Principatu
- 378. Grammatica Italica Gall(ica)
- 379. Statuta Universit(a)tis oxum(iae)(!)
- 380. Rudimenta oratoriae
- 381. Physica lacera
- 382. Johannis de Busto quaestiones de Sphaera.
- 383. Varigna Medicus de curandis morbis
- 384. Apol(ogia) Sane Rethor Phortis
- 385. Scrutinium lingvarum et Religionum Brer Evodi(!) Edoardi
- 386. Tractatus Chemicus Nic(olai) Barnaudi
- 387. Coriolanus
- 388. Chalendarium Gregorianum (más kézzel:) deest
- 389. Philippus Garnerus
- 390. Sinopsis mathematica
- 391. Philos(ophia) na(tur)alis et statomach Rami
- 392. Rudimenta Grammatica
- 393. Philosophomata Amesij
- 394. Rud(imenta) oratoriae
- 395. Confessio Belgica
- 396. Insignium aliquot virorum Icones
- 397. Maurolici Theoremata

398. Samuelis Nemethi Regnum Dei
399. Psalt(erium) Hungaricum
400. Vestibula et Catechesis n(ume)ro 13.
Theca occidentalis
1. Gradual
2. Buxtorfii Concordantiae Heber kal(deus?)
3. Poli operum Thomus primus
4. Poli operum Thomus secundus
5. Poli operum Thomus 3tius
6. Poli operum Thomus 4tus
7. Poli operum Thomus 5tus
8. Buxtorfii Lexicon Chaldaicum, Thalmodicum et Rabb(inicum)
9. Lexicon Pentaglottum Hebraicum, Chaldaicum etc.
10. Cocceji operum thomus 1.
11. Cocceji operum thomus 2.
12. Cocceji operum thomus 3.
13. Cocceji operum thomus 4.
14. Cocceji operum thomus 5.
15. Cocceji operum thomus 6.
16. Cocceji operum thomus 7.
17. Cocceji operum thomus 8.
18. Munsteri Biblia Hebraico Latina
19. Lambinus in Horatium et Virgilium
20. Calepini omnium editio prima
21. Buntingii itinerarium et Chronicon
22. Grotij annotationes in Evangelia
23. Liber mere Graecanicus(!)
24. Sladus de immensitate trini Dei
25. Petri Poiret Cogitationes
26. Ramus in Ciceronis orationes octo consulares
27. C(larissimi) Lisznyai Chronologiae pars 2da
28. Ejusdem pars secunda
29. Pataki István Ur Világ dolgainak igazgatasá(nak) mestersege
30. Liber mere Hebraicus
31. Clavis Apocalyptica
32. Ciceronis orationum a Fregio illustratorum vol. 3.
33. Georgij Sonii Theologia
34. Biblia Hebraica pura
35. Cocceji Catechisatio
36. Virgilius a Plantino notis illustratus in octavo
37. Thalaei Rhetorica et oratoria scripta
38. Salustius Historicus

39. Libri Theologici Theologorum Protes(tantium)

Mai lelőhelye: MOL P 658 Teleki család Lt. új rendezés 12. csomó

E jegyzék vélhetően töredék, hiszen a theca meridionalis hiányzik, s ebből részben említ tételeket a következő összeírás. A katalógus egyes részeinek másolatai ugyancsak e csomóban találhatóak. Mivel nem tisztázható, hogy milyen alkalommal készültek, az azokon olvasható, a könyvtár történetére vonatkozó megjegyzéseket a következő összeírás végén adjuk közre.
KtF VI. 99.

1685. körül

A könyvtár hordónkénti katalógusa.

Catalogus Librorum in doliis depositorum

Első hordo Theca Tsernatoni (...) – Signum delta Ezek az hozzab hordoba vadnak az bontani valo feneken ket nyirfa abrantsa vagyon

Masodik hordo Sequentes quoque ex Theca Csernatoni (...)

118. Bullingerus in Esaiam Merid(ionalis) 24.

119. Gualterus in Evangelia merid(ionalis) 26.

120. Gualterus in Acta merid(ionalis). 28

121. Synopsis Theologiae Profess(orum) Lejden(sium) Mer(id)ionalis) 159.

122. Parei operum Theo(logicum) Tomus primus Merid(ionalis) 22.

123. Apollonius de jure maj(estatis) circa Sacra Merid(ionalis) 165.

124. Spanhemius de gratia universali Merid(ionalis) 164.

A bontani valo feneken ez a jel #

Theca Meridionalis Dolium Tertium

1. Claudij Ptolomaei opera Pauli Tser(natoni) 38.

2. Galatinus de Arcanis chatolicae Veritatis Clari(ssimi) Tsernatoni 23.

3. Biblia utriusque Testamenti 5.

4. Abbatis Cronicum 58.

5. Calvinii Epistolae Cl(arissimi) Tsernatoni 34.

6. Jac(obi) Martini de tribus Elohim 178.

7. Polanus in Danielelem 183.

8. Biblia Haebraica et Chaldaica 1.

9. Novum Testamentum cum glossis 10.

10. Gualterus in Duodecim Prophetas 25.

11. Versio septuaginta interpretaet(ation)um 6.

12. Valtsag titka 189.

13. Valaei Theologia 158.

14. Concordantiae Bibliorum 12.

15. Marloratus in N(ovum) T(estamen)tum 17.

16. Bellarmini Controversiae De Gratia ejus amissione et reparatione 149.

17. Zanchij Thomus Septimus 58.
18. Bezae Novum Testamentum cum notis 11.
19. Zepperi Leges Mosaicae 167.
20. Novum Testamentum Graeco Latinum 141(?)
Tolnai Istvan Vigasztalasa 215.
21. Testamentum Nov(um) cum interpr(aetatione) 2.
22. Syriae Belat(...) (más kézzel: 1689) 3.
23. Bibli(a) S(a)cra cum glossis Lyran(i) 57.
24. Zanchii Tomi 6. tripartit(?) Marlolatus in Esaiam 19.
25. Gualterus ad Chorinthaecos 33.
26. Piscatoris in N(ovum) T(estamen)tum 43.
27. Buligerus in Epist(olas) Pauli 36.
28. De Sermone Dei 221.
29. Altare Damascenum 210.
30. Theologia M(anu) S(crupta) Alstedij 219.
31. Concordia Pia 211.
32. Gyarmati Miclos Felelete 218.
33. Armenij opera Teologica 213.
34. Martinus Luterus in Genesin 42.
35. Vittakeri Responsia ad Campiani Rationes 220.
36. Biblia Munsteri 7.
37. Erasmi Novum T(estament)um cum gloss(is) 38.
38. Polani Simphonia 238.
39. Polanus de praedestinatione 233.
40. Mortoni Apologia 234.
41. Rajnoldi Angli libri 239.
42. Casmanni Turpetido turpissa 236.
43. Synopsis Papismi 244.
44. Eusebij Dialogi 241.
45. Biblia V(eteris) Testamenti 8.
46. Calvinus in Danielelem 18.
47. Calvinus in Genesin 31.
48. Concordantiae Bibliorum Relatae 29.
49. Calvinus in quinque libros Mosis 30.
50. Gualterus in Epist(olas) Pauli 27.
51. Sculteti Theologia 242.
52. Chemnitius in Concilium Tridentinum pars 3tia et 4ta 222.
53. Oecolampadius in omnes Prophetas 49. Consensus othodoxus De caena
D(omi)ni 245.
54. Absurda Absurdissa 237.
55. Gualterus in Duodecim proph(etas)
56. Morneus de Veritatis(!) Christianae 224.

- 56.(!) Aretii Problemata Theol(ogica) 223.
 57. Austriaca Austeritas 243.
 58. Musculus in Esaiam 46.
 59. Zanchij tomus 4tus 56.
 60. Aretius in N(ovum) T(estamen)tum 35.
 61. Sibbrandj Disceptatione de Fide 217.
 67. Ass. Ehath Thalmanni 246.
 68. Lavaterus in Josuam 34.
 69. Drusij annota(tiones) in N(ovum) T(estamen)tum 114.
 70. Melius Peter Sz(ent) Janos jelenesenek magyarazattya 118.
 71. Disputationes aliquott et varia opuscula 133.
 72. Paraeus in Hoseam 101.
 73. Chartvritt Metaphrasis in Salamonem 107.
 74. Anatomae Armenianismi 127.
 75. Scarpaii Simphonia 130.
 78. Confessio Remonstrantium 212.
- Bonto fenekén L
- Dolium quartum Th(ecae) Meridionalis
1. Petrus Martyr in Jud(icum) Sam(uelem) Regum Libros 39.
 2. Zanchii operum Theo(logicorum) Pars Prior 55.
 3. Aretij commen(tarii) in Nov(um) Jesu Christi Evang(elium) 51.
 4. Zanchij operum Tomi Priores 49.
 5. Calvinus in Pentat(euchum) et 4 Evange(listas) 32.
 6. Martyr in Jud(icum) et Reges 50.
 7. Calvini Tract(ati) Theol(ogici) omnes 69.
 8. Bezae Volumen Primum Tract(atum) Theol(ogicorum) 76.
 9. Panst(ratiae) Chamieri 65.
 10. Percinsij Tom. 2dus 75.
 11. Panst(ratio) Cat(holicae) Camieri Tom. 4tus 64.
 12. Camierus Contractus 67.
 13. Percinsij Tom. 1mus 72.
 14. Idem ejusdem 74.
 15. Panst(ratiae) Cat(holicae) Camieri Tom. 4. 76.
 16. Paraei Commenta(ri)a ad Rom(anos) 103.
 17. Calvini Tract(atus) Theol(ogicus) 10.
 18. Calvini operum Theol(ogicorum) Tom. 6. 68.
 19. Percinsii Tom. 2dus 74.
 20. Paraei Tesaurus Biblicus et Com(mentari)i in Ep(istolam) Jacobi 204.
 21. Sculteti Melet(emata) Psalmica 107.
 22. Vesselij Lux Mundi 126.
 23. Alexand(ri) Mori Ca(us)a Dei 209.
 24. Coccei Collect(anea?) Theol(ogica) de Princ(ipio) Evang(elii) Joh(annis) 202.

25. Vittaceri oper(a) Theol(ogica) Tomus primus 89.
26. Bellarmini Tomus 3tius et quartus 84.
27. Sculteti Medulla t(heologiae) pars 3tia 136.
28. Riveti Comment(aria) in Psalmos 105.
29. Erasmi Univer(sae) Teol(ogiae) Sistema 208.
30. Bezae Stemmatum Volumen 74.
31. Tom(ae) Aquin(atis) Summa Teol(ogiae) 80.
32. Bellarmini Tomus 1mus et 2dus 83.
33. Sadaelis opera Teol(ogica) 92
34. Vittaceri opera o(mn)ia Teol(ogica) 90.
35. Martiris operum Teologicorum Tomus 1mus 93.
36. Opera Sadaelis Teol(ogica) 91.
37. Petavij operum Teol(ogicorum) Tomus 1mus 80.
38. Opera Bellarmini 85.
39. Tarnovius in Jonam 201.
40. Betavii(!) oper(a) Teol(ogica) Tomus 2dus 87.
41. Eiusdem Tomus 3tius 88.
42. Bucceri Dissert(ationes) 124.
43. Apologia Pro Confessione Sent. 195.
44. Disput(ationum) Spanhemij Sintagma 111.
45. Valtsag Titka 191.
46. Biblia Latina 99.
47. Catalogus Testium Veritatis 94.
48. Piscatoris Comment(arii) in N(ovum) T(estamentum) 100.
49. Concordantiae V(eteris) T(estamen)ti 134.
50. Analysis Physica 120.
51. Acta et Scripta Synodi Dordrech(tinae) 128.
52. Calvinus Orthodoxus 249.
53. Encridion locorum Teol(ogicorum) Isaci Fegverneki 250
54. Dubiorum Evangelicorum Span(hemii) pars 3a 110.
55. Eiusdem pars prima 109.
56. Conradi Non(?) Collecta(?) Piscatoris 137.
57. Janovius de S(acrosancta) Trinitate 194.
58. Magjar Harmonia 192.
59. Politica Ecc(lesiastica) Parceri 206.
60. Amaesius in Psal(mos) 106.
61. Admonitio Christiana 198.
62. Riveti Praelect(iones) in Cap(ut) 20. Exodi 196.
63. Polanus Comment(arii) in Ezech(ielem) 118.
64. De discip(lina) Eccl(esiastica) 207.
65. Drusij Comment(arii) in Pentat(euchum) 116.
66. Compend(ium) Teol(ogicae) Asted(?) 265.

67. Synus Abrahae 283.
68. Junij Byturus de Conciliis (...) 289.
69. De jure et Regimine Academiae Joannis Giesseri 257.
70. Junij Animadversiones de membris 285.
71. Historia Rhuth Drusij 268.
72. Bezae Annot(atio) major pars altera 200.
73. Pitisci et Scult(eti) Meletem(ata) Psalmi(ca) pars 2da 108.
74. Titkok titka 190.
75. Dydaci Stellae Contemptus Mundi 263.
76. Consilia Philippi Melanch(thonis) 286.
77. Polanus in Danielelem 292.
78. Tractatus de misero hominis Statu Scarpij 267.
79. Arnobius Disput(ationes) 288.
80. Lucus Succicus 288.
81. Sculteti Annalium Decas prima 261.
82. Apol(ogia) Catholicae 291.
83. Thesaurus lingvae S(a)nctae (más kézzel:) relatus 1.
84. Dictionarium lingvae Lat(inae) 17.
85. Lexicon Graeco Latinum 19.
86. Ludovici Gelij lect(iones) Antiqui lib. 3.
87. Concord(antia) Haebraic(a) Capita 11.
88. Appendix Libelli ad Thesaurum Graecae lingvae pert(inentis) 7.
89. Diction(arium) Haeb(raicum) Nov(um) 3.
90. Lexicon Graeco Lat(inum) Scapulae 8.
91. Thesaurus Graecae Lingvae 4.
92. Thesauri lingvae graecae Tomus 2dus 5.
93. Thesauri lingvae graecae Tomus 3tius 6.
94. Lexicon graeco Latinum Joh(annis) Scapulae 20.
95. Calepinus decem lingvarum (más kézzel:) relatus 1689 11.
96. Thesaurus Lingvae Latinae 13.
97. Dictionarium Graeco Latinum 9.
98. Thesauri Lingvae Graecae Tomus 3tius 15.
99. Syntagma Cloppenburgij 273.
100. Petrus Molinaeus Exod. 279.
1001. Vallaej de S(a)cra Philo(sophia) 260.
1002. Petri Rami Comment(arii) de Relig(ione) Christi(ana) lib. 4tuor 281.
1003. De vera et falsa Religione 278.
1004. Lingvil(?) Thesauri Lingvae Latinae 2dus 14.
1005. Erasmi Adagiorum Chiliades 23.
1006. Concordantiae Graeco latinae 16.
1007. Ausonij Epigrammata 24.
1008. Concordantiae lingvae orientalis pars 30.

1009. Grammati(ca) 2da Haeb(raea) Rabbini 32.
 100X. Philippi Chegelij Praeca(tio)nes 309.
 1XI. Bisterf(eldii) Philos(ophia) 1ma seminarium(!) 312.
 1XII. Mornaeus Adversus Athaos etc. 300.
 1XIII. Usus et Authoritas 308.
 1X4. Def(ensio) Francis(ci) Davidis de non invocando Filio 302.
 1X5. Apologia Tomae Mortoni 301.
 1X6. Arcanum Punctuationis Revel(atum?) 33.
 1X7. Riveti Jesuita Vapulans 299.
 1X8. Martonfalvi Gorgy historiaja 311.
 1X9. Daemonologia 306.
 1XX. Recta Gallicae Lingvae Pronunciatio et Scriptura 307.
 1XX1. Lexicon Graeco Latinum 46.
 1XX2. Grammatica Arabica etc. 57.
 1XX3. Grammat(ica) Lingv(ae) Orient(alis) de dieu(?) 53.
 1XX4. Perfect(ion)is Haeb(raea) Gram(maticae) 51.
 1XX5. Targum Hyerosolimitanum 55.
 1XX6. Clenardi Meditationes in Graec(am) ling(vam) 48.
 1XX7. Lexicon Graeco Lati(num) 47.
 Az bontani valo feneken valo jel ez é

Dolium quintum Theca Septemtrionalis minor et major (...) habet fundum solvendum insculptum est A

Dolium sextum e Theca Orientali ... habet fundum solvendum insculptum est signum pi

Dolium septimum implentum(!) ex Libris residuis(?)³² (...) Hoc dolium habet symbolum V tria

Mai lelőhelye: MOL P 658 Teleki család Lt. új rendezés 12. csomó

Ez a hordónkénti jegyzék, melynek részleges másolata ugyane levéltári csomóban megtalálható, feltevésünk szerint 1685 körül keletkezett, a könyvtárnak Szebenbe menekítésekor. A menekítés részleges volt, s már 1687. májusában vissza is hoztak belőlük Enyedre. Erről tanuskodik az a töredék-jegyzék, amely a „Catalogus librorum ex dolio cujus signum est delta relatorum Cibinio Anno 1687 die 23. Maji” címet viseli, s amelynek végén az is kiderül, hogy ezeket a könyveket átrakta valaki („transposuj libros”) „in arcam Magnam”. Ugyancsak jelöli ez a jegyzék, hogy a többi jelű hordóból melyeket hozták vissza. A jelzett lelőhelyen található még két egymást is kiegészítő könyvlista, amelyek a „Catalogus Librorum Cib(inium) delatorum ordo” címet viselik, s a

³² A számozás tanúsága szerint a Theca Austrialsból töltötték meg a hordót.

könyvtár fentiekben közölt téka-rendjében halad. Anyagában nagyrészt átfedi a hordónkénti jegyzéket, de ki is egészíti azt. Két magyarázatot tudunk ezek keletkezésére elképzelni: az első szerint ezen inventáriumok a hordónkénti jegyzékekkel egyidőben készültek, s a könyvtári rendből szállításra kiemelt könyveket a tékák rendjében sorolja fel. A második elképzelés az, hogy 1688 januárjában menekített anyagról van szó. Kiegészíti és átfedi is a hordónkénti listák könyvanyagát, mert most a közben visszahozott, és az újonnan is menekített munkákat sorolja fel. Ez utóbbira utal az a körülmény, hogy az egyik jegyzék végén a következő jegyzet betűzhető: „Anno 1688 sole in aciete(?) (...) sub aequimortis (...)”; továbbá az, hogy ekkor a é jelű hordóból való könyvek egy részét átrakták Szebenben „in arcas duas”, talán mert kellett a hely az most jött könyveknek. Erről az a töredék számol be, amelynek fejléce: „Catalogus librorum ex Dolio maximo (cujus signum est é) transpositorum in Arcas duas, quam unica plena, altera continet libros nro. 9. Anno 1688. die 10. Januarii Cibinij” A végleges visszaköltözés nem tudjuk mikor lehetett, de 1689-ben számos kötet visszakerült. Ezt jelölte későbbi kéz a különböző jegyzékeken, sajnos következetlenül hol mindegyik másolaton, hol csak az egyiken. A következő katalógus töredék 1688. szeptember 7-én keletkezett, s mert margójegyzeteiben sok új információt ad, helyet adtunk neki e kötetben. 1688. szeptember 7.

A Kollégium könyvtárának második állományjegyzéke(?)

Catalogus librorum Collegij in Bibliotheca retentorum
qva minus, qva magis necessariorum

1. Libri peregrinae lingvae in Basirij Thecae existentes 43. quorum (...) Calepinus Bilingvis (áthúzza)
11. Libri item peregrini alij Thecae septentrionalis minoris (...) (áthúzza)
111. Coc(cei) Operum Theologicarum Thomi 8.

Thecae Clar(issimi) Csernatonii Series

- (1) Calepinus undecim lingvarum
45. Clavii Commentarius in Euclid(is) Geometr(iam)
49. Com(m)entar(ius) in Horat(ium) locupletissimus
50. Plutarchi illustr(ium) Virorum Vitae et Moralia
53. Eccl(esi)asticae histor(iae) Authores: Eusebius, Ruf(finus) etc.
60. Agricola de re metallica Magnif(icus) Orlai ha(b)et
68. Ciceronis opera omnia
72. Carthesij Geometr(ia) Cibinio relatus
74. Petri Rami Aritmet(ica) et Geo(metria) Cibinio relatus
77. Dibevadius in Geomet(riam) Euclidis Cib(inio) relatus

78. Schooten exercit(iones) mathematicae
79. Isocratis opera Graec(o) Latina
83. Opera Carthesii Philosophica
84. Dialogus Galilei de Sistemate mundi
(78-84 mellett:) Clariss(imi) Fejervari ha(b)ent
90. Aristot(elis) Organum
96. Conf(essio) fidei Syntagma
102. Zanchius de tribus Elohim
106. Cunradus Graser(!) de rerum originibus a condito mundo ad Vocationem
Abrahami
111. Pererius adversus artes fallaces Picciol(?) item Zirizeus
113. Becano-baculus
119. Idea Theologiae Johan(nis) Clutonis Pub(licae) Disputationis prop(osita) et
examinata
120. Davidis Chitraei Onomasticum Theologicum
121. Apocalypsys Apocalypseos Thomae Brigdm(anni)
122. Tractatus de Vocatione efficaci Rollocij
129. Jacobij Reneccij Clavis Sacro-Sanctae Theol(ogiae)
130. Agenda Melotai Magyar
132. Buxtorf(ii) instit(utio) Epist(olae) Haebraicae
134. Johan(nis) Calvinij opuscula de animae immortalitate etc.
139. Bibliorum Haeb(raicorum) pars una Sam(uelis) 2. Libr(um)
140. Disceptatio Epistolarum Joan(nis) Magiri Jesuitae et Davidis Paraei
Christiani Theologi
141. Disceptatio Sclicingij Pro Socino contr(a) Meisnel
142. Alcoranus Franciscanorum Cib(inio) Relatus
147. Trelcacij Theolog(ia) Scholast(ica)
155. Smidii concordantiae Graecae Clar(issimi) Varallyai
157. Franc(isci) Achill(ii) Ducis Vittemberg(ensis) consultatio de Principatu inter
provincias Europae habita
160. Summa Theolog(iae) Joh(annis) Cocc(ei)
161. Joannis Cocc(ei) Commentar(ii) in Epist(olam) ad Rom(anos)
162. Joannis Cocc(ei) in Dan(ielem), Cantic(um) et Apoc(alypsin) Commen-
tar(ia)
166. Joan(nis) Cocc(ei) Summa Theolog(iae)
173. Neander de mensuris et Ponderibus Mag(ister) Orlaj
181. Csepregi Oscola
183. Beata-beatae Virginis Ars, varijs disputationibus illustrata
184. Cloppenburgii Compendiorum Socinianismi refutat(io)
194. Biblia Vulgatae editionis
199. Livii decades – 4. ad 12.
201. Schola Haeb(raica) Komaromj

204. Instit(utio) Astronomica Blajev(!)
205. Petri Rami Arithmetices(!) lib. 2. et Algebrae 2. Cib(inio) relatus
215. Loci Theolog(ici) praecipui Melanctonis
217. Enarratio Davidis Chitraei in Exod(um)
219. Philippi Cluveri historiarum totius mundi epit(ome) Cib(inio) relatus
223. Philippi Cluveri introductiones in univers(am) Geog(raphiam)
224. Bodinus de Repub(lica)
227. Casparus Peucerus de divinationibus
232. Cornelij Valerij tabula dialect(icae) Ethicae et Phis(icae) Item de Sphaera et prim(?) Astron(omia) Rud(imenta) libel(lus) 19.
241. Promptuar(um) lingv(arum) Latinae una cum Gall(ico) idiomate
246. Euclydis Elementa Geomet(riae)
249. Longolii Lexicon Graeco latinum
250. Vatabli notae in Psalm(os)
253. Catena Logica manu scripta
254. Sejdellii opus Haeb(raico)-latinum
262. Magiry Peripateticae Physiologiae lib. 6.
263. Dioschorides
264. Latini(!) sermonis obser(vationes) Gocscalchi(!)
268. Gramma(tica) Cald(aica) Mercerii Item Oratio Demost(henis) de Corona
269. Vita Miracolosa Della Seraphica
270. Jacobus Micillus de re Metrica
275. Macrobius in somnium Scipionis
277. Rami Dialectica Thalaei praelectionibus illustr(ata)
219. Pax nova Lingv(ae) Lat(inae) Jazbrinyi(!) Clar(issimi) Desi
281. Joannis de Monte Regio tab(ulae) Astr(onomicae) Judiciarum
282. Erasmus de conscribend(is) Epist(olis)
284. Exercitationes Philos(ophicae) Davidis Gorlei
287. Hontheri Rud(imenta) cosmographica Metrica
288. Aristot(elis) operum Volumina 5.
289. Slejdanus de 4. Summis Imper(ii)s
290. Machiavellus de Repub(lica)
292. Antiquitatum Romanarum brevium
295. Phlorus(!) et Salustius
297. Joannis Bethlenij historia rerum Transylvan(icarum)
299. Horni histo(ria) Eccl(esi)ast(ica) et Polit(ica)
300. Cornelij Nepotis imperatorum Vitae
302. Aristot(elis) operum Thomi 6. pars priorum(!)
306. Erasmi adagia
311. Golnicij Geographia
337. Tucidides de bello Peloposeniaco(!)
338. Philos(ophia) na(tur)alis Posaházi

348. Novum Tes(tamen)tum Graecum Purum
355. Florus historicus
358. Psalter(ium) Haeb(raicum) Purum
363. Parenesis de bono unit(a)tis Eccl(esiae) Bohemicae ad Anglicanam(!)
364. Seti Vardi(!) Astronomia Geometria
365. Catechesis Eccl(es)arum Polonic(arum) Vulgo Racoviana
366. Comment(arium) de Paradiso
367. Euclydis Elementa
369. Adami Theodori orationes
370. Augusti de ebriet(a)te Vitanda
371. Scribonij rerum na(tur)alium doctrina
372. Vita Christi ex 4. Evang(eliis)
373. Latium ling(vae) latinae
374. Elementa Logic(ae) in usum Scholae Albensis
375. Graeidani(?) instit(utiones) Phisicae
377. Comment(aria) de Regno et Principatu
378. Gramm(atic)a Italica et Gallica
380. Rudimenta Orat(oriae) Piscatoris
381. Phisica Lacera
382. Joannis de Sacrobusto quaest(iones) de Sphaera
383. Varignon(?) Medicus de curanda morbis
384. Samuelis Rethorfortis exercit(ationes) Apologeti(cae) pro divina gratia
adversus Jac(obi) Armini Jesuitas etc.
386. Nicolaj Barnaudi tractatus Chemicus. Item de occulta Philos(ophia)
Epist(ola) quaedam
387. Coriolanus Chircneri
389. Philippi Garnelij praecepta Gallici sermonis
390. Synopsis Mathemat(icae) Notnogelij
392. Rudimenta Grammat(icae) Rami
394. Oratoriae Piscat(or)is
396. Insignium aliquot Virorum Icones
397. Mauronicij Theuromata(!) de lumine
398. Samuelis Nemethi Regnum Dei
399. Psalter(ium) Hungar(icum)
400. Vestibula et Cathecesis numero 13.

Australis Thecae Series

4. Biblia interlinearia Pagnini
15. Marlolatus in N(ovum) T(estamentum)
23. Paraei operum Theolog(icorum) Thomus 2dus
40. Hugo de Sancto Coro Psalt(erium)
45. Bulingeri Comment(arius) in Epist(olas) Paulinas

71. Instit(utiones) Calvini et Harmonia 3. Evang(elistarum)
94. Catalogus testium Veritatis Cib(inio) Relatus
96. Biblia Francisci Junij
112. Spanhemij dubia Evangelica
151. N(ovum) T(estamentum) Graeco Latinum
152. N(ovum) T(estamentum) Graeco Latinum
170. Politia Eccl(esi)astica Zepperi
171. Zepperi Legum Mosaic(arum) explanatio
172. Zepperi Legum Mosaic(arum) explanatio
212. Spanhemii Dubiorum Evang(eliorum) Pars (áthúzva)
215. Az Vitembergai Academiának az Csehekhez lött vigasz dubium (áthúzva)
224. Disputationes Miscellaneae sub Junio dubium (áthúzva)
121. Scarpij cursus Theolog(icus)
140. Cronologia Bucolcaeri(!)
298. Lascovius de Ho(mi)ne
304. Eliae Levitae Gramm(atic)a Haeb(raica)
305. Psalterium Haeb(raicum) Purum
310. Molinei pax animae
313. Junius Florilegium de ebr(ietate) Vitanda

Thecae Septentrionalis minor Series

12. Calepinus undecim lingv(arum)
20. Lexicon Graeco-latinum
22. Adagia Erasmi (22 non 21)
25. Virg(ilius) cum Comment(ariis)
26. Instit(utiones) Oratoriae Quint(iliani)
27. Petri Rami Profess(or)is Regia(!)
29. Thesaurus lingvae Sanctae Pagnini
33. Pentateucus Haebraico-Latinus
34. Haeb(raica) Biblia interliniaria Pagnini pars 1ma
35. Biblia Pagnini interliniaria pars 1ma
36. Eorundem Thomus 2dus
37. Eorundem Thomus 3tius
38. Biblia Pura
39. Biblia Pura
40. Biblia Pura Haeb(raica)
41. Biblia Haeb(raica) pura
42. Biblia Haeb(raica) pura
43. Biblia Haeb(raica) pura
44. Biblia Haeb(raica) pura aurata Cib(inio) relata
49. Gramm(atic)a Graeca Clenardi
50. Gramm(atic)a Graeca Clenardi

52. Tes(tamen)tum Graeco-Latinum
54. Sylva 4drilingvis
56. Horolog(ium) Principum de Vita Marci Aurelii
59. Lexicon Buxtorfii Haeb(raicum)
60. Idem Lexicon Buxtorfii
62. Idem Lexicon Buxtorfii Cib(inio) relatum
70. Lexicon Graeco-Latinum Buxtorfii Cib(inio) relatum
72. Buxtorfii Gram(matic)a Haeb(raica) auctor
77. Gramm(atic)a Graeca Clenardi
79. Graecseri Gramm(atic)a plenior
81. Theognidis et Phocillidis sententiae Graeco-Latinae
82. Idem
83. Munsterij Gramm(atic)a Haeb(raea)
87. Gramm(atic)a Graeca Golij
91. Syntaxis Posselij Graeca
93. Gramm(atic)a Haeb(raica) Martino Buxtorfian(!)
95. Grombeccij accentus Haeb(raicus)
96. Scindlerij et Avenarij Gramm(atic)a Haeb(raica)
100. Faceciae Bebelij
101. Munsterij Gramm(atic)a Haeb(raica)
102. Alstedii Rud(imenta) Haeb(raica) exemplaria 4.
103. Pasoris Manuale Lexicon
105. Lubinii Clavis Graecae lingvae
106. Pasoris manuale
107. Pasoris Manuale
108. Manuale Pasoris Cib(inio) relatum
110. Pasoris Sillabus
113. Buxtorfii Lexicon Haeb(raicum) Manuale
114. V(etus) T(estamentum) Haeb(raicum) exemplaria 3.
116. Psal(terium) Haeb(raicum) D(omi)nus T. Vásárhellji
120. Psal(terium) Haeb(raicum) purus
126. Munsteri Gramma(tica) Haeb(raica)
128. Gramm(atic)ae Vossii Grae(c)ae exemp(laria) 2.
129. Buxtor(fii) Gramm(atic)ae Haeb(raicae) exemp(laria) 5.
130. Sicardus et Kis-Máriai gramm(atic)a Haeb(raica)
131. Gram(matica) Graeca Golii – Joh(anne) Thordai pro Phil(osophiae)
Sch(olasticis?) data
132. Gram(matica) Haeb(raica) Bithneri et Chald(aica)
136. Ciceronis alterum epist(olarum) Volumen ad Atticum M. B.(!) et ad
Q(uintum) F(ratrem)
137. M(arci) T(ullii) Ciceronis Rhetoricorum ad Haeren(nium)

138. Ciceronis Philos(ophiae) Vol(umen) 2dum et Arati Vers(?) – (...) redditi
Item consolatio ejusdem super obitu Filiae
141. Consulti Chirii et Trapezunczii Rhet(oricae) libri
142. Cornelius Agrippa de incertitud(ine) et Vanit(ate) Scienti(arum)
143. Rami scholae Rhet(oricae)
144. Verhelij moralium Arist(otelis) Epitome brevis(!)
145. Hemmingij methodus universalium quarum usque in Phil(osophiam) item
Lucas Osiander de ratione conc(ionandi) Item orationes Thubingensis
Academiae
146. Screvelii(!) Palaemon sive orationes de Schol(astica) oeco(n)o(mi)a
147. Declamationum Melanct(honis). Thomus 2dus
148. Selectarum declam(ationum) Melanct(onis) Thomus 3tius
150. Orationes Funebr(es) Pantalaeonis
151. Dormi secure
152. Aptonij Sophistae Progimnasmata
153. Dialog(orum) sacrorum Libr(i) Sebast(iani) Castellionis
154. Fumus lingv(ae) Hellaenist(icae)
155. Arkaologia orientalis Item Topogr(aphia) Eccl(esi)ast(ica) ori(entalis)
156. Senecae Philos(ophia) et Rhet(orica) opera omnia quae extant
157. Beccheri orat(or) extemporan(aeus)
158. Titelmanni Dialectica
160. Bohemus de moribus gentium
161. Ravisij Text(or)is officina
162. Melchioris Aerarium Poeticum
163. Johannis Joviniani Dialogus
164. Florilegium Langii
165. Virg(ilius) cum annotationibus Donati
166. Chatarini Dulcis Schola Italica
167. Joannis Claj Prosodiae Lib. 3.
172. Mitologia Christiana
174. Sylva ling(vae) Latinae Commenij
176. Lucae Lossij Gram(matica) Graeca
178. Thomaelinacri(!) de emend(atione) struct(ura) Lat(inae) serm(onis) libri 6.
179. Melanct(honis) Gram(matica) Latina
180. Cornelius Fronto de Vocab(ulorum) differ(entiis)
182. Gram(matica) Lat(ina) Hassiaca
185. Alstedii Gram(matica) latina
186. Laurentij Vallerus elegantiae
187. Natalis comitis explic(ationes) fabul(arum) item libri 4. de vena(tione)
189. Erasmi Colloquia
191. Gellii noctes Atticae
194. Cecermanni Rhet(orica)

196. Melanct(hon) epist(olae)
197. Problem(ata) Arist(otelis)
198. Polydoris Verg(ili) de rerum inventoribus
199. Psalmi Dav(idis) cum Versione Cocc(ei)
- Appendix Thecae Septen(trionalis) minoris
205. Mercerij Gram(matica) Chald(aica)
- Appendix Tecae Septentr(ionalis) majoris
1. Scotus
2. Theatri Vitae H(uma)nae Vol(umen) 1mum
3. Ejusdem Vol(umen) 2dum
4. Ejusd(em) Vol(umen) 3tium
5. Calepinus septem ling(varum)
13. Alstedij Encyclopediae Vol(umen) 1.
14. Alsted(ii) Encyclop(ediae) Vol(umen) 2dum
16. Galeni medicina
18. Authores hist(oriae) Eccl(esi)ast(icae)
19. Jansonij Comment(arii) in Jobum
20. Avenarij Lexicon Haeb(raicum)
21. Tripartitum opus decretorum Regni Hung(ariae) Verböci
22. Homilia Gualteri Joan(nem) Evang(elistam)
25. Epist(olae) Roterodami Mag(nifico) Orlai
28. (...artilieria utriusque Chosmi hist(oria) Roberti Flud (áthúzva)
29. Calvinus et Gualterus in minores Prophetas
37. Jus regni Hung(ariae) Steph(ani) de Verböcz

Tecae Septentrionalis majoris series

2. Polyantea magna
4. Fori Romani Tomus 1.
5. Calep(inus) 2 ling(uarum)
6. Eccl(esiastic)ae hist(oriae) Authores
7. Plinii 2di hist(oria) mundi
9. Cronologia Functii et Cronicon Carionis
13. Fori(!) Rom(ani) thomus 3.
14. Justi Lipsij operum thomus 4.
18. Dictionarium Graec(o)-Latinum
19. Demosthenis orationes Grae(c)ae
20. Thesaurus Ciceronianus Coelij 2di
21. Bonfinii Decad(es) de rebus Hung(aricis)
25. Dioscoridis opus Graecum
26. Sceccij Comme(ntarii) in org(anum) Aristot(otelis)
27. Svetonius cum Comme(ntaribus) Tibul(lus) et Catul(lus) item Proper(tius)
28. Lexicon Graeco-Latinum Avenarii

29. Roberti Flud hist(oriae) utriusque Cosmi
30. Fori(!) Rom(ani) thomus 2dus
32. Erothemata Dialectices(!) Melanc(thonis)
35. Pharmocop(aea) Ang(lica?) Clar(issimi) Fejervári
40. Arist(otelis) de moribus Libri X. cum annotationi(bus) Lambini
44. Arist(otelis) Org(anum) Graeco-Latinum
47. Sisthematis Sisthematum Cecerman(ni) thomus 2dus
48. Cecermanni Sisthema Polit(icum) et eticum
49. Cecerma(nni) Sisthe(ma) Philosophiae practicae
50. Zabarellae opera Logica
52. Lexicon Philos(ophicum) Goclenii
53. Idem
62. Trapezunczj Dial(ectica)
63. Baconis de Verulamio dignit(ate) Scientiarum Gener(osi) Nicolai Bethlen
70. Phil(osophia) manu scripta
71. Toletus in Log(icam) Arist(otelis)
73. Res Turcico Pannonicae
80. Caramuelis de Pace licita Rom(ani) Imperii dubium
82. Patricii discussiones peripatet(icae)
84. Logica manu scripta
85. Tractatus de globis Roberti Hues
87. Cronolog(iae) Seti Calvisii
90. Casaugoni(!) epist(olae)
95. Tolozanus de Rep(ublica)
100. Danaei Phisica Christiana
102. Pererius de rerum na(tu)ralium principiis
104. Timpleri Philos(ophia) Practica
105. Fernellii medicina
107. Cecerma(nni) sisth(ema) Ethicae
109. Morneus de Eccl(esi)a
111. Goclenij particiones Log(icae)
114. Praecog(nita) Phil(osophiae) Cecer(manni)
115. Joannis de Sacro-Busto Sphaera
116. Erotemata Dial(ecticae) Melancto(nis)
117. Speculum Phis(icae) Gorlaei
118. Metaphis(ica) Aristot(elis)
120. Doleti Comme(ntarii) ling(vae) Latinae
121. Cronicon Charionis
126. Beurhusius in Dial(ecticam) Rami
127. Praxis Dial(ecticae) Rameae illust(rata) a Beurhusio
129. Schejgleri tractatus Logicus de Axiomatis

131. Logica Bercziperi(!) patetica. Item Bitsteri Dial(ectica) Item defensio Bisterfeldii Ramea
132. Rami Dialetica illustr(ata) a Thalaao
133. Magirij Physiologia
134. Thesaurus Ciceronianus
137. Joannis Baptistae expo(siti)o medica
140. Lemnij occulta na(tur)ae
141. Fuxij medendi methodi
142. Secreta Spagir(ica) Begvini Revelata
144. Eustacij summa Philos(ophiae)
145. Dial(ectica) Melanctonis
147. Bonvinus Deteriaca(!)
148. Dial(ectica) Phil(ippi) Melanct(honis)
146. Compend(ium) medicinae Fuxij
149. Systhem(a) Log(icum) Cecerma(nni)
150. Velcurionis Comme(ntarii) in Phisic(am) Arist(otelis)
151. Rami Nugae a Regio refutatae
152. Caspar Paucerus de circulis coelestibus
153. Sistema Logicae Cecerma(nni) Plenius
155. Logica Cecermanni
156. Fonsecae instit(utio) Dial(ecticae)
159. Logica Cecerma(nni)
160. Logica Cecerma(nni)
161. Logica Polani
162. Ramus de Relig(ione) Christiana
163. Decretales Pontif(iciu)m episc(oporum)
164. Goclenij Praxis artium g(ene)ralium
165. Logica Cecerma(nni)
166. Instit(utiones) Anathomicae Bauhini
168. Meisneri Phis(ica) sobria
169. Mestlini Astronomia
172. Aristot(elis) Org(ani) pars posterior
175. Logica Cecerma(nni)
176. Logica Sluteri
177. Combaci Phisica
178. Timpleri Phis(ica) na(tur)alis
179. Sisthema Geometriae Cecerman(ni) Item Erasmus de conscribendis epistolis
180. Cecerma(nni) Astronomia
181. Rami Scholae Phisic(ae) et Metaphisic(ae)
182. Sisthema Phisicae Cecerman(ni)
183. Synopsis Phisicae Gerhardi de Neuphuliae
184. Phisica Timpleri

185. Ottonis Casmanni Somathologia
186. Institutiones Phisicae Sperling(ii)
187. Institutio Astronomicae de usu globorum Blaj(!)
189. Scejleri(!) Metaphisica
190. Dialec(tica) Melanctonis
195. Combacij Metaphis(ica)
200. Marsilii Phicinij Victus salubris Item Fabulae Esopicae
201. Dial(ectica) Luce Lossij Item Rhet(orica) Cithraei
209. Phisica Melanctonis
210. Logica Cecermanni
213. Hyppocratis Aphorismi Graeco-Latini
214. Paracelsi Compendium Phil(osophiae) et Medicin(ae)
221. Gorlei exercitationes Philoso(phiae)
222. Marliani Topographia urbis Romae
223. Arith(metica) Gemmei Phrisii
224. Catalogus Zasij legum antiquarum
225. Anonimi Progimnasmata in abditas rerum ca(us)as
226. Dial(ectica) Philip(pi) Melanctonis
227. Authores Varij de rebus indicis
229. Cronicon Carionis
230. Item Compactionis lacerae
239. Liber Graeca manu Scrip(ta)
240. Pharaei historiae profanae medula
243. Galaeni medicina
247. Palingenij Zodiachus
249. Hallii meditationes subitaneae
253. Livius manualis
257. Hippocratis Ap(h)olism(i)! Graec(o) Latini
261. Macovii Metaph(isica)
263. Metap(hisica) Alstedii
265. Defensio Regia pro Carolo primo ad Car(olum) 2.
266. Poteri orationes medicinales
267. Thesaurus Aristotelis
268. Erycii Puteani cometa anni certi
269. Elegantiae Laurentij Vallae
270. Galaenus de affectis locis
275. Logica manu Scripta
279. Bajsecour defensio Carthesian(ismi)

Tecae Orientalis Series

19. Concordantiae Bibliorum majores
22. Bornemisza Peter Praedikatioi

25. Prodromus Alstedii religionis Triump(hantis)
33. Platina de Vitis Pontif(icum) Romanorum
37. Pelbarti opera – Conciones Dominic(ales)
38. Opera Theolog(ica) Ivellij(?)
39. Bulingerus in Apoc(alypsin)
40. David Ferencz Magj(ar) Praedikatioi
44. 2da pars Rosarij Bernarvini(!) de Bustis
46. Calovii Encyclopedia
50. Biblia Latina
51. Masora(!) magna
55. Bezae responsio ad acta colloquij
59. Valentinus Gentilis
61. Confessio Catholica
62. Basilius Istvan Credo magjarazat(tya)
64. Az Egri Catech(es)is es Carolij Petri Praedik(atioi)
65. De regno Christi et Antichristi libri 2.
66. Calovii Dissertationes Theolog(icae)
67. Az Szentek tiszteleti Pázmányé
71. Francisci Davidis Disputatio de Trinit(a)te
74. Magjar Uj Tes(tament)tom
75. Pastor Evangelicus Olyteri(!)
77. De regno Christi et Antichristi libri 2.
78. Biblia Latina Vulgatae Versionis
81. Davidis Citraei Onomasticon Theolog(icum)
82. Dialogus Politico Eccl(esa)sticus Magjar
86. Polanus in Hoseam
87. Decas Thesij in Sinodo Tran(sylvan)i(?)
92. Avenarius in Epist(olas) Domi(ni)cales
93. Eccl(esi)astes Salamonis et Cantic(um) cum notis Lamberti
94. Confessio fidei Christianae Bezae
95. Collectanea Decretorum
96. Meditationes sacrae Meisneri in Evang(elia) Dominic(alia)
97. Gemma Fabri
98. Concio Erasmi de immensit(a)te Dei
99. Laetus in conversionem Paulij
101. Unio dissidentium Bodij
104. Praelectiones Socini
108. Brevis enarratio Disp(utationis) Albanæ
109. Enyedini explic(ationes) V(eteris) et N(ovi) Tes(tamen)ti
110. Varadi Disp(utatio)
111. Volcelius
115. Praelectiones Socini

136. Socini disputatio de adoratione Christi cum Fr(ancisco) Davidis
140. Renani Purocliterium Cimiaticum
143. Defensio Fran(cisci) Davidis de non invocando Christo
149. Stegmanni Photinianismus
150. Ottonis Buns(feldii) Pandecta
153. Crellius de uno Deo Patre
154. Disp(utatio) de Eucharistia
155. Northoni responsio ad quaestiones Apollonij
157. Biblia Vulgata Latina
162. Psalterium cum notis Cornelij
177. Paraei medul(la) histor(iae) Eccl(esi)asticae
190. Molinaei Anathomae Armenianismi
196. Becmanni exercit(ationes) Theologicae
197. Smalcus de Divinit(a)te Christi
198. Disputatio Albana
202. Lactancij libri septem
205. Szegedini asser(tio) vera de Trinit(a)te
209. Szent Pál levelei magyarul
210. Antiparaeus
211. Hunnij Compe(ndium) doct(r)inae Christianae
216. Echo absurditatum
218. Lavathaerus de Spectris
219. Hist(oria) Franc(isci) Spirae
224. Polani Praelectiones de nativit(a)te et Pass(ione) Christi
225. Brocardi mistica interpretaetio lib(rorum) Genes(is)
226. De officio Christiani h(omi)ni libellus
227. Unio Dissidentium
228. Spanhaemij conciliatio Controversiae de gratia universali
229. Brochardij mixtica(!) interpretaet(atio) lib(rorum) Levit(icorum)
230. Melanctonis annotationes in Evang(elium) Joannis
231. Disputatio de Filio Dei inter Erasum et Soc(inum)
232. Opusculum de instit(utione) Eccl(esi)ae Tigulinae(!)
234. Piscat(o)r in librum Samuelis
235. Spanhaemij conciliatio controv(ersiarum) de gratia univers(ale) Item
Gomarus de obje(ctivatione?) praedestinationis
236. Crellius de uno Deo Patre
237. Carolini explicatio fidei de Patre, Filio et S(piritu) S(ancto)
241. Phenneri Theologia
242. Summa conciliorum Auth(ore) Carranza
243. Examen Theolog(iae) Aretij
244. Sinodus nationalis habita Dodrecti
245. N(ovum) T(estamentum) Theod(ori) B(ezae) Latinum

- 246. Postilla Latina
- 250. Fasciculus Controver(siae) Ecchardij
- 251. Dresserus de festis Christianorum
- 252. Concilium Tridentinum
- 253. Simonis Pauli methodus aliquot locorum
- 254. Scalae ascensio mentis in Deum
- 255. Egö Szövetnek
- 260. Lactancij libri septem
- 265. Scholi Phrases ling(vae) latinae
- 266. Podicij cum Pazmanno disp(utationes)
- 269. Disp(utationes) Sub hoorbe(!) de erroribus Synagogae Judaicae
- 273. Amesij Theologia exemp(laria) 3.
- 274. Carthesij opera Philos(ophica) exemp(laria) 4.
- 276. Bellar(minus) Enervatus
- 278. Riccoboni Rhet(orica) de usu Artis
- 279. Camerarij meditationes historicae

Procuratus per Ladislaum Albisi Anno 1688. die 7. Sept(embris)
Mappae Geographicae Collegij in universum 13

Mai lelőhelye: MOL P 658 Teleki család Lt. új rendezés 12. csomó
KtF IV. 103-104.

Ezt a jegyzéket ennek másolatainak töredékei követik a következő sorrendben:

Theca Clarissimi Tsernatoni (...)

Thecae Basirij Libri Peregrinae Lingvae

1. 2. 3. 5. 8. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.
29. 30. 31. 32. 33. 34. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 131. 45. 46. 47. 38. 35.
71. 81. 89. 173. 174. 149. 193. 205. 211. 220. 171. 181. 198. 242. 228. 234.
271. 237. 175. 244. 274. 284. 188.

In Universum Libri exoticae Lingvae in hac Theca Basirii 70.

Thecae Septemtrionalis minoris Appendix habet Libros exoticae Lingvae in
Universum 76 nempe

Nam antea erant in universum 80 quorum 80 in praesens 4tuor idest 11. 18. 23.
24 alio Transtulimus

Thecae Septemtrionalis minoris numerus Librorum Presentium (...)

Appendix Thecae Septentrionalis minoris (...)

Appendix Thecae Septem(trionalis) Minoris habet hos Libros presentes (...)

Thecae Septemtrionalis Majoris Libri presentes (...)

In Theca Cl(arissimi) Csernatoni qui a D(omi)no Albisi erogati certum
possessorem habent (...)

Thecae Basirij Libri peregrinae lingvae (...)

Thecae Septemtr(ionalis) minoris Numerus Librorum praesentium (...)

Appendix Thecae septent(ri)onalis minoris (...)

Thecae Australis Libri Praesentes (...)

Appendix thecae septentrionalis habet hos libros praesentes (...)

Thecae septentrionalis majoris Libri praesentes (...)

Thecae Orientalis Libri praesentes (...)

Az iratcsomó végén:

1706. 18. Martij

Ex Theca Austriali

50. Petrus Martyr apud Cl(arissimum) Csapai

65. Camyeri Tomus apud D(ominum) Joh(annem) Zágoni

66. Camyeri Tomus apud D(ominum) Joh(annem) Zágoni

308. Entiadus multiplex

315. Gocleni Lexicon Philosophicum megvan

329. Dioscorides medic(ina)

325. Steganografia Cl(arissimum) Kaposi

356. Apologia Bibli(or)um Totfalusi apud D(ominum) Fra(nciscum) Bonyhai(?)

361. N(ovum) T(estamentum) Lat(inum) (...) megvan

106. Amesius in Psalmos et (...) in Daniele restat

Ex orientali (...)

32. Foxi res Eccl(esiae) ad R(everen)dum(!) S(áros) Patak P. Görgény

70. Maccovius Redivivus ad Alvincziensem

A könyvek rakodásának megszervezése:

1. A ki ki adja az ajton szám(...) ennek két segede egyik le szedi más elől
szamlalo cum catalogo

2. A Hordoba rakok ketten, 3dik szamba vevő

NB. A könyvek így adassanak(?)

1. In folio tsak negyet

2. In 8vo tsak nyolczat

3. In 12mo tizet

Recensebunt D. Senior D. Enyedi

Recipiemus Ego et D. Komaromi

A D. Bonyhai ki adja

D. Petki proinde (...)

Tiz tiz legény ket oraig hordja D. (...) substit

Rako a D. Úrmösi D. Herepei D. Köpeczi D. Kibedi

Mai lelőhelye: MOL P 658 Teleki család Lt. új rendezés 12. csomó
XVII. század vége

Pápai Páriz Ferenc feljegyzése olvasandó könyvekről.

Amama, Sixtinus

Bergius, felette nagy tudományú kálvinista

Berneggerus Tuba pacisa, avagy Scioppius főpap Classicum bellije ellen írt könyvecske.

Beroaldus De peste című könyve igen méltó az elolvasásra. Ezt a csodálatos varázséneket nemrég hajtottam fel a piacról.

Brutus Fulmen című könyve igen méltó az elolvasásra.

Camerarius, Joachimus szintén igen értékes műveket adott ki.

Catalogus testium hitelessége miatt igen jó könyv.

Drexelius, Jeremias Recta intentio omnium actionum humanarum amussis című értekezése kiváló.

Drusius, Janus is kiváló tudományos művet adott ki.

Fabritius, Laurentius kiváló tudományos munkát adott ki Partitiones Codicis Hebraei címen.

Feurborn, Lutheránus, De casibus conscientiae címen igen alapos könyvet írt.

Flacius Clavis Scripturae Sacrae-ja igen kiváló könyv.

Frontinus a Stratagemata bellica jeles szerzője.

Gallus, Cornelius kiváló költő.

Gruterus kincset érő kritikus.

Gwalterus, Michael Spongia Mosaica, Officina Biblica, Harmonia Sacro-Sancti című művei kitűnőek.

Henningius Arnisaeus államtudományi művek elsőrendű szerzője.

Kircherus kitűnő lexikonja a hetven fordítóról szóló könyv.

Martini, Cornelius Analysis logica című könyvecskéje kitűnő.

Martini Matthias Lexicon etymologicum aranynál többet érő könyv

Molinaeus, Petrus kiváló értekezést írt az egyházi hatalomról.

Mornaeus, Philippus.

Nylus thesszalonikai érsek igen értékes könyvecskét adott ki, s ezt valaki elhozta hozzánk a Vatikáni Könyvtárból, akit elárulni nem akarok, mivel nem ismerem.

Pappus, Johannes Historia ecclesiastica című műve igen méltó az elolvasásra, hasonlóképpen az eretnekségről szóló könyvecskéje is.

Perkinsius, kálvinista kiváló tudományos művet írt De casibus conscientiae címen.

Pierius műve a hieroglif jelekről felette értékes.

Poliaenus a hadtudományi szabályok szorgalmas összegyűjtője valamennyi görög szerző műveiig visszamenőleg.

Pontanus, Johannes Catalogus haereticorum című munkája igen kiváló.
 Popma, Ausonius De differentiis verborum című műve soha eléggé nem dicsérhető.
 Remigius, Nicolaus kitűnő munkát állított össze az úgynevezett Daemonolatriáról.
 Scaliger, Josephus írta a De emendatione temporum című kiváló tudományosságú művet.
 Schoppius Classicum belli címen könyvecskét adott ki az eretnekek ellen: mindannyian égettesenek meg.
 Selden, Johannes De diis Syriis című munkája igen kiváló.
 Senensis, Sixtus írta a Bibliotheca sanctát, mely soha eléggé nem dicsérhető.
 Sennertus Daniel, kálvinista, nagy tudományú és kiváló férfiú.
 Sigonius, Carolus adta ki a De nominibus című kitűnő művet.
 Suavius, Petrus minden teológiai hallgató számára igen hasznos munkát adott ki.
 Szőlősi Sámuel a gyászdalok igen kegyes Linosza
 Tarnovius, Johannes írta a csodálatra méltó Exercitationes Biblicae
 Tarnovius, Johannes helyesbít Exercitationes Biblicae három hibásan idézett bibliai lókust
 Vargas, Alphonsus, de a legtüzetesebben leírta a jezsuitáknak a békesség elleni minden káros tevékenységét.
 Vulteius kiváló tudományos munkát írt a jogtudományról.

Mai lelőhelye: Román Tudományos Akadémia Kolozsvári Könyvtára Kézirattár, Mss. Ref. 1505. fol. 3-20.

Kiadta: NAGY Géza (Szerk.) Pápai Páriz Ferenc: Békességet magamnak és másoknak. Bukarest, 1977. 587-589.

Tulajdonosa Pápai Páriz Ferenc (1649-1716) nagyenyedi professzor, az Apafi család orvosa. A jegyzék a polihisztor tudós „Miscellanea medica” című kéziratban maradt receptgyűjteményében maradt fenn. Nagy Géza a tulajdonos könyvei közül 141 darabot azonosított (i. m. 613-621.) Lásd még DÉZSI Lajos, MKSz 1899. 414-415. A nagyműveltségű tudós egyébiránt nem örvendett népszerűségnek kollégái és a diákság körében sem. Lásd erről a következő levelet, továbbá azt a Magyar Országos Lt. P 658 Teleki család Lt. Nr. 2359 szám alatt őrzött 1716-ból való feljegyzést, miszerint Pápai Ferenc „a könyvtárat szűk boltban, összehányva tartja.”

KtF III. 110.

1701-1710.

Enyedi István (meghalt 1714) enyedi professzor 1710. április 30-i elszámoló levele Teleki Sándorhoz, a Kollégium gondnokához az 1701-től kezelésére bízott pénzek felhasználásáról.

Méltóságos Ur, Bizodalmas Uram, Patronusom!

Kegyelmed Fiam által becsülettel írott levelét vöttem Uram alázatosson és örömmel. Bizony sokszor meg háborodott lelkemnek meg könnyebbedésére lött az hogy Kegyelmed nem csak az ellenem hamissan emánált vádokat, hanem Authoritis tudtomra atta kiket én szemben hivatván Ferencz Deákon sült mind az hamis Calumniatoroknak mind a perfidus scribának minden mocska. Bizom Istenre és a Nagyságtok Kegyelmetek Curatori kötelességére, a vindictat. A mi Uram az én Rectorságom alatt magam industriája által emendicált penzek laistromát illeti, azt a mint ennekelötte négy esztendőkkel sullyos nyavalyámban igen hibáson reám írta, és az akkori senior kezében atta volt, hogy rajtam exigállya, az akkori senior Czofa János, F. Pápai Uram, én ugyan akkor már régen készen tartott írásomat elő vétettem, és mind a deákság előtt mind collégáim előtt demonstráltam cum significatione, iniquissime injuriae mellyel conjunctissimus collegam Uram halálos betegségemben clandestina operatione afficiált. Ezt a pénzt magam industriája által sokszor per convivia et laudes könyvekre Collegium Bibliothecája számára így szerzettem volt, melyeknek catalogussát Kegyelmednek Uram el küldöttem, noha most az el mult esztendőkből lött rapinája és praedája után a Caesarea Militiának az harmada alig maradt. (...)

Kegyelmed alázatos szolgálja

Enyedi István

Nagyenyed Anno 1710. Dje 30. Aprilis

(Mellékletben:)

Perceptio

Kértem az Ölyvösi Balás Uram Pénzéből Kolosvári Uramtól könyvekre fl. 20

Püspöki Péter Uram conferalt könyvekre fl. 80

(...)

Veltusii opera Philosophica 2 vol. a melly Kolosvári Uramtól el vezett fl. 6

Disputationes selectae Voëtii 5 vol. fl. 12

(...)

Bochardi Hierozoicon fl 18

Seldeni Synedrium fl. 7

Bocharti Phaleg et Canan fl. 5.50

Forbesij Instructiones Hist(oriae) Theologicae fl. 5

Usserij Successiones Ecclesiarum in Occidente fl. 1.50

Vossius de Hist(orici)s Graecis et Latinis 2 Vol. fl. 7

Scriptores Bizantini Graeci et Lat(ini) in folio fl. 8

Historia et Corpus Conciliorum omnium Universalium et Nationalium Crabbe 3bus Vol. in Folio fl. 12

Rerum Venetarum ab Urbe Condita ad Annum 1575 Historia in Folio

Arriani Peripl(?) maris(?) Erythrae et Euxini cum notis Stuchij in Folio

Mustadini Sladi Rosarium Politicum Persico-Latinum in fol.

Historia Scotica Hectoris Boetij in Folio

Historia integra belli sacri Vilhelmi Episcopi Tyrii in folio
 Cluveri Germania antiqua in Folio cum Figuris
 Historiae Anglicanae Scriptores antiqui in folio
 Acta Synodi oeconomicae Ephesinae III Graece, Latine in folio
 Rerum Germanicarum Scriptores varii 3bus Tomis I vol. in folio
 Rerum Francicarum(!) scriptores antiqui in folio
 Rerum Hybernicae Chronologia in 4to
 Corpus Juris Canonici in 4to
 Seldeni Uxor Hebraica et de successionibus in 4to
 Leonclavij Annales Turcici in 4to
 Gallae Disputationes de Sybillis cum figuris in 4to
 Historia Rerum Persicarum Bizarri in folio
 Medicina mentis et corporis in 4to
 Galeni Historia Armenica in 8vo
 Scriptores Veteres XII rerum Gallicarum in 8vo

(Mellette:) fl. 84

Altingij opera omnia Ducat. 10. fl. 50

Clericus in Pentateucum fl. 7

Vossius de idolatria Gentilium in folio

Hammondus in N(ovum) Testamentum in folio

Lexicon Philosophicum Chauvini

(Utóbbi 3 tétel mellett:) Duc. 7. Fl. 35. Két aranyát az Akademikusok oda sikkasztották akiknek edgyike volt Csaki András

Annales Robinsonii in folio fl. 6

Gulickii opera 2 voluminibus fl. 6

Sviceri Thesaurus Patrum 2 Vol. in folio fl. 15

Valtoni Prolegomena in Biblia Polyglotta fl. 5

(...)

Mai lelőhelye: OL P 658 Teleki család Lt. Nr. 2375

E levél számunkra a beszerzett könyvekről nyújtott információkon kívül azért becses, mert megtudjuk, hogy a Kollégium könyvtára milyen mértékben pusztult a Rákóczi szabadságharcban.

SZÁSZVÁROS

A REFORMÁTUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA FORRÁSA

Iskola- és oktatástörténeti szakirodalmunk mostohán bánt a XVI. század közepe táján alapított szászvárosi iskola korai történelmével.³³ Az iskolaalapítást a városka reformátora, Károlyi Sebestyén nevéhez kötik általában, azonban az első adatok, amelyek egyben az első főúri patrónust is bemutatják, azt az eseményt emelik ki, amikor I. Rákóczi György telket vásárol, s egy iskolát építtet Szászvároson. A XVII. század második felétől aztán – a meglévő matrikulának köszönhetően – lényegesen többet tudunk az református egyház és iskolájának szoros együttműködéséről, a tanárokról, diákokról, és azokról, akik anyagilag támogatták az intézményt. Sajnos igazi nagy patrónus családra a XIX. század elejéig nem akadt, s ez a könyvtár korai állományán is meglátszik.

A könyvtár XVII. századi történetének egyetlen számunkra ismert forrása az alábbiakban bemutatandó töredékes jegyzék.

XVII. század utolsó negyede

A református egyház és iskola könyvei.

Libri Ecclesiae et Scholae

In folio

1. Francisci Gomari opera Theologica Ecclesiae
2. Davidis Paraei Tom. 1mus Ecclesiae
3. Davidis Paraei Tom. 2dus Ecclesiae
4. Ravanellus Ecclesiae
5. Theolog(ica) Probl(emata) Aretii Ecclesiae
6. Calepinus Ecclesiae
7. Guil(helmi) Perkinsii operum Theolog(icorum) Ecclesiae
8. Bezae Annot(ationes) in N(ovum) T(estamentum) Ecclesiae
9. Gvalteri Com(mentaria) in P(rophe)tas min(ores) Ecclesiae
10. Homilia Bren(tii) in Joh(annnis) Evang(elium) Ecclesiae
11. Thomae vio Cajetani Paraph(rasis) in Ep(istolas) Pauli Ecclesiae
12. Chronologia Functii Ecclesiae
13. Historia Sambuci Rerum Hungaricarum
14. Calepinus Scholae in theca Templi
15. Commentarius sine Titulo in theca Templi
16. Lexicon Graecolatinum Had(riani) Junii Hormann(?)
17. Rodolphi Gvalteri Tigurini Homiliae in Acta

³³ Összefoglalóan lásd DÓSA Dénes: A szászvárosi Ev. ref. Kún-kollegium története. Szászváros, 1897. 3-27.; A szászvárosi Ref. Kún-kollégium emlékkönyve. Szerk. Görög Ferenc. Kolozsvár, 1925. 12-18.

18. Comment(aria) Cajetani non repertus
19. Georgii Fabricii Grammatica

In Quarto

1. Commentar(ia) Pract(ica) in Acta Tom. 2. Scholae
2. Comment(aria) Pract(ica) Tom. 1mus Scholae
(Első két tétel mellett:) Stresonis opera
3. Comment(aria) in Prov(erbia) Sala(monis) Cartorvigh(!) Ecclesiae
4. Systema Conc(ionum) Schoti Ecclesiae
5. Theologia Maresii Ecclesiae
6. Conc(iones) Franc(isci) Labbatae Scholae
7. Incineratio mort(uum) Pontani Ecclesiae
8. Socinianismi Confutatio Tom. 1mus Scholae
9. Testamentum In(ter)pr(etationis) Bezae Scholae
10. Politia Eccl(esi)ast(ica) Parkeri Ecclesiae
11. Titkok titka Gelei Ecclesiae
12. Moses explicatus in scriptis Scholae
13. Stresonis opera Tom. 1mus et 2dus (áthúzva)
14. Altare Damascenum Ecclesiae
15. Joh(annis) Claubergii Philosophia Tom. I. II.

In octavo [deest] In duodecimo

1. Vernulei orationes Scholae
2. Junii Artis dicendi praecept(orum) Scholae
3. Scholae Horatii Flacci Carmina Scholae
4. Manuale Pasoris Scholae
5. Manuale Pasoris Scholae
6. Theologia Amesii Scholae
7. Theologia Rissenii Scholae
8. Medulla Amesiana Scholae
9. Costeri Theologia Polemica Scholae
10. N(ovum) Tes(tamentum) interlineale Scholae
11. Logica Claubergii Scholae
12. Dialectica Rami Scholae
13. Liber per ordinem Alphabeticum ad certas materias loca citans Scholae
14. Eobanus Scholae
15. Ovidius Trist(ium)et de Ponto Scholae

Mai lelőhelye: Matricula Collegii (Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Lt.)

KtF VI. 107.

SZÉKELYUDVARHELY

A REFORMÁTUS EGYHÁZ FORRÁSAI

Miután a székelyudvarhelyi Református Kollégium Könyvtára története Jakó Zsigmond jóvoltából részletesen ismert, mentesítve érezhetjük magunkat az egyes adatokra külön-külön ámutató bevezetés megírása alól.³⁴ Forráskiadványunk e könyvtár történetének 1690-1720 közti időszak ma is hozzáférhető forrásait adja közre dokumentálva azt, hogy a Bethlen János kancellár 1670-es adománya, majd Apafi Mihály támogatása jól lett felhasználva elsősorban egy hozzáértő bibliofil tanár, Rozgonyi Pastoris János tevékenységének köszönhetően.

A könyvadományok sorát Tolnai F. István nyitotta meg, s különösen a XVIII. század második felében számos ismert egyésiség sorakozott fel melléje.³⁵

A Kollégium legrégebbi jegyzőkönyvében található könyvtártörténeti feljegyzések.³⁶
1693-1720

1693–1694

Tolnai F. István könyvei a Kollégium könyvtárában.

Series Librorum Cl(arissimi) Tolnai

Ordo 1. seu A.

1. Danielis Camieri Panstratiae tom. 1.
 2. Danielis Camieri Panstratiae tom. 2.
 3. Danielis Camieri Panstratiae tom. 3.
 4. Polanus
 5. Lexicon Graecum-Latinum Budai
 6. Guilielmi Alverni opera omnia
 7. Theologia Smitingi(?)
 8. Biblia cum versione Syriaca et Bezae
- Ordo II. seu B.

³⁴ JAKÓ 1976. 219-256.: A székelyudvarhelyi Tudományos Könyvtár története.

³⁵ Bethlen Kata (1700-1759) adományának katalógusa ezek közül az egyetlen kiadott (KtF VII. 48.) A könyvtár rangja megérdemelné pedig, hogy e tékák katalógusai egyetlen gyűjteményes kötetben megjelenjenek.

³⁶ A kötetben az eredeti sorrend: 1720-as állományjegyzék; Apafi-Bethlen ordo; az 1695 januári(?) töredék jegyzék; 1595. január 7-i jegyzék; Daniel adománya; Jástfalvi adománya; a Tolnai-téka jegyzéke; a Jenei-féle könyvek jegyzéke. Kiadásunkban a JAKÓ 1976-ban rekonstruált kronologikus rendet követjük.

9. Calepinus lingua latina
10. Opera Joh(annis) Merceri
11. Lib(ri) Bradvardini(?) de Na(tur)a Dei contra Pelagium(!)
12. Commentarius Musculi in Esaïam
13. (...) P(etri) Martyris
14. Theatrum Historicum Ecclesiasticum seu Centuriatores Magdeburgenses
15. Institutiones historico-theologicae J(ohannis) Forbesii
- Ordo III. seu C.
16. Kalauz P(etri) Pazman
17. Commentaria J(ohannis) Sarisburgensis ad Coloss(enses)
- 18-19. Controversia Antibeccani tom. 2dus
- 20-22. Gisberti Futii tomi tres
23. Theol(ogia) Henrici Altingii
24. Christognosia Jos(uae) Stegmanni
25. Fragmenta vet(erum) Interpretum in V(etus) T(estamentum) Jo(hannis) Drusii
26. Liber M(atthaei) Sutlivii contra Bellarm(inum)
- Ordo 4. sub D.
27. Disputatio Scholastica S. Retorfortis de providentia
28. Index Controversiarum Thiritii(?) Jesuitae
29. Altare Damascenum Edvardi Didoclavii
30. Theologia naturalis Pauli Futii
31. Apologia Cathol(icorum) Tho(mae) Mortoni
32. Pentateucus Piscatoris
33. Antidotum adversus venenum Eccl(esi)ae Rom(anae) Th(omae) Mortoni
34. Biblia Hyeronimi oratio antiqua
35. Controversia Rob(erti) Bellarmini
- 36-38. Zacuti(?) Lusitani Historiarum medicarum
39. Rationale Theol(ogicum) N(icolai) Vedelii
40. Praxis Medicinae Theoria Gualt(erii) Brueli
- 40a. Anathomia Bartholomi(!)
- Ordo 5. sub E.
41. Dissertatio de Gubernatione Eccl(esi)ae Bucerii
42. Volumen primum Dan(ielis) Tossani in Evangelia et Epistolas P(auli) ac
A(postolorum)
43. Politia Eccl(esi)ae Roberti Parcheri
44. Exegesis Logica et Theol(ogica) Henrici Altingii
45. Collatio Hagiensis Gul(ielmi) Amesii
46. Defensio Concordiae M. Netinei(?)
47. Materia medica contracta Margravii
48. Christianus Lactans Pauli Kereszturi
49. Irenicum J(ohannis) Forbesii
50. Homerus Ilias

51. Secundi Tomi Controversiarum de Ecclesia purgatorii
52. Liber vigesimus nonus P. Foresti
53. Theophilactus in Evangelistas
54. Polidorus Virgilius de rerum origine
55. Lux in tenebris
56. Commentarius de tempore utriusque Episcopatus
57. Theologia naturalis Rajmundi de Sabaude
58. Liber de Papa Rom(ano) Luberti Sibrandi
59. Valdencia Balthasaris Lidii
60. Grammatica Emmanuelis
- Ordo 6. sub F.
61. Signa scientifica Othonis Casmanni
62. Erothemata Dialecticae ac Reth(oricae) Phil(ippi) Melanthonis
63. Ernestus Vaenus(?) de visione Ezechielis
64. Dissertatio Epist(olaris) de termino vitae Gisb(erti) Futii
65. Idea Praxeos medicae(!) Fr(ancisci) Sylvii
66. Rescriptio ad (...) G(uilielmi) Amesii
67. Vita (...) Lud(ovici) Granatensis
68. Practica medicinalis Dispensatorius
69. Valerii Cordi(?) Dispensatorius
- Quatuordecim Libri Anglici numero nulliusque notati titulus

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

A tulajdonos Tolnai Fabricius István (1630-1690), a kolozsvári Református Kollégium tanára. Könyveit örököseitől minden bizonnyal Rozgonyi Pap János szerezte meg a székelyudvarhelyi iskola számára (vö. JAKÓ 1976. 220-221.)
KtF III. 99.

1694. december 26.

Jástfalvi György, a könyvtárosi teendőkkel megbízott senior feljegyzése gondjaira bízott könyvekről.

Cl(arissimi) Samuelis Sz(atmár) Nemethi Metaphysicae Exemplaria ⇄ Accepi praesente D(omi)no Gidofalvi et aliis, 26. Decembris, Ego Georgius Jastfalvi.

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

1695. január(?)

Jástfalvi György, a könyvtárosi teendőkkel megbízott senior feljegyzése gondjaira bízott könyvekről.

7. Institutio Calvinii

8. Opera Ciceronis omnia

9. Commentarius Ciceronis Epistolarum et orationum

10. Arcanum Clarissimi Gelei

11. Conciones in cathechesim Pal(atinam) Hungaricae
12. Biblia Vulgata Hyeronimi
13. Dialectica Rami Praelectionum et repetitionum quaestionibus illustrata
14. Opera Sallustii Crispi Historici
15. Rami et Andomari Talaai opera de conscribendis orationibus et Epistolis cum aliquot orationibus
16. Dictionarium Graecum
17. Cicero Epistolaris lacerus
18. Nasonis opera quadam cum explic(atione)
19. Logica scripta
20. Liber status Turcicorum
21. Oratoria Cl(arissimi) Buzinkai
22. Disputatio Cl(arissimi) T. M. Vásárhellyi de Regno Christi
23. Philosophia Gisberthi
24. Compendium Method(ologicum?) Clarissimi Szatthmári
25. Virgilius Prophanus
26. Campus eloquentiae
27. Disputatio Alberti Davidis
28. Ordo grammaticus Linacri
29. Medicinalis Jacobi Holleri
30. Cornelii Valerii in Sphaeram Praelectiones

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

Jóllehet az adományozó személye e csonka jegyzékről nem derül ki, bizonyos, hogy Rozgonyi Pap Jánosnak Apafi Mihály költségén megvett könyveit, s néhányat ifj. Bethlen János adományából sorolja fel. Lásd ehhez JAKÓ 1976. 220-221. és az alábbi két jegyzéket.

1695. január 7.

Jástfalvi György, a könyvtárosi teendőkkel megbízott senior feljegyzése gondjaira bízott könyvekről.

*Georgius Jastfalvi in officium senioratus electus libros praesentibus D(omi)no
Michaele Debreczeni et D(omi)no Michaele Gidofalvi hos h(abet) sibi
concreditos.*

Anno 1695. die 7. Januarii

1. Adventus Christi
2. De Redemtionem Jacobi Kim(edentii)
3. Lubertus contra
4. Johannis Magiri
5. Kekkerman physica
6. Jacobi Martini ex(ercitatio)
7. Grammatica Phi(lippi)
8. Metaphisica
9. Anatome Samoset(anianismi)
10. Hesiodus Aschireus(!)
11. Metaphisicae Delineatio Johannis
12. Quaestiones quaedam Theol(ogiae) manus(cryptum)
13. Controversia Theol(ogica) manuscripta
14. Cornelii Taciti opera omnia
15. Homerus Ilias
16. Marci Tullii Ciceronis Officiorum libri 3.
17. Johannes Amos Comenius
18. Orbis latino-germanicus
19. Arithmetica Hungarica Tolvaj Menyői

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

A könyvadományozó személye nem derül ki a jegyzék fejlécéből. A KtF III. 101. leírása szerint (tévesen) Debreceni Mihály és Gidófalvi Mihály lett volna, azonban a feljegyzés csak az ő jelenlétükben történt. Összevetve azonban a jegyzéket a következővel világossá válik, hogy ifj. Bethlen János adománya egy részének a Kollégiumba kerülésekor keletkezett az összeírás. A könyveket néhány hónap múlva Ordokba rendezték, s talán ekkor keveredhetett az Apafi költségén Rozgonyitól megvett könyvek közé az itt 3. és 12. számú kötet. Ugyanígy van keveredés a többségében az Apafi-ordoba sorolt könyveket inventáló előző jegyzéken is. Lehet persze az, hogy az év elején érkezett könyveket írta össze Jástfalvi, s júniusban provenientia szerint szétválogatta. 1695. június 1.

Jástfalvi György, a könyvtárosi teendőkkal megbízott senior feljegyzése gondjaira bízott könyvekről.

Series librorum inferiores situs Clarissimi Rozgoni et Generosi Johannis Bethlen
receptorum
1695. 1. junii

Ordo 1. Apaffianorum

1. Thomas Aquinas
2. Disputatio Theol(ogica) Canisii
3. Opera Ovidii Nasonis
4. Opera Ciceronis Orat(oria)
5. Lubertus contra Socinum
6. Biblia Vulgata
7. Conciones Hung(aricae) in Cathec(esim) Palat(inam) Steph(ani) Kereszegi
8. Quaestiones Theol(ogicae) manuscriptae

Ordo 2. Apaffianorum

9. Titkok titka Cl(arissimi) Gelei
- 10-13. Quatuor corpora Operis Vendelini 1-4.
14. Institutio Calvinii
15. Virgilius Maro
16. Biblia Hung(arica) Totfalusi
17. Biblia Hieronymi
18. Campus Eloquentiae

Ordo 1. Bethlenianorum

19. Adventus Christi typicus Frid(eric) Bold
20. Physica Kekermanni
21. Exercitatio Metaphysica Jac(obi) Martini
22. Grammatica Philippi Melanthonis
23. Metaphysica Timpleri
24. Libri Kimed(entii) de redemptione
25. Physiologia Joh(annis) Magiri
26. Historia Salustii Crispi
27. Theol(ogia) Philippi Melanthonis
28. Orationes et Epistolae Rom(!) et Eudoniani
29. Hesiodus Asireus
30. Libri officiorum tres Ciceronis
31. Anatome Samosetanianismi

Ordo 2. Bethlenianorum Vet(erum)

32. Phylosophia Gisberti
33. Liber Status Turciae
34. Dialectica Rami Reg. lib. 2.(?)
35. Tractationes Medicae J(ohannis) Holenii
36. Orbis Lat(ino-) German(icus)
37. Joh(annes) Amos Comenius

38. Ordo Gram(maticae) Linacri
 39. Controv(ersiae) Theol(ogicae) manuscripta
 40. Delineatio Metaphys(icae) Litomili(?)
 41. Opera Cornelii Taciti
 42. Homerus Ilias
 43. Dial(ectica) Petri Rami
 44. Arith(metica) Hung(arica) Tolvaj Menyöi
 45. Apologia Bibliorum Cl(arissimi) Tothfalusi ex oblatione Cl(arissimi) Viri
 Laceri
 Biblia Hungarica Varadiensis in folio
 Lexicon Graecum
 Ciceronis de officijs et Epist(olae) Fam(iliares)
 Cicero Epistolaris lacerus
 Logica scripta
 Controversiae (...) manuscriptae
 Oratoria Cl(arissimi) Buzinkai
 Praelectiones in Sphaeram Cornelii Valerii
 Disputatio Alberti Davidis
 Disputatio Cl(arissimi) T. M. Vásárhellyi de signis praecambulis R(egni) Christi
 gloriosi in hisce terris destructis destructoribus terrae erigendi etc.

Hos e cura Davidis Csabai senioris praec(lari) accepi ego
 Georgius Jastfalvi

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
 Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

A könyveket Rozgonyi Pap János irányításával szerezte be a Kollégium.
 Rozgonyi 1679-1682 és 1688-1694 közt volt rektor Székelyudvarhelyen. JAKÓ
 1976. 220-221. meggyőzően érvel amellett, hogy az Apafi-ordoban őrzött
 kötetek valójában Rozgonyi könyvtárából származnak, s azokat a fejedelem
 költségén vásárolták. (Rozgonyi egyéb könyveiről lásd e kötet Kolozsvár
 fejezetét.) Az Ordo Bethlenianorum elnevezés pedig arra utal, hogy azokat a
 köteteket a kancellár Bethlen János unokája, ifj. Bethlen János (1670 körül –
 1712 után) adományozta Rozgonyi közvetítésével a Kollégiumnak. Mint az előző
 jegyzékeken láttuk, a könyvek Rozgonyi rektorsága végén érkeztek Udvarhelyre,
 azokat a könyvtáros 1695. januárban vette át.

KtF III. 100, 103

1700 körül

Jástfalvi János könyvtáros senior feljegyzése Daniel Lőrinc könyvadományáról.

1. Biblia Erasmi

2. Dionisij Cartusiani B(eati) Patri

3. P(etri) Rami Arithm(eticae) libri 2. Geometriae 27. libri
4. Joh(annis) Henr(ici) Bisterfeldi De Uno Deo
5. Szent Atyák öröme Daniel Vásárhelyi
6. Hieronimi (...) Medicinalis
7. Itinerarium Catholicum Theocriti Praesbiteri

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

Az adományozó Daniel Lőrinc (?-1721) Háromszék főbírája (DANIEL Gábor: A vargyasi Daniel család eredete és tagjainak rövid életrajza. Bp., 1896. 82-85.), akinek iskolai könyveit is ismerjük (MÉSZÁROS István, MKSz 1964. 241., KtF I. 119).

KtF III. 120.

1700 körül

Szilágyi Mihály senior feljegyzése Jástfalvi György és János könyvadományáról.

1. Lexicon Hebraicum et Caldaicum Joh(annis) Buxtorfi
2. M(arci) T(ullii) Ciceronis De officiis Hier(onimi) Volfi commentarius
3. Livii Justinii et Flori opera in uno volumine
4. Thomae Stamesti(?) Graeca versione Erasmi Roterodami
5. Antonii Svaneri Medicina (...) antiqua
6. Idea Locorum Communium Christophori Letargi
7. Johannis Gerardi Vossii Rhetorica

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

KtF III. 121.

1719

*Jenei Sámuel könyvadománya a Kollégiumnak.
Series et nomina librorum Jeneinorum*

Imus ordo

I. Poli Volumen Imum

II. Eiusdem secundum

III. Eiusdem tertium

IV. Eiusdem quartum

V. Eiusdem quintum

VI. Coccej Tomus Imus

VII. Coccej Tomus secundus

VIII. Coccej Tomus tertius

IX. Coccej Tomus quartus

X. Coccej Tomus quintus

XI. Coccej Tomus sextus

XII. Coccej Tomus septimus

- XIII. Coccej Tomus octavus
XIV Coccej Tomus Index
II. Ordo
15. Mommia(?) Oeconomia
16. Lighefiori in Evangelistas
17. Henrici Altingi
18. Allinga Petrus 8a compactio
19. Samuelis Némethi Comment(aria) ad Hebr(eos)
20. Dictionarium Clariss(imi) P(áriz) Pápai
21. Conciones in Psalmos
22. Controv(ersiae) Soc(inianismi?) Clarissimi Desi
23. Johannis Heideggeri Historia Papatus(?)
24. Streso(nis) in Acta Apostolorum
25. Gidictri(?) operis pars prima
26. Eiusdem pars secunda
27. Eiusdem pars tertia
28. Heideggeri Joh(annis) Tomus prior
29. Eiusdem tomus posterior
30. Libri tres de discrimine verae falsae Ecclesiae
31. Lexicon Buxtorfii
32. Vendelius Hungaricus
33. Enchiridion locorum Communium
34. Biblia Haebraica et Graeca
35. Philosophia applicata seria
36. Moses explicatus
37. Praxis pietatis
38. Samuelis K. Theologia Pacifica
39. Amolfius
40. Hét napoki edgyütt beszélgetés
41. Balassa
42. Tizenkét elmélkedések
43. Élő kenyér
44. Distinctiones Maccovii
45. Bujdosásnak emlékezés köve
46. Tábor a menny körül
47. Syllabus Graeco-Latinus
48. Catechesis Latina
49. Confessio Helvetica
50. Agenda
51. Biblia Latina
52. Pax Corporis
53. Buxtorfii Grammatica

54. Dissertationes Heideggeri triginta quinta
55. Disputatio Johannis Patai
56. Epithafium P(áriz) Pápai
57. Válasz az Eretnek Esaviták(!) kérdésére
58. Dissertatio par Steph(ani) Tőke Vason
59. Oratio Tenebris super causam (...) dom(ini) Mosis Biro

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

Az 1719 körül elhunyt adományozó székelyudvarhelyi lelkész életére lásd JAKÓ
1976. 222-223.

KtF III. 140.

1720. június 5.

A Szigeti Gyula György rektor könyvtárrendezése során keletkezett katalógus.

Catalogus librorum
Gymnasii R(eformatae) Udvarhelyiensis
renovatus Anno 1720. 5. Junij

I. Ordo

1. Biblia Latina cum Notis
2. Concordantia Bibliorum
3. Thomae Aquinatis Theologia
4. Chamieri Controversiae Tom. 1. 2.
5. Ejusdem Tomus 3.
6. Ejusdem Tomus 4.
7. Ejusdem Tomus 5.
8. Lexicon Graeco-Latinum variorum Authorum
9. Calepini Dictionarium Latino-Graecum
10. Strulingii(?) Monach(?) Disp(utationes) De Deo uno et Trino Tomus 1 et 2.
11. Comment(aria) Volf(gangi) Musculi in Esaia
12. Horatii opera omnia
13. Biblia Latina cum utilibus rebus ad Calcem
14. Ovidii N(asonis) Opera cum notis
15. Ciceronis libri 5.
16. Petri Martiris et Joh(annis) Volfii Com(mentaria) in 2 Lib(ros) Regum

II. Ordo

17. Guilielmi opera omnia
18. Polanus
19. Johannis Merceri Comment(aria) in Genesim
20. Forbesii Inst(itutiones) Historico-Theologica
21. Pazman Kalauza

22. Commentarius ad Colossenses
23. Rami Aritmetica et Geometria
24. Crocii Antibecani Tom. 2.
25. M(arci) Aurel(ii) Horologium Principum
26. Luberti de S(ancto) Christo Libri 4. contra Faustum Socinum
27. Bucerii Dissert(atio) de Gub(ernatione) Eccl(esi)ae
28. Crocii Antibecani Tomus 2.
29. Henrici Altingi Theologia
30. Tossani Praelec(tiones) de Harmonia 4 Evan(geliorum) in Acta et Rom(anos)
31. Henrici Altingi Exeg(esis) August(anae) Confess(ionis) et Controv(ersiarum)
inter Lutherum et Resar(?)
32. Dictionarium Clarissimi Pariz Papai
33. Parceri Pol(itia) Ecclesiastica
34. Nethenii Defensio Concor(diae) Patrum Ult(rajectanorum)
35. Mat(eria?) Med(icina?) Contracta Marggrasii(!)
36. Tyretii Jesuitae Theol(ogia) Elect(?) refutata
37. Cont(racta) Theologica manuscripta
38. Politica ecclesiae Anglicanae Didoclavii
39. Gryneri Medicina
40. Biblia Latina in 4to
41. Virgilii opera cum notis in folio
42. Dion(ysii) Carth(usiani) in Epistolas Paulinas
43. Livii Dec(ades) et Ciceronis Epistolae
- III. Ordo
44. Scarprii Cursus Theologicus
45. Voetii Disp(utationum) Theol(ogicarum) pars 1ma
46. Ejusdem pars secunda
47. Ejusdem pars tertia
48. Amesii Tractatus de 5 Art(iculis) Remonstr(antibus)
49. Stegmanni Christognosia Vol(umen) 1mum
50. Drosii (...) Frag(menta) in Vetus Testa(mentum)
51. Disputatio de providentia Rhecofortii(?)
52. Bartholini Anatomia
53. Sutlivii de vera Ecclesia
54. Buxtorfii Lex(icon) Haeb(raicum)
55. Calvinii Instit(utiones) Relig(ionis) Christianae
56. Theologia Vendelini Hungarica
57. Eadem
58. Eadem
59. Eadem
60. Gelei Titkok Titka
61. Medgyesi Pál Sz(ent) Atyák öröme

62. Keresszegi Istvánnak predikatioi tárháza az Palat(inalis) Catechesis szerent
63. Gelei Titkok Titka
64. Ravii opus Epithetorum
65. Ciceronis opera omnia
4tus Ordo
66. Balduinus de ado(ratione) Christi instit(utio?) Minist(rorum) verbi idea
Diss(ertatio) Bibl(ica) et oratio de imped(imendo) Relig(ionis)
67. Forbesii Irenicum amatoribus pacis Eccl(esiae)
68. Zacuti(?) Hist(oria) Medic(inae) tomus 1.
69. Ejusdem Tomus 2.
70. Ejusdem Tomus 3.
71. Synonimia Lat(ino) Graeca
72. Kekermann Phisica
73. Vedelii Rationale Theologicum
74. Magiri Philosophia peripatetica
75. Timpleri Metaphysica
76. Jacobi Martini Metaphysica
77. Kimendonius de redemptione
78. Vergilius de rerum inventoribus
79. Arnoldi Lux in Tenebris
80. Refutatio Photinianismi
81. Author Pontificius de purgatorio
82. Bellarminus De Cont(roversiis) Christianae fidei Tomus 3.
83. Homerus Graeco-Latinus
84. Hyer(onimus) Mere(?) Tractatus Medicus
85. Piscatoris quaestiones in 5 Libros Mosis
86. Pauli Voetii Theologia Naturalis
87. Bisterfeldii de deo Trino uno
88. Testamentum Graeco-Latinum
89. Testamentum Graeco-Latinum
90. Biblia Vulgata Latina
91. Biblia Latina Vulgata
Ordo 5tus in octavo
92. Iusti Lipsii Politica
93. Philippi Melan(chthonis) Grammatica Latina
94. Bruch(?) Medicina
95. Theophilactus Latinus in 4 Evangelistas
96. Foresti observationes Medicae
97. Heilbrunnensi Lutherani Schaven(!) Ekefeldi(!) Calvinismus
98. Buxtorfii Lexicon Haebraicum
99. Casmanni Gnorismata Electionis
100. Hesiodi opera

101. Ars cogitandi
102. Cicero de Officiis et amicitia
103. Dieterici Rhetorica
104. Johannis Pap Szathmari
105. Ernesti viri(?) Religiosus Cyrillus contra Antropomorsicas de lapsu,
Brocardus de terra Sancta, Servatus de libero Arbitrio
106. Centuriae Philosophicae Hendo(...) mothi(?)
107. Voetius de termino vitae de peste contio
108. Virgilius cum notis Minaelii
109. Lidii Valdensium de Valdensibus Taboritis, Hussitis
110. Itinerarium Catholicum Hungariae Clavii vers(ione?) Author Orthodoxus
111. Terentius Christianus
112. Biblia Latina in 8vo minori
113. Commentarius de Episcopatu Petri contra Pontificios
114. Theologia naturalis Raynudi(!) de sub(tilitate)
115. Sallustius de Catilina et bello Jugurtino. Variorum orationes oratorum, item
Hist(oria) Julii Caesaris
116. Pelargi Idea Locorum Communium, item Tractatus de Justione(!) Christi
117. Martoni Apologia contra Pont(ificios)
118. Martoni Antidotum adversus meritum Pontificiorum, item Sarp(ia) notum
fidei Symbolum
119. Ciceronis Orationis volumen 2.
120. Rami Dialectica quaestionibus illustrata
121. Ciceronis Epistolae
122. Pauli Kereszturi Christianus
- Ordo sextus
123. Rami et Tatai praefationes Epist(olae) Orat(oriae)
124. Orbis Latino-Germanicus
125. Alvari Jesuitae Grammatica
126. Linacri Grammatica
127. Buzinkai Institutiones oratoriae
128. Lossii Dialectica et Rhetorica contracta
129. Ciceronis Orationes quaedam
130. Ciceronis Epistolae selectae
131. Florus Hungaricus
132. Vossii Insti(tutio) Rhetorica
133. Scripta Theologica
134. Amesius de redemptione et electione, item de circulo pontificio
135. Metaphysica contracta Samuelis Nem(eti)
136. Eadem
137. Eadem
138. Eadem

139. Eadem
140. Eadem
141. Eadem
142. Alstedii Metaphysica
143. Isselhii(!) meditationes de vita Christi
144. Practica medicinalis
145. Homeri Ilias
146. Pharmacorum conficiendorum ratio
147. Cornelii Taciti opera omnia
148. Phraseologia Anglicana et Latina simul
149. Grammatica Anglicana
150. Epicteti Enchiridion
151. Philippi Melantonis loci Theologici
152. Sibberii opus Anglicanum
153. Lubbertus de Papa Romano
154. Philippi Melanthonis Physica
155. Andreae Naugarii et aliorum orationes
156. Biblia Latina
157. Enarratio 1 Epist(olam) ad Ephe(seos) Icones Catecheseos virtutum et vitiorum origo et Imperium Turcarum variorum authorum
158. Memoriale Hebraicum, quattuor distinctis voluminibus
159. Scripta Logica
160. Liber medicus de morbis internis
161. Colloquia orthodoxa cum Antitrinitariis in Transylvania
- Ordo 7. Jacentium in cacumine Theca librorum
162. Majoli Authoris Pontif(icii) dies Canic(ulares) in folio
163. Syntagmata Juris universi in folio
164. Biblia Varadina Hung(arica) utriusque
165. Lexicon Graeco-Latinum
166. Ciceronis Epistolae in quarto
167. De signis Regni Christi gloriosi
168. Scripta Logica in duodecimo
169. Scripta Logica
170. Liber Anglicus
171. Liber Anglicus
172. Flavii Josephi
173. Campus Eloquentiae
174. Calvinii Inst(itutiones) Theologica(!)
175. Sylvii Praxis Medica
176. Bur(!) contra pars prima
177. Slejdani libri tres de 4 summis Imperiis
178. David Chytraeus in Genesim

179. Caspari Crucigeri enarratio in Evangelium Johan(nis) Apoc(alypsin)(!)
180. Cognitio situs septemtrionalis

Mai lelőhelye: Csikszereda, Múzeum, Székelyudvarhelyi Református kollégium
Lt. Fasc. VI. Nr. 1.

A könyvanyag rövid elemzését lásd JAKÓ 1976. 222-224.
KtF VI. 126.